

BADANIE OPINII ABSOLWENTÓW
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W LUBLINIE
ROK 2013/2014

Spis treści

Wprowadzenie	2
1. SYTUACJA ABSOLWENTÓW UM W LUBLINIE NA RYNKU PRACY	4
1.1 LICZBA ABSOLWENTÓW UM W LUBLINIE	4
1.2 BEZROBOCIE ABSOLWENTÓW UM W LUBLINIE.....	6
2. BADANIE OPINII ABSOLWENTÓW NA TEMAT KSZTAŁCENIA ORAZ PLANÓW EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	7
2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA BADANIA	7
2.2 PROCES KSZTAŁCENIA NA UM W LUBLINIE W OPINII ABSOLWENTÓW	12
Ocena warunków studiowania	12
Ocena dydaktyki	17
2.3 SATYSFAKCJA ABSOLWENTÓW Z WYBORU STUDIÓW	22
Motywy wyboru Uczelni	22
Motywy wyboru kierunku studiów	34
Satysfakcja z wyboru kierunku studiów	47
Satysfakcja z wyboru uczelni	48
Kontakt absolwentów z Uczelnią	50
2.4 DODATKOWA AKTYWNOŚĆ PODEJMOWANA W TRAKCIE STUDIÓW	52
2.5 OCENA ZDOBYTYCH KOMPETENCJI	57
2.6 PLANY EDUKACYJNE ABSOLWENTÓW	64
2.7 PLANY ZAWODOWE ABSOLWENTÓW	79
2.8 OCENA SZANS NA RYNKU PRACY	84
2.9 JAK W OPINII ABSOLWENTÓW UM MOŻE POMÓC IM WEJŚĆ NA RYNEK PRACY?	91
3 WNIOSKI OGÓLNE	100
4 WNIOSKI I REKOMENDACJE DLA POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW	102

Wprowadzenie

Dział Jakości Kształcenia Uniwersytetu Medycznego w Lublinie realizuje projekt badań będący pierwszym etapem wdrażania systemu cyklicznego monitorowania efektów kształcenia w kontekście rynku pracy. Główną ideą podejmowanych działań jest ciągłe podnoszenie jakości kształcenia poprzez stworzenie instrumentów zapewniających komunikację między Uczelnią i jej otoczeniem społeczno-gospodarczym. Pozwoli to uniknąć rozbieżności między ofertą edukacyjną Uczelni, a aktualnym zapotrzebowaniem po stronie pracodawców.

Najlepszym wskaźnikiem jakości osiągniętych efektów kształcenia jest sukces absolwentów Uczelni na rynku pracy. Niniejszy projekt jest odpowiedzią na wyzwania, z jakimi muszą mierzyć się uczelnie wyższe oraz ich absolwenci, wynikające z dynamiki zmian na rynku pracy. Jest to również reakcja na coraz częściej wypowiedziane opinie wskazujące na istnienie rozbieżności między programem kształcenia, a potrzebami rynku pracy. Według badań przeprowadzonych przez SGH w Warszawie, coraz więcej przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji zajmujących się wsparciem dla osób bezrobotnych uważa, że uczelnie zbyt często kształcą na potrzeby nauki, a nie gospodarki¹. Szkolnictwo wyższe w Polsce, ma charakter coraz bardziej masowy, w związku z czym konieczne jest prowadzenie monitoringu efektów kształcenia osiągniętych przez absolwentów uczelni w kontekście rynku pracy. Wyniki takich analiz posłużą zarówno poprawie jakości oraz efektywności procesu dydaktycznego, jak i dostosowaniu treści programowych studiów do aktualnych potrzeb pracodawców. Beneficjentami korzyści płynących z badań opinii absolwentów są przede wszystkim przyszli absolwenci, ale również kandydaci na studia.

Raport zawiera analizę sytuacji absolwentów UM w Lublinie na rynku pracy w oparciu o dostępne dane urzędowe oraz wyniki badania opinii prowadzonego wśród osób kończących studia na UM.

W pierwszej części niniejszego Raportu przedstawiono skalę bezrobocia wśród absolwentów poszczególnych kierunków studiów UM w Lublinie oraz wśród absolwentów innych Lubelskich Uczelni kształcących na analogicznych kierunkach. Przewidziano również zmiany jakie dokonują się w tym zakresie w ostatnich latach. Druga część Raportu zawiera wyniki badania zrealizowanego wśród absolwentów UM w momencie ukończenia studiów. W tej części zaprezentowano charakterystykę zastosowanych metod badawczych, sposób realizacji oraz frekwencję w badaniu. W kolejnych rozdziałach zaprezentowano opinie absolwentów na temat procesu kształcenia oraz warunków w jakich on przebiegał, ogólną satysfakcję studentów ze studiów, ocenę wyniesionych kompetencji oraz ocenę szans na rynku pracy. Wyniki umożliwiają zrozumienie sytuacji absolwentów, ich oczekiwań i planów, dzięki czemu możemy w większym stopniu wyjść naprzeciw tym oczekiwaniom i przyczynić się do ich większej satysfakcji.

---

¹ Międzynarodowe badanie studentów i absolwentów „Pierwsze kroki na rynku pracy”. Warszawa 2011.

Kluczowe pojęcia

Efekty kształcenia

Przez efekty kształcenia rozumiemy to, co student powinien wiedzieć, rozumieć i być zdolny zrobić po zakończeniu określonego procesu kształcenia. Szczegółowe zdefiniowanie tego terminu wymaga wyodrębnienia jego trzech najważniejszych komponentów, czyli: 1) poznawczego, związanego z opanowaniem w toku uczenia się zasobu wiedzy dotyczącej faktów, zasad, teorii i praktyk powiązanych z określoną dziedziną pracy lub nauki, 2) praktycznego (dotyczącego umiejętności zarówno kognitywnych, jak manualnych), oznaczającego umiejętność posługiwania się wiedzą oraz narzędziami podczas rozwiązywania problemów i realizacji celów, 3) osobowościowego i społecznego, związanego z postawami takimi jak odpowiedzialność i autonomia, otwartość przejawianymi podczas pracy zawodowej lub naukowej². Podsumowując, efekty kształcenia obejmują: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne, które powinna osiągnąć osoba kończąca pewien określony etap procesu kształcenia.

Jakość kształcenia

Jakość kształcenia jest wynikiem współczesnego postrzegania funkcji uczelni wyższych. Ich misja określana jest jako działalność w obszarach: badań naukowych, kształcenia i służby publicznej. Uczelnie, definiując swoją misję, muszą brać pod uwagę fakt funkcjonowania w konkretnym otoczeniu lokalnym i globalnym, dlatego jakość kształcenia określana jest również poprzez pełne i ciągłe zaspokajanie potrzeb odbiorców usług. Odbiorcami w tym przypadku są tzw. interesariusze wewnątrzni (studenci) oraz zewnątrzni (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego), dlatego nacisk położony jest na ciągłą identyfikację ich potrzeb oraz satysfakcji, w celu doskonalenia oferty edukacyjnej. Jakość kształcenia należy zatem postrzegać jako proces wymagający systematycznie prowadzonych działań w kierunku jak najefektywniejszego realizowania ustalonych celów, rozumianych w kategoriach efektów kształcenia³.

Absolwent

Absolwent szkoły wyższej to osoba, która uzyskała dyplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i - po obronie pracy - uzyskała tytuł zawodowy magistra (po studiach magisterskich jednolitych lub drugiego stopnia/uzupełniających), inżyniera lub licencjata (po studiach pierwszego stopnia/zawodowych).

---

² *Autonomia programowa uczelni. Ramy kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego.* Red. Ewa Chmielecka. Projekt Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Warszawa 2010.

³ *Ewaluacja jakości dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Metody, narzędzia, dobre praktyki.* Red. W. Przybylski. Kraków 2010.

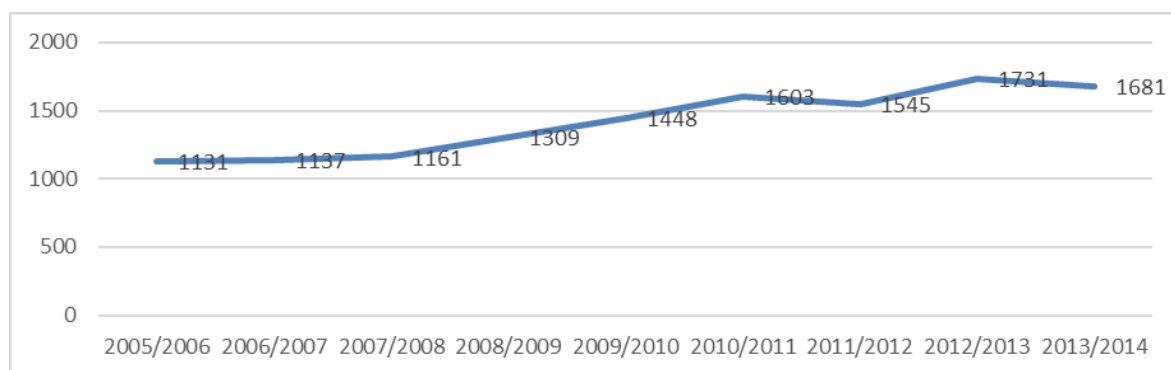
1. SYTUACJA ABSOLWENTÓW UM W LUBLINIE NA RYNKU PRACY

Źródłem informacji na temat losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie są dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) w Lublinie oraz GUS. Na podstawie systematycznie zbieranych danych wyciągane są wnioski na temat skali bezrobocia wśród absolwentów poszczególnych kierunków kształcenia. Jest to jeden z najważniejszych wskaźników jakości kształcenia, jednak należy pamiętać o jego ograniczeniach. Pokazuje on jedynie liczbę osób zarejestrowanych w WUP w Lublinie, nie uwzględnia natomiast absolwentów spoza naszego województwa, którzy stanowią około 40% naszych absolwentów.

1.1 LICZBA ABSOLWENTÓW UM W LUBLINIE

W roku akademickim 2012/2013 liczba absolwentów była najwyższa i wynosiła 1731 osób. W roku 2013/2014 liczba ta nieznacznie zmalała do 1681 osób, lecz nadal jest to drugi wynik porównując dane z 9 lat. Wykres 1. przedstawia zmiany w zakresie liczby absolwentów UM w Lublinie.

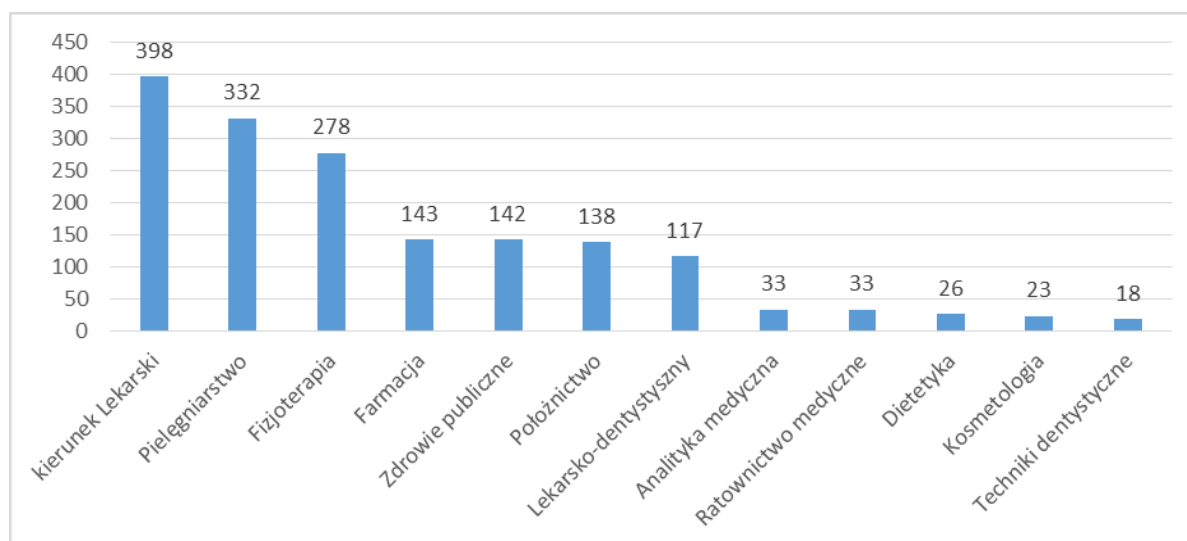
Wykres 1. Zmiana liczby absolwentów UM w Lublinie w latach 2005 – 2013.

Źródło: Stan studentów i absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie wg S-10 na dzień 30 listopada 2014 roku

UM w Lublinie w 2014 roku wypromował najwięcej absolwentów kierunku *Lekarskiego* oraz *Pielęgniarstwa*. Wykres 2. zawiera zestawienie liczby absolwentów wszystkich kierunków studiów realizowanych na UM bez podziału na studia niestacjonarne i stacjonarne. Łącznie potraktowano także absolwentów studiów I i II stopnia na kierunkach realizowanych w systemie dwustopniowym, czyli *Pielęgniarstwo, Fizjoterapia, Zdrowie Publiczne, Położnictwo*.

Wykres 2. Liczba absolwentów poszczególnych kierunków UM w Lublinie w roku akademickim 2012/2013.

Porównując zmianę liczby absolwentów poszczególnych kierunków, systematyczny wzrost zauważalny jest na kierunku *Lekarskim* oraz - pomimo spadku w roku akademickim 2011/2012 - na kierunku *Fizjoterapia*. Rośnie także liczba absolwentów kierunków *Farmacja* i *Dietetyka*. Nieznaczny spadek absolwentów jest zauważalny na takich kierunkach jak *Pielęgniarstwo*, *Położnictwo*, *Zdrowie Publiczne*. Znacznie spadła natomiast liczba absolwentów kierunku *Ratownictwo Medyczne*.

W Tabeli 1. przedstawiano zmiany w zakresie liczby absolwentów poszczególnych kierunków na przestrzeni ostatnich 7 lat.

Tabela 1. Zmiana liczby absolwentów poszczególnych kierunków UM w Lublinie w latach 2007-2014.

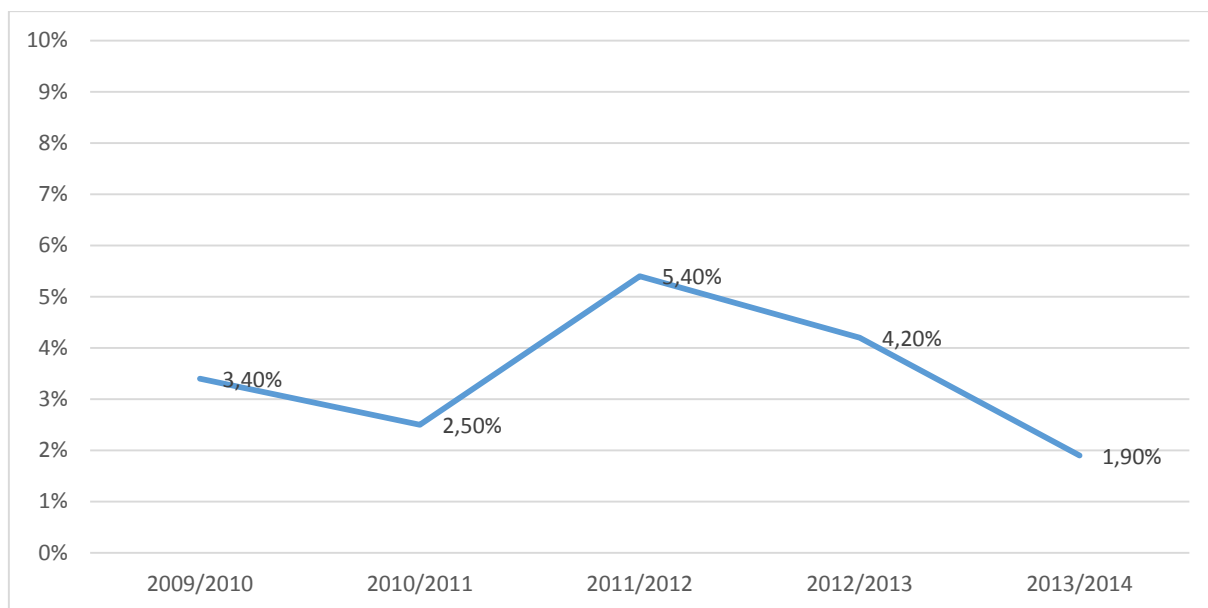
	Analityka medyczna	Dietetyka	Farmacja	Fizjoterapia	kierunek Lekarski	kierunek Lekarsko-dentystyczny	Kosmetologia	Pielęgniarstwo	Położnictwo	Ratownictwo medyczne	Techniki dentystyczne	Zdrowie publiczne
2007/2008	19	-	154	46	236	87	-	408	124	20	-	67
2008/2009	40	-	138	149	213	101	-	375	147	19	-	127
2009/2010	54	-	141	214	267	100	-	363	131	46	-	132
2010/2011	63	-	161	237	304	97	-	414	108	60	-	159
2011/2012	39	-	148	196	311	89	71	258	153	70	31	179
2012/2013	33	18	138	261	392	129	16	383	143	60	11	147
2013/2014	33	26	143	278	398	117	23	332	138	33	18	142

Źródło: Rankingi szkół wyższych według poziomu bezrobocia absolwentów z poszczególnych lat akademickich Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

1.2 BEZROBOCIE ABSOLWENTÓW UM W LUBLINIE

Absolwenci Uniwersytetu Medycznego w Lublinie charakteryzują się najkorzystniejszą sytuacją na lubelskim rynku pracy w porównaniu z absolwentami innych uczelni. W roku akademickim 2013/2014 liczba absolwentów naszej Uczelni wyniosła 1681 osób, natomiast w ewidencji urzędu pracy zarejestrowane było 32 osoby.⁴ Wskaźnik poziomu bezrobocia absolwentów rocznika 2013/2014 wyniósł 1,9% i był najniższy od 5 ostatnich lat. Zmianę poziomu rejestrowanego bezrobocia na Lubelszczyźnie wśród absolwentów naszej Uczelni w ostatnich trzech latach zawiera Wykres 3.

Wykres 3. Zmiana poziomu rejestrowanego bezrobocia wśród absolwentów UM w Lublinie.

Liczba absolwentów UM w Lublinie w roku akademickim 2013/2014 nieznacznie spadła, lecz w porównaniu z innymi uczelniami w regionie jest to spadek niewielki. Na innych uczelniach obserwowany jest systematyczny i znaczny spadek liczby absolwentów⁵.

Jak co roku wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów UM jest najniższy spośród wszystkich uczelni w regionie. Wśród kierunków, na których nie odnotowano bezrobotnych po ukończeniu studiów znalazły się kierunki takie jak: *kierunek Lekarski*, *kierunek Lekarsko-dentystyczny*, *Farmacja* oraz *Kosmetologia*. W przypadku trzech pierwszych jest to stała tendencja, gdyż są to kierunki po których dość łatwo znaleźć zatrudnienie co wykazują również opinie absolwentów.

Na kierunku *Kosmetologia* w roku 2012/2013 bezrobocie wśród absolwentów wynosiło 6,3%. W roku 2013/2014 mury naszej Uczelni opuściły 22 osoby, z których żadna nie zarejestrowała się jako osoba bezrobotna. Od roku 2013/2014 kierunek *Kosmetologia* jest prowadzony w systemie dwustopniowym na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Analityki Medycznej. Na Wydziale Nauk o Zdrowiu odbywają się studia I stopnia na tym kierunku. W badaniu wzięli udział absolwenci studiów I stopnia.

W roku 2013/2014 kierunek *Ratownictwo medyczne* ukończyły 33 osoby (2012/2013 - 60 osób) z czego trzy zarejestrowały się jako osoby bezrobotne. W przypadku kierunku *Dietetyka* zaobserwowano

⁴ Zarejestrowanych w UP w dniu 31 maja 2015 roku.

⁵ Porównaj: *Ranking szkół wyższych według bezrobocia absolwentów*. WUP w Lublinie. 2015

wzrost liczby absolwentów z 18 w roku 2012/2013 do 26 w roku 2013/2014. Jedynie jedna osoba zarejestrowała się jako osoba bezrobotna.

Największą liczbę bezrobotnych po ukończeniu UM w Lublinie zarejestrowano na kierunkach: *Fizjoterapia* – 7 osób, *Położnictwo* – 6 osób oraz *Zdrowie publiczne* – 9 osób. W pozostałych przypadkach liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne nie przekraczała 3 osób.

Tabela 2. zawiera zestawienie odsetka bezrobotnych absolwentów poszczególnych kierunków UM w Lublinie w ostatnich czterech latach.

Tabela 2. Odsetek bezrobotnych absolwentów poszczególnych kierunków kształcenia na UM w Lublinie.

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
analitka medyczna	0,0%	7,7%	6,1%	6,1%
dietetyka	-	-	0,0%	3,8%
farmacja	0,6%	0,0%	0,7%	0,0%
fizjoterapia	7,2%	12,8%	11,9%	2,5%
kierunek lekarski	0,3%	0,0%	0,3%	0,0%
kierunek lekarsko-dentystyczny	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
kosmetologia	-	1,4%	6,3%	0,0%
pielęgniarstwo	1,9%	6,6%	1,8%	0,9%
położnictwo	2,8%	7,8%	6,3%	4,3%
ratownictwo medyczne	3,3%	7,1%	6,7%	8,8%
techniki dentystyczne	-	3,2%	9,1%	5,6%
zdrowie publiczne	5,0%	10,6%	10,9%	6,3%

Źródło : Ranking szkół wyższych wg poziomu bezrobocia absolwentów. Rok akademicki 2013/2014. WUP w Lublinie.

2. BADANIE OPINII ABSOLWENTÓW NA TEMAT KSZTAŁCENIA ORAZ PLANÓW EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

W niniejszym rozdziale zaprezentowano wyniki badania zrealizowanego przez Dział Jakości Kształcenia wśród absolwentów rocznika 2013/2014. Jest to trzecia edycja badania dzięki czemu możliwe jest porównanie zmian, jakie nastąpiły w ciągu ostatnich lat.

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA BADANIA

Badanie opinii studentów w momencie ukończenia studiów służy poznaniu opinii na temat procesu kształcenia oraz jego efektów w kontekście dalszych planów zawodowych i/lub edukacyjnych. Kolejnym etapem ewaluacji będzie cykliczne monitorowanie losów zawodowych absolwentów po upływie trzech, a następnie po pięciu lat od ukończenia studiów a jej przedmiotem w tym przypadku

będzie dynamika oraz trajektorie kształtowania się karier zawodowych absolwentów poszczególnych kierunków studiów realizowanych na UM w Lublinie.

Wartość wyników badania realizowanego w momencie ukończenia studiów polega na tym, że opierają się one na całościowym spojrzeniu studentów na proces kształcenia od jego początku, poprzez wszystkie etapy, aż po uzyskanie dyplomu. Stanowi ono ważne uzupełnienie bieżącej oceny jakości zajęć dydaktycznych oraz pozostałych badań realizowanych w ramach Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Problematyka badawcza

Ogólnym celem badania jest poznanie uwarunkowań satysfakcji studentów z procesu kształcenia na naszej Uczelni oraz jego efektów. Oceny te są szczególnie wartościowe, gdyż charakteryzują się całościowym spojrzeniem, a efekty kształcenia są oceniane z perspektywy przygotowania do wejścia na rynek pracy.

Tabela 3. Problematyka badawcza.

Problematyka badawcza	Pytania badawcze/wskaźniki
1. Ocena procesu kształcenia na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie	• Jak absolwenci oceniają pracę kadry dydaktycznej, w szczególności ich umiejętności w przekazywaniu wiedzy? • Jak absolwenci oceniają studia pod względem stopnia, w jakim przygotowują do praktycznego wykonywania zawodu? • Jak absolwenci oceniają doskonalenie odpowiednich do kierunku kompetencji społecznych? • Jak absolwenci oceniają organizację zajęć? • Jak absolwenci oceniają warunki do rozwoju naukowego? • Jak absolwenci oceniają sprzęt i wyposażenie potrzebne do realizacji zajęć?
2. Poziom satysfakcji absolwentów z wyboru uczelni i kierunku studiów	• Jak absolwenci oceniają swoje ogólne zadowolenie z wyboru uczelni i kierunku ukończonych studiów? • Jakie były motywy do podjęcia studiów na uczelni i kierunku studiów? • Czy absolwenci zamierzają utrzymywać kontakt z uczelnią? • Czy absolwent wybrałby ponownie Uczelnię i kierunek studiów, które ukończył?
3. Ocena kompetencji nabytych w toku edukacji	• Jak absolwenci oceniają swoje kwalifikacje zawodowe zdobyte w trakcie studiów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych?

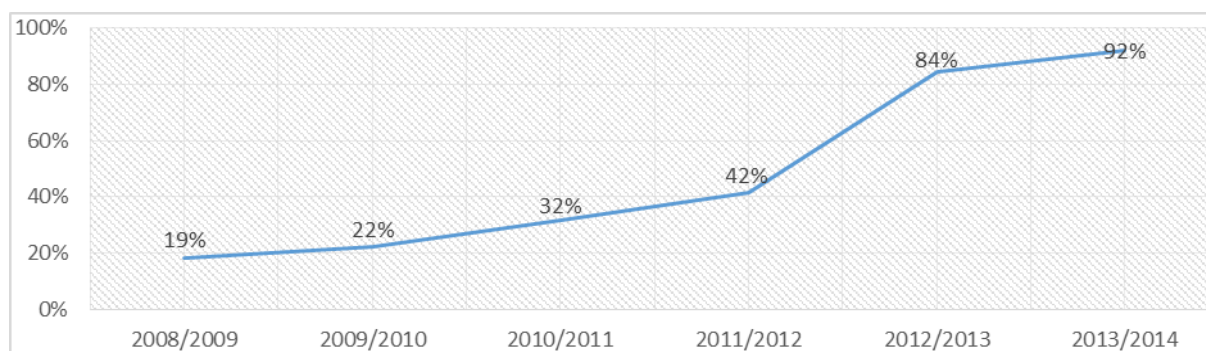
	• Jaką dodatkową działalność w kierunku rozwoju kompetencji absolwenci podejmowali w trakcie studiów? • Jak absolwenci oceniają swoje przygotowanie do wykonywania zawodu?
4. Plany zawodowe i edukacyjne absolwentów w momencie ukończenia studiów	• Czy respondenci dostrzegają konieczność dodatkowej edukacji? • Jakie są główne przyczyny i obszary uzupełniania/doskonalenia kompetencji przez absolwentów? • Jakie formy uzupełniania kompetencji preferują absolwenci? • Czy absolwenci zamierzają rozpocząć własną działalność gospodarczą? • Od jakiej pensji netto absolwenci chcieliby zacząć pracę?
5. Ocena szans na rynku pracy	• Jak absolwenci oceniają szanse znalezienia satysfakcjonującego zatrudnienia? • W jakim stopniu w opinii studentów zdobyte wykształcenie odpowiada potrzebom rynku pracy? • Jaki jest poziom mobilności przestrzennej i zawodowej absolwentów? • W jaki sposób absolwenci będą poszukiwać pracy? • Jaka jest według absolwentów skala bezrobocia wśród absolwentów jego kierunku? • Jakie działania powinna podjąć uczelnia, aby ułatwić swoim absolwentom wejście na rynek pracy?

Frekwencja absolwentów w badaniu

Badanie zostało przeprowadzone w terminie od czerwca do sierpnia 2014 roku. Badanie opinii absolwentów w momencie ukończenia studiów jest prowadzone na Uniwersytecie Medycznym od 2009 roku przy użyciu ankiety w formie papierowej. W poprzednich edycjach badania ankiety były udostępniane studentom w dziekanatach natomiast od roku akademickiego 2012/2013 w proces zbierania danych zaangażowano Biuro Karier, co przyczyniło się do znacznego wzrostu frekwencji studentów w badaniu. W 2014 roku liczba absolwentów wyniosła 1681⁶, z czego w języku polskim studiowało 1533 osoby, natomiast udział w badaniu wzięło 1410 osób. Jest to najlepszy wynik od początku trwania badania. Zmianę skali udziału absolwentów w badaniu przedstawia wykres 4.

⁶ Stan studentów i absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie wg S-10 na dzień 30 listopada 2014 roku

Wykres 4. Frekwencja absolwentów w poszczególnych edycjach badania.

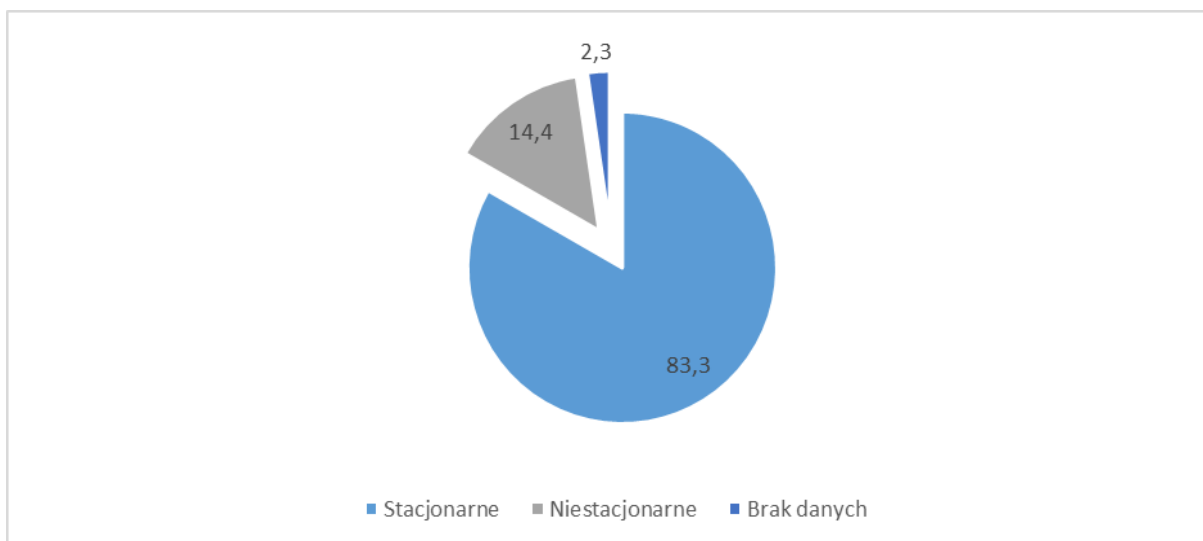
Frekwencja na większości kierunków była bardzo wysoka – najniższy wynik osiągnął kierunek *Fizjoterapia*, gdzie udział w badaniu wzięło około 78% absolwentów. W związku z wysoką frekwencją w badaniu jego wyniki można uznać za w pełni reprezentatywne i rzetelne. Frekwencję w badaniu absolwentów poszczególnych kierunków przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Frekwencja absolwentów poszczególnych kierunków studiów w badaniach realizowanych w latach 2008-2014.

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Lekarski	12%	10%	71%	97%	100%	89%
Lekarsko-Dentystyczny	64%	69%	58%	97%	99%	90%
Analityka Medyczna	0%	0%	30%	77%	100%	94%
Farmacja	0%	0%	0%	36%	23%	83%
Pielęgniarstwo	27%	78%	31%	0%	77%	86%
Położnictwo	27%	34%	42%	0%	94%	80%
Fizjoterapia	7%	0%	2%	51%	70%	78%
Ratownictwo Medyczne	0%	2%	10%	0%	75%	100%
Zdrowie Publiczne	2%	0%	34%	51%	90%	85%
Techniki Dentystyczne	-	-	-	81%	100%	94%
Kosmetologia	-	-	-	0%	69%	91%
Dietetyka	-	-	-	-	94%	88%
Ogółem	19%	22%	32%	42%	84%	92%

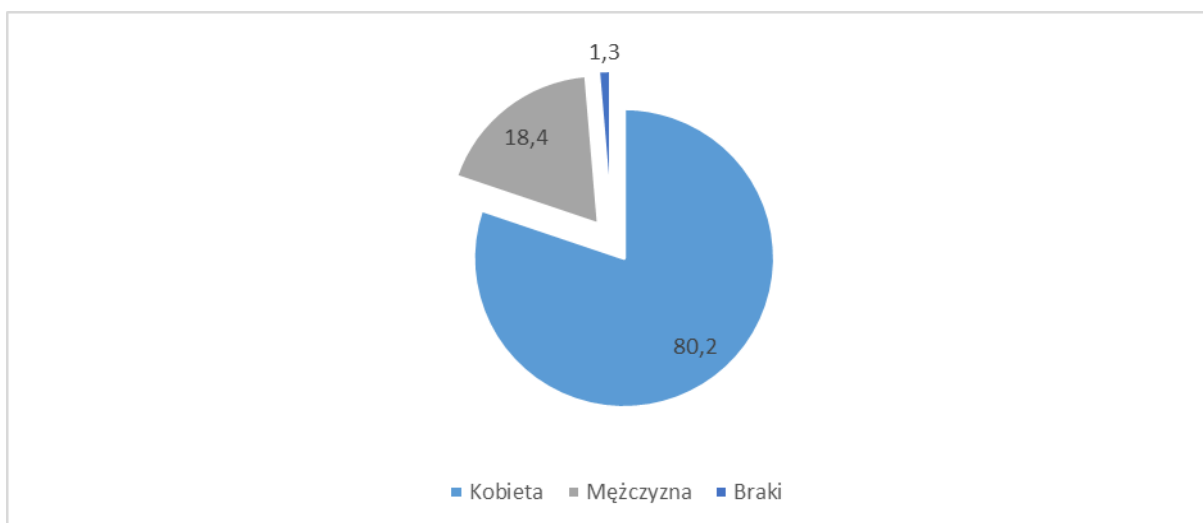
W próbie badawczej zaobserwowano nieznaczną różnicę w odwzorowaniu struktury populacji absolwentów pod względem formy studiów, gdyż według danych z GUS absolwenci studiów niestacjonarnych stanowią około jedną czwartą ogółu absolwentów, natomiast w badaniu ten odsetek stanowi około 15%. Nieco ponad 2% badanych nie wskazała w ankiecie w formy studiów. Wykres 5 przedstawia strukturę próby badawczej pod tym względem.

Wykres 5. Udział studentów w badaniu z podziałem na formę studiów.

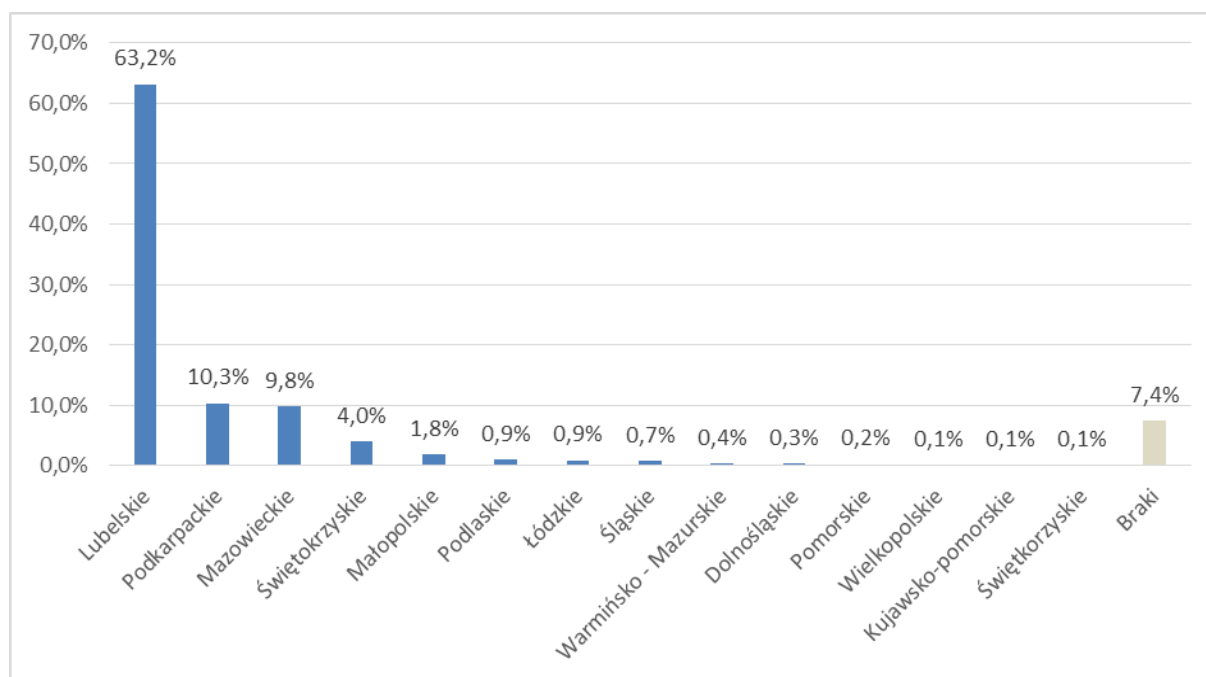
Absolwenci UM w zdecydowanej większości to kobiety. Mężczyźni stanowili jedynie niecałe 20%, co świadczy o dużym stopniu feminizacji zawodów medycznych. Strukturę badanej populacji według płci przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Udział studentów w badaniu z podziałem na płeć.

Wśród absolwentów UM w Lublinie są osoby zamieszkujące prawie wszystkie województwa(14). Zdecydowana większość pochodzi z Lubelszczyzny, jednak istotną ich część stanowią osoby z pochodzące z województw: Podkarpackiego, Mazowieckiego i Świętokrzyskiego. Około 7% badanych nie udzieliło informacji na temat swojego pochodzenia. Wykres 7 przedstawia udział w badaniu studentów z poszczególnych województw.

Wykres 7. Absolwenci UM w Lublinie wg województwa zamieszkania 2013/2014.

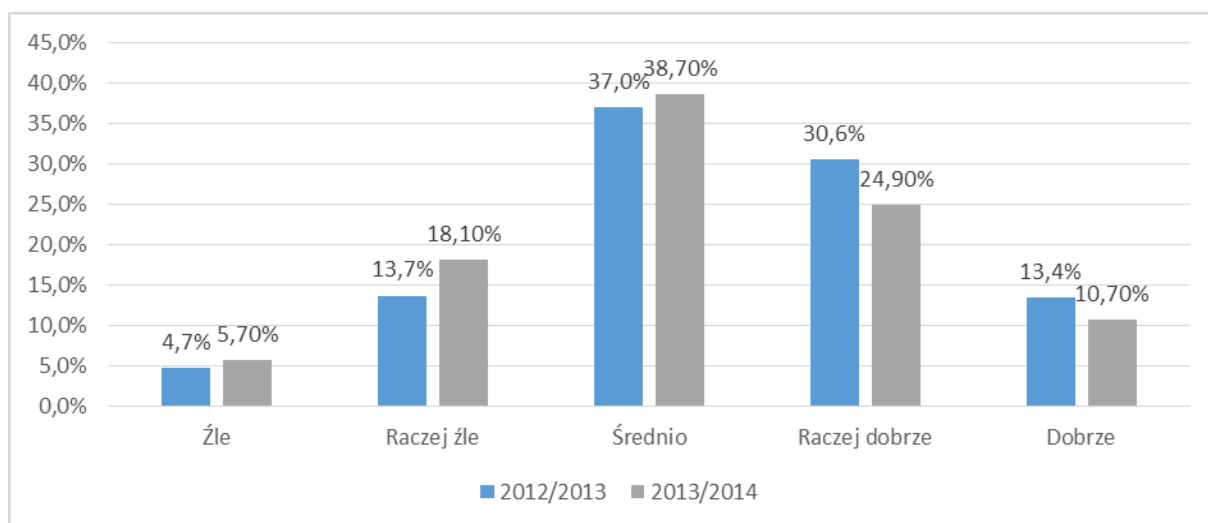

2.2 PROCES KSZTAŁCENIA NA UM W LUBLINIE W OPINII ABSOLWENTÓW

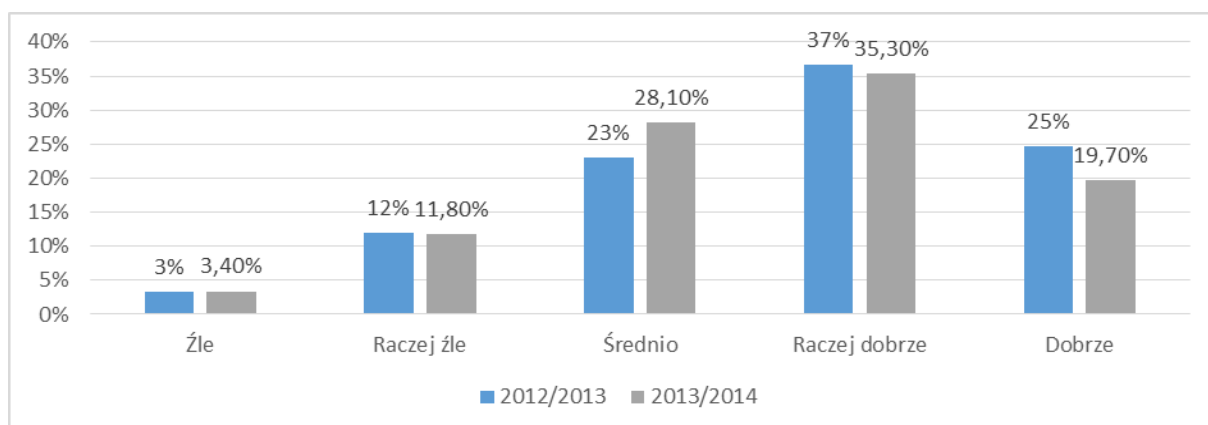
Ocena warunków studiowania

Szukając uwarunkowań efektywności procesu kształcenia zwrócono uwagę na ogólne warunki w jakich on przebiega. Wyróżniono trzy najistotniejsze czynniki wpływające na jakość kształcenia: organizację zajęć, sprzęt i wyposażenie oraz warunki rozwoju naukowego wśród których najgorzej oceniono organizację zajęć. Raczej źle i źle ten aspekt ocenił niemal co czwarty absolwent. Nieco ponad 15% absolwentów negatywnie oceniło zaplecze techniczne wspomagające realizację zajęć, natomiast ogólne warunki rozwoju naukowego blisko 14%. Szczególnie niepokojący był wysoki odsetek niezadowolonych z organizacji studiów, na co należy zwrócić szczególną uwagę. Rozkład statystyczny ocen poszczególnych wymiarów warunków studiowania przedstawiają wykresy od 8. do 10.

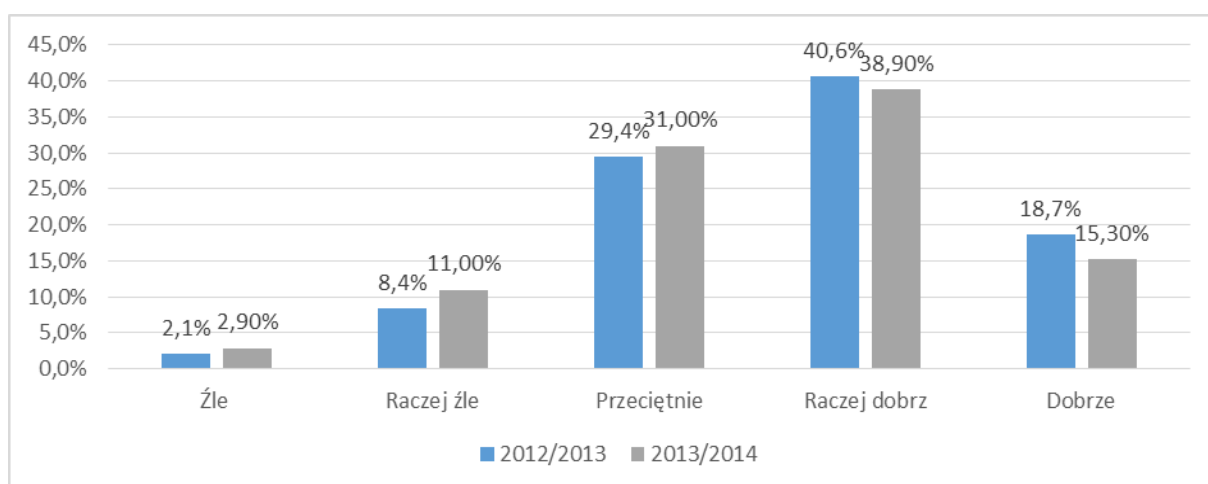
Wykres 8. Organizacja zajęć

Wykres 9. Sprzęt i wyposażenie

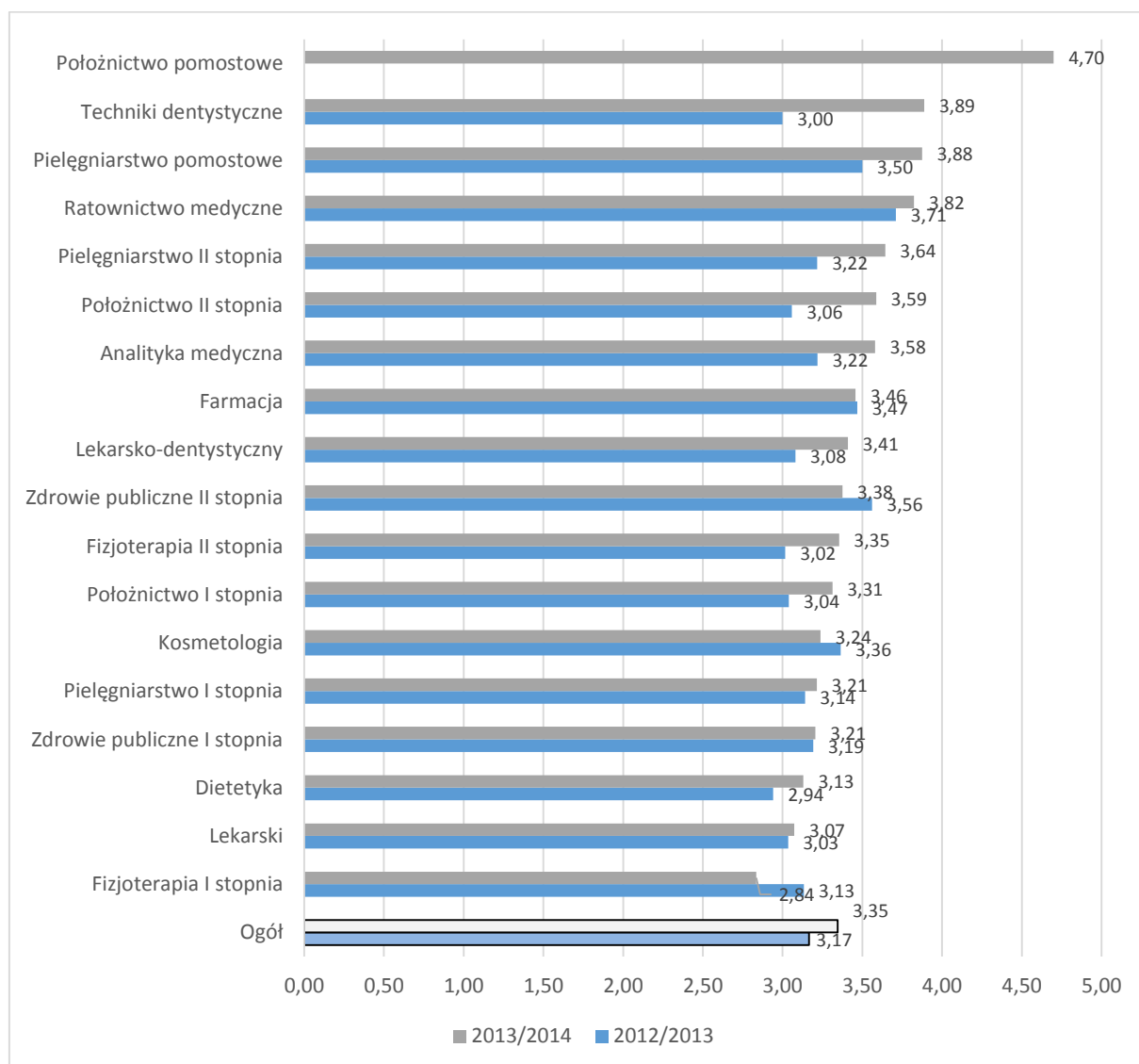

Wykres 10. Warunki rozwoju naukowego

Posługując się pięciostopniową skalą, na poziomie ogólnym (bez podziału na kierunki kształcenia) **organizacja zajęć** została oceniona na **3,35**, co jest dość niskim wynikiem. W porównaniu z poprzednim badaniem odnotowano jednak nieznaczny wzrost tego wskaźnika. Oceny tego aspektu były widocznie zróżnicowane wśród absolwentów poszczególnych kierunków studiów, gdyż odchylenie standardowe od średniej ogólnej wynosiło prawie 0,4⁷. Poniżej jednego odchylenia od średniej ogólnej aspekt ten oceniali absolwenci *Fizjoterapii*. Pozytywnie na tle pozostałych wyróżniały się natomiast kierunki takie jak: *Położnictwo pomostowe*, *Techniki dentystyczne*, *Pielęgniarstwo pomostowe* i *Ratownictwo medyczne*, gdyż oceny absolwentów tego kierunku były wyższe od średniej ogólnej o wartość wyższą niż jedno odchylenie standardowe. Zestawienie ocen według kierunku studiów zawiera wykres 11.

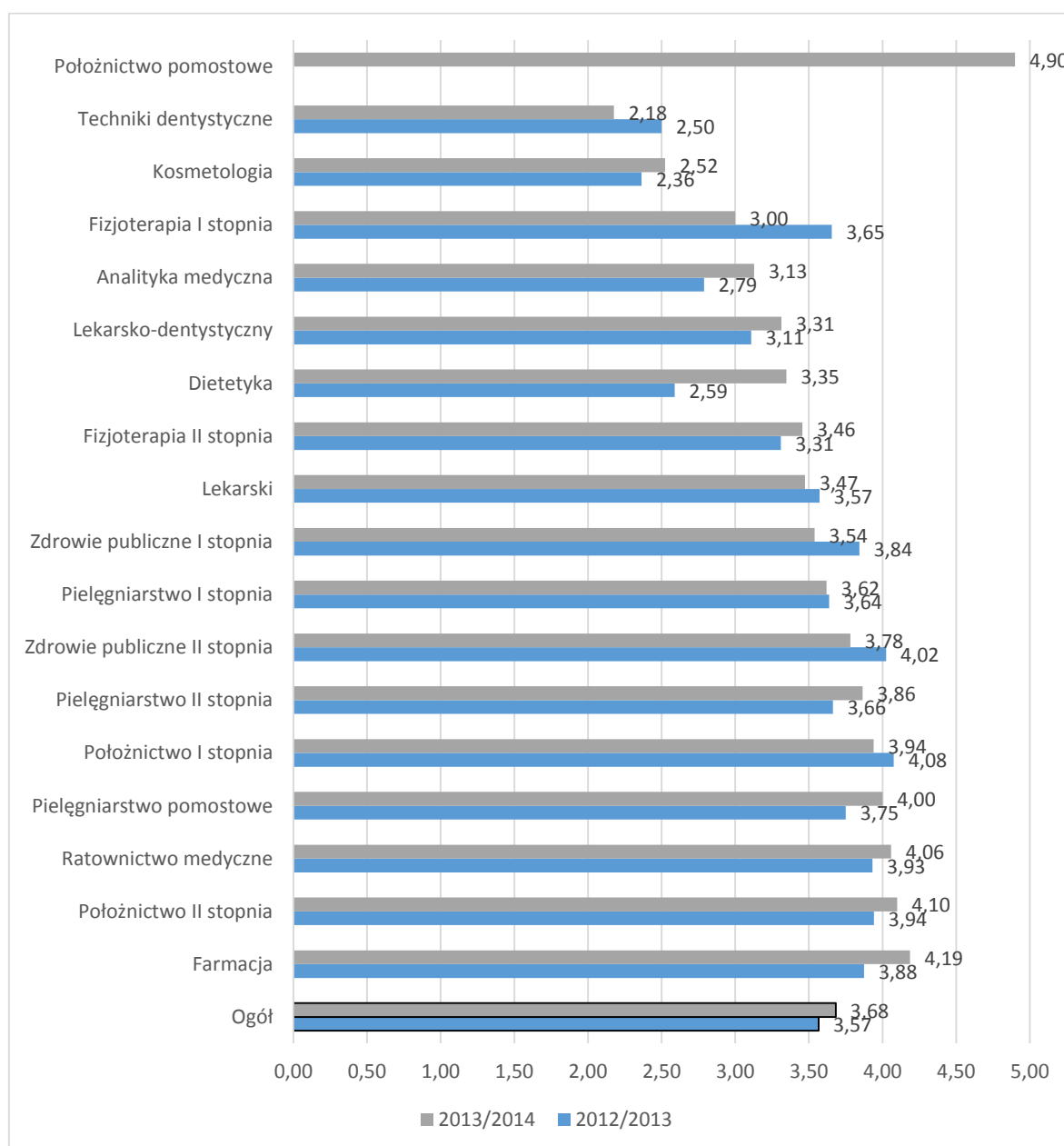
Wykres 11. Ocena **organizacji zajęć** na poszczególnych kierunkach kształcenia.

⁷ Odchylenie standardowe jest miarą zróżnicowania jednak zostało one również przyjęte, jako punkt odniesienia porównawczego dla ocen poszczególnych kierunków studiów. Oceny wykraczające poza przedział jednego odchylenia standardowego powyżej średniej ogólnej uznawano za wyróżniające się pozytywnie, natomiast jedno o odchylenie poniżej średniej - negatywnie.

W ocenie satysfakcji absolwentów pod względem **dostępności sprzętu i wyposażenia wspomagającego proces kształcenia** odnotowano dość duże zróżnicowanie (odchylenie standardowe wynosi 0,61). Ogólnie ocena tego aspektu nie była **wysoka (śr=3,68)**, jednak kierunki takie jak *Położnictwo pomostowe i Farmacja* wypadają pod tym względem lepiej niż pozostałe. Szczególne niezadowolenie widoczne było wśród absolwentów *Kosmetologii, Technik Dentystycznych, oraz Fizjoterapii I stopnia*. Oceny absolwentów tych kierunków były niższe od średniej ogólnej o wartość większą od jednego odchylenia standardowego. W porównaniu z poprzednim badaniem szczególnie zmalała ocena tego wskaźnika wśród absolwentów *Fizjoterapii I stopnia*. Z drugiej strony zaobserwowano jego wzrost wśród absolwentów *Dietetyki*, jednak ocena nadal znajduje się na dość niskim poziomie. Oceny dostępności sprzętu i wyposażenia absolwentów poszczególnych kierunków studiów przedstawia wykres 12.

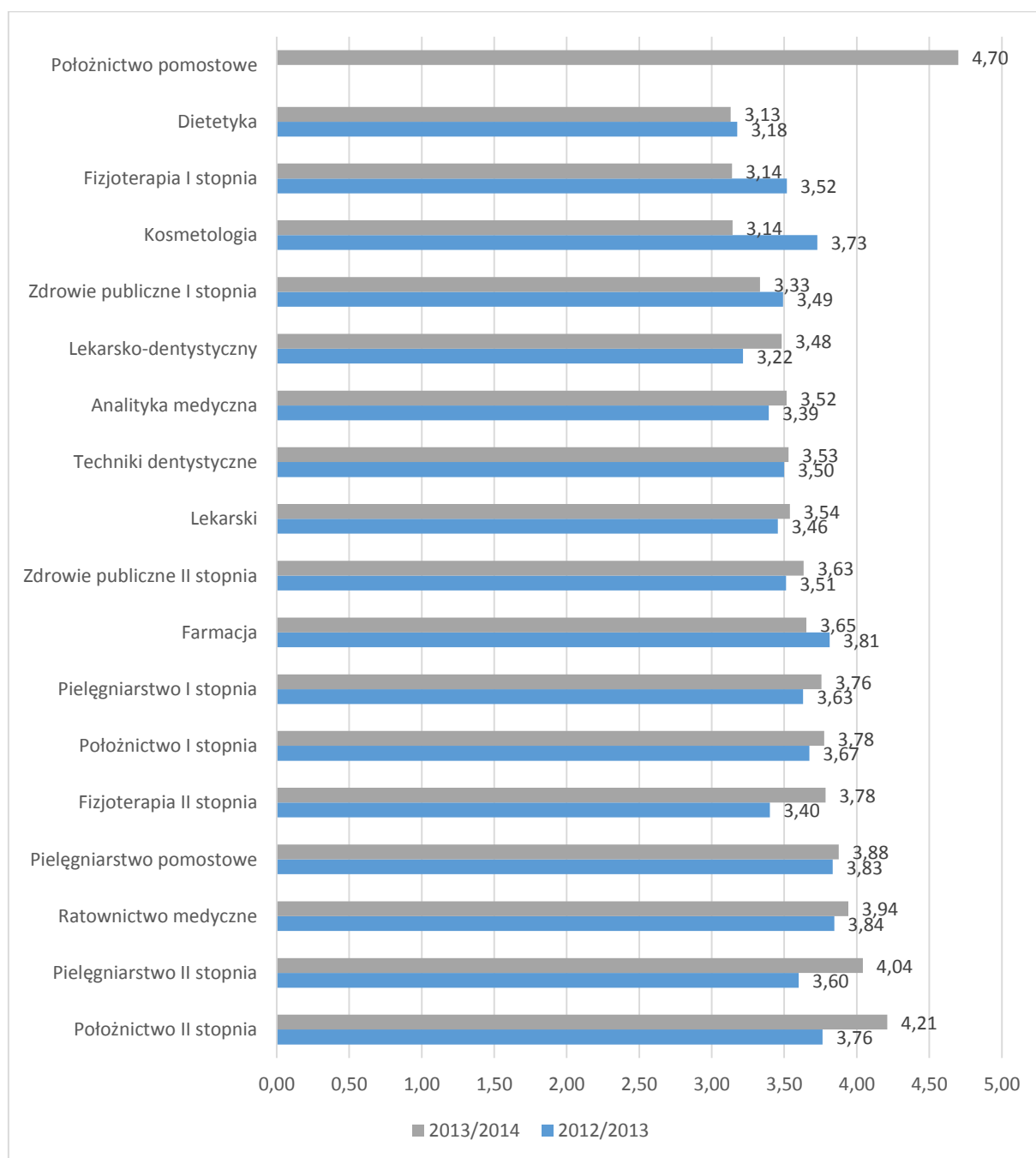
Wykres 12. Ocena dostępności **sprzętu i wyposażenia** wspomagającego proces kształcenia wg kierunku studiów.

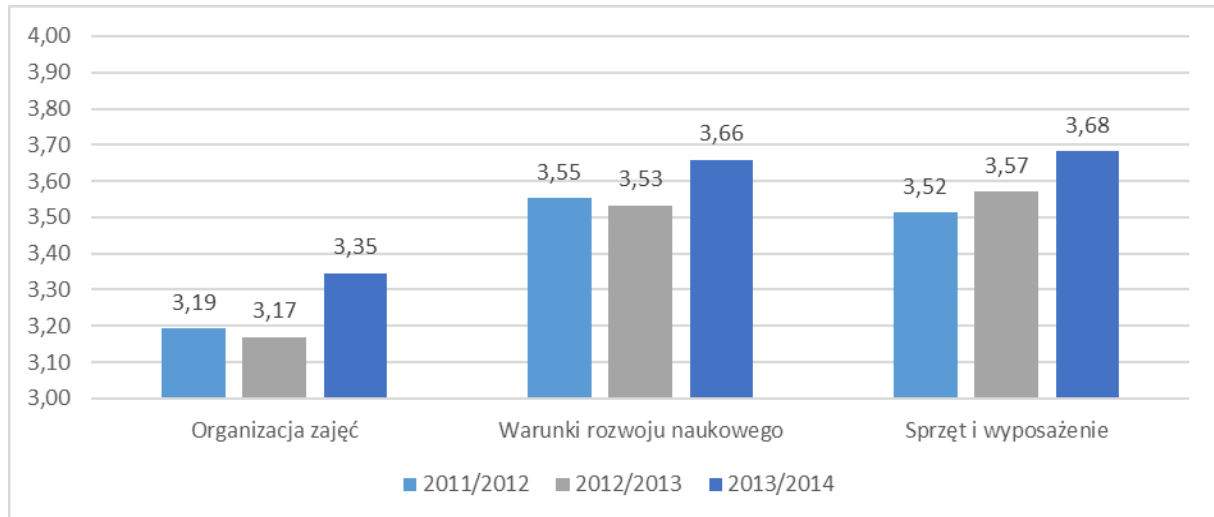
Średnia **ocena ogólnych warunków rozwoju naukowego** na UM wyniosła **3,66** i nieznacznie wzrosła w porównaniu z poprzednią edycją badania. Widoczne było zróżnicowanie ocen wśród absolwentów poszczególnych kierunków (odchylenie standardowe=0,36). Najniżej pod tym względem oceniono kierunki *Dietetyka*, *Fizjoterapia I stopnia* oraz *Kosmetologia I stopnia*. Najlepiej oceniono natomiast kierunki: *Położnictwo pomostowe*, *Położnictwo II stopnia* oraz *Pielęgniarstwo II stopnia*. W porównaniu z poprzednią edycją badania oceny wyglądają bardzo podobnie. Widoczny wzrost **oceny ogólnych warunków rozwoju naukowego** odnotowano na kierunkach: *Położnictwo II stopnia* oraz *Pielęgniarstwo II stopnia*. Ocena warunków rozwoju naukowego według kierunku ukończonych studiów zawiera wykres 13.

Wykres 13. Ocena **warunków rozwoju naukowego** na poszczególnych kierunkach kształcenia.

W porównaniu z poprzednią edycją badania ocena poszczególnych aspektów warunków studiowania nie uległa istotnym zmianom. Niezmiennie najniżej oceniono organizację zajęć, najwyżej sprzęt i wyposażenie. Wszystkie aspekty dotyczące warunków studiowania osiągnęły wyższe oceny w porównaniu z poprzednią edycją badania. Zmiany w zakresie oceny warunków studiowania zawiera wykres 14.

Wykres 14. Ocena warunków studiowania w latach 2011-2014.

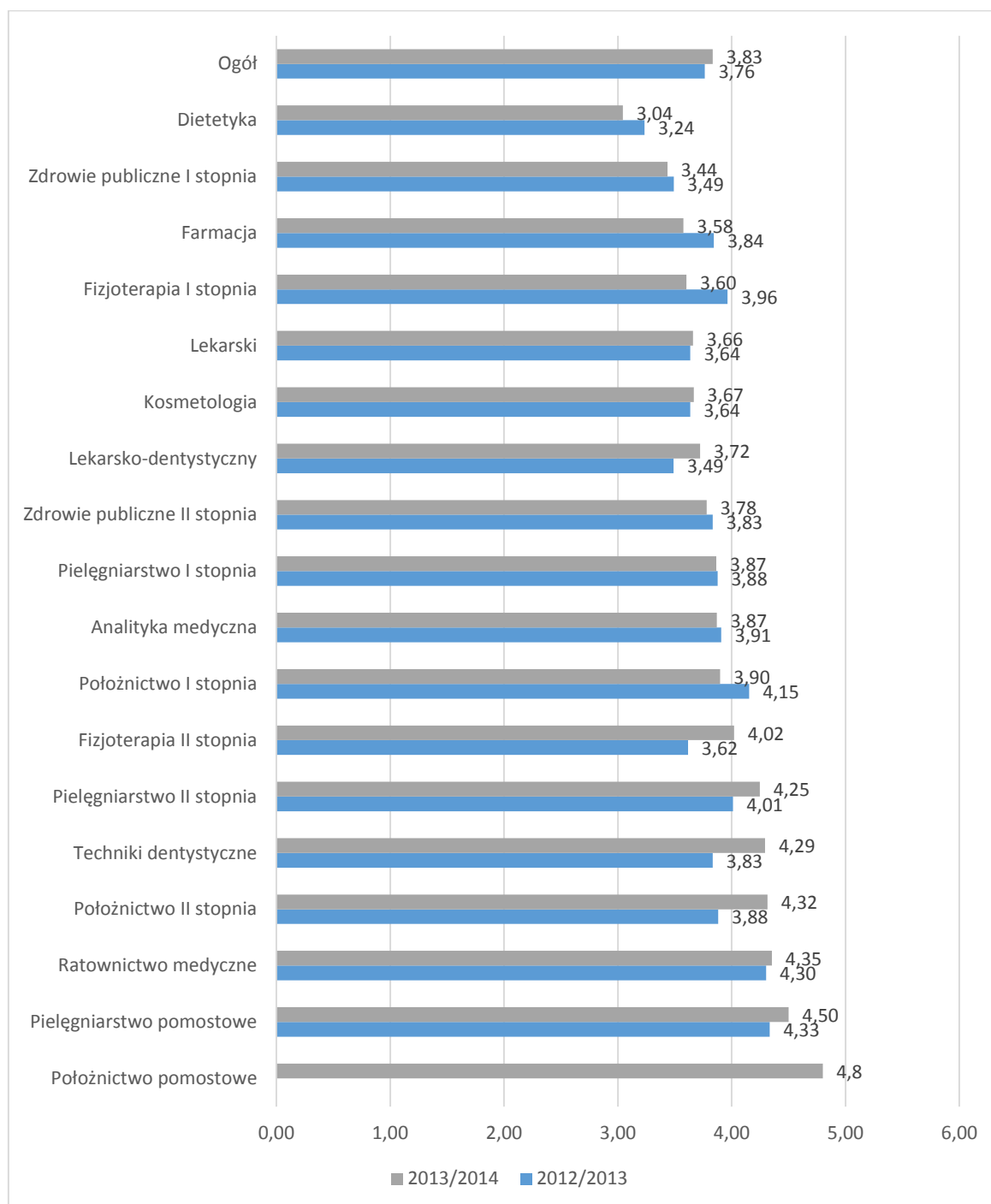

Ocena dydaktyki

Proces dydaktyczny oceniany był pod względem czterech aspektów: 1) umiejętności kadry naukowo-dydaktycznej w zakresie przekazywania wiedzy, 2) kształtowania podczas studiów kompetencji społecznych niezbędnych w pracy zawodowej, 3) stopnia, w jakim studia przygotowują do praktycznego wykonywania zawodu oraz 4) stopnia, w jakim program kształcenia uwzględniał aktualne potrzeby rynku pracy.

Aby porównać różnice w ocenie dydaktyki wśród absolwentów poszczególnych kierunków studiów wykorzystano pięciostopniową skalę oceny. **Umiejętność przekazywania wiedzy** została oceniona średnio na **3,83**. Oceny były widocznie zróżnicowane (odchylenie st.=0,4). Najwyższe oceny wystawili absolwenci: *Położnictwa pomostowego*, *Ratownictwa medycznego* oraz *Pielęgniarstwa pomostowego*. Wysokie oceny osiągnęły także kierunki: *Położnictwo II stopnia*, *Techniki dentystyczne* oraz *Pielęgniarstwo II stopnia*. Oceny tych kierunków osiągały wartości powyżej jednego odchylenia standardowego. Najniżej ocenili ten aspekt absolwenci kierunku *Dietetyka* oraz *Zdrowia publicznego I stopnia*, na co należy zwrócić szczególną uwagę, gdyż oceny wykraczały poniżej wartości odchylenia standardowego od średniej ogólnej. W porównaniu z poprzednią edycją badania największy wzrost oceny zanotowały kierunki: *Fizjoterapia II stopnia* oraz *Techniki dentystyczne*. Oceny umiejętności nauczycieli akademickich w zakresie przekazywania wiedzy według ukończonego kierunku studiów zawiera wykres 15.

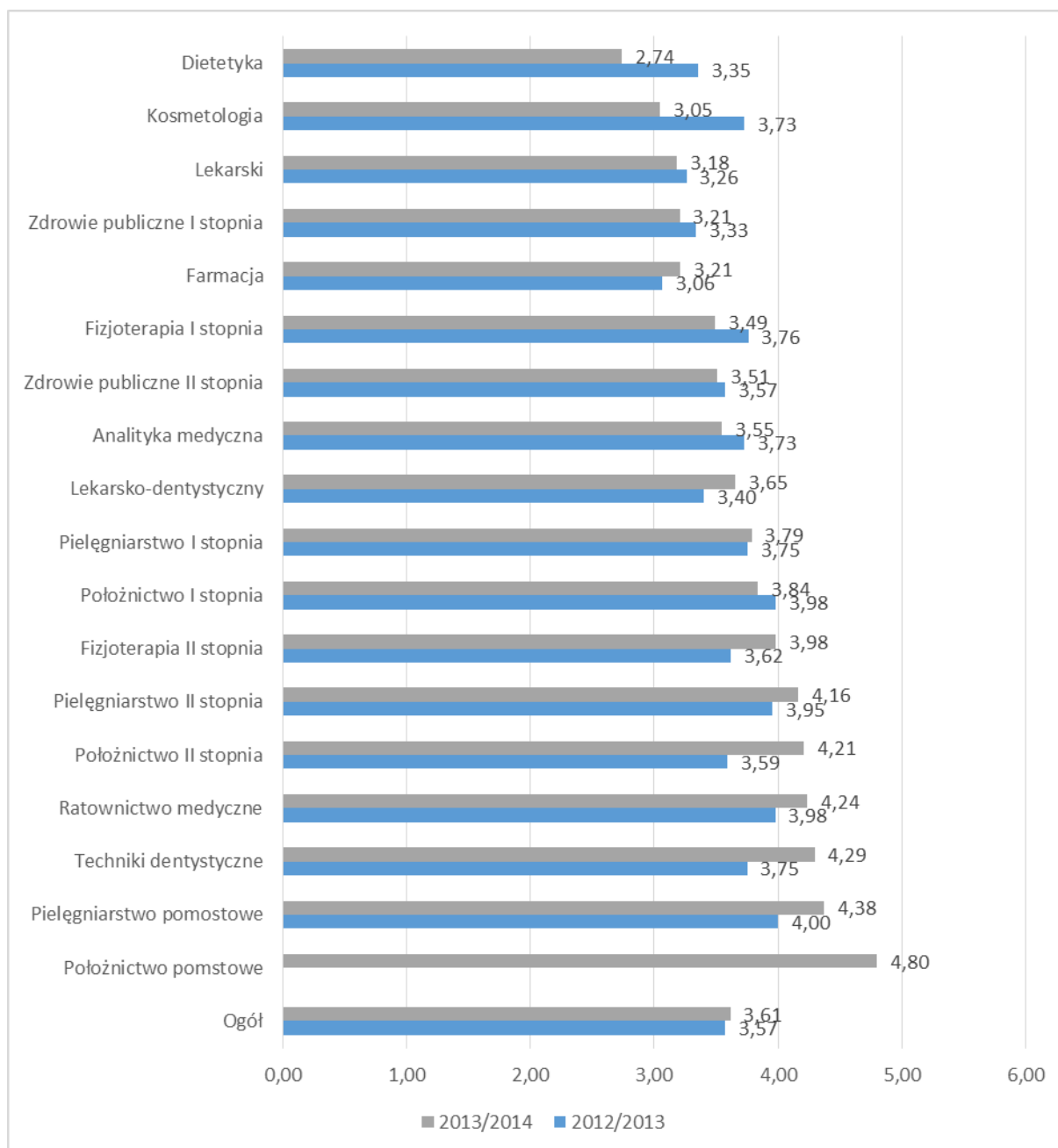
Wykres 15. Ocena umiejętności przekazywania wiedzy przez nauczycieli według kierunku kształcenia.

Studia pod względem **rozwoju umiejętności interpersonalnych** na poziomie ogólnym zostały ocenione przeciętnie $\bar{x}=3,61$ i był to nieznaczny wzrost w porównaniu z poprzednią edycją badania. Oceny były widocznie zróżnicowane, gdyż odchylenie standardowe wyniosło w tym przypadku 0,5. Pozytywnie wyróżniają się pod tym względem oceny absolwentów *Położnictwa pomostowego*, *Pielęgniarstwa pomostowego*, *Technik dentystycznych*, *Ratownictwa medycznego*, *Położnictwa II stopnia* oraz *Pielęgniarstwa II stopnia* (oceny powyżej odchylenia st. od średniej ogólnej). Najgorzej natomiast ten aspekt kształcenia został oceniony przez absolwentów *Dietetyki* oraz *Kosmetologii* (oceny poniżej odchylenia st. od średniej ogólnej). Słabo wypadły także: *kierunek Lekarski*, *Zdrowie*

publiczne I stopnia oraz Farmacja. Ocena stopnia, w jakim studia kształtują odpowiednie do kierunku kompetencje interpersonalne absolwentów poszczególnych kierunków studiów zawiera wykres 16.

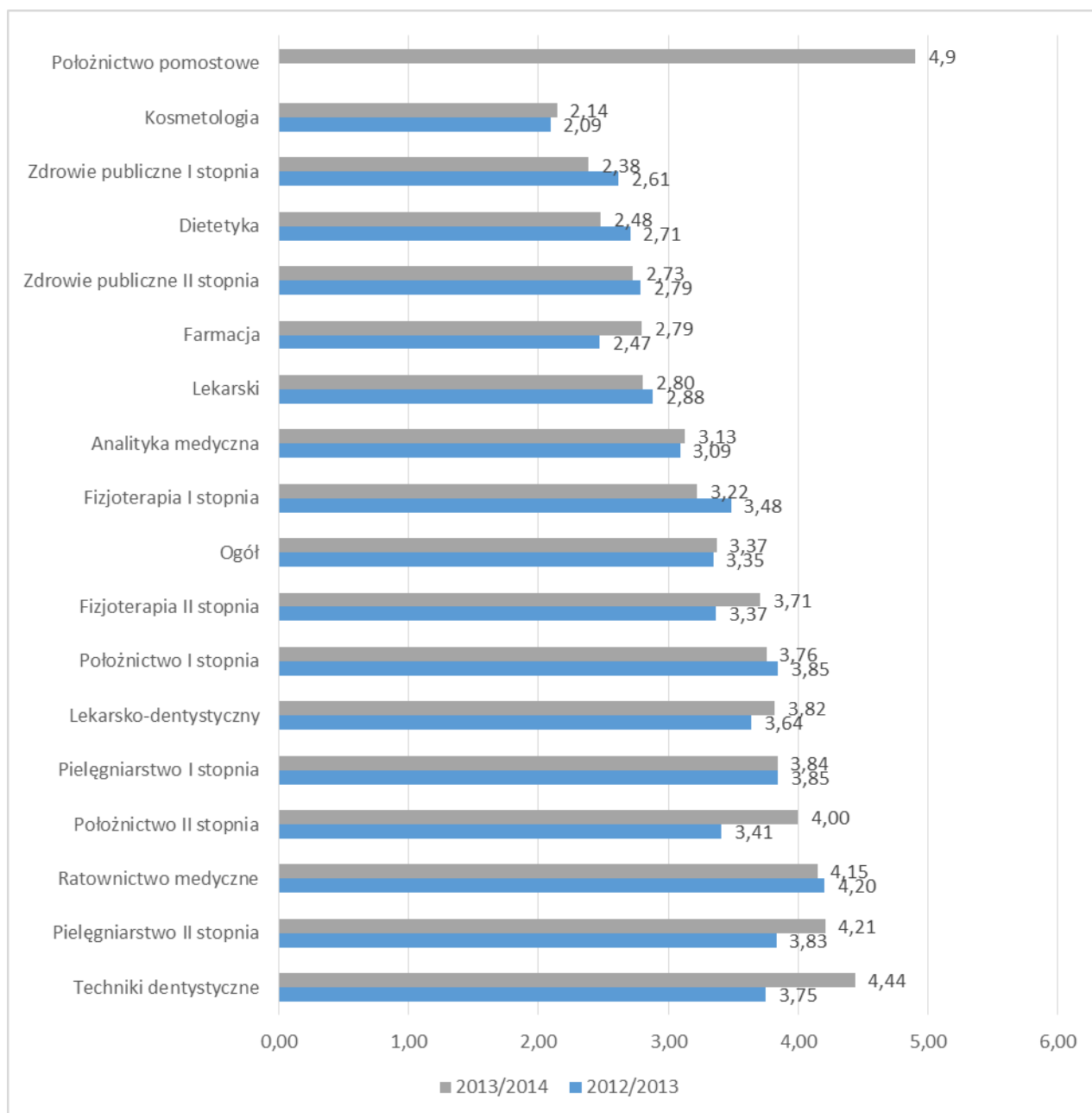
Wykres 16. Ocena rozwoju kompetencji interpersonalnych według kierunku studiów.

Przeciętnie oceniany był również **stopień, w jakim studia przygotowują do wykonywania zawodu pod względem praktycznym**. Ogólna ocena tego aspektu wynosiła **3,37** i nie różniła się wyraźnie od oceny z poprzedniej edycji badania. Wśród poszczególnych kierunków stwierdzono dość duże różnice w ocenie (odch.st.=0,76). Najwyżej ocenianymi kierunkami pod tym względem były *Położnictwo*

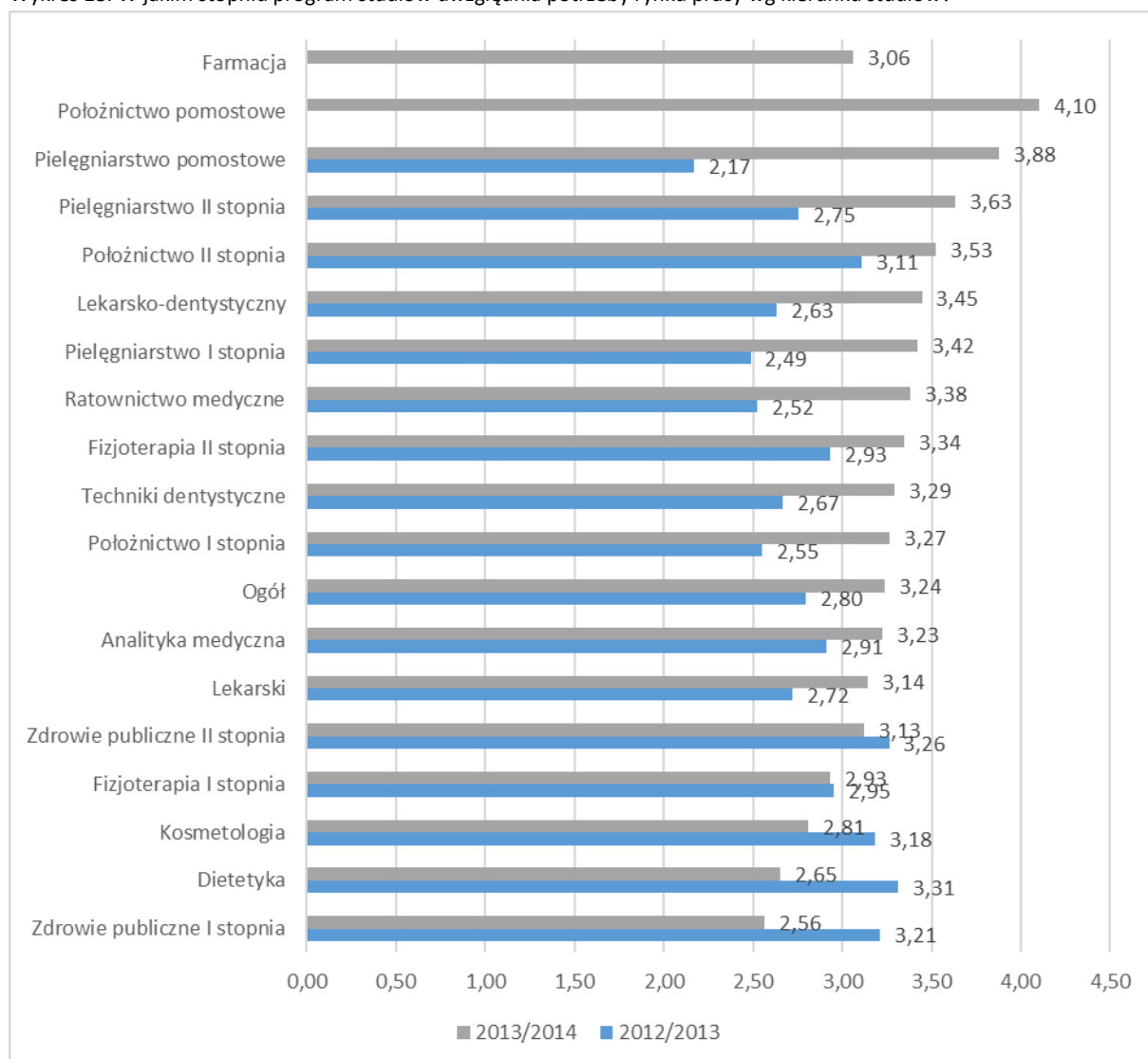
połoznictwo, Pielęgniarstwo II stopnia oraz Ratownictwo medyczne, które zostały ocenione powyżej jednego odchylenia standardowego od średniej. Szczególnie niepokojąca sytuacja występuje na kierunku *Kosmetologia*, gdzie ocena wyniosła nieco powyżej 2, co na pięciostopniowej skali stanowiło ocenę bardzo niską. Podkreślenia wymaga także fakt, że jest to kolejna edycja badania w którym aspekt ten został tak nisko oceniony. Poniżej jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej ocenili studia pod tym względem absolwenci *Dietetyki oraz Zdrowia publicznego I stopnia*. Niskie zadowolenie deklarowali również absolwenci *Zdrowia publicznego II stopnia, Farmacji oraz kierunku Lekarskiego*. Ocena stopnia, w jakim studia przygotowują do wykonywania zawodu według kierunku ukończonych studiów zawiera wykres 17.

Wykres 17. Ocena w stopnia w jakim studia przygotowują do praktycznego wykonywania zawodu według kierunku studiów.

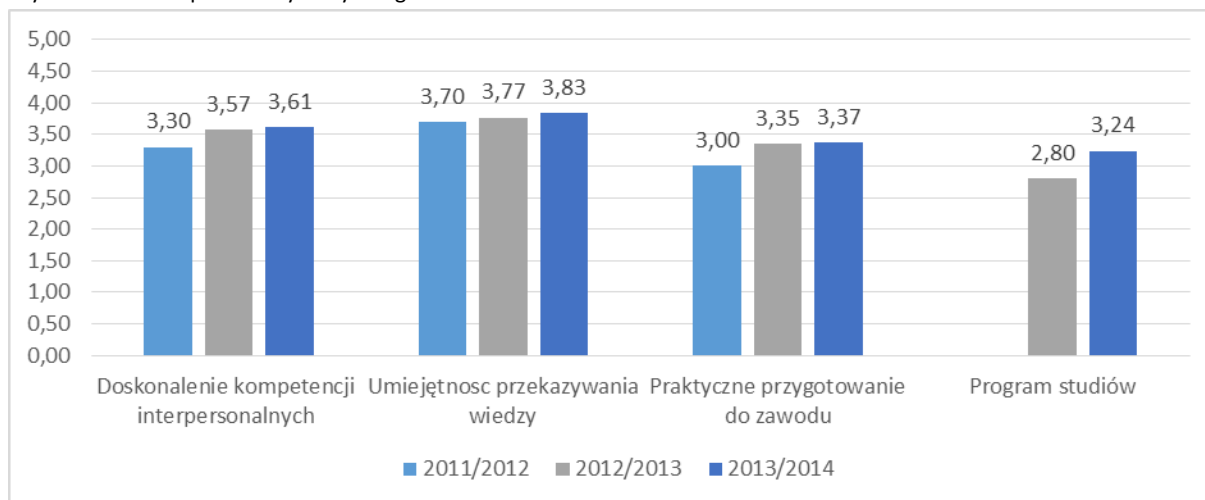
W opinii studentów program kształcenia w niskim stopniu uwzględnia **aktualne potrzeby rynku pracy**. Średnia ocena tego aspektu na pięciostopniowej skali wyniosła **3,24** co jest wynikiem o nieco ponad 0,4 lepszym niż w poprzedniej edycji badania. Widoczne także było zróżnicowanie ocen, gdyż odnotowano wartość odchylenia standardowego od tej średniej równą 0,38. Szczególnie nisko oceniali ten aspekt absolwenci *Zdrowia publicznego I stopnia, Dietetyki oraz Kosmetologii I stopnia*. Najwyżej zostały ocenione kierunki : *Położnictwo pomostowe oraz Pielęgniarstwo pomostowe*. Wartym odnotowania jest fakt, że najwyższą zmianę zaobserwowano na podstawie analizy ocen kierunku *Pielęgniarstwo pomostowe* (wzrost o 1,7). Ocenę programu studiów pod względem spójności z potrzebami rynku pracy zawiera wykres 18.

Wykres 18. W jakim stopniu program studiów uwzględnia potrzeby rynku pracy wg kierunku studiów?

Oceny poszczególnych aspektów procesu dydaktycznego w porównaniu z poprzednimi edycjami badania nieznacznie wzrosły. Największy wzrost odnotowano w zakresie oceny tego, w jakim stopniu program studiów odpowiada potrzebom rynku pracy. Pomimo wzrostu, oceny te jednak nie były satysfakcjonujące, gdyż żaden z aspektów nie osiągnął oceny wyżej niż 4. Ocena aspektów procesu dydaktycznego w ostatnich dwóch latach została zawarta na wykresie 19.

Wykres 19. Ocena procesu dydaktycznego w latach 2011-2014.

2.3 SATYSFAKCJA ABSOLWENTÓW Z WYBORU STUDIÓW

Analizując satysfakcję absolwentów ze studiów wzięto pod uwagę zarówno poziom zadowolenia z wybranego kierunku oraz miejsca ich odbywania. Dodatkowo zapytano o motywy jakimi kierowali się aktualni absolwenci wybierając zarówno kierunek, jak i Uczelnię w celu uwzględnienia zależności między satysfakcją a oczekiwaniami, jakie mieli kandydując na studia. Jako wskaźnik satysfakcji z kształcenia potraktowano również stosunek do Uczelni po ukończeniu studiów pytając o zamiar podtrzymywania kontaktów w przyszłości.

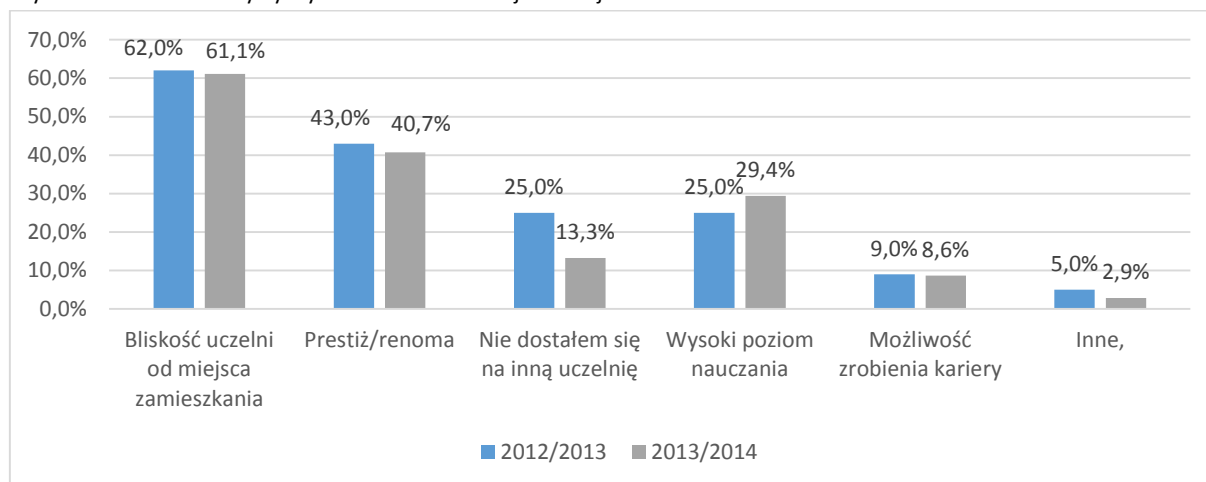
Motywy wyboru Uczelni

Wyniki badań wskazują, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, że głównym czynnikiem skłaniającym do podjęcia nauki na UM w Lublinie była **lokalizacja**. Ponad połowa absolwentów brała pod uwagę ten czynnik wybierając miejsce studiów. Niemal równie ważna była **renoma**, jaką cieszy się nasza Uczelnia, a co czwarta osoba sugerowała się **wysokim poziomem kształcenia**. Pojawiły się również opinie, że UM w Lublinie stanowił wyjście awaryjne dla osób, **które nie dostały się na inne uczelnie**. Co dziesiąta osoba kierowała się **szansą kariery naukowej** jaka stwarzają studia na UM w Lublinie.

Wśród trzech procent odpowiedzi określonych jako „inne”, wskazywano takie czynniki, jak: *polecenie znajomych, kierunki studiów, których nie oferują inne uczelnie na Lubelszczyźnie, ze względu na walory miasta, niski koszt utrzymania w Lublinie, przedmioty maturalne brane pod uwagę przy rekrutacji, terminy rekrutacji oraz w niektórych przypadkach, fakt że studia są finansowane*

z budżetu państwa. Wykres 20. zawiera rozkład statystyczny odpowiedzi na temat motywów wyboru Uczelni.

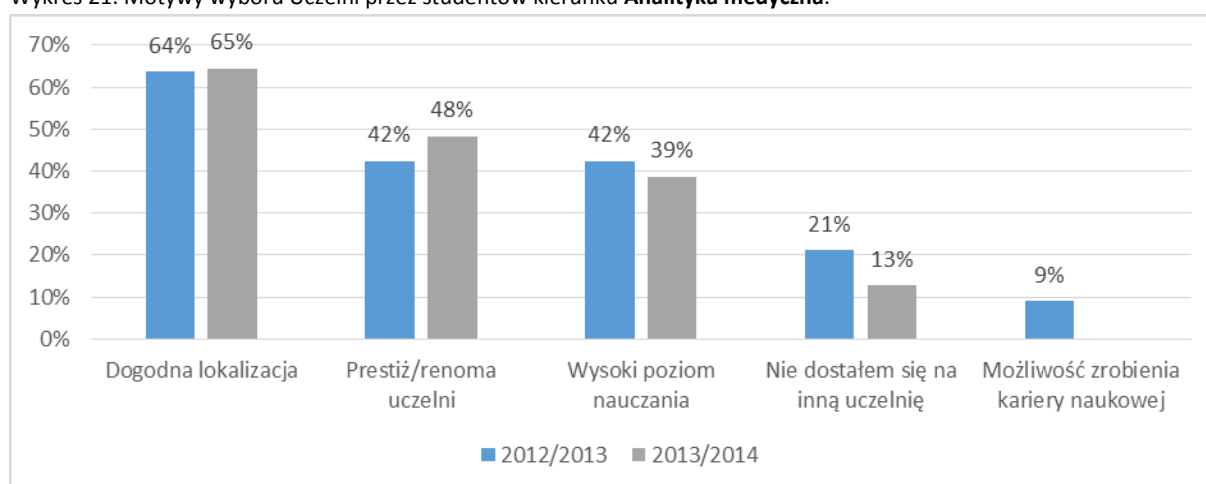
Wykres 20. Główne motywy wyboru UM w Lublinie jako miejsca studiowania.

Absolwenci poszczególnych kierunków różnili się między sobą pod względem głównych motywów wyboru Uczelni.

Absolwenci **Analityki medycznej** najczęściej wskazywali, iż motywem wyboru UM w Lublinie była **lokalizacja Uczelni (65%), renoma uczelni (48%) oraz wysoki poziom nauczania (39%)**. Absolwenci Analityki medycznej częściej, niż ogół absolwentów, wskazywali wysoki poziom kształcenia na UM jako czynnik wpływający na decyzję o wyborze. Co siódmy badany nie dostał się na inną uczelnię medyczną i dlatego wybrał UM w Lublinie. Zestawienie motywów z uwzględnieniem częstotliwości ich wskazywania przez absolwentów *Analityki medycznej* zawiera wykres 21.

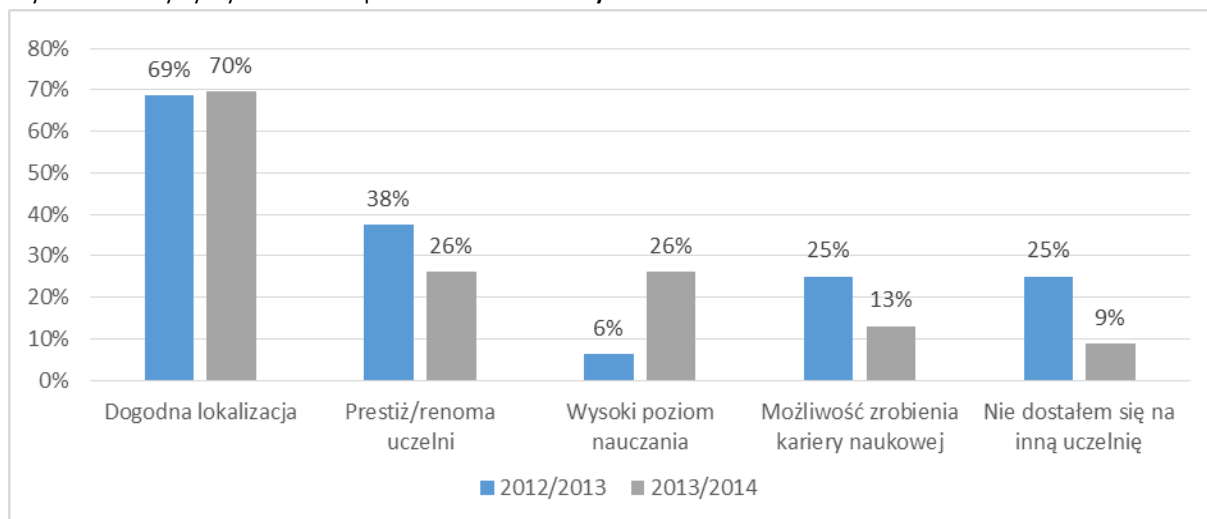
Wykres 21. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Analityka medyczna**.

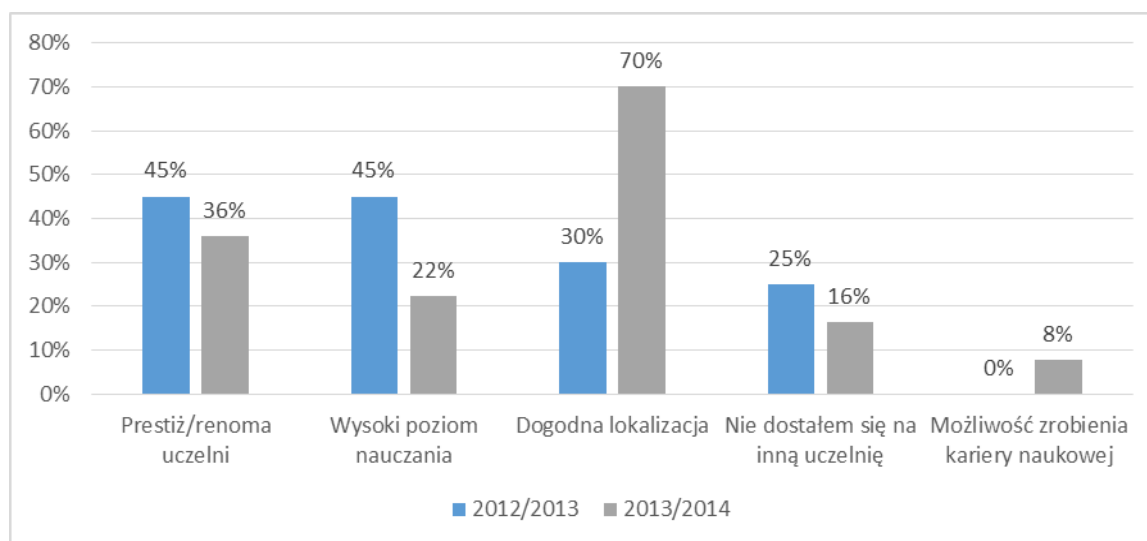
Absolwenci **Dietetyki** najczęściej wskazywali jako główny motyw wyboru UM w Lublinie **dogodną lokalizację (70%)**. W porównaniu z poprzednią edycją badania czynnik **renomy uczelni** wskazało mniej osób i kształtuje się on na poziomie **26%**. Tyle samo osób wskazało **na wysoki poziom kształcenia** jako decydujący walor wyboru uczelni co jest wynikiem wyższym o 20% w porównaniu z rokiem 2012/2013. Możliwość zrobienia **kariery naukowej** wskazało **13%** absolwentów a tylko co dziesiąta osoba wskazała że UM był uczelnią drugiego wyboru. Szczegółowe zestawienie odpowiedzi absolwentów tego kierunku zawiera wykres 22.

Wykres 22. Motywy wyboru Uczelni przez studentów **Dietetyki**.

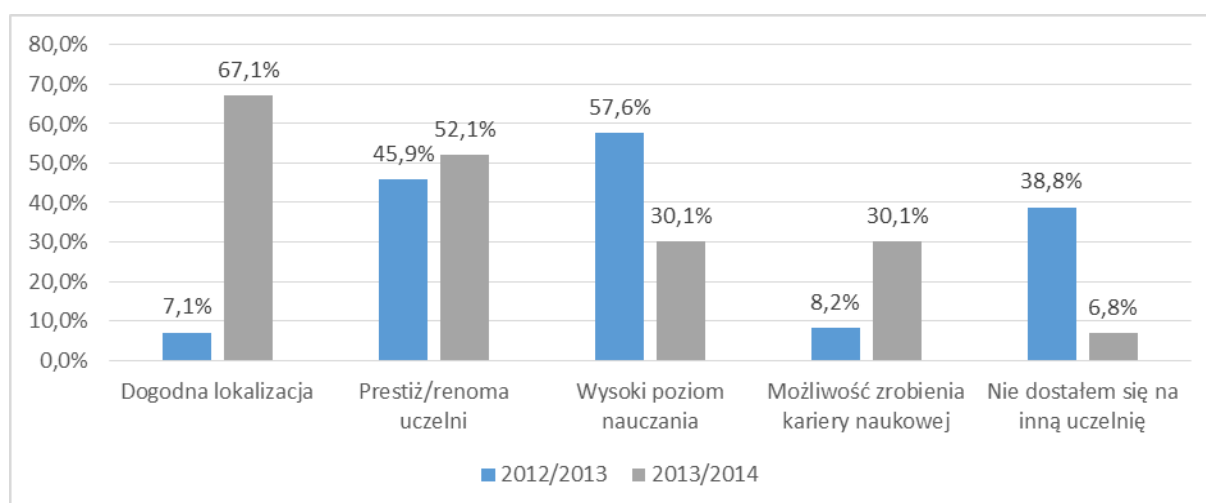
Głównym motywem wyboru miejsca studiów dla absolwentów **Farmacji** była **dogodna lokalizacja** Uczelni. Ten czynnik wskazało **70%** respondentów co jest wynikiem o 40% wyższym niż w roku poprzednim. Spadek odnotowały zaś inne aspekty. **Prestiż i renoma** uczelni jest wskazywana już tylko przez co trzeciego absolwenta **36%** (spadek o 9%), **wysoki poziom nauczania** jest wskazywany przez co piątego absolwenta **22%** (spadek o 23%), a wybór UM jako drugiej uczelni wskazuje co szósty absolwent (spadek o 9%). W porównaniu z poprzednią edycją badania, w której żaden absolwent nie wskazał chęci zrobienia kariery naukowej jako motywu wyboru uczelni, w edycji 2013/2014 wskazało ją 8% badanych. Wykres 23. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów **Farmacji**.

Wykres 23. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Farmacja**.

Absolwenci kierunku **Fizjoterapia I stopnia** decydując o wyborze studiów na UM głównie kierowali się **dogodną lokalizacją Uczelni (67,1%)**. W porównaniu z poprzednią edycją, w której ten aspekt wskazało 7% badanych, w roku 2013/2014 zaobserwowano bardzo duży wzrost do poziomu 67%. W drugiej kolejności absolwenci kierowali się **renomą i prestiżem Uczelni (52,1%)**. Spadek wskazań odnotował aspekt związany z **poziomem nauczania (30,1%)**, który teraz wskazuje tylko co trzeci absolwent (spadek o 27%). Tyle samo osób wskazuje jako motyw wyboru Uczelni aspekt związany z możliwością zrobienia kariery naukowej (wzrost o 22%). Najmniejsze znaczenie dla absolwentów miał wybór UM jako drugiej uczelni. Ten czynnik wskazało jedynie 7% badanych. Szczegółowe zestawienie odpowiedzi absolwentów tego kierunku zawiera wykres 24.

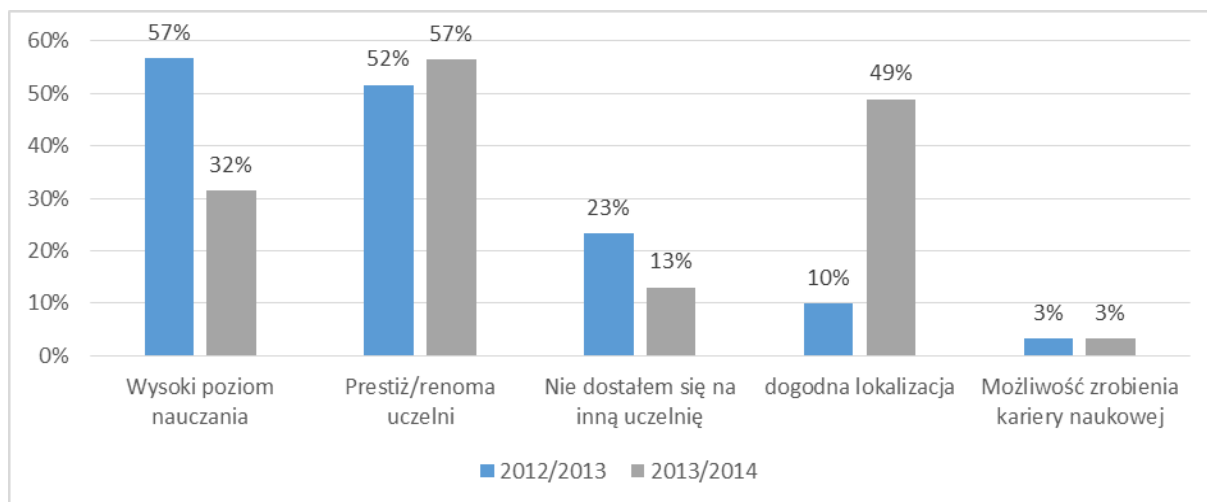
Wykres 24. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Fizjoterapia I stopnia**.

Według deklaracji absolwentów **Fizjoterapii II stopnia** wybrali oni UM ze względu **renomę uczelni (57%)**, jaką cieszy się Uczelnia i jej **dogodną lokalizację (49,5%)**. Te czynniki wskazał co drugi z badanych. W porównaniu z poprzednią edycją badania dogodną lokalizację uczelni wskazało prawie 40% więcej badanych. Spadek natomiast odnotował aspekt związany z wysokim poziomem nauczania.

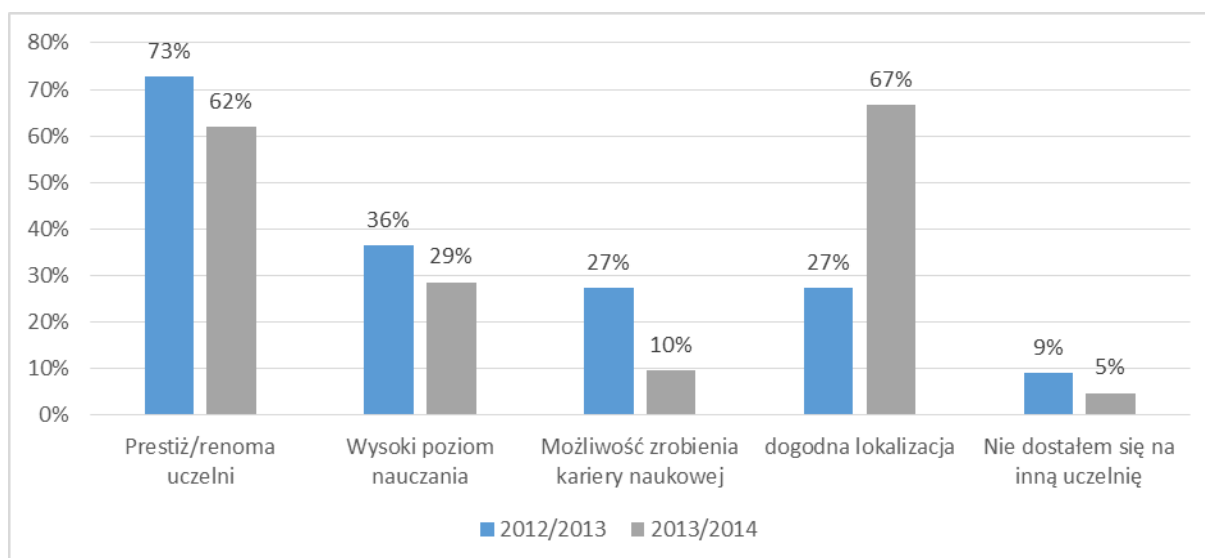
Wskazuje go już tylko co trzeci absolwent (spadek o 25%). Jedynie 13% absolwentów nie dostało się na inną Uczelnię i dlatego wybrało UM w Lublinie. Możliwość zrobienia kariery zawodowej jako motywu wyboru uczelni pozostała na tym samym poziomie co rok wcześniej i wynosi 3%. Wykres 25. zawiera zestawienie odpowiedzi.

Wykres 25. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Fizjoterapia II stopnia**.

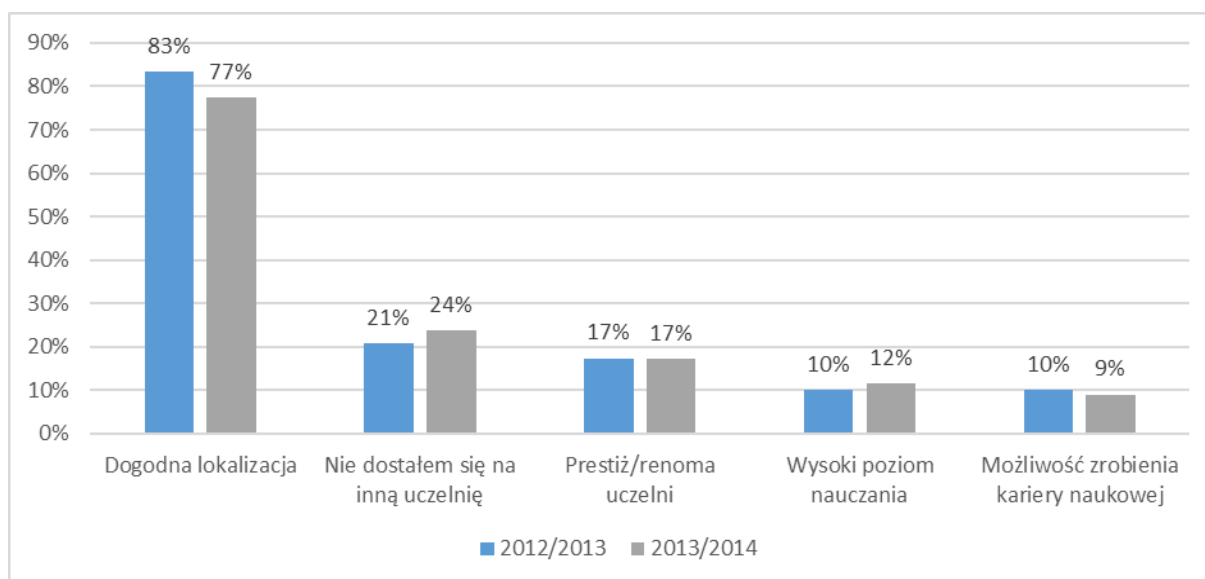
Wśród absolwentów kierunku **Kosmetologia I stopnia** głównym motywem wyboru uczelni była **dogodna lokalizacja Uczelni (67%)** oraz **renoma Uczelni (62%)**. W porównaniu z poprzednią edycją dogodną lokalizację wskazywało o 40% więcej absolwentów. Wskaźnik ten osiągnął wartość 67%, a prestiż Uczelni wskazało 62% badanych (spadek o 11%). Kolejnym ważnym czynnikiem był **wysoki poziom nauczania (29%)**, który wskazywał prawie co trzeci absolwent. W roku 2013/2014 co dziesiąty absolwent jako motyw wyboru Uczelni wskazywał możliwość zrobienia kariery naukowej (spadek o 17%). Natomiast tylko 5% absolwentów wskazało, że wybrali UM w Lublinie, ponieważ nie dostali się na inną uczelnię. Wykres 26. przedstawia szczegółowy rozkład odpowiedzi na pytanie o motyw wyboru Uczelni przez absolwentów *Kosmetologii I stopnia*.

Wykres 26. Motywy wyboru Uczelni przez studentów **Kosmetologii I stopnia**.

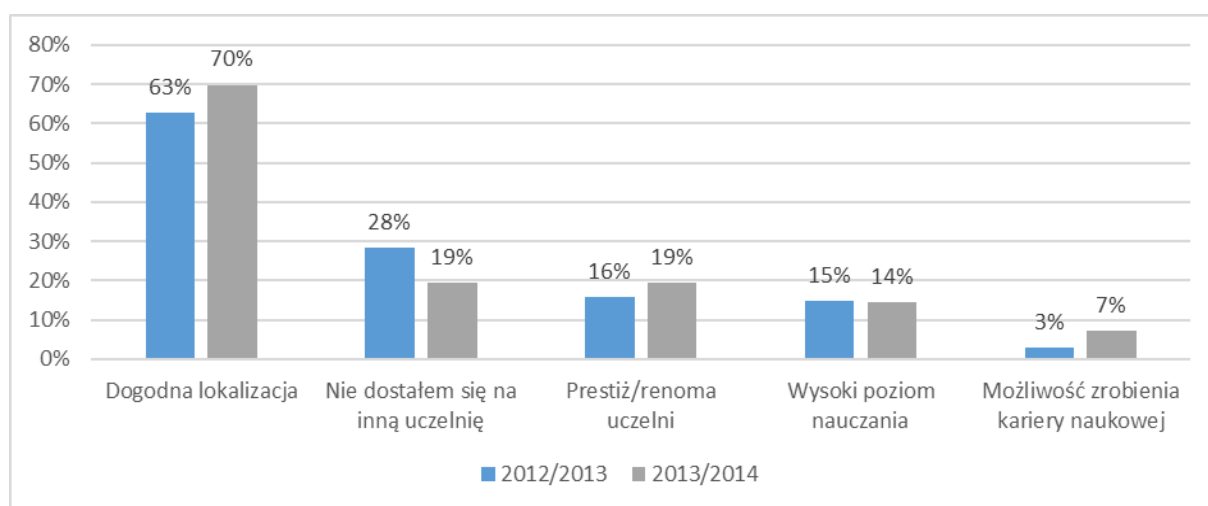
Absolwenci kierunku **Lekarskiego** deklarowali w zdecydowanej większości, że głównym motywem wyboru Uniwersytetu Medycznego w Lublinie była **lokalizacja (77%)**. Pozostałe motywacje miały znaczenie dla niewielkiej grupy respondentów. Istotny odsetek, gdyż co czwarta osoba nie dostała się na inną Uczelnię, i dlatego zdecydowała się na studia na UM w Lublinie. Prestiż i renoma uczelni miały znaczenie dla niespełna co piątej osoby, natomiast pewność co do wysokiego poziomu kształcenia na naszej Uczelni jedynie dla co dziesiątej osoby. Podobny odsetek wskazywał na możliwość zrobienia kariery naukowej. Wyniki były niemal tożsame z poprzednią edycją badania. Wykres 27. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku **Lekarskiego**.

Wykres 27. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Lekarski**.

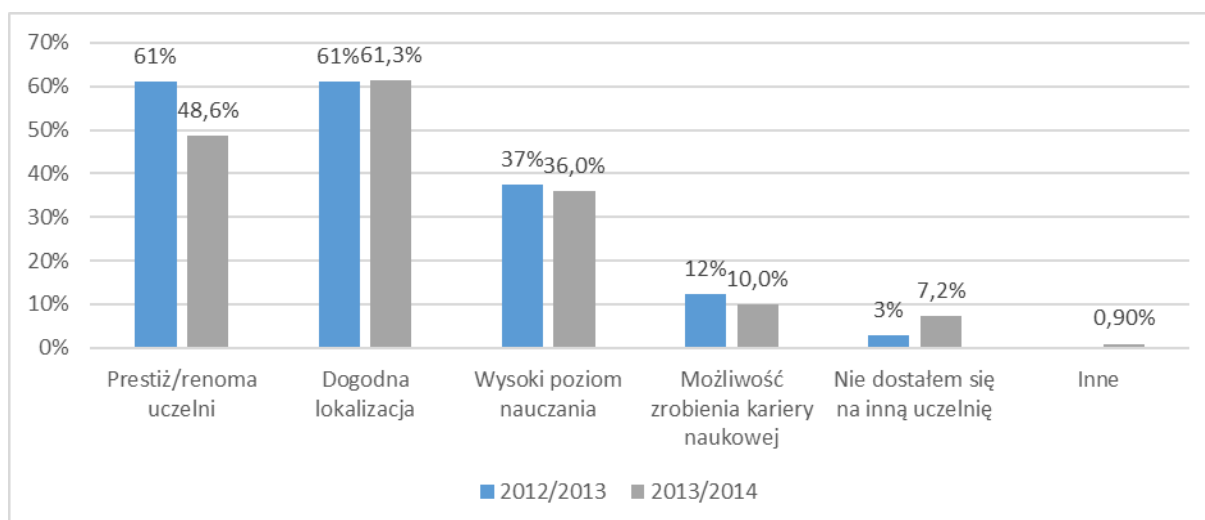
Absolwenci kierunku **Lekarsko-dentystycznego** podobnie jak *Lekarskiego* wybrali UM głównie ze względu na jego **lokalizację (70%)**. Co piąty wybrał naszą Uczelnię ponieważ nie dostał się na inną uczelnię medyczną. W przypadku tego aspektu zanotowano nieznaczny, lecz zauważalny spadek (9%) w porównaniu z poprzednią edycją badania. Podobnie było w przypadku aspektu związanego z prestiżem i renomą. Co siódmy badany kierował się wysokim poziomem nauczania na UM. Możliwość zrobienia kariery naukowej na UM w Lublinie jako motyw wyboru Uczelni wskazało jedynie 7% absolwentów. Wykres 28. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Lekarsko – dentystycznego*.

Wykres 28. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego**.

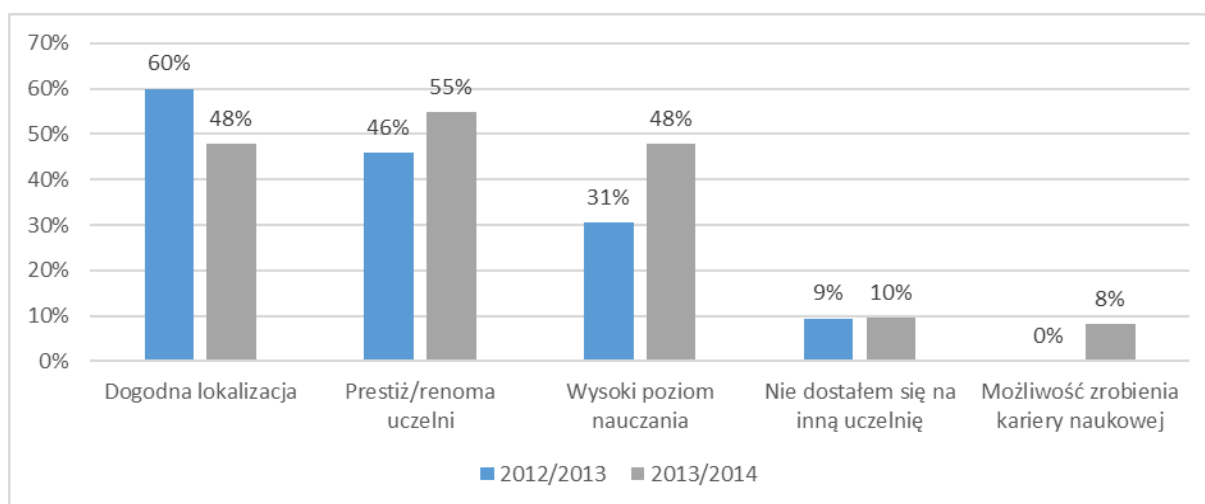
Absolwenci kierunku **Pielęgniarstwo I stopnia** najczęściej wskazywali **dogodną lokalizację UM (61,3%)** jako decydujący motyw podczas wyboru uczelni. Dla niemal co drugiego absolwenta tego kierunku ważna była również **renoma Uczelni (48,6%)**. W porównaniu z poprzednią edycją badania ten wartość tego czynnika spadła jednak o ponad 12%. Nieco mniejsza, choć również znacząca była liczba osób wskazujących jako motyw **wysoki poziom nauczania (36%)**. Wyższy (wzrost o 4%) lecz nadal nieznaczny był w tym przypadku odsetek osób, które wybrały UM ponieważ nie dostała się na inną uczelnię medyczną. 10% badanych kierowało się możliwością zrobienia kariery naukowej. Wykres 29. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia*.

Wykres 29. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Pielęgniarstwo I stopnia**.

Nieco inaczej kształtuje się motywacja absolwentów **Pielęgniarstwa II stopnia**, gdyż najczęstszym motywem wyboru UM w ich przypadku była **renoma Uczelni (55%)**, nieco rzadziej wskazywano natomiast jej **dogodną lokalizację (48%)**. W porównaniu z poprzednią edycją badania czynnik renomy Uczelni wzrósł o 9%, a czynnik dogodnej lokalizacji spadł o 12%. Co druga osoba wybrała UM także ze względu na **wysoki poziom kształcenia (48%)** co jest wynikiem lepszym o 17% niż w roku poprzednim. Co dziesiąty absolwent wybrał UM w Lublinie, ponieważ nie dostał się na inną uczelnię medyczną. W roku akademickim 2013/2014 8% absolwentów wskazało także możliwość zrobienia kariery naukowej jako motyw wyboru Uczelni. Wykres 30. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo II stopnia**.

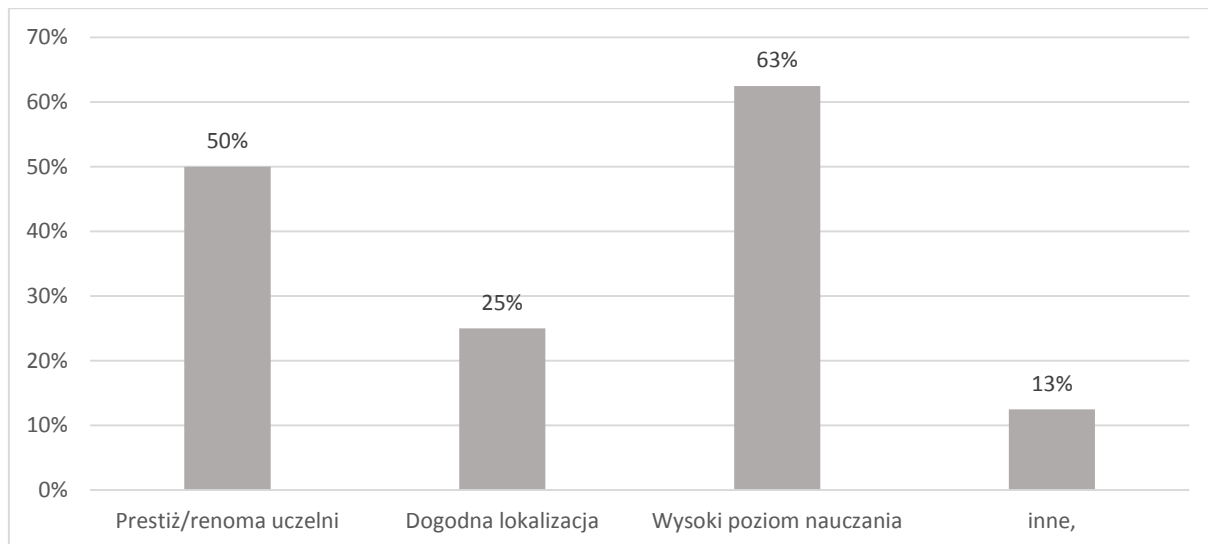
Wykres 30. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Pielęgniarstwo II stopnia**.

Absolwenci kierunku **Pielęgniarstwo pomostowe** najczęściej wskazywali **wysoki poziom nauczania na UM (63%)** jako decydujący motyw wyboru uczelni. Dla co drugiego absolwenta tego kierunku ważna była również **renoma Uczelni (50%)**. Co czwarty absolwent wskazał jako motyw

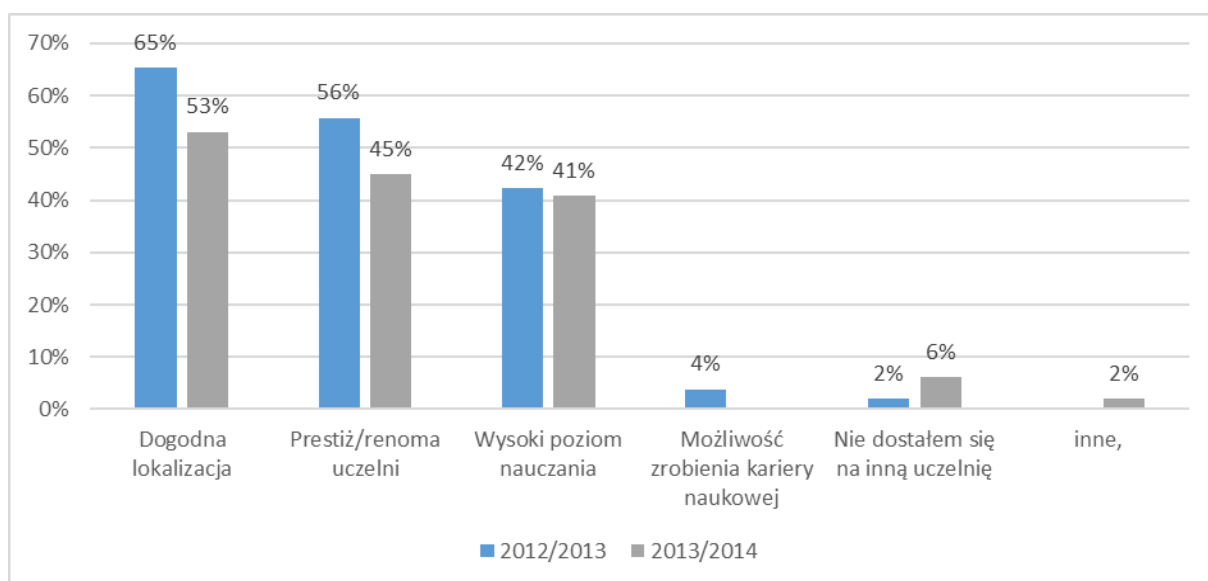
wyboru UM w Lublinie dogodną lokalizację. Inne czynniki były ważne dla 13% badanych. Wykres 31. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo pomostowe*.

Wykres 31. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku *Pielęgniarstwo pomostowe*.

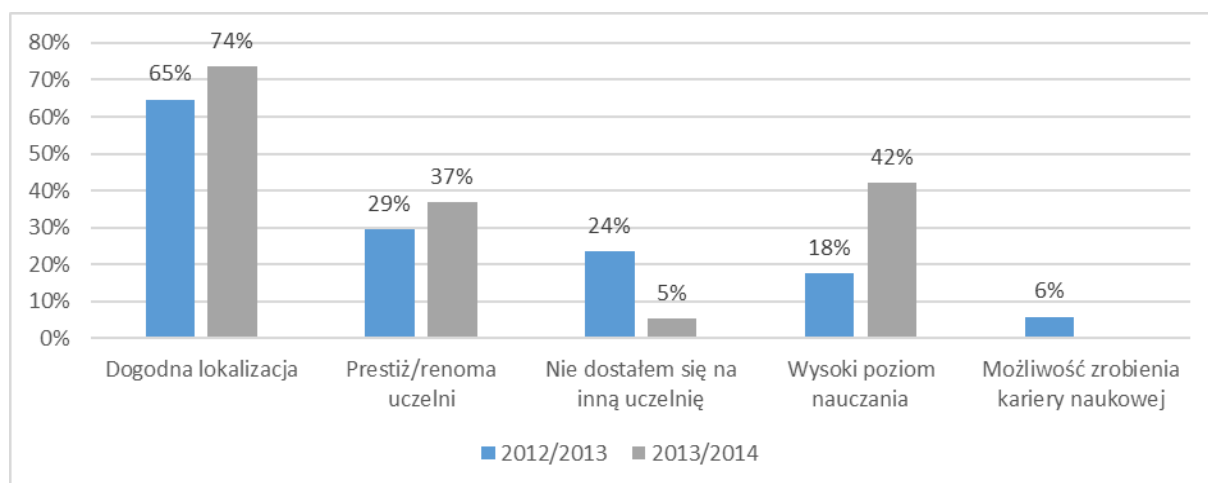
Absolwenci kierunku *Położnictwo I stopnia* najczęściej wskazywali **dogodną lokalizację** na UM **53%** jako decydujący motyw podczas wyboru uczelni. Równie ważnymi czynnikami były **renoma Uczelni (45%)**, a także **wysoki poziom nauczania (41%)**, które wskazało ponad 40% badanych. Pozostałe czynniki nie miały zbyt dużego znaczenia. 6% absolwentów wybrało UM w Lublinie gdyż nie dostało się na inną uczelnię. Wykres 32. zawiera zestawienie odpowiedzi absolwentów tego kierunku.

Wykres 32. Motywy wyboru Uczelni przez studentów *Położnictwo I stopnia*.

Dla absolwentów **Położnictwa II stopnia**, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, znaczenie miała przede wszystkim **lokalizacja Uczelni 74%**. **Prestiż i renomę** jako powód wyboru wskazał ponad co trzeci badany (**37%**). Wysoki wzrost wskazań zanotował aspekt związany z **wysokim poziomem nauczania (42%)**, co jest wynikiem o 24% lepszym niż rok wcześniej. Pozostałe czynniki nie miały zbyt dużego znaczenia w wyborze uczelni. Tylko 5% absolwentów wskazuje, że wybrało UM w Lublinie ponieważ nie dostało się na inną uczelnię. W porównaniu z poprzednią edycją badania ten czynnik wskazało prawie 20% mniej badanych. Wykres 33. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Położnictwo II stopnia*.

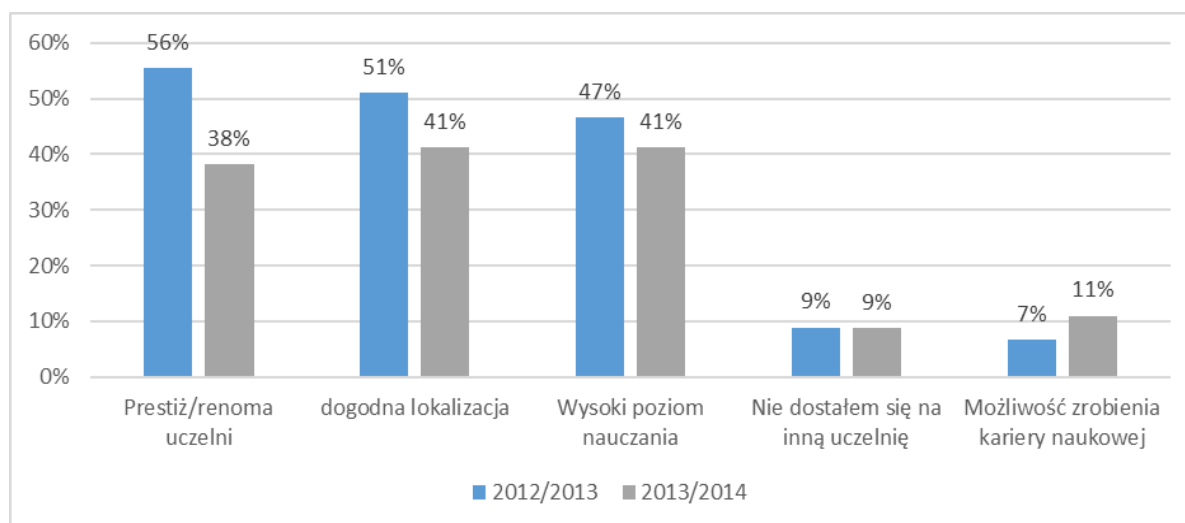
Wykres 33. Motywy wyboru Uczelni przez studentów **Położnictwo II stopnia**.

Absolwenci **Ratownictwa medycznego** wybierając Uczelnię, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, kierowali się trzema głównymi motywami. Były to: **renomę uczelni (38%)**, **dogodna lokalizacja (41%)** oraz **oczekiwanie wysokiej jakości kształcenia (41%)**. Wszystkie te czynniki zanotowały spadek wskazań lecz nadal około 40% badanych wskazuje je jako szczególnie ważne. Dużo mniejszy był odsetek osób, które kierowały się możliwością zrobienia kariery naukowej oraz tych, którzy nie dostali się na inną uczelnię, i dlatego rozpoczęli naukę na UM. Wykres 34. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Ratownictwo medyczne*.

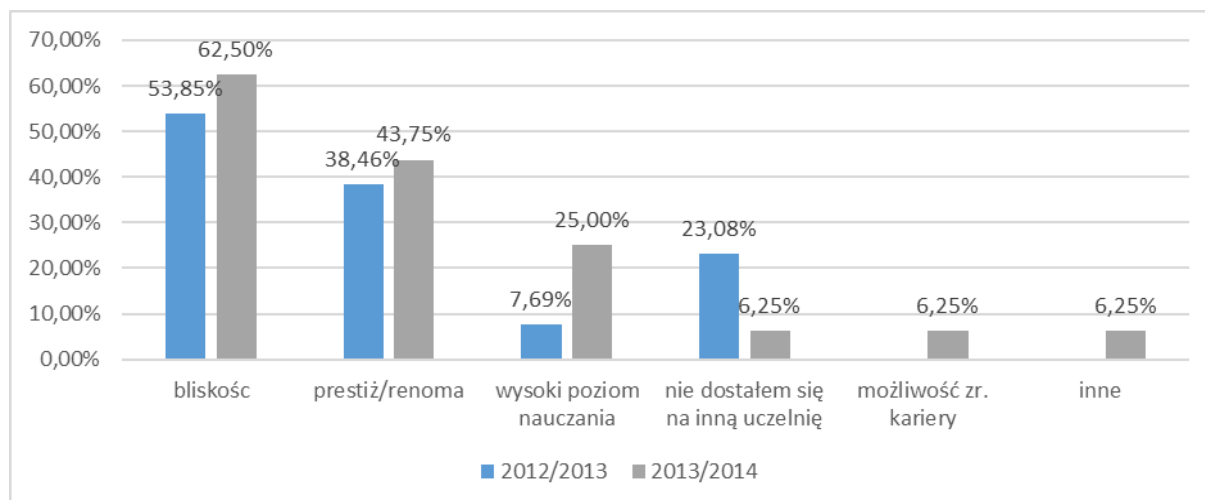

Wykres 34. Motywy wyboru Uczelni przez studentów **Ratownictwo medyczne**.

Absolwenci kierunku **Techniki dentystyczne** wybrali UM przede wszystkim ze względu na jego **dogodną lokalizację (62,5%)**. Dla około **44%** badanych znaczenie miała **renoma i prestiż Uczelni**. Co czwarty absolwent wskazywał na **wysoki poziom nauczania (25%)** jako czynnik wyboru naszej Uczelni. Dużo mniejszy był odsetek osób kierujących się **możliwością zrobienia kariery naukowej (6,25%)** oraz **tych, którzy nie dostali się na inną uczelnię (6,25%)**.

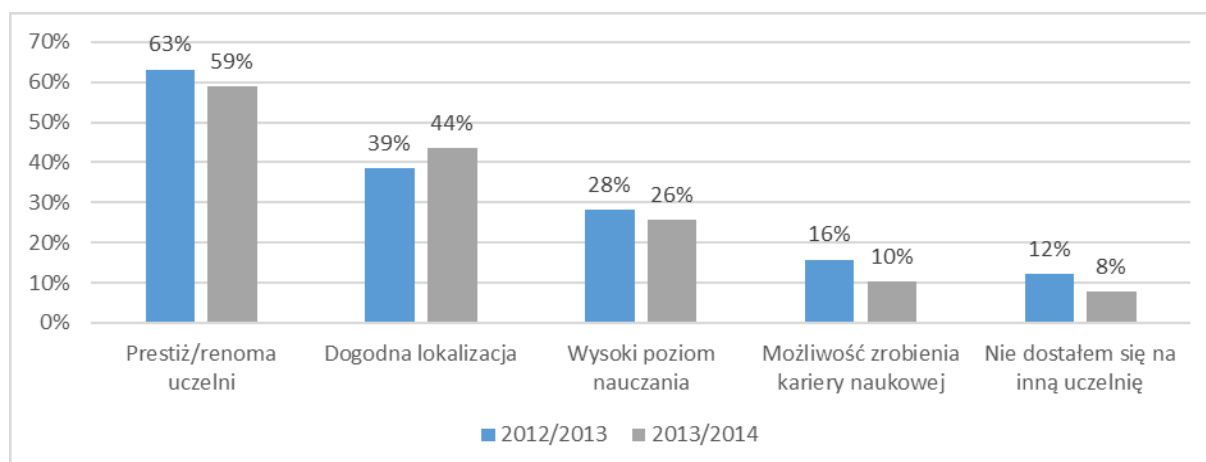
Wykres 35. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Techniki dentystyczne.

Absolwenci kierunku **Zdrowie publiczne I stopnia** wybrali UM przede wszystkim ze względu na jego **renomę i prestiż (59%)**. Poziom wskazań tego czynnika był podobny do poprzedniej edycji badania i wynosi około 60%. Dla istotnej części absolwentów znaczenie miała również **lokalizacja Uczelni (44%)**. Co czwarty badany wskazał na **wysoki poziom kształcenia (26%)**. Co dziesiąta osoba zdecydowała się na podjęcie studiów na UM w Lublinie ze względu na możliwość zrobienia kariery naukowej, natomiast około 8% nie dostało się na inną uczelnię, i dlatego wybrało naszą Uczelnię.

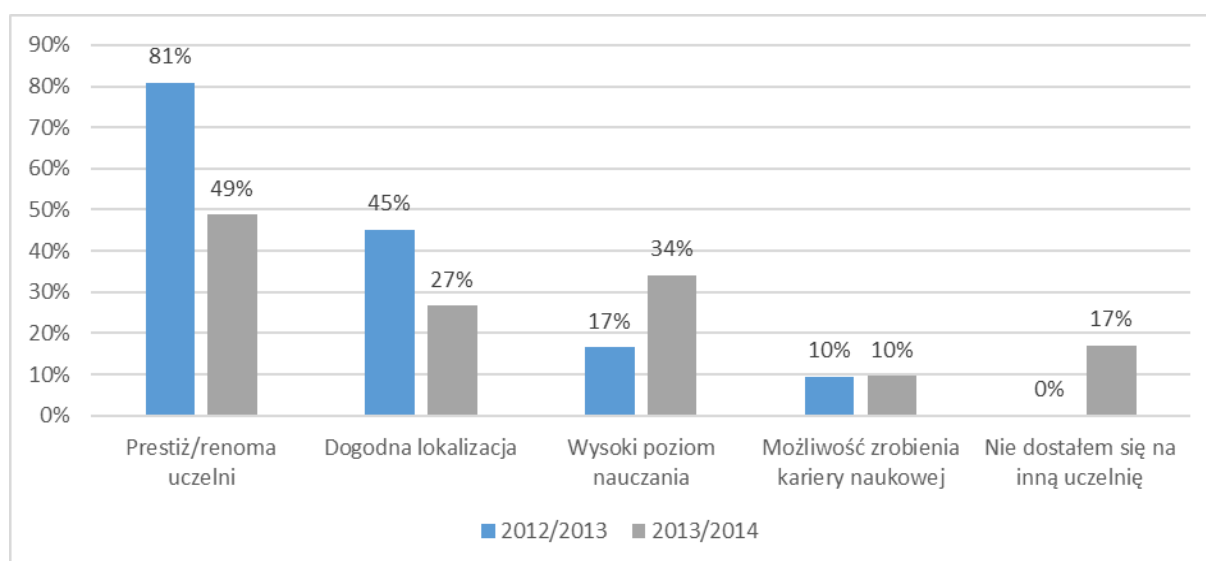
Wykres 36. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Zdrowie publiczne I stopnia*.

Wykres 36. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Zdrowie publiczne I stopnia**.

Analiza odpowiedzi dla kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia** nadal potwierdza, że dla dużej części absolwentów tego kierunku ważnym motywem była chęć studiowania na Uczelni cieszącej się **wysoką renomą (49%)**, jednak w porównaniu z poprzednią edycją badania ten czynnik wskazało ponad 30% mniej badanych. Co trzeci absolwent wskazuje na **wysoki poziom nauczania** na UM w Lublinie (**34%**, wzrost o 17%). Co czwarty badany sugerował się lokalizacją, a nieco mniej niż co piąty badany wskazał, że nie dostał się na inną uczelnię i dlatego wybrał UM. Podobnie jak przed rokiem co dziesiąta osoba wskazała, że możliwość zrobienia kariery naukowej była motywem wyboru naszej Uczelni. Wykres 37. zawiera szczegółowe dane na temat rozkładu statystycznego odpowiedzi absolwentów kierunku *Zdrowie publiczne II stopnia*.

Wykres 37. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia**.

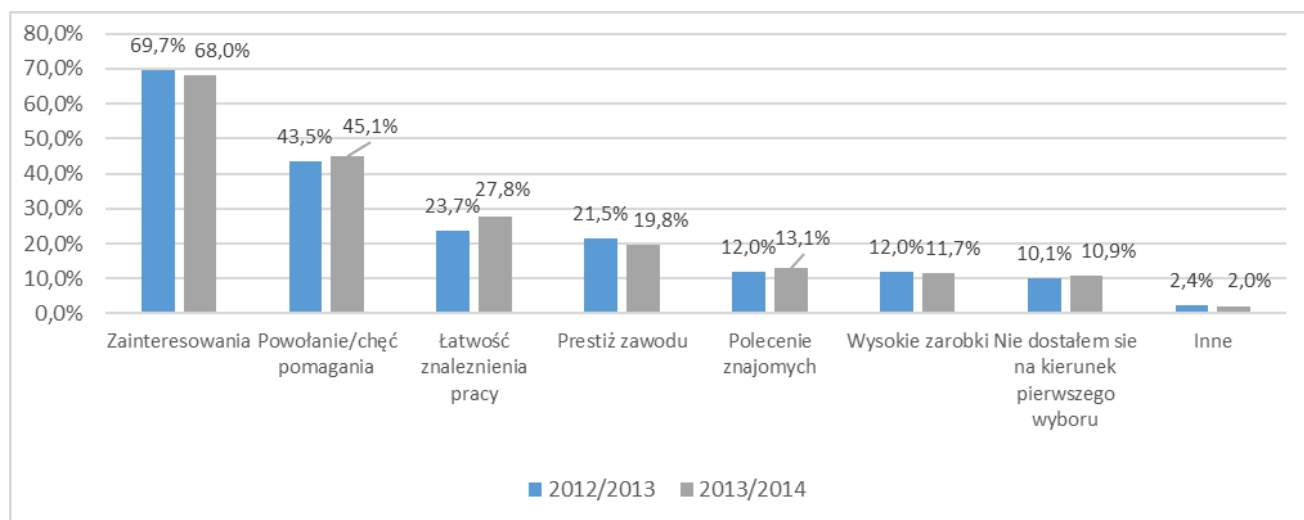

Motywy wyboru kierunku studiów

Wśród deklarowanych motywów wyboru kierunku studiów najczęściej wskazywano, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, że został on dokonany zgodnie z **zainteresowaniami (68%) oraz powołaniem (45,1%)**. Rzadziej powoływano się na motywy pragmatyczne, takie jak łatwość znalezienia pracy oraz prestiż wynikający z wykonywania danego zawodu. Wysokie zarobki zostały wskazane jedynie przez co ósmą osobę. Podobny odsetek badanych wskazał, że wyboru kierunku studiów dokonał pod wpływem sugestii kogoś z bliskiego otoczenia rodziny, albo znajomych. Co dziesiąta osoba wybrała ukończony kierunek studiów, ponieważ nie dostała się na inny, wybrany w pierwszej kolejności.

Potwierdzają się zatem wyniki innych badań realizowanych wśród absolwentów (np. Bilans Kapitału Ludzkiego PARP) mówiące, że dla współczesnych młodych ludzi praca nie jest tylko źródłem utrzymania, ale przede wszystkim źródłem samorealizacji i satysfakcji życiowej. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów zawiera Wykres 38.

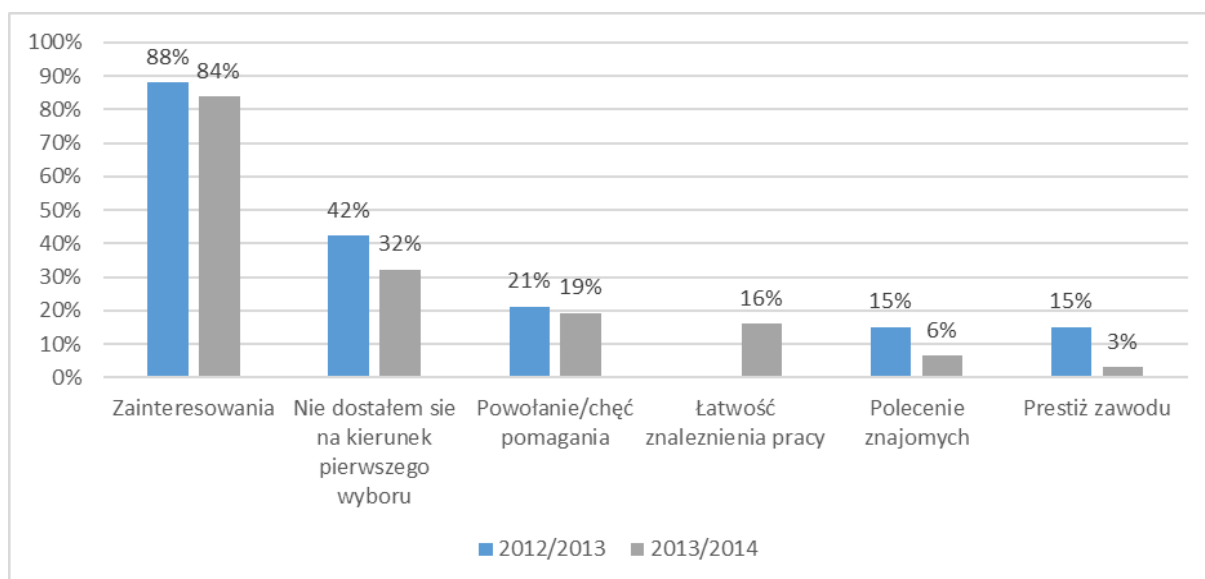
Wykres 38. Motywy wyboru kierunku studiów.

Motywacje wyboru kierunków studiów różnią się w zależności od ukończonych studiów.

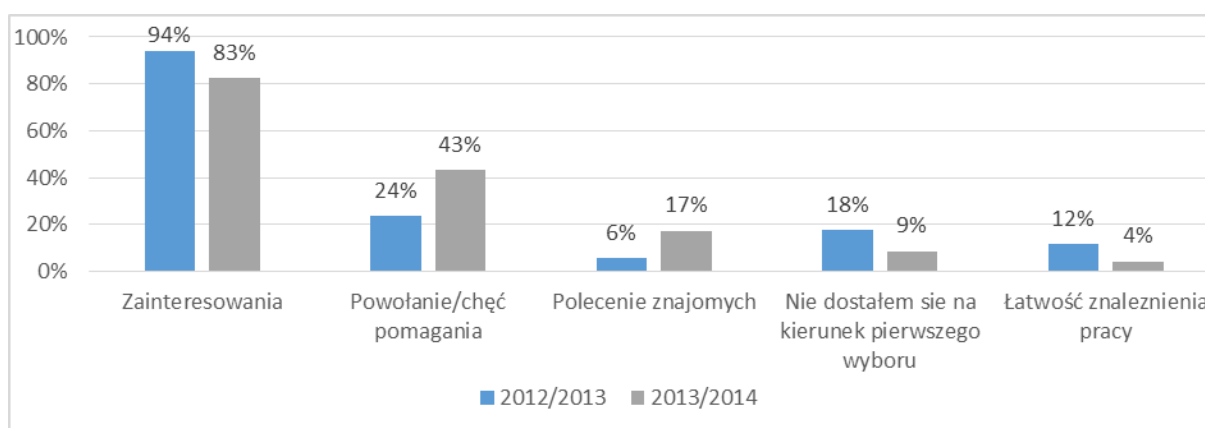
Absolwenci kierunku **Analityka medyczna** podobnie jak pozostali, najczęściej wskazywali na **realizację zainteresowań (84%)** jako powód wyboru studiów. Nieco ponad **30%** badanych wskazała, że **nie był to kierunek, który chcieli studiować** w pierwszej kolejności, a decyzja o jego wyborze była podyktowana niezakwalifikowaniem się na inny kierunek studiów. W porównaniu z poprzednią edycją badania procent wskazań na ten czynnik zmalał o 10%. Podobnie jak przed rokiem co piąta osoba wskazała, że praca wynika również z powołania i chęci pomagania innym. 16% badanych wskazało na łatwość znalezienia pracy po ukończeniu UM w Lublinie. Pozostałe czynniki nie były szczególnie istotne przy wyborze kierunku. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Analityka medyczna** zawiera Wykres 39.

Wykres 39. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Analityka medyczna**.

Również wśród absolwentów kierunku **Dietetyka** dominującą przyczyną wyboru studiów były **zainteresowania (83%)**. **Powołanie i wykonywanie zawodu** wiążącego się z pomaganiem innym, w porównaniu do poprzedniej edycji badania, wskazało około 20% więcej osób, co oznacza że niemal co drugi absolwent (**43%**) kierował się tym aspektem przy wyborze kierunku studiów. Istotny był również odsetek absolwentów, które kierunek studiów dietetyka wybrały z powodu **polecenia kierunku przez znajomych (17%)**. Niski odsetek (9%) wskazało dietetykę jako kierunek drugiego wyboru. Łatwość znalezienia pracy po *Dietetyce* nie miała większego znaczenia dla badanych. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku *Dietetyka* zawiera Wykres 40.

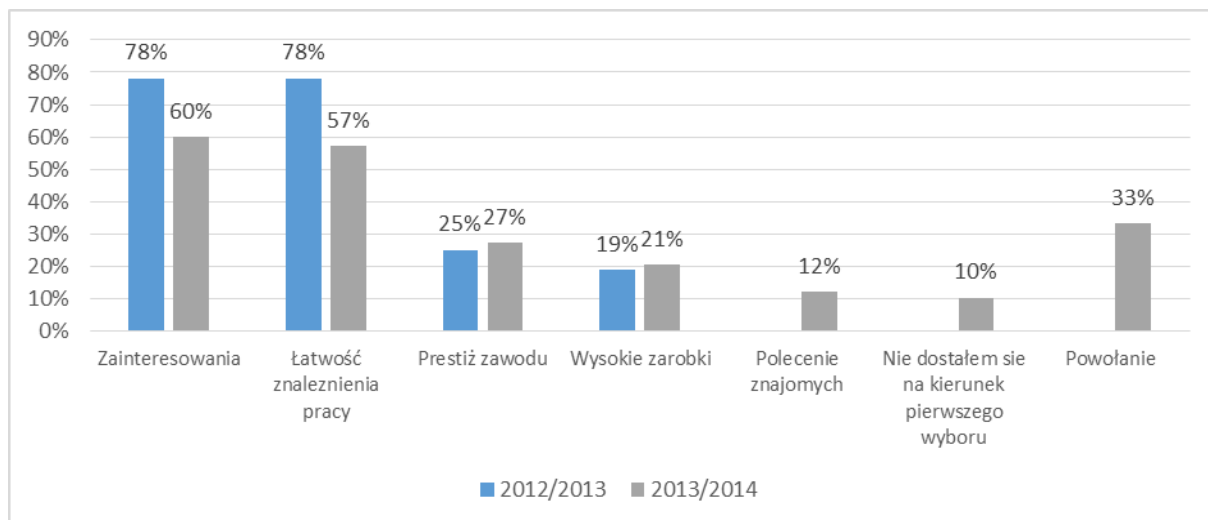
Wykres 40. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Dietetyka**.

Bardziej pragmatycznym nastawieniem do wyboru zawodu charakteryzowali się absolwenci kierunku **Farmacja**, ponieważ jako główny powód wyboru kierunku kształcenia, obok **realizacji zainteresowań (60%)**, wskazywali **łatwość znalezienia pracy** po jego ukończeniu (**57%**). Czynniki te, w porównaniu z poprzednią edycją badania, wskazało o około 20% mniej ankietowanych, lecz nadal kieruje się nimi ponad 50% absolwentów. Co trzeci absolwent wskazał na czynnik powołania i wykonywania zawodu wiążącego się z pomaganiem innym. Jest to tym bardziej istotne, gdyż

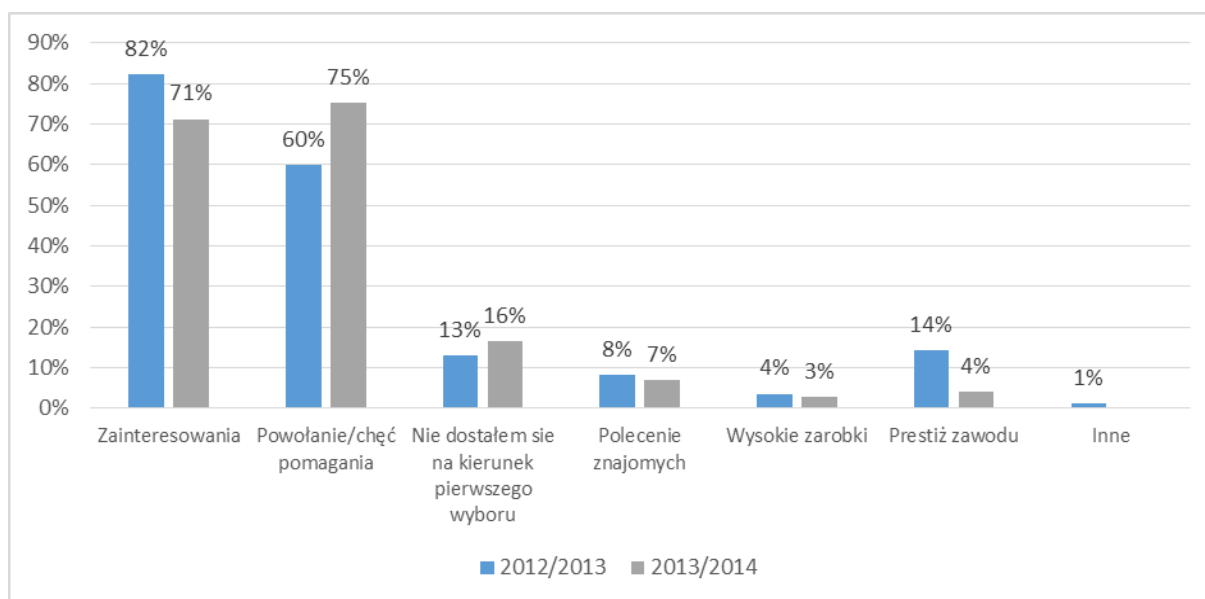
w poprzedniej edycji nikt nie wskazał tego aspektu jako motywu wyboru kierunku. Podobnie jak przed rokiem co czwarta osoba wskazała na prestiż zawodu, a niemal co piąta na wysokie zarobki, jakie gwarantuje praca w zawodzie farmaceuty. Świadczy to o tym, że zawód farmaceuty postrzegany jest jako prestiżowy i gwarantujący atrakcyjne warunki zatrudnienia. Niski odsetek badanych stanowią osoby, które nie zostały przyjęte się na inny kierunek studiów, a także Ci, którzy kierowali się rekomendacją znajomych. Szczegółowy rozkład statystyczny odpowiedzi na kierunku Farmacja zawiera Wykres 41.

Wykres 41. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Farmacja**.

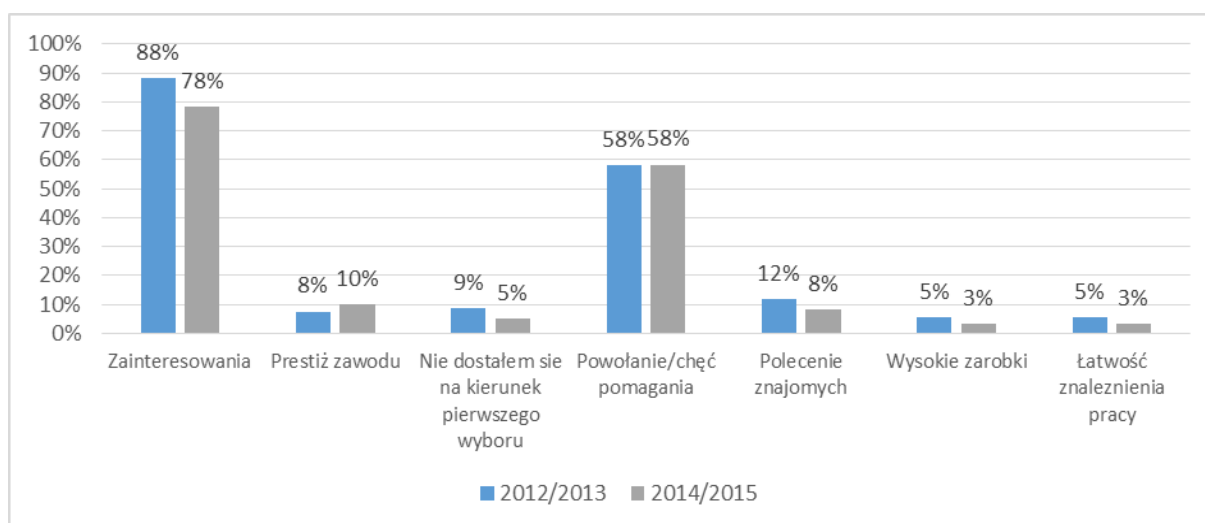
Absolwenci **Fizjoterapii I stopnia** w zdecydowanej większości uzasadniają wybór kierunku studiów odwoływali się do takich wartości jak **potrzeba pomagania innym, powołanie (75%), samorealizacja (71%)**. Rzadziej występuje wśród nich orientacja na wartości pragmatyczne, takie jak wysokość zarobków. Co szósta osoba wskazała, że nie dostała się na inny kierunek studiów, i dlatego też wybrała **Fizjoterapię**. Niski odsetek badanych wskazywał na czynniki związane z prestiżem zawodu, a także z wyborem kierunku przez rekomendacje znajomych. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Fizjoterapia I stopnia** zawiera Wykres 42.

Wykres 42. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Fizjoterapia I stopnia**.

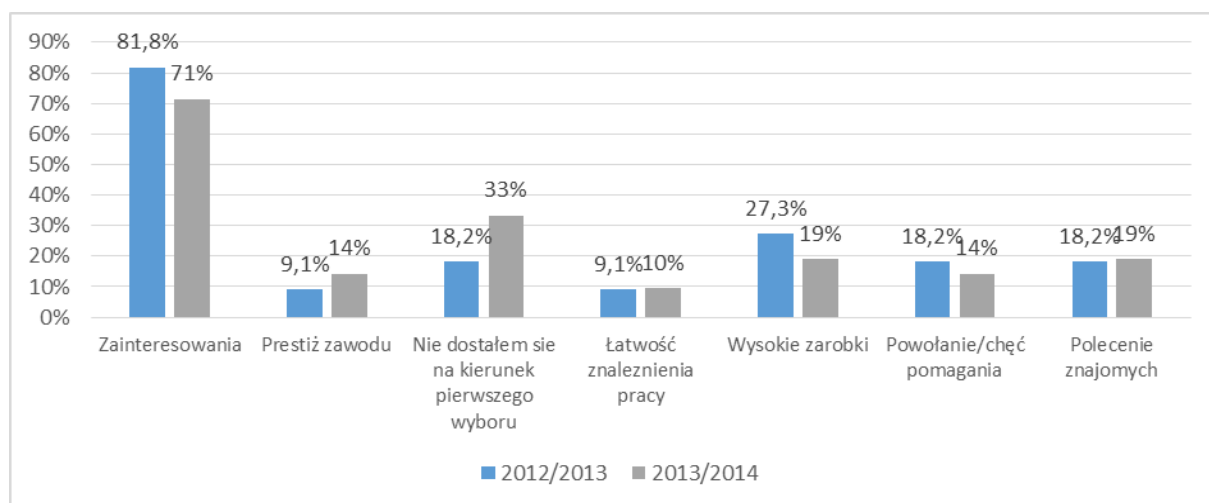
Podobnie jak absolwenci *Fizjoterapii I stopnia* także i absolwenci *Fizjoterapii II stopnia* uzasadniali wybór kierunku takimi motywami jak **zainteresowania (78%)** oraz **chęć pomagania innym (58%)**. Czynniki związane z samorealizacją wybierało ponad 3/4 badanych, a powołanie wskazała co druga osoba. Inne czynniki podobnie jak w poprzedniej edycji badania nie były szczególnie istotne dla absolwentów. Około co dziesiąta osoba wybrała zawód fizjoterapeuty ze względu na jego prestiż. Niemal tyle samo kierowało się w swoim wyborze sugestią znajomych. Najmniej wskazań uzyskiwały czynniki pragmatyczne takie jak wysokość zarobków i łatwość znalezienia pracy. Około 5% badanych nie dostało się na kierunek pierwszego wyboru, i dlatego wybrali *Fizjoterapię*. Szczegółowy rozkład statystyczny odpowiedzi na kierunku *Fizjoterapia II stopnia* zawiera Wykres 43.

Wykres 43. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Fizjoterapia II stopnia**.

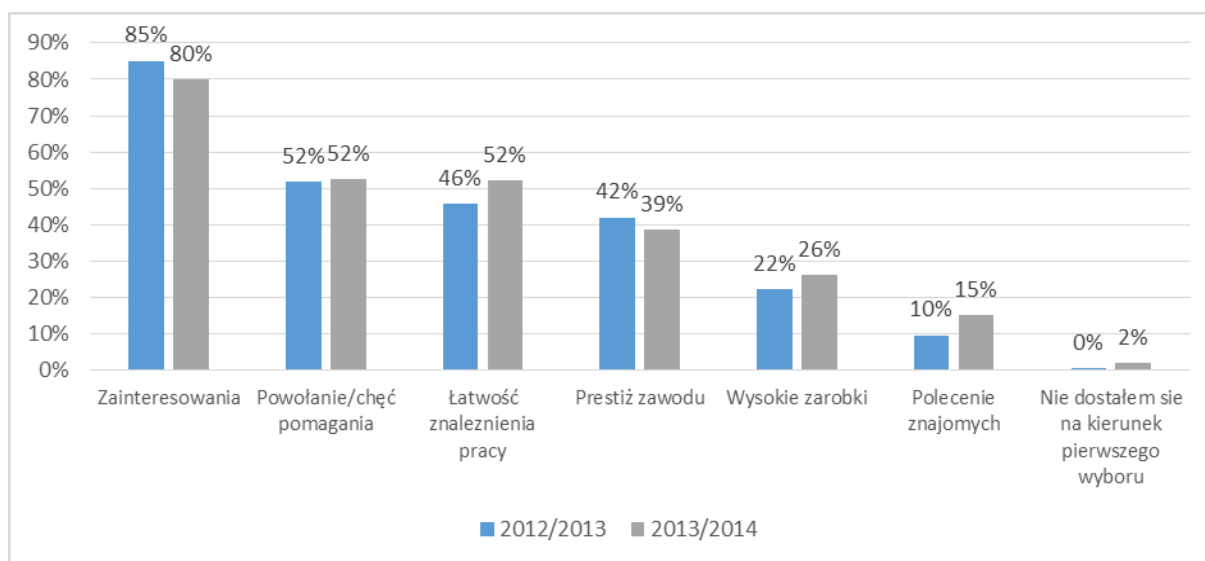
Absolwenci kierunku **Kosmetologia I stopnia** częściej, niż absolwenci innych kierunków wskazywali na możliwość osiągnięcia wysokich zarobków jako przyczynę wyboru kierunku studiów. Taki sam odsetek (19%) wybrało **Kosmetologię** ze względu na polecenie znajomych. Zdecydowana większość (**71%**) kierowała się **zainteresowaniami**, jednak znaczny był również odsetek osób, które **nie dostały się na kierunek pierwszego wyboru**, i dlatego wybrały **Kosmetologię (33%)**. Było to ważne niemal dla co trzeciej osoby, co w porównaniu z poprzednią edycją badania wskazuje na 15% wzrost znaczenia tego czynnika. Co siódma osoba wybrała ten kierunek ze względu na prestiż, a także na chęć pomagania innym. Podobnie jak przed rokiem co dziesiąta osoba kierowała się łatwością znalezienia zatrudnienia. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Kosmetologia** zawiera Wykres 44.

Wykres 44. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Kosmetologia I stopnia**.

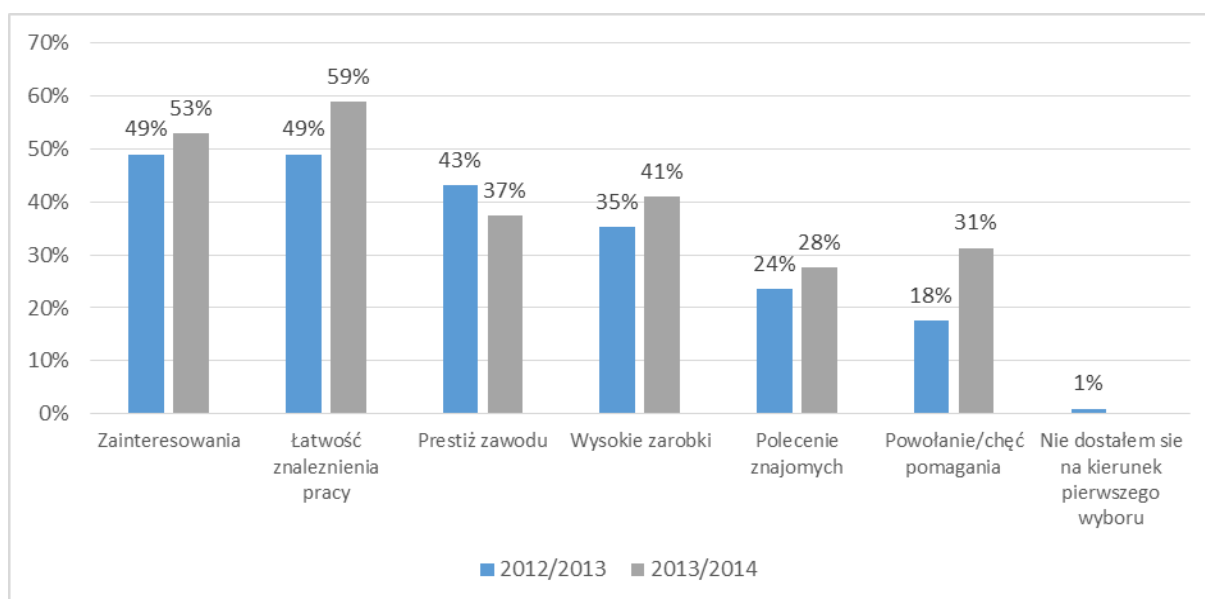
Absolwenci kierunku **Lekarskiego**, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, najczęściej zdecydowali się na studia na tym kierunku ze względu na **zainteresowanie oraz z powołania odpowiednio: 80%; 52%**. Ważnym czynnikiem była również **łatwość znalezienia pracy (52%)** oraz **prestiż zawodu (39%)**. Nieco mniej osób deklarowało osiągnięcie przez ukończenie tego kierunku wysokiego statusu materialnego. Prawie co szósta osoba wybrała te studia ze względu na sugestie innych osób. Nieznaczny był odsetek osób, które zdecydowały się na podjęcie kształcenia na kierunku **Lekarskim** i w wyniku niezakwalifikowania się na inny. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Lekarskiego** zawiera Wykres 45.

Wykres 45. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Lekarskiego**.

Wśród absolwentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego** najczęściej wskazywanymi motywami wyboru kierunku studiów były **gwarancja znalezienia zatrudnienia (59%)** oraz **zainteresowania (53%)**. Nieco rzadziej wskazywano na prestiż zawodu i wysokie zarobki, które wymieniało około 40% badanych. Częściej niż wśród absolwentów pozostałych kierunków, wskazywano rekomendacje innych osób jako przyczynę wyboru kierunku studiów. W porównaniu z poprzednią edycją badania zaobserwowano 13% wzrost wskazań wyboru kierunku ze względu na samorealizację w postaci pomagania innym oraz pracy zgodnej z powołaniem. Ten czynnik wskazywany jest teraz przez niemal co trzecią osobę. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego** zawiera Wykres 46.

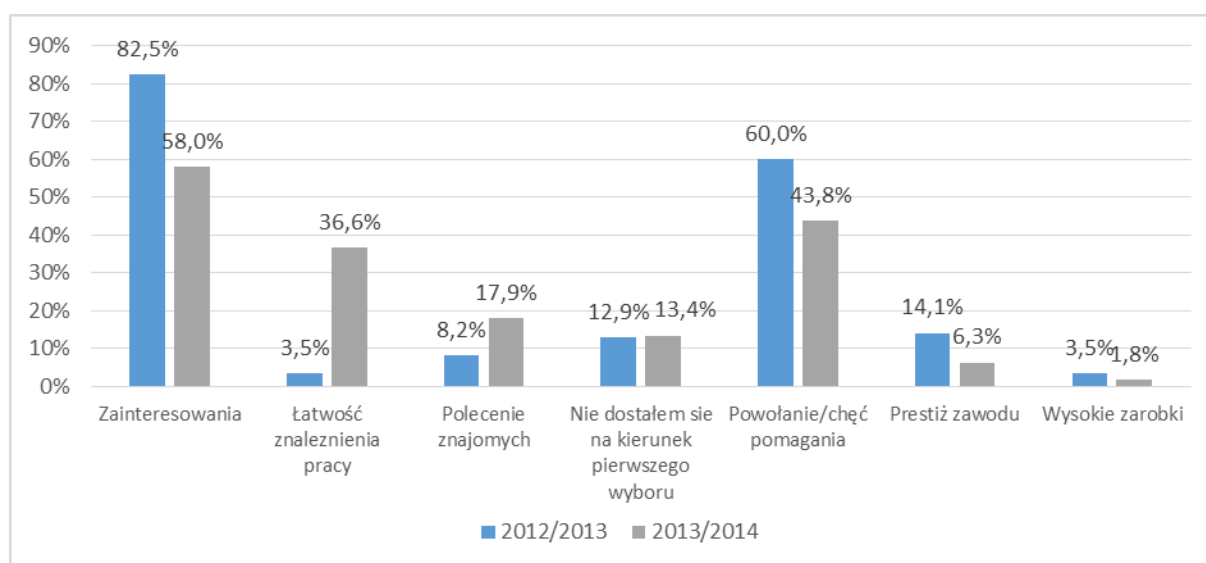
Wykres 46. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego**.

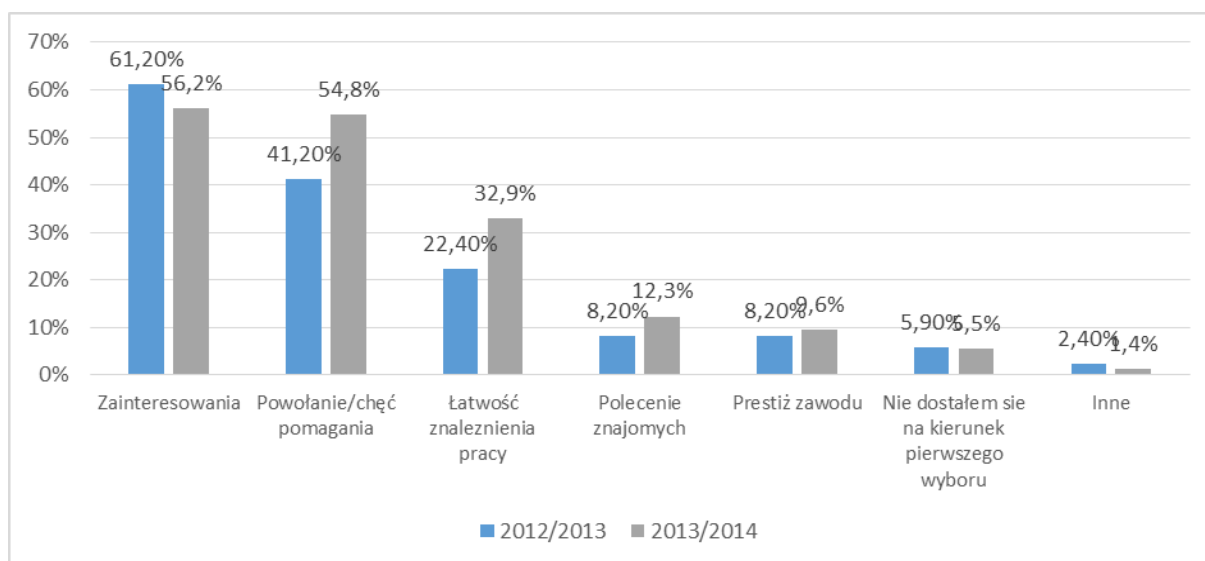
Kierunek studiów *Pielęgniarstwo I stopnia* absolwenci wybierali ze względu na **zainteresowania (58%)** oraz **możliwość samorealizacji poprzez pracę zgodną z powołaniem i pomoc innym (43,8%)**. Czynniki związane z zainteresowaniami, w porównaniu z poprzednią edycją badania, wskazało o 25% mniej badanych, jednak nadal więcej niż co druga osoba motywuje się nim przy wyborze kierunku. Znaczący wzrost wskazań zanotował czynnik związany z łatwością znalezienia pracy po kierunku *Pielęgniarstwo*, który wybierała teraz co trzecia osoba. Niższy odsetek osób motywowało wybór kierunku przez rekomendacje znajomych. Podobnie jak przed rokiem około 13% badanych, którzy nie dostali się na inny kierunek, wybierało *Pielęgniarstwo*. Inne czynniki takie jak prestiż zawodu czy też wysokie zarobki nie miały większego znaczenia przy wyborze kierunku. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów *Pielęgniarstwa I stopnia* zawiera Wykres 47.

Wykres 47. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia*.

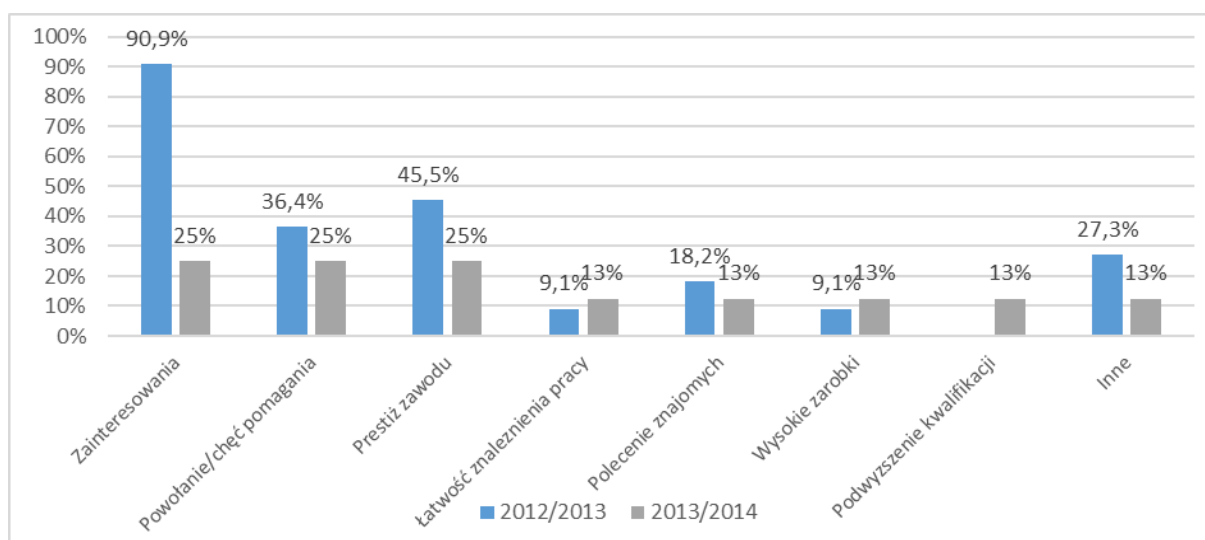
Kierunek studiów *Pielęgniarstwo II stopnia* absolwenci wybierali ze względu na **zainteresowania (56,2%)** oraz **możliwość samorealizacji poprzez pracę zgodną z powołaniem i pomoc innym (54,8%)**. Motywami tymi kierowała się ponad połowa absolwentów. W porównaniu z poprzednią edycją badania czynnik związany z powołaniem wybrało 13% więcej badanych. Wzrost wskazań zanotował czynnik związany z łatwością znalezienia pracy po kierunku *Pielęgniarstwo*, który wybierała teraz co trzecia osoba. Co dziesiąta osoba motywowała wybór kierunku na podstawie sugestii znajomych oraz kierowała się prestiżem zawodu. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów *Pielęgniarstwa II stopnia* zawiera Wykres 48.

Wykres 48. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo II stopnia**

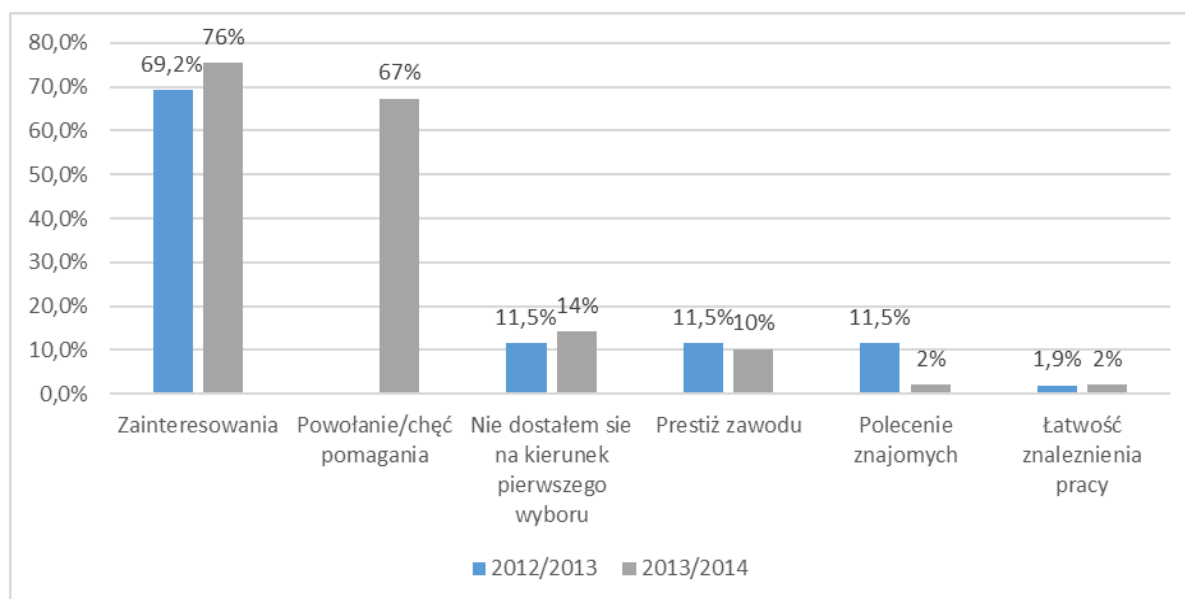
Wśród absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo pomostowe** najczęściej wskazywanymi motywami wyboru kierunku studiów były **zainteresowania (25%)**, **chęć pomagania innym (25%)** oraz **prestiż zawodu (25%)**. Tymi motywami kierował się co czwarty absolwent. W porównaniu z poprzednią edycją badania wszystkie te aspekty zostały wybierane rzadziej, a w przypadku czynnika związanego z zainteresowaniami zaobserwowano bardzo duży spadek wskazań (w poprzednim roku było to ponad 90%). Pozostałe motywy wyboru kierunku takie jak podwyższanie kwalifikacji, łatwość znalezienia pracy, sugestie znajomych oraz wysokie zarobki wskazywane były przez 13% badanych. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo pomostowe** zawiera Wykres 49.

Wykres 49. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo pomostowe**

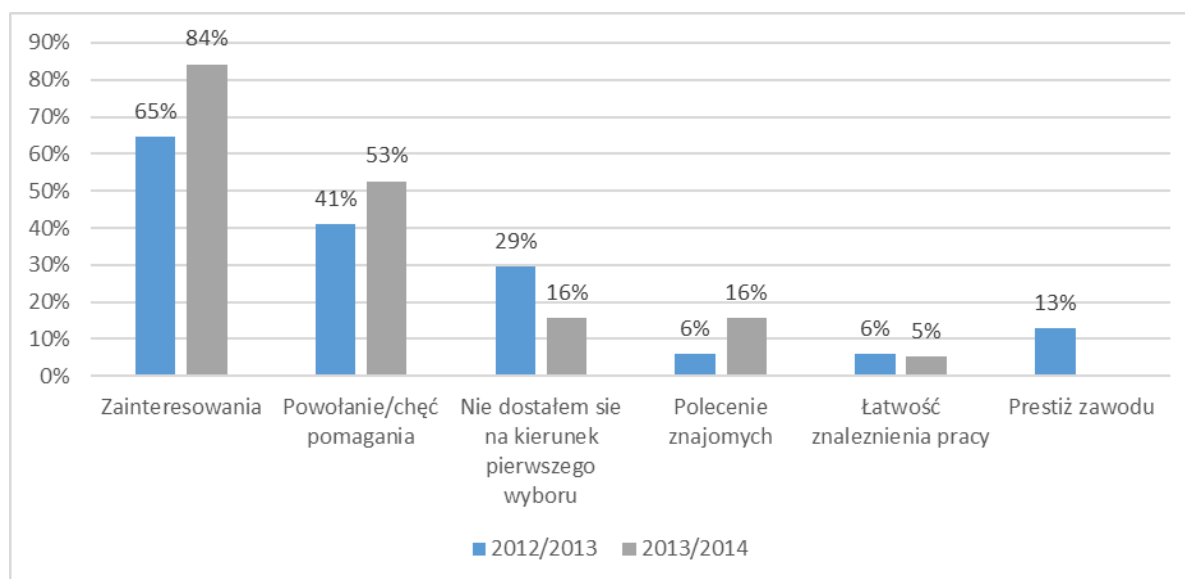
W przypadku kierunku **Położnictwo I stopnia** dominującym motywem wyboru kierunku były **zainteresowania (76%)**, jednak często wskazywano również aspekt związany z potrzebą **samorealizacji poprzez powołanie i chęć pomagania innym (67%)**. Szczególnie czynnik związany z powołaniem odnotował wzrost wskazań w porównaniu z poprzednią edycją badania. Rok wcześniej bowiem żaden z absolwentów nie wykazywał go wśród motywu wyboru uczelni. Co siódmy absolwent wskazywał również, że wybierał położnictwo ponieważ nie został przyjęty na inny kierunek studiów. Podobnie jak rok temu co dziesiąta osoba uważa ten kierunek za prestiżowy. Żaden absolwent nie wskazała, że kierunek ten został wybrany ze względu na zarobki. Niewielki był również odsetek osób, które kierowały się łatwością znalezienia pracy w zawodzie oraz sugestią znajomych. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku *Położnictwo I stopnia* zawiera Wykres 50.

Wykres 50. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Położnictwo I stopnia**.

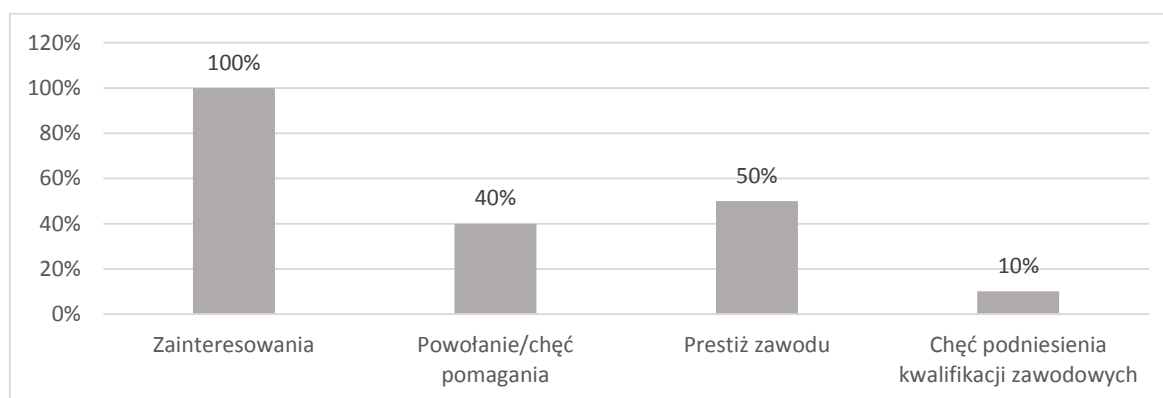
Również w przypadku **Położnictwa II stopnia** absolwenci kierowali się głównie motywami związanymi z samorealizacją, takimi jak podążanie za swoimi **zainteresowaniami (84%) oraz powołaniem i chęcią pomagania innym (53%)**. Oba te aspekty zanotowały wzrost wskazań w porównaniu do poprzedniej edycji badania. Czynnik związany z zainteresowaniami wskazuje prawie 85% badanych, a związany z powołaniem już ponad co druga osoba. 16% osób wskazało, że podczas rekrutacji na studia nie dostało się na inny kierunek. Wiąże się to prawdopodobnie z rekrutacją na studia I stopnia, gdyż na studia II stopnia mogą aplikować jedynie osoby, które ukończyły pierwszy poziom kształcenia. 16% osób przy wyborze kierunku studiów kierowało się opiniami znajomych. Niewielki odsetek absolwentów swoją decyzję motywuje perspektywą łatwego znalezienia pracy po kierunku *Położnictwo*. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku *Położnictwo II stopnia* zawiera Wykres 51.

Wykres 51. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Położnictwo II stopnia**.

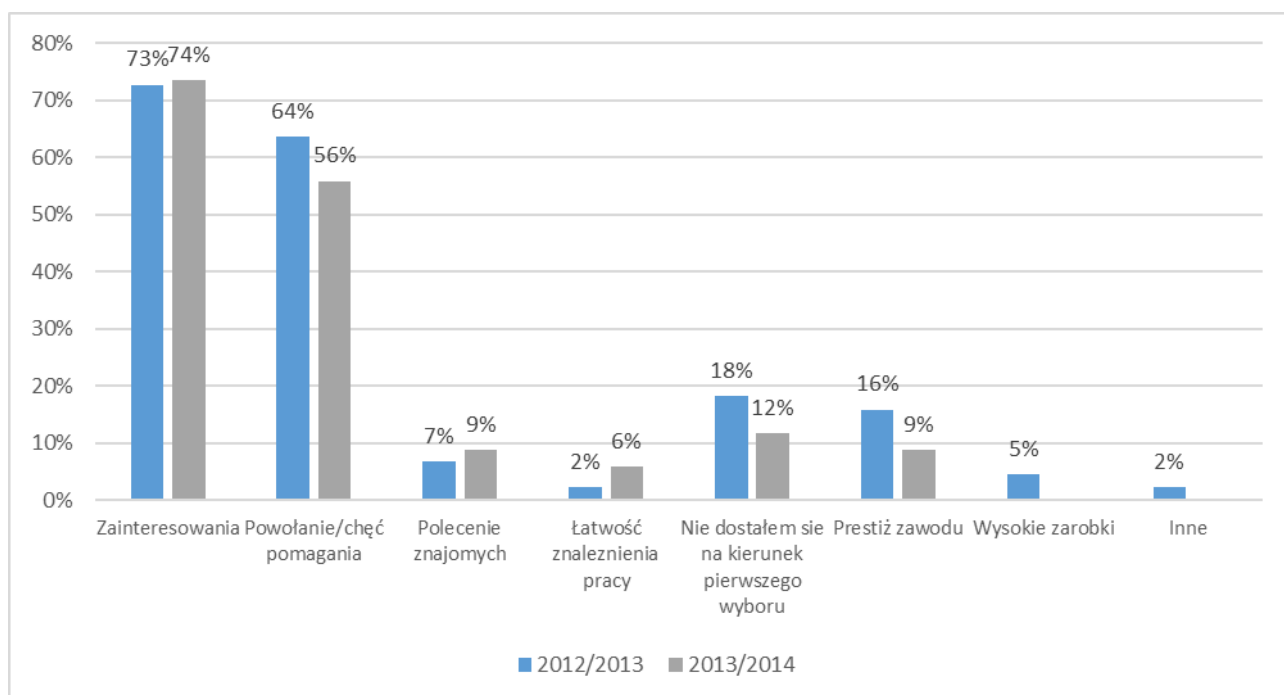
Absolwenci kierunku **Położnictwo pomostowe** w wyborze kierunku motywowali się **zainteresowaniami (100%)**. Ten aspekt wskazała każda z osób badanych. Kolejnymi czynnikami wpływającymi na wybór *Położnictwa* były prestiż zawodu (**50%**), który wskazała co druga osoba oraz powołanie i chęć pomagania innym z wartością wskazań na poziomie 40%. Jedna osoba motywowała wybór kierunku poprzez zamiar podniesienia kwalifikacji zawodowych. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku *Położnictwo pomostowe* zawiera Wykres 52.

Wykres 52. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Położnictwo pomostowe**.

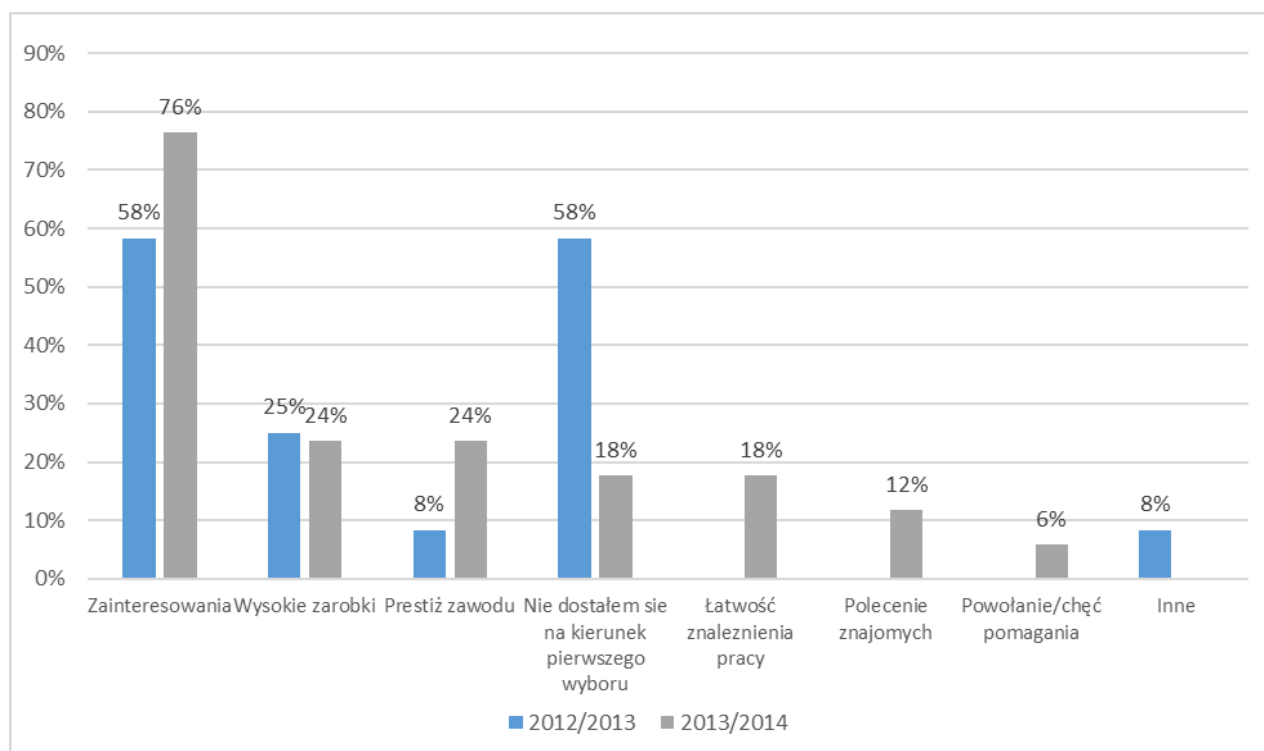
Absolwenci **Ratownictwa medycznego** również kierowali się głównie **zainteresowaniami (74%)**, ale niemal równie często kierowano się **powołaniem, chęcią pomagania innym (56%)**. Około co dziesiąta osoba nie została przyjęta na inny kierunek studiów i dlatego wybrała Ratownictwo medyczne. Podobny odsetek osób wskazał jako motyw wyboru kierunku rekomendacje znajomych oraz prestiż związany z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego. Rzadziej wskazywano czynnik pragmatyczny, jakim jest łatwość znalezienia pracy. Żaden z absolwentów nie wskazał wysokich zarobków jako jednego z motywów wyboru *Ratownictwa medycznego*. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku *Ratownictwo medyczne* zawiera Wykres 53.

Wykres 53. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Ratownictwo medyczne**.

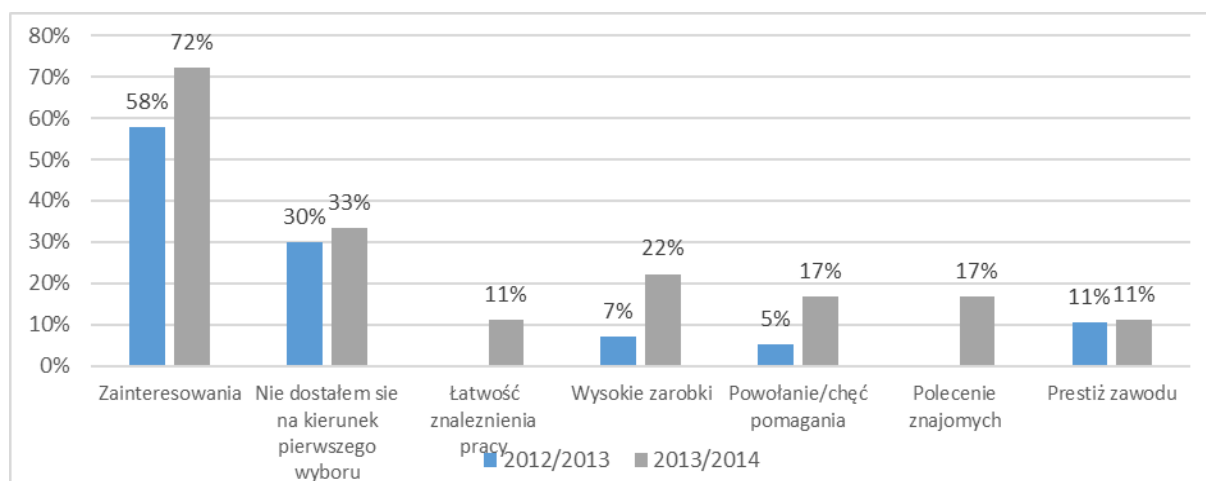
Absolwenci kierunku **Techniki dentystyczne** wybrali ten kierunek, ponieważ był zgodny z ich **zainteresowaniami (76%)**. Ten czynnik wskazywało trzy na cztery osoby wśród badanych. W porównaniu z poprzednią edycją badania nastąpił spadek wskazań na czynnik związany z niezakwalifikowaniem na inny kierunek studiów. W roku 2012/2013 była to ponad połowa ankietowanych, a w tej edycji już tylko co piąta osoba zdecydowała się na studiowanie na nim ze względu na fakt niezakwalifikowania się na studia na innym kierunku. Co czwarta osoba (**24 %**) kierowała się perspektywą osiągnięcia **wysokich zarobków oraz prestiżem związanym z wykonywaniem zawodu** technika dentystycznego. Co piąta osoba kierowała się łatwością znalezienia pracy po ukończeniu kierunku. Mniejszy odsetek osób kierował się przy wyborze kierunku czynnikami związanymi z pochlebnymi opiniami znajomych oraz powołaniem i chęcią pomagania innym. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku *Techniki Dentystyczne* zawiera Wykres 54.

Wykres 54. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Techniki dentystyczne**.

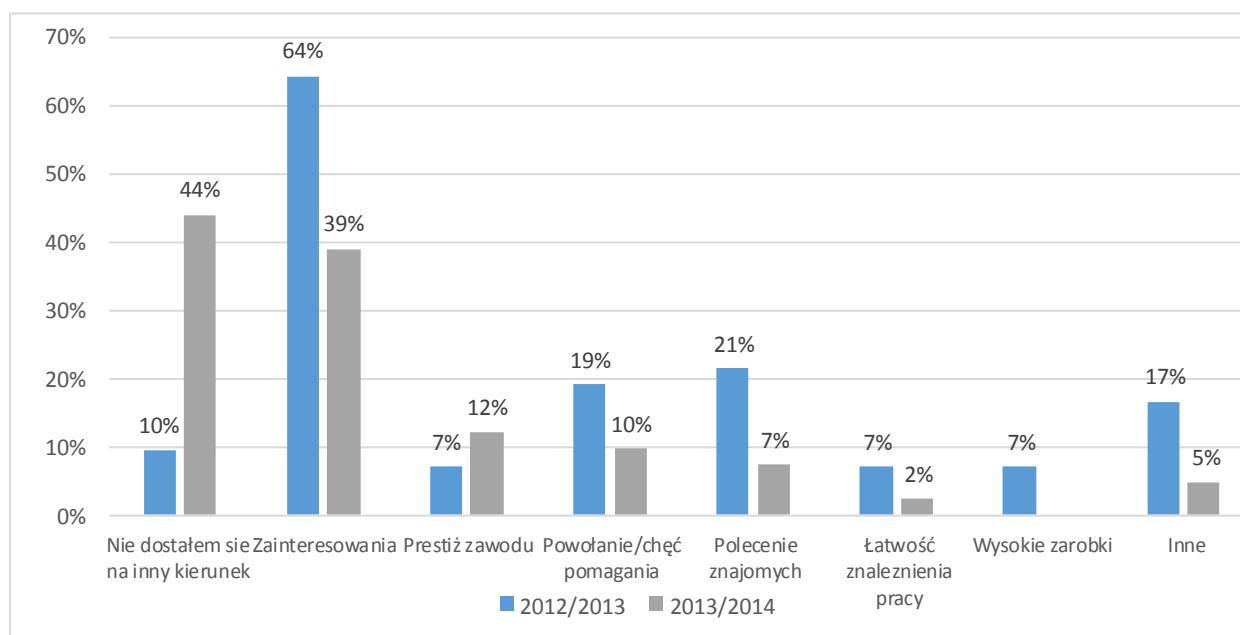
Absolwenci wybierający kierunek **Zdrowie publiczne I stopnia** kierowali się głównie **zainteresowaniami (72%)**. Ten czynnik wskazywało prawie trzy na cztery osoby biorące udział w badaniu. Co trzecia osoba podczas rekrutacji kierowała się także faktem **niezakwalifikowania się na inny kierunek studiów (33%)**. Dla co piątej osoby kończącej studia I stopnia podczas wyboru ważny był czynnik pragmatyczny jakim jest szansa na uzyskiwanie wysokich zarobków po ukończeniu kierunku. Ten aspekt, w porównaniu z poprzednią edycją badania wskazało 15% więcej osób. Nieco niższy odsetek kierował się czynnikami związanymi z rekomendacją kierunku przez znajomych, a także z potrzebą samorealizacji objawiającą się chęcią pomagania innym. Co dziesiąta osoba wskazywała na prestiż związany z wykonywaniem zawodu oraz na łatwość znalezienia pracy. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne I stopnia** zawiera Wykres 55.

Wykres 55. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne I stopnia**.

Absolwenci kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia** wybrali ten kierunek, ponieważ **nie udało im się zakwalifikować na inny (44%)**. W porównaniu z poprzednią edycją badania nastąpił wyraźny wzrost wskazań na ten czynnik. Nieco niższy odsetek badanych motywowało wybór kierunku w związku z **zainteresowaniami (39%)**. Co dziesiąta osoba kierowała się prestiżem związanym z wykonywaniem zawodu oraz chęcią pomagania innym. Wyraźny spadek wskazań odnotował czynnik związany z sugestią znajomych. W poprzedniej edycji kierowanie się opiniami znajomych przy wyborze kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia** deklarowała co piąta osoba, a w roku 2013/2014 na ten aspekt wyboru kierunku studiów wskazywało już trzykrotnie mniej badanych. Niski odsetek osób kierował się przy wyborze kierunku czynnikiem pragmatycznym jakim jest łatwość znalezienia zatrudnienia. Żadna z osób ankietowanych nie stwierdziła, że motywem wyboru kierunku była szansa na wysokie zarobki po ukończeniu studiów. Motywy wyboru kierunku studiów wskazane przez absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia** zawiera Wykres 56.

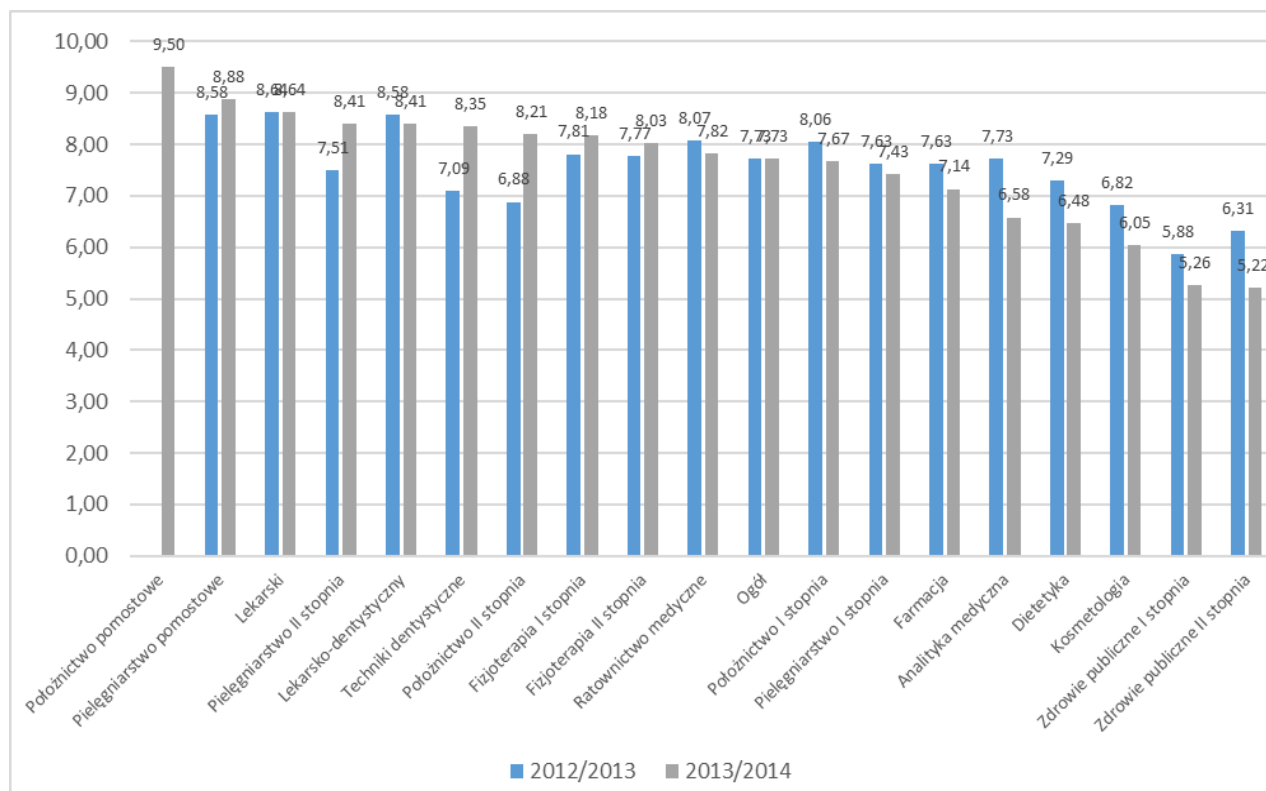
Wykres 56. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia**.

Satysfakcja z wyboru kierunku studiów

Ogólny poziom zadowolenia absolwentów z **wyboru kierunku studiów** był wysoki, gdyż na dziesięciostopniowej skali pomiaru osiągnął wynik **7,73** i był on identyczny jak w poprzedniej edycji badania. Satysfakcja ta była jednak bardzo zróżnicowana wśród absolwentów poszczególnych kierunków studiów (odchylenie standardowe = 1,16). Oceny większości oscylowały w granicach jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej, jednak niektóre kierunki wykroczyły poza ten przedział. Wyniki wykraczające powyżej wartości jednego odchylenia standardowego osiągnęły takie kierunki, jak: *Położnictwo pomostowe oraz Pielęgniarstwo pomostowe*. Znacznie powyżej średniej ogólnej znalazły się również takie kierunki, jak: *Lekarsko-dentystyczny, Lekarski, Pielęgniarstwo II stopnia oraz Techniki dentystyczne*. Najniższą satysfakcję z wyboru kierunku studiów deklarowali absolwenci *Zdrowia publicznego* zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia. Poniżej wartości jednego odchylenia standardowego od średniej znalazły się oceny *kierunków Kosmetologia I stopnia, Analityka medyczna oraz Dietetyka*. Oceny satysfakcji z wyboru kierunku studiów według kierunku zawiera Wykres 57.

Wykres 57. Satysfakcja z wyboru kierunku studiów absolwentów poszczególnych kierunków.

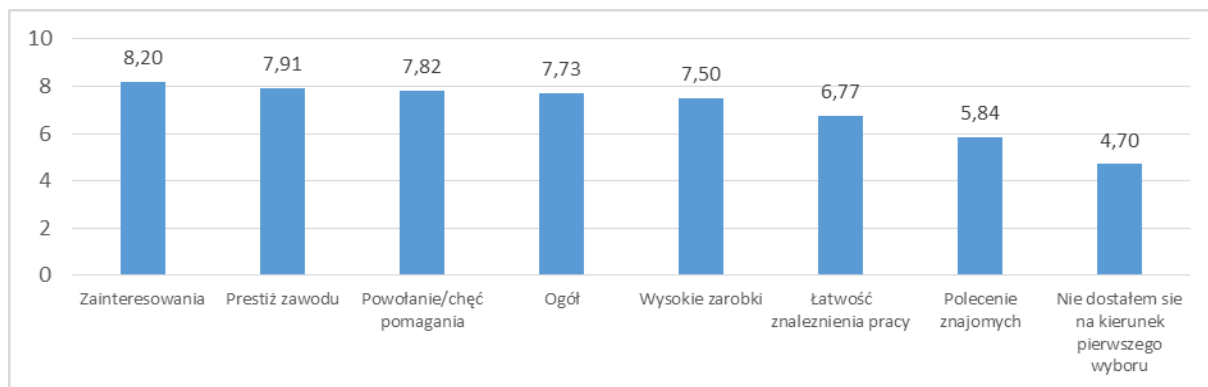

Analiza wykazała istnienie zależności między poziomem satysfakcji z wyboru kierunku studiów, a motywem, jakim kierowano się przy jego wyborze. Osoby najbardziej zadowolone z wyboru kierunku studiów to te, które kierowały się głównie zainteresowaniami, prestiżem zawodu bądź powołaniem. Nieco niżej oceniali swoje zadowolenie absolwenci kierujący się gwarancją znalezienia zatrudnienia,

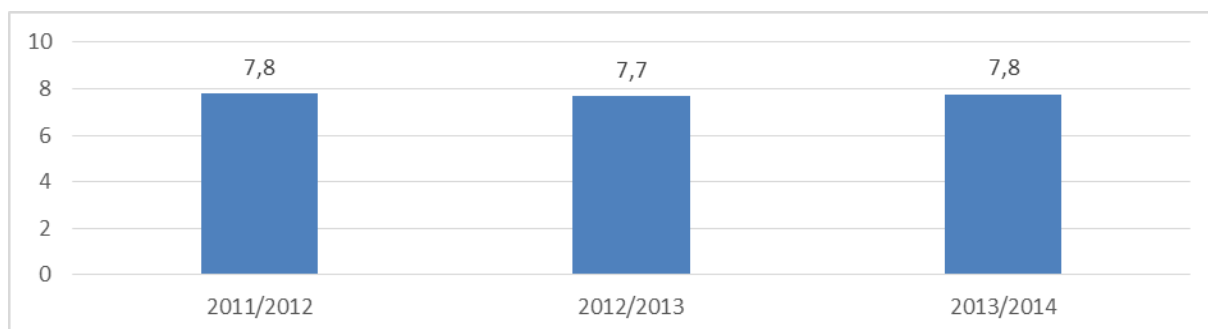
natomiast najniższe zadowolenie deklarowały te osoby, które nie dostały się na kierunek pierwszego wyboru, a także kierujące się sugestią osób z bliskiego otoczenia np. rodziny bądź znajomych. Satysfakcja z wyboru kierunku studiów w zależności od przyczyny zawiera Wykres 58.

Wykres 58. Satysfakcja z wyboru kierunku w zależności od jego przyczyny.

Poziom satysfakcji z wyboru kierunku studiów w poszczególnych badaniach nie zmienia się diametralnie i utrzymuje się na stałym poziomie zbliżonym do wyniku **7,8**. Satysfakcję z wyboru kierunku studiów w latach 2011-2014 zawiera wykres 59.

Wykres 59. Satysfakcja z wyboru kierunku studiów w latach 2011-2014

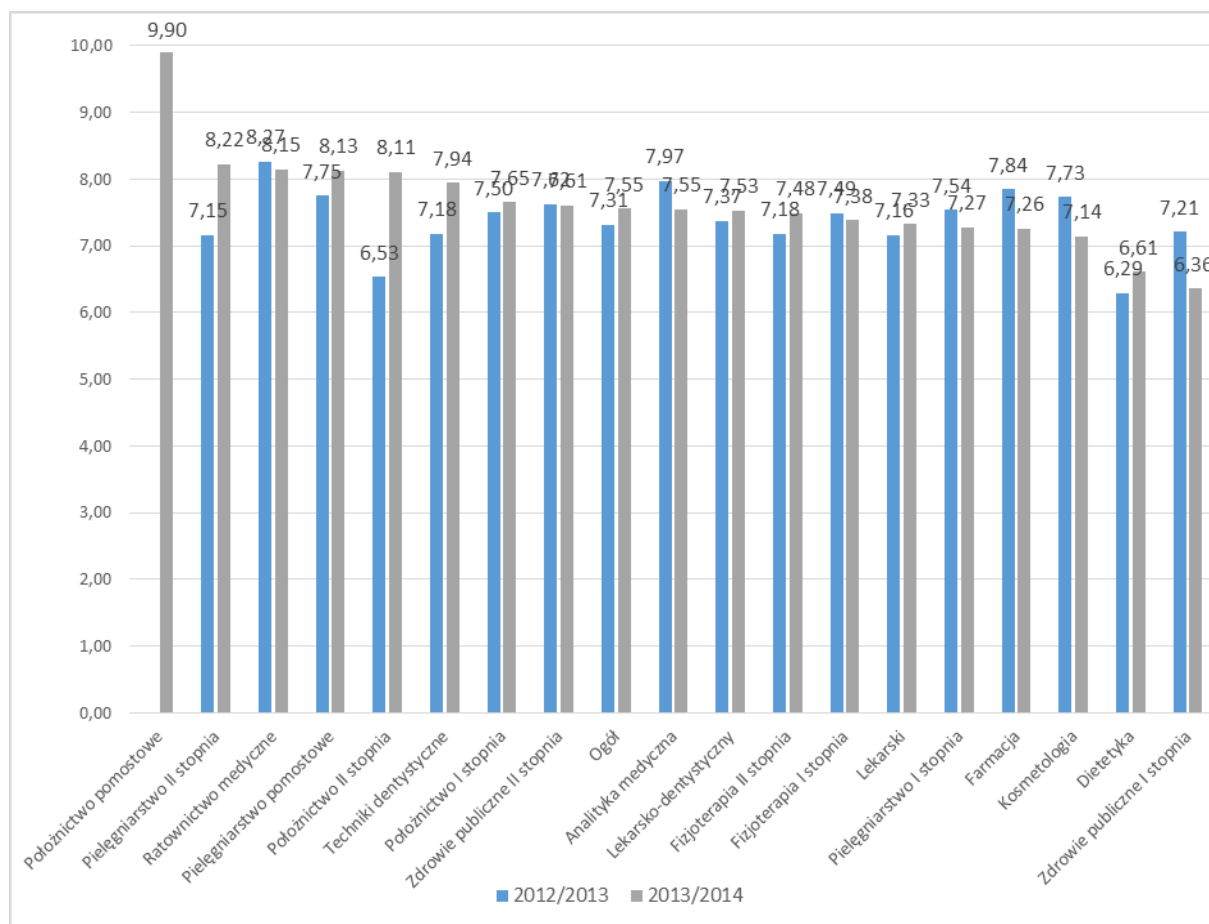

Satysfakcja z wyboru uczelni

Nieco niższe od zadowolenia z wyboru kierunku studiów było zadowolenie z wyboru Uczelni, które zostało ocenione na **7,55**. Satysfakcja była mierzona na dziesięciostopniowej skali można zatem uznać, że jest ona dość wysoka. Oceny w tym przypadku były mniej zróżnicowane wśród absolwentów poszczególnych kierunków niż w przypadku zadowolenia z wyboru kierunku studiów (odchylenie standardowe wynosi 0,76). W większości oceny oscylowały w granicach jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej. Poza ten przedział wykraczała tylko ocena kierunku *Położnictwo pomostowe*, co oznacza bardzo wysokie zadowolenie z wyboru Uczelni. Powyżej średniej ogólnej znalazły się takie kierunki jak: *Pielęgniarstwo II stopnia*, *Ratownictwo medyczne*, *Pielęgniarstwo pomostowe* oraz *Położnictwo II stopnia*, które wyróżniały się pozytywnie na tle pozostałych kierunków

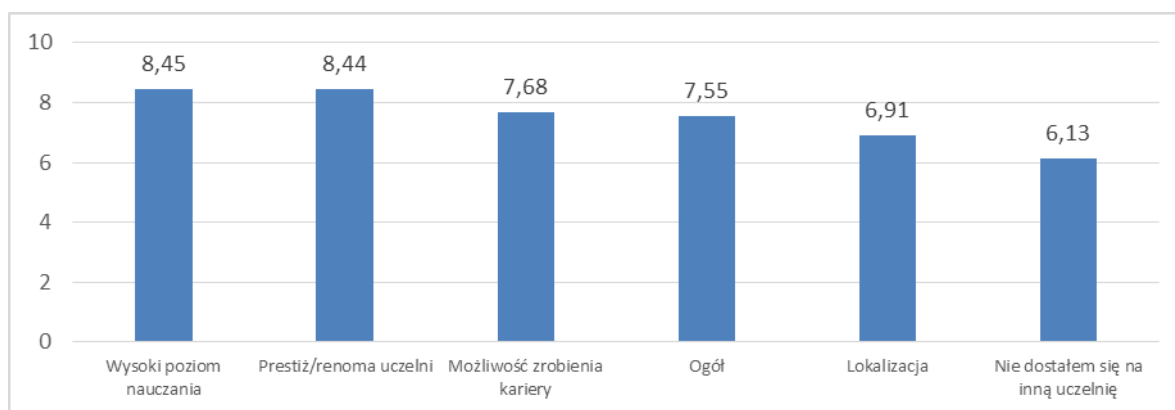
co świadczy o ponadprzeciętnym zadowoleniu absolwentów tych kierunków z wyboru Uczelni. Oceny kierunków *Zdrowie publiczne I stopnia* i *Dietetyka* wyróżniały się negatywnie na tle pozostałych. Wykres 60. zawiera zestawienie oceny satysfakcji z wyboru Uczelni absolwentów poszczególnych kierunków studiów.

Wykres 60. Zadowolenie z wyboru Uczelni.

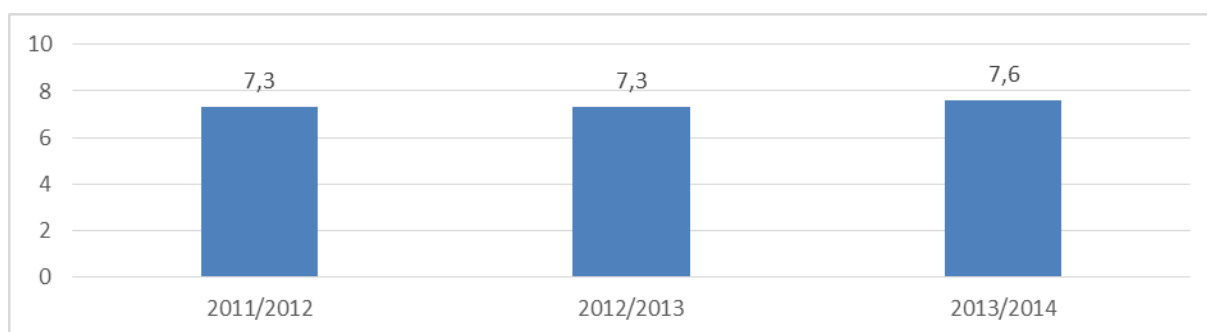
Analizując poziom satysfakcji z wyboru Uczelni w zależności od motywu, którym kierowali się absolwenci stwierdzono również statystycznie istotną różnicę. Najniżej oceniali poziom satysfakcji z wyboru Uczelni osoby, które wskazując motyw wyboru zaznaczyły czynnik lokalizacji oraz te, które nie dostały się na inną uczelnię. Najwyższe zadowolenie deklarują osoby, które kierowały się prestiżem i wysokim poziomem kształcenia. Wykres 61. obrazuje zależność poziomu satysfakcji z wyboru uczelni od motywu jej wyboru.

Wykres 61. Satysfakcja z wyboru uczelni w zależności od jego przyczyny.

W porównaniu z poprzednią edycją badania zarówno ocena satysfakcji z wyboru Uczelni nieznacznie uległa poprawie. Poziom satysfakcji osiągnął wynik 7,6 i był najlepszy spośród trzech ostatnich edycji badania. Zmiany w zakresie satysfakcji studentów z wyboru uczelni przedstawia wykres 62.

Wykres 62. Zmiana poziomu satysfakcji z wyboru uczelni w latach 2011-2014.

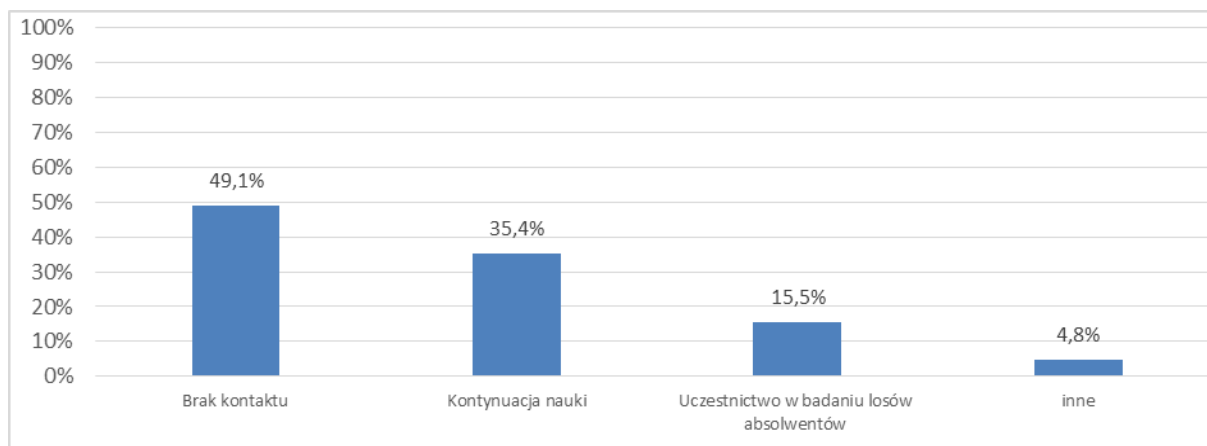

Kontakt absolwentów z Uczelnią

Mało powszechne jest wśród absolwentów UM w Lublinie utrzymywanie kontaktu z Uczelnią po zakończeniu studiów. Zjawisko to charakterystyczne dla Uczelni zachodnich wśród naszych absolwentów należy do rzadkości. **Niemal 50%⁸ nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią.** Około co trzeci absolwent deklaruje utrzymanie kontaktu z UM poprzez kontynuację kształcenia na studiach II stopnia. Niewiele, gdyż tylko około **16% deklaruje gotowość do uczestnictwa w monitoringu losów zawodowych absolwentów,** a jedynie 5% wskazało inne formy kontynuacji kontaktu z Uczelnią. Wśród nich znalazły się: monitorowanie oferty edukacyjnej, uczestnictwo w dodatkowych kursach, studiach podyplomowych, uczestnictwo w konferencjach, działalność w AZS. Wykres 63. zawiera zestawienie form utrzymywania kontaktu z Uczelnią.

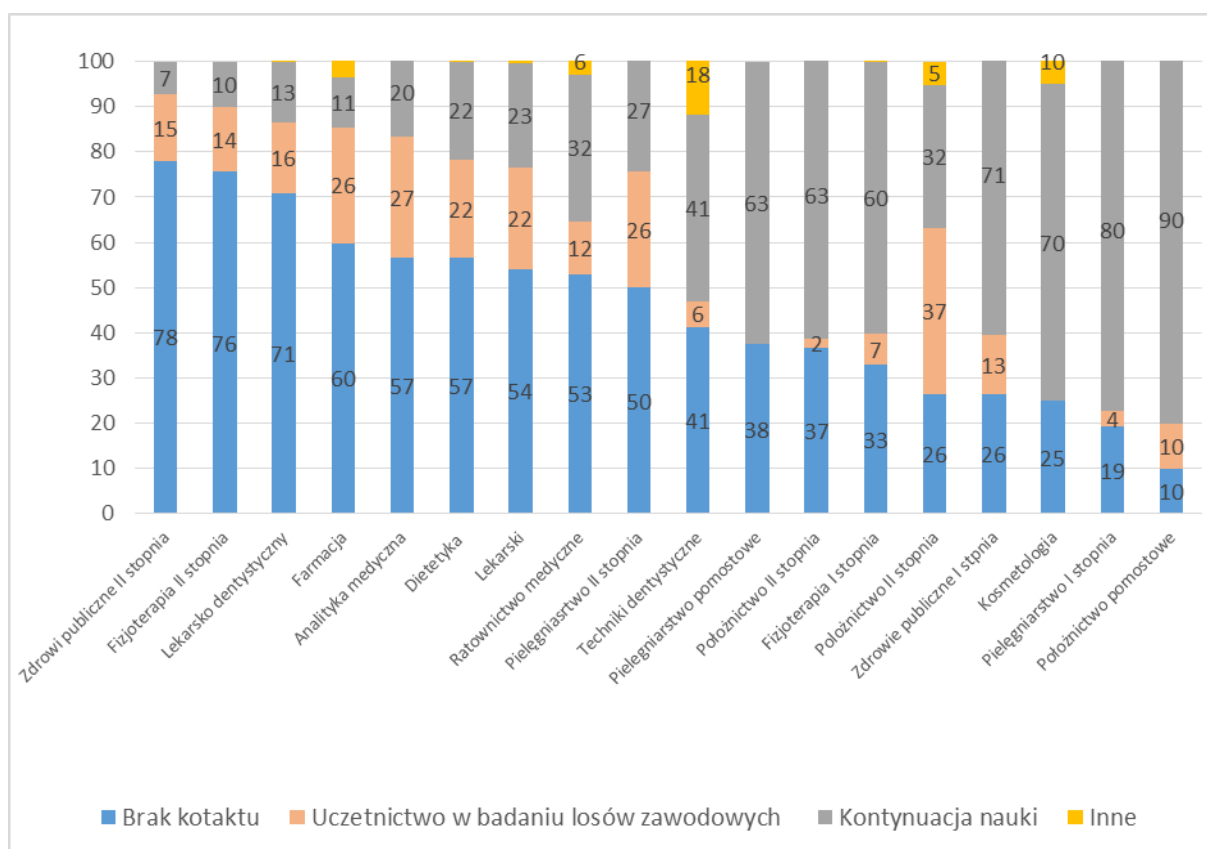
⁸ Wyniki zawarte na wykresie nie sumują się do 100%, gdyż w pytaniu można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 63. Formy utrzymywania kontaktu z Uczelnią.

Wśród absolwentów, którzy zamierzają utrzymywać kontakt z uczelnią przeważają osoby deklarujące kontynuowanie nauki na studiach II stopnia. Należy podkreślić, iż **żaden z absolwentów kierunku studiów Kosmetologia I stopnia oraz Pielęgniarstwo pomostowe** nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią poprzez uczestnictwo w badaniu losów zawodowych.

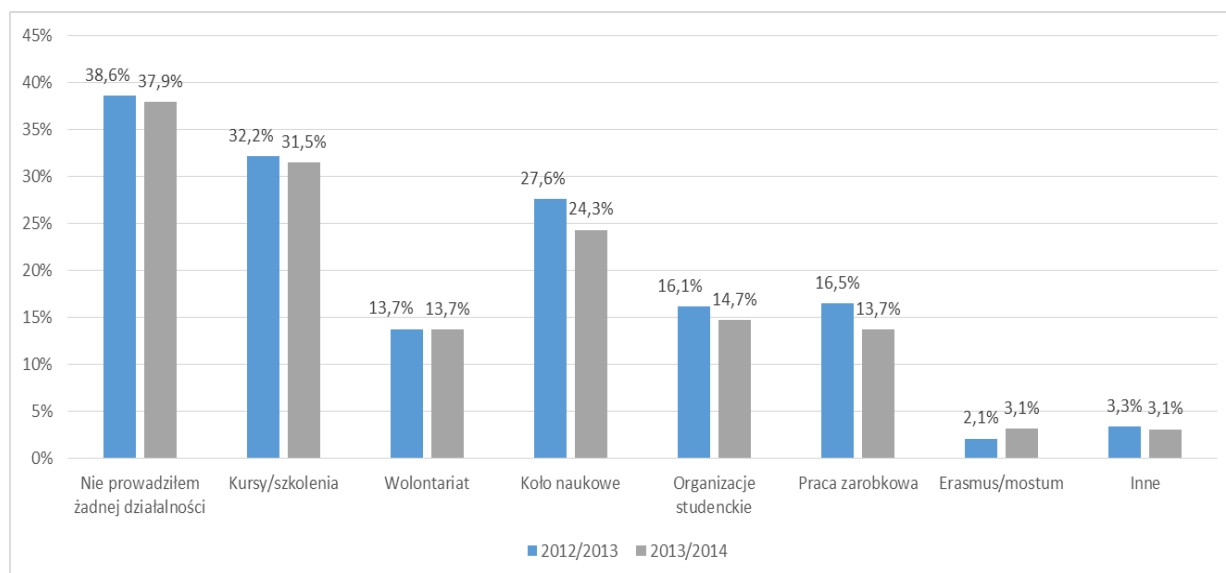
Wykres 64. Formy utrzymywania kontaktu z Uczelnią wg kierunku studiów (wyniki nie sumują się do 100% ponieważ była możliwość wskazania więcej niż jednej odpowiedzi).

2.4 DODATKOWA AKTYWNOŚĆ PODEJMOWANA W TRAKCIE STUDIÓW

Poza standardową ofertą edukacyjną UM stwarza możliwość dodatkowego rozwoju swoim studentom w postaci uczestnictwa w Kołach Naukowych, organizacjach studenckich oraz poprzez oferowanie programów mających na celu wspieranie mobilności studentów. Istnieje również wiele innych form aktywności, podczas której można zdobywać cenne doświadczenie i dodatkowe kompetencje. Z badań wynika, że podobnie jak rok wcześniej niemal **40% studentów nie podejmowało żadnej dodatkowej aktywności**. Co trzecia osoba odbywała dodatkowe kursy i szkolenia, co czwarta osoba uczestniczyła w działalności koła naukowego. Co siódma osoba podejmowała w trakcie studiów pracę zarobkową. Podobny odsetek zajmował się w czasie studiów wolontariatem. Około 15% absolwentów należało do organizacji studenckiej. Około 3% absolwentów brało udział w programie ERASMUS lub MOSTUM. Wykres 65. zawiera zestawienie dotyczące podejmowania dodatkowej aktywności podczas studiów.

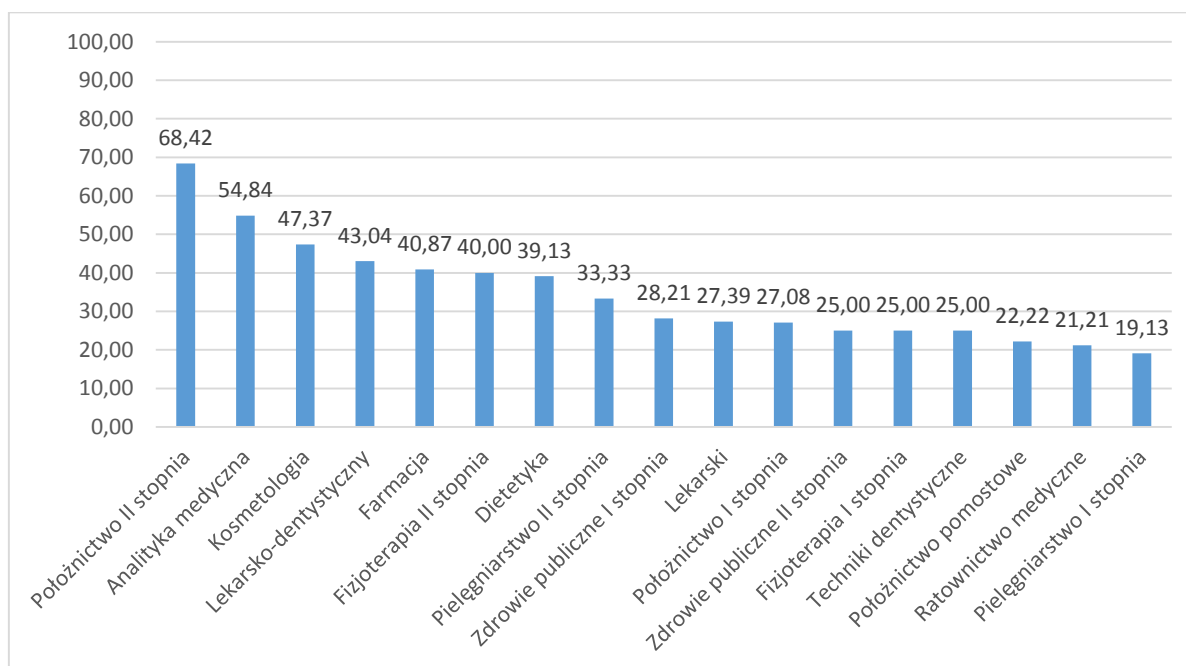
Wykres 65. Dodatkowa aktywność podejmowana podczas studiów.

Popularność poszczególnych form dodatkowej aktywności różni się w zależności od kierunku studiów. **Udział w dodatkowych kursach i szkoleniach** podejmowało niemal 70% absolwentów kierunku *Położnictwo II stopnia* oraz ponad 50% absolwentów *Analityki medycznej*. Udział w dodatkowych kursach deklarowali także studenci kierunków: *Kosmetologia I stopnia*, *Lekarsko-dentystycznego*, *Farmacji* oraz *Fizjoterapii II stopnia*. **Najniższy odsetek studentów, którzy nie uczestniczyli w kursach/szkoleniach podczas odbywania studiów zanotowano na kierunku Pielęgniarstwo I stopnia (19,13%) oraz Ratownictwo medyczne (21,21%).**

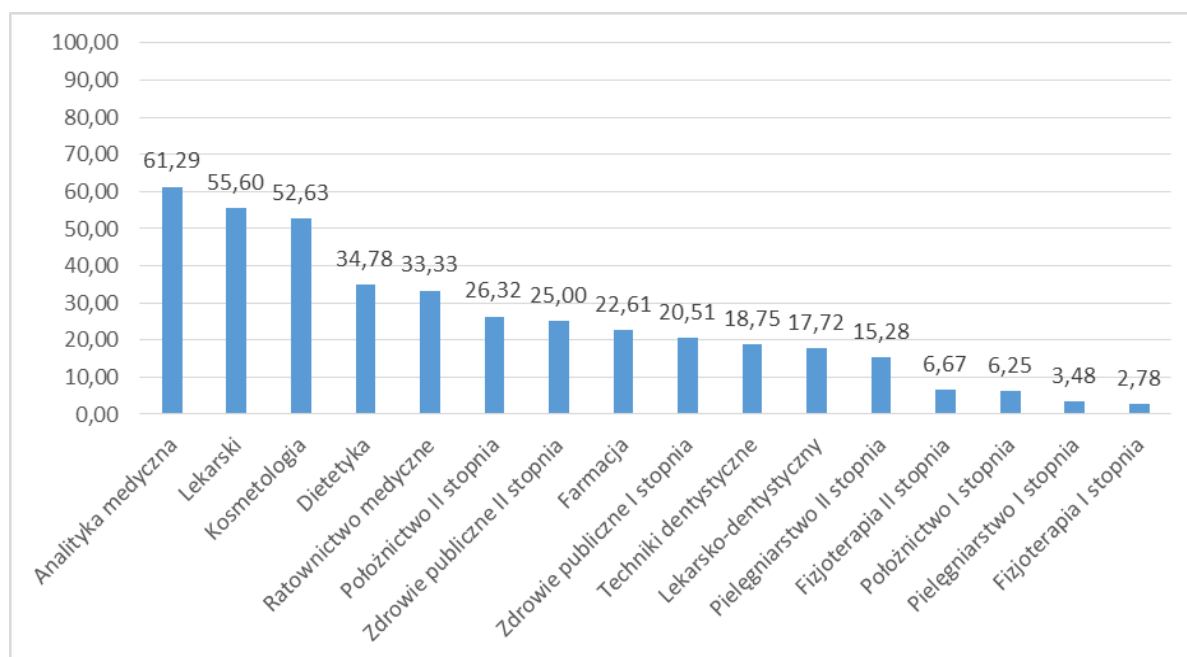
Rozkład statystyczny uczestnictwa studentów w tego rodzaju aktywności zawiera wykres 66.

Wykres 66. Odsetek osób uczestniczących w dodatkowych kursach i szkoleniach.

W działalność Kół Naukowych najbardziej zaangażowani byli absolwenci kierunków: Analityki medycznej 61,29% oraz Lekarskiego 55,60%. Niewiele mniejszy odsetek deklarujących taką aktywność wystąpił wśród absolwentów **Kosmetologii 52,63%**. Wysoką aktywnością w tym zakresie charakteryzowali się również absolwenci kierunków: **Dietetyka oraz Ratownictwo Medyczne.** Natomiast wyjątkowo niskim zaangażowaniem w działalność Kół Naukowych wyróżniali się absolwenci kierunku **Pielęgniarstwo I stopnia, Położnictwo I stopnia oraz Fizjoterapia I i II stopnia. Żaden z absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pomostowe i Położnictwo pomostowe nie wskazali uczestnictwa w kołach naukowych.** Wykres 67. przedstawia aktywność w Kołach Naukowych absolwentów poszczególnych kierunków studiów.

Wykres 67. Odsetek osób zaangażowanych w działalność Kół Naukowych.

Pracę zarobkową jako dodatkową aktywność prowadzoną w trakcie studiów deklarowali najczęściej absolwenci *Położnictwa pomostowego* oraz *Pielęgniarstwa pomostowego*. Jest to związane przede wszystkim ze specyfiką kierunku. Studenci tych kierunków w większości pracują już w zawodzie, a studia są uzupełnieniem ich edukacji.

Na kierunkach *Położnictwo II stopnia*, *Zdrowie publiczne II stopnia* oraz *Techniki dentystyczne* pracę zarobkową podczas studiów podejmował co czwarty absolwent.

Wśród wskazanych miejsc pracy, w których absolwenci *Położnictwa II stopnia* znajdowali zatrudnienie podawano szpitale i pracę związaną z kierunkiem studiów.

Absolwenci kierunku *Zdrowie publiczne II stopnia* podejmujący pracę podczas studiów w większości deklarowali zatrudnienie w branży handlowej i gastronomicznej (hostessy, sprzedawcy, kasjerzy). Jedna osoba deklarowała podjęcie pracy związanej ze studiowanym kierunkiem jednak nie podała w jakim charakterze.

Podobnie wyglądała sytuacja na kierunku *Techniki dentystyczne*. Absolwenci podejmowali pracę w charakterze sprzedawcy bądź kelnera/barmana. Jedna osoba wskazała zatrudnienie w charakterze opiekunki.

Absolwenci kierunku *Fizjoterapia* w trakcie studiów *I stopnia* podejmowali zatrudnienie przede wszystkim w charakterze sprzedawców w sklepie lub call center. Jednak już na *II stopniu* kształcenia podawali, że znajdowali zatrudnienie w zawodzie fizjoterapeuty lub zawodach luźno związanych z kierunkiem (studio masażu, studio kosmetyczne).

Absolwenci kierunku *Lekarskiego* podczas studiów znajdowali zatrudnienie przede wszystkim w pracach sezonowych wykonywanych za granicą. Pracowali także jako opiekunowie dzieci oraz osób starszych. Pojedyncze osoby podawały również pracę w branży gastronomicznej i usługowej, a jedna osoba deklarowała pracę jako kierowca w pogotowiu.

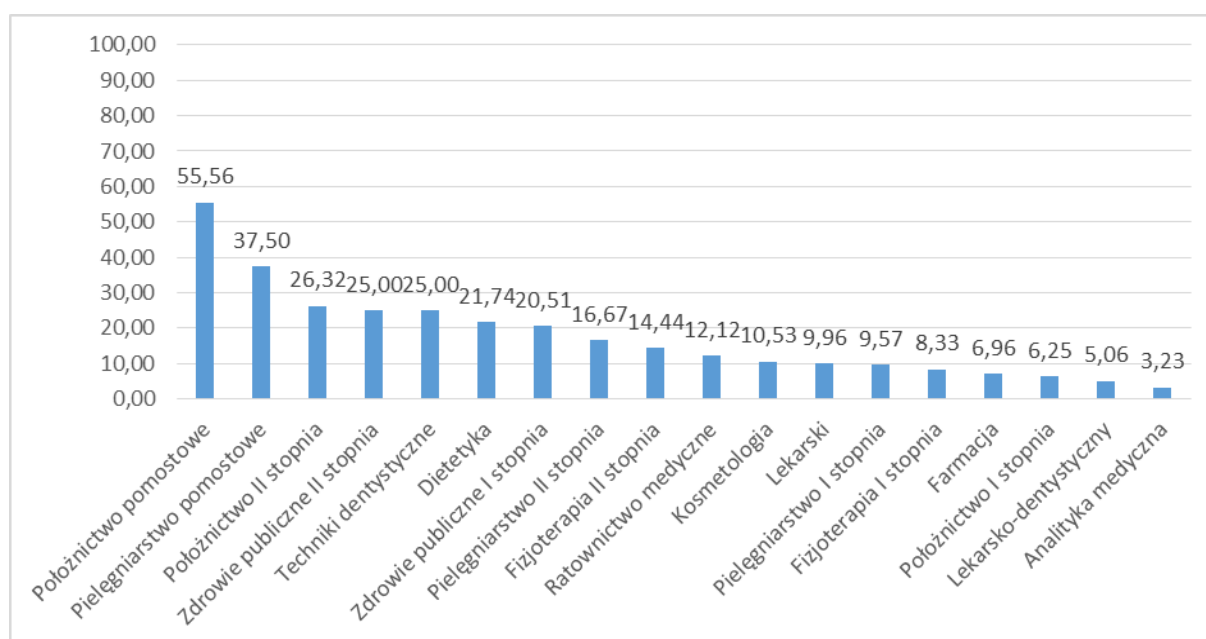
Absolwenci kierunku *Pielęgniarstwo I stopnia* podawali, że podejmowali pracę podczas studiów w sektorze handlowo-usługowym (hostessa, sprzedawca, kelner). Absolwenci *Pielęgniarstwa II stopnia* znajdowali zatrudnienie w zawodzie.

Osoby na kierunku *Ratownictwo medyczne* najczęściej podawały, że podczas studiów podejmowali pracę w gastronomii lub na stanowiskach związanych ze sprzedażą. Często podejmowali zatrudnienie poza granicami kraju w charakterze pracy sezonowej.

Absolwenci *Dietetyki, Farmacji, kierunku Lekarsko-dentystycznego, Położnictwa I stopnia* podejmowali pracę zarobkową w czasie studiów lecz nie była ona związana ze studiowanym kierunkiem, a także nie udało się ustalić charakteru podejmowanego przez nich zatrudnienia.

Odsetek osób z poszczególnych kierunków podejmujących zatrudnienie w trakcie studiów przedstawia Wykres 68.

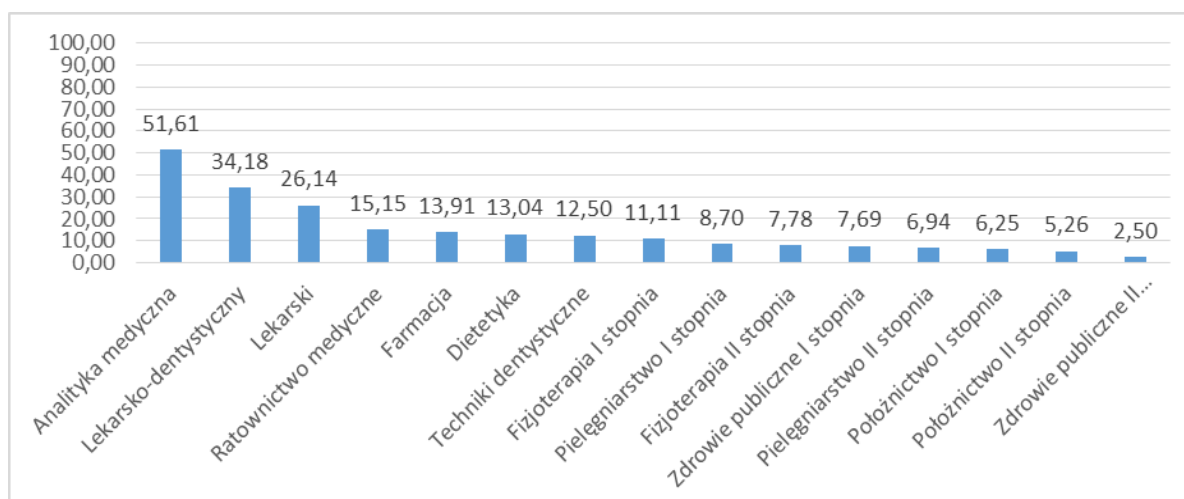
Wykres 68. Odsetek osób pracujących zarobkowo w trakcie studiów.

Ponadprzeciętną aktywnością w organizacjach studenckich charakteryzowali się absolwenci **Analytyki medycznej 51,61**, gdzie ponad połowa badanych należała do jakiejś organizacji. Wysoki był również odsetek osób zaangażowanych w tego typu działalność pośród absolwentów kierunku *Lekarsko-dentystycznego* oraz *Lekarskiego*. Absolwenci pozostałych kierunków w dużo mniejszym stopniu angażowali się w działalność organizacyjną na rzecz uczelni. **Żadna osoba z kierunku Pielęgniarstwo pomostowe oraz Położnictwo pomostowe nie wskazała takiej aktywności. Najniższy odsetek osób angażujących się w działalność organizacji studenckich odnotowano wśród absolwentów Zdrowie publiczne II stopnia oraz Położnictwo II stopnia.** Wykres 69. przedstawia skalę uczestnictwa absolwentów w organizacjach studenckich.

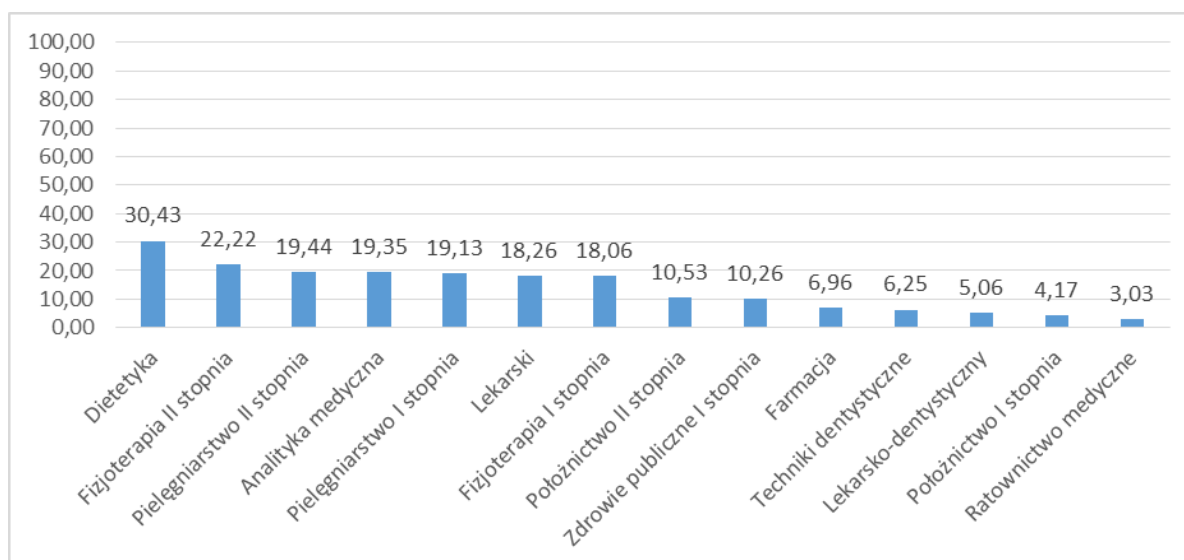

Wykres 69. Uczestnictwo w organizacjach studenckich.

Działania w charakterze wolontariatu najczęściej podejmowali absolwenci Dietetyki (30,43%), gdzie była to co trzecia osoba. Co piąta osoba uczestniczyła w takich działaniach na kierunkach *Analityka Medyczna, Fizjoterapia I i II stopnia, Pielęgniarstwo I i II stopnia oraz kierunku Lekarskim*. Mało popularna była taka forma aktywności wśród absolwentów *Ratownictwa medycznego, Położnictwa I stopnia, Technik Dentystycznych, Farmacji oraz kierunku Lekarsko-dentystycznego*. Szczegółowy rozkład statystyczny uczestnictwa w wolontariacie wśród absolwentów poszczególnych kierunków zawarto na Wykresie 70.

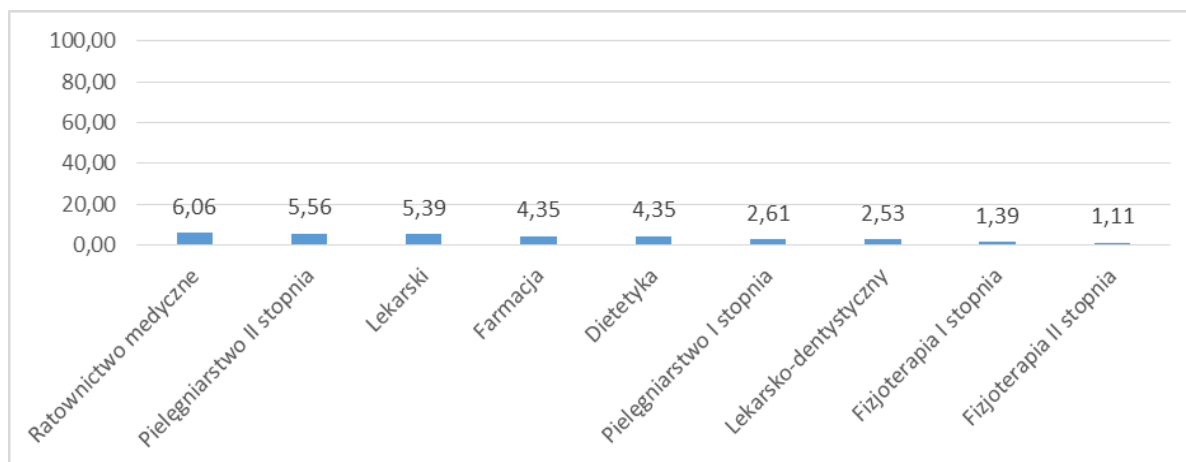
Wykres 70. Uczestnictwo w wolontariacie.

Wśród absolwentów większości kierunków programy zwiększające **mobilność studentów** nie cieszyły się zbyt dużą popularnością. **Absolwenci połowy kierunków nie uczestniczyli w nich w ogóle, natomiast wśród pozostałych odsetek osób biorących w nich udział był niewielki.** Najczęściej uczestnictwo w programach mobilności studentów deklarowali absolwenci kierunków *Lekarskiego,*

Ratownictwa medycznego oraz Pielęgniarstwa II stopnia. Wykres 71. przedstawia skalę uczestnictwa absolwentów w programach mobilności.

Wykres 71. Uczestnictwo w programach mobilności studentów.

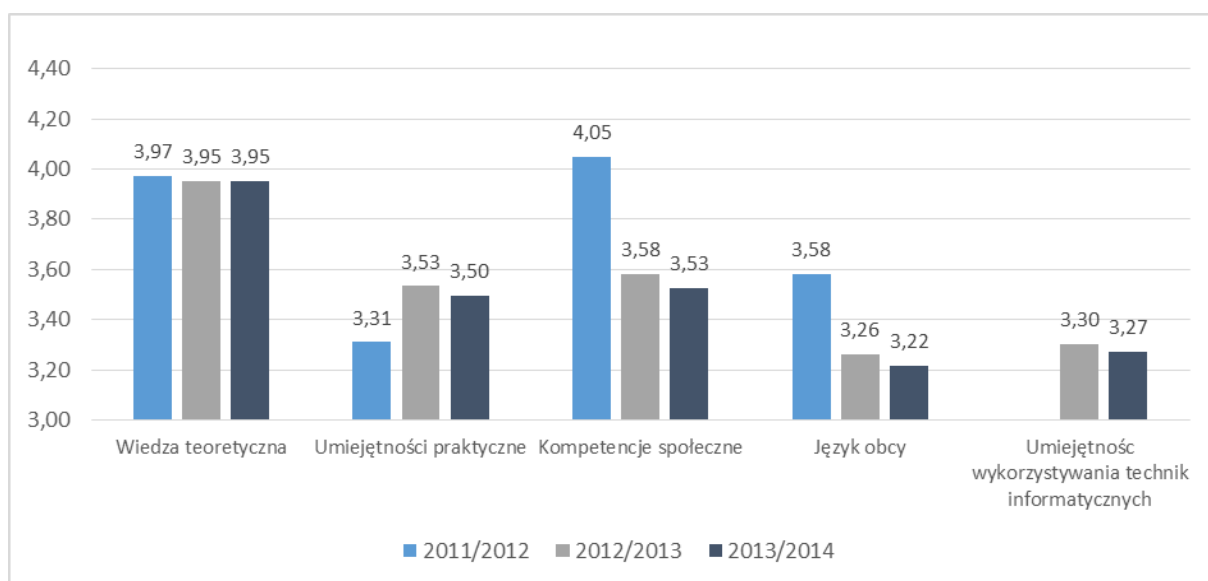

2.5 OCENA ZDOBYTYCH KOMPETENCJI

Absolwenci UM w Lublinie podobnie jak w poprzednich edycjach badania ocenili zdobyte w trakcie studiów kompetencje przy pomocy pięciostopniowej skali. Umożliwiło to porównanie zmian zachodzących w tym zakresie w ciągu ostatnich lat. W badaniu posłużono się dość ogólnym podziałem na **wiedzę teoretyczną, kompetencje społeczne, umiejętności praktyczne, umiejętność posługiwania się językiem obcym oraz umiejętność wykorzystywania w pracy zawodowej technik informatycznych.**

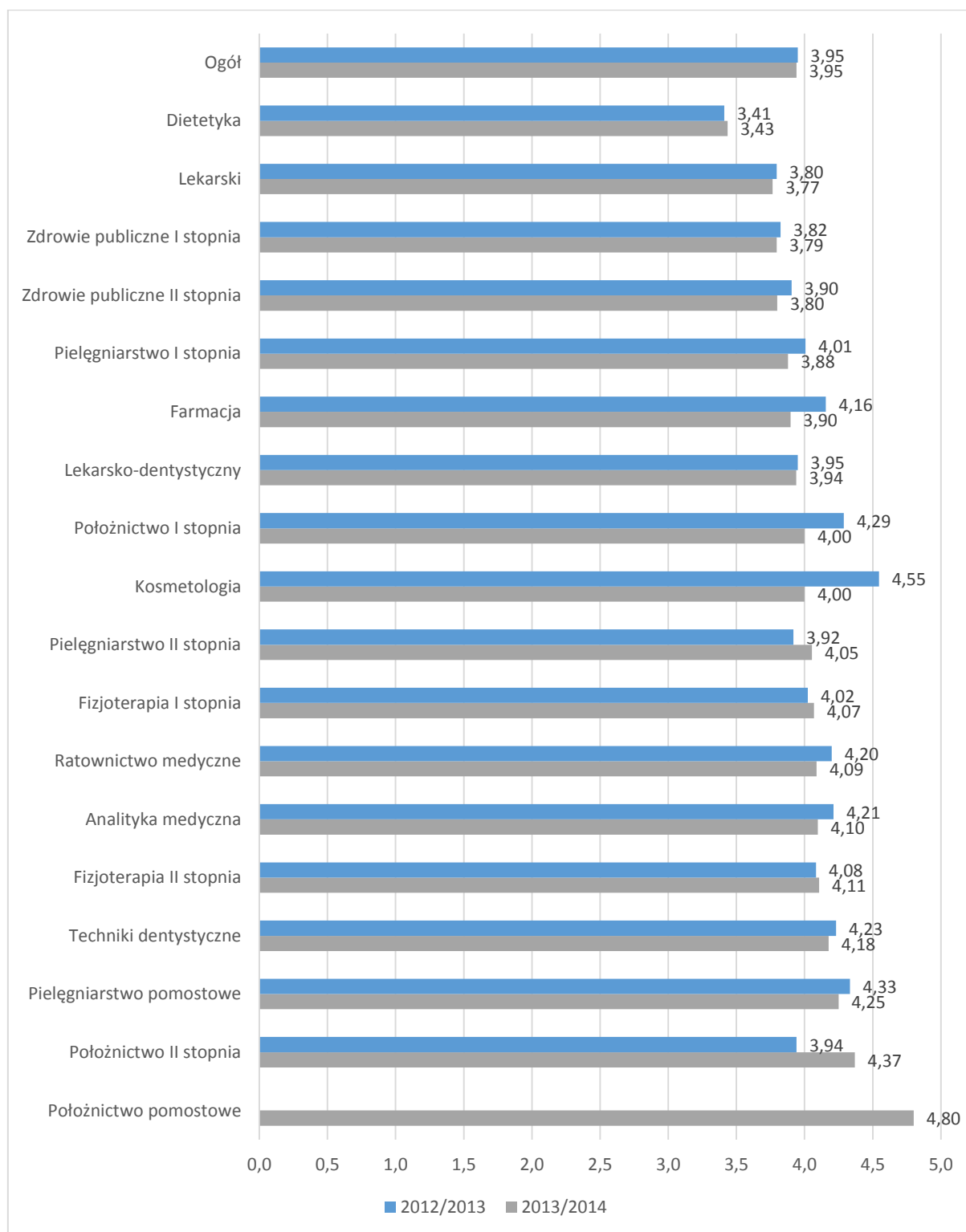
W roku akademickim 2013/2014 żadnej z wymienionych kompetencji nie oceniono powyżej 4. **Najwyżej oceniono wiedzę teoretyczną, która osiągnęła wynik podobny jak w roku ubiegłym 3,95.** Nieco niżej niż w ubiegłym roku oceniono inne kompetencje, w tym rozwój kompetencji społecznych **3,53.** Niższy wynik w porównaniu z poprzednią edycją osiągnęły również umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym **3,22** oraz ocena opanowanych umiejętności praktycznych **3,50.** Również nieco niżej oceniono umiejętność wykorzystywania technik informatycznych **3,27.** Wykres 72. przedstawia zmianę oceny zdobytych kompetencji ostatnich trzech latach.

Wykres 72. Ocena kompetencji zdobytych w trakcie studiów.

Oceny poszczególnych rodzajów kompetencji różniły się w zależności od kierunku studiów. Średnia **ocena wiedzy teoretycznej** zdobytej przez absolwentów w roku akademickim 2013/2014 wyniosła **3,95** i była identyczna jak rok wcześniej, natomiast odchylenie standardowe wyników dla poszczególnych kierunków studiów od średniej ogólnej wyniosło 0,26. Osoby, których ocena wiedzy osiągnęła wartość wyższą niż jedno odchylenie powyżej średniej ogólnej ukończyły takie kierunki jak: **Położnictwo pomostowe, Położnictwo II stopnia oraz Pielęgniarstwo pomostowe, co wyróżnia je pozytywnie pod względem oceny zdobytej wiedzy na tle pozostałych**. Natomiast poniżej jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej znalazł się kolejny raz kierunek *Dietetyka*, który na tle pozostałych wypada zdecydowanie niekorzystnie. Ocenę poziomu zdobytej wiedzy w podziale na kierunki studiów zawiera wykres 73.

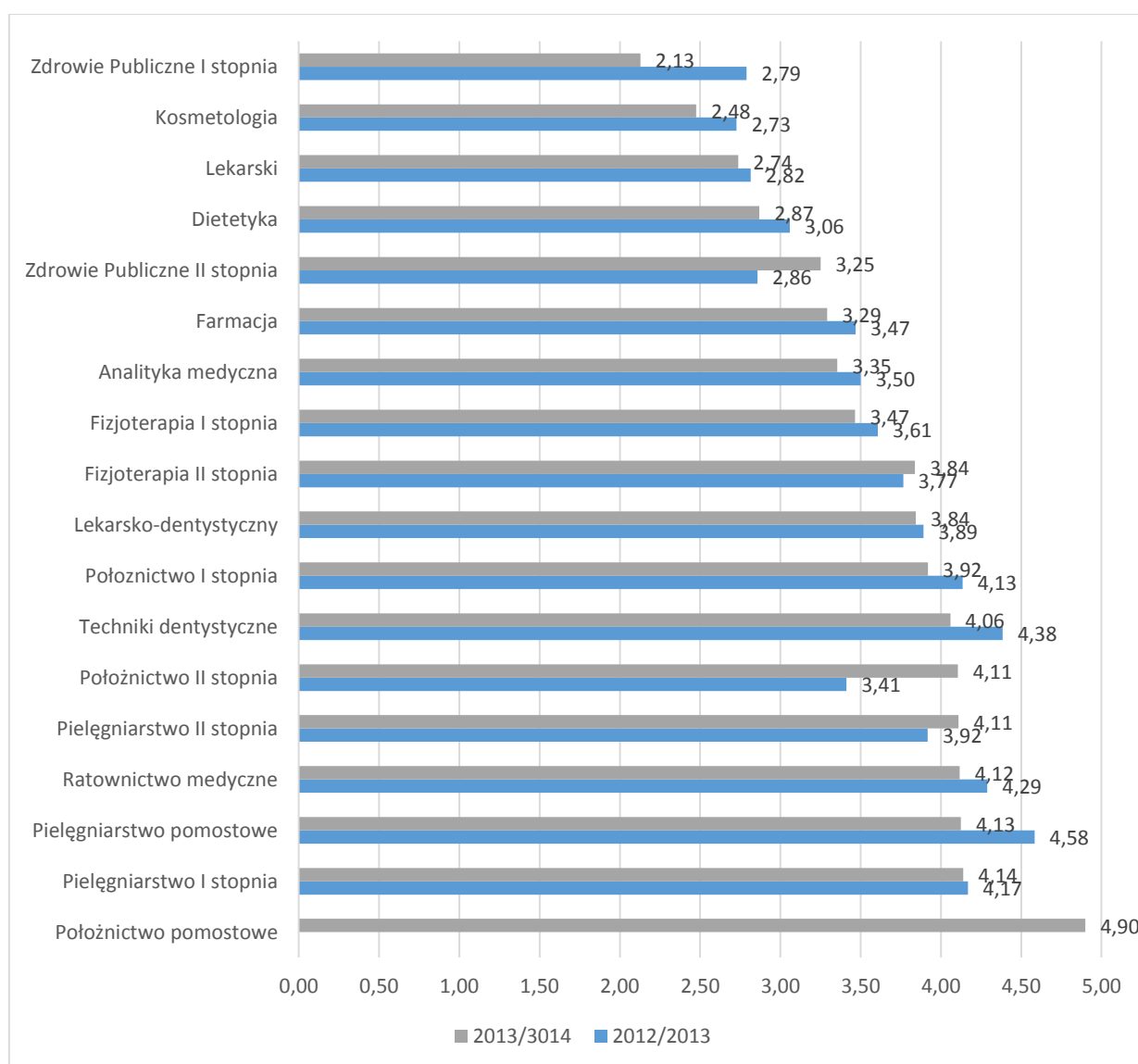
Wykres 73. Ocena poziomu zdobytej wiedzy teoretycznej wg kierunku studiów.

Średnia ocena umiejętności praktycznych zdobytych przez absolwentów w roku akademickim 2013/2014 wyniosła **3,50** i jest **nieznacznie niższa**, niż w roku poprzednim. Odchylenie standardowe poszczególnych kierunków od średniej ogólnej w przypadku oceny zdobytych w toku studiów **umiejętności praktycznych** wynosiło 0,67. Oznacza to większe niż w przypadku oceny zdobytej wiedzy zróżnicowanie ocen pod tym względem wśród absolwentów poszczególnych kierunków. **Najwyższą**

ocenę pod tym względem wskazali absolwenci kierunku Położnictwo pomostowe. Powyżej jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej ocenili swoje kompetencje również absolwenci *Pielęgniarstwa I stopnia*. Negatywnie natomiast wyróżniają się spośród pozostałych cztery kierunki, których oceny były niższe od jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej. Wśród nich znalazły się: *Kosmetologia*, *Zdrowie Publiczne I stopnia*, *kierunek Lekarski* oraz *Dietetyka*. Wykres 74. przedstawia zestawienie oceny zdobytych umiejętności praktycznych według kierunku ukończonych studiów.

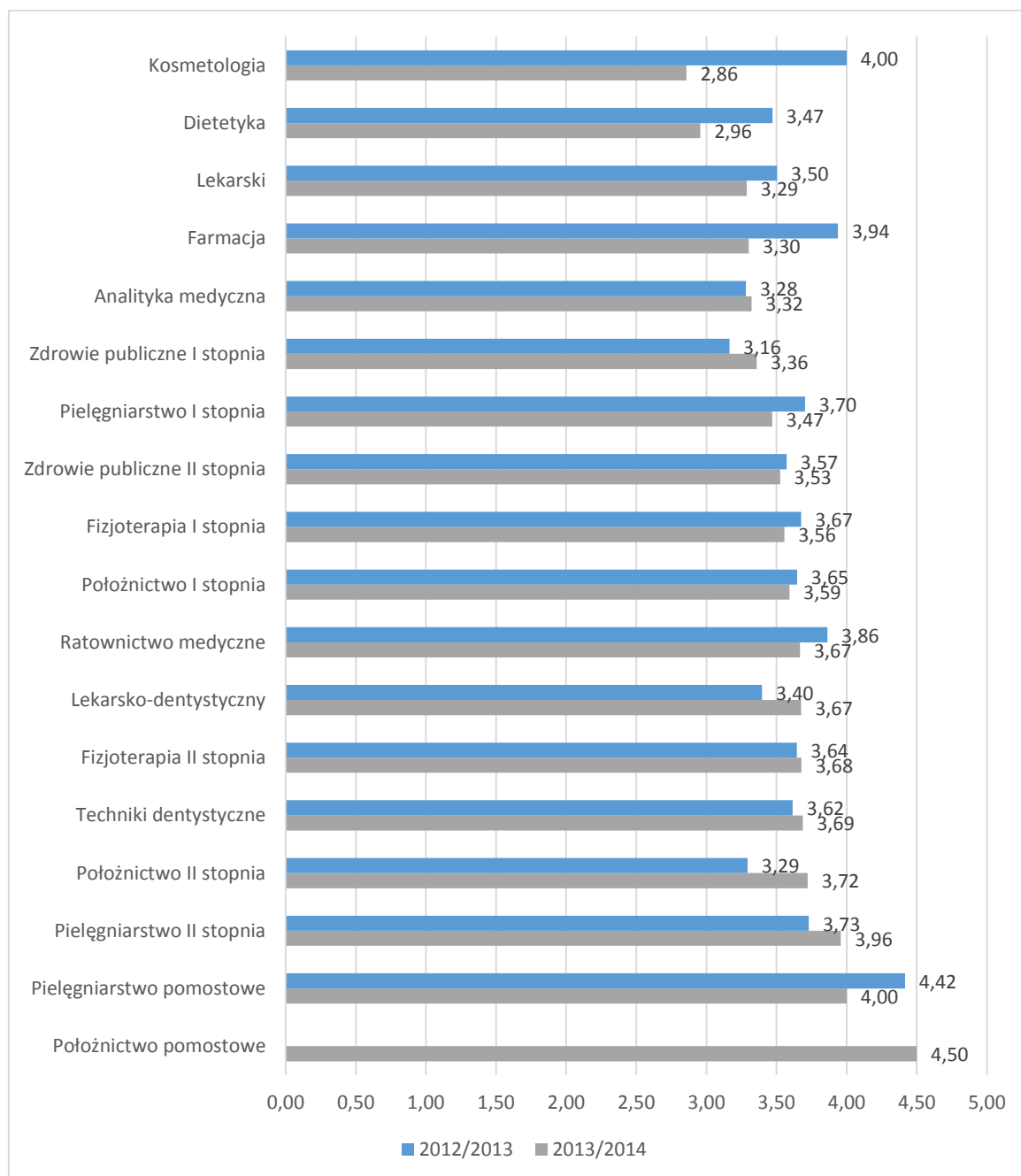
Wykres 74. Ocena zdobytych umiejętności praktycznych.

Średnia ocena kompetencji społecznych zdobytych przez absolwentów w roku akademickim 2013/2014 wyniosła 3,53 i również jest nieznacznie niższa, niż w roku poprzednim. Również pod względem **kompetencji społecznych pozytywnie wyróżniali się absolwenci kierunku Położnictwo pomostowe.** Wyniki te były z pewnością spowodowane faktem, że były to osoby już pracujące w zawodzie i prawdopodobnie stąd wynika wysoka samoocena zarówno umiejętności praktycznych, jak i kompetencji społecznych. Powyżej jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej, które

w tym przypadku wyniosło 0,34 ocenili swoje kompetencje społeczne również absolwenci kierunku *Pielęgniarstwo pomostowe* oraz *Pielęgniarstwo II stopnia*. **Najniższe wyniki osiągnęły natomiast takie kierunki, jak: Kosmetologia oraz Dietetyka**. Kierunki te osiągnęły ocenę poniżej jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej, co świadczy o ich niekorzystnej sytuacji w porównaniu z innymi. Ocenę zdobytych kompetencji społecznych według kierunku studiów zawiera wykres 75.

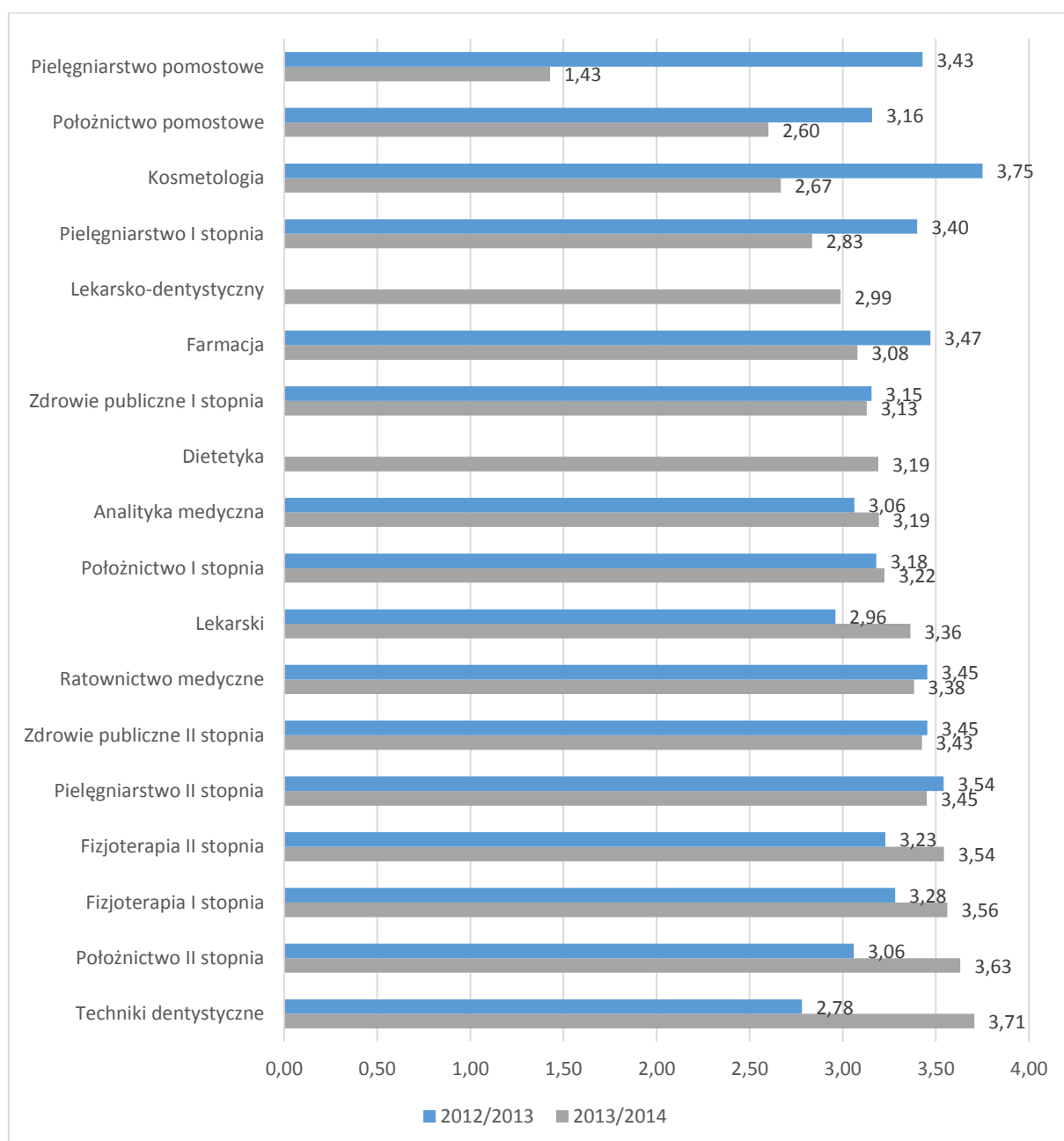
Wykres 75. Ocena kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów.

Średnia ocena umiejętności posługiwania się językiem obcym przez absolwentów w roku akademickim 2013/2014 wyniosła **3,22** i jest nieznacznie niższa, niż w roku poprzednim.

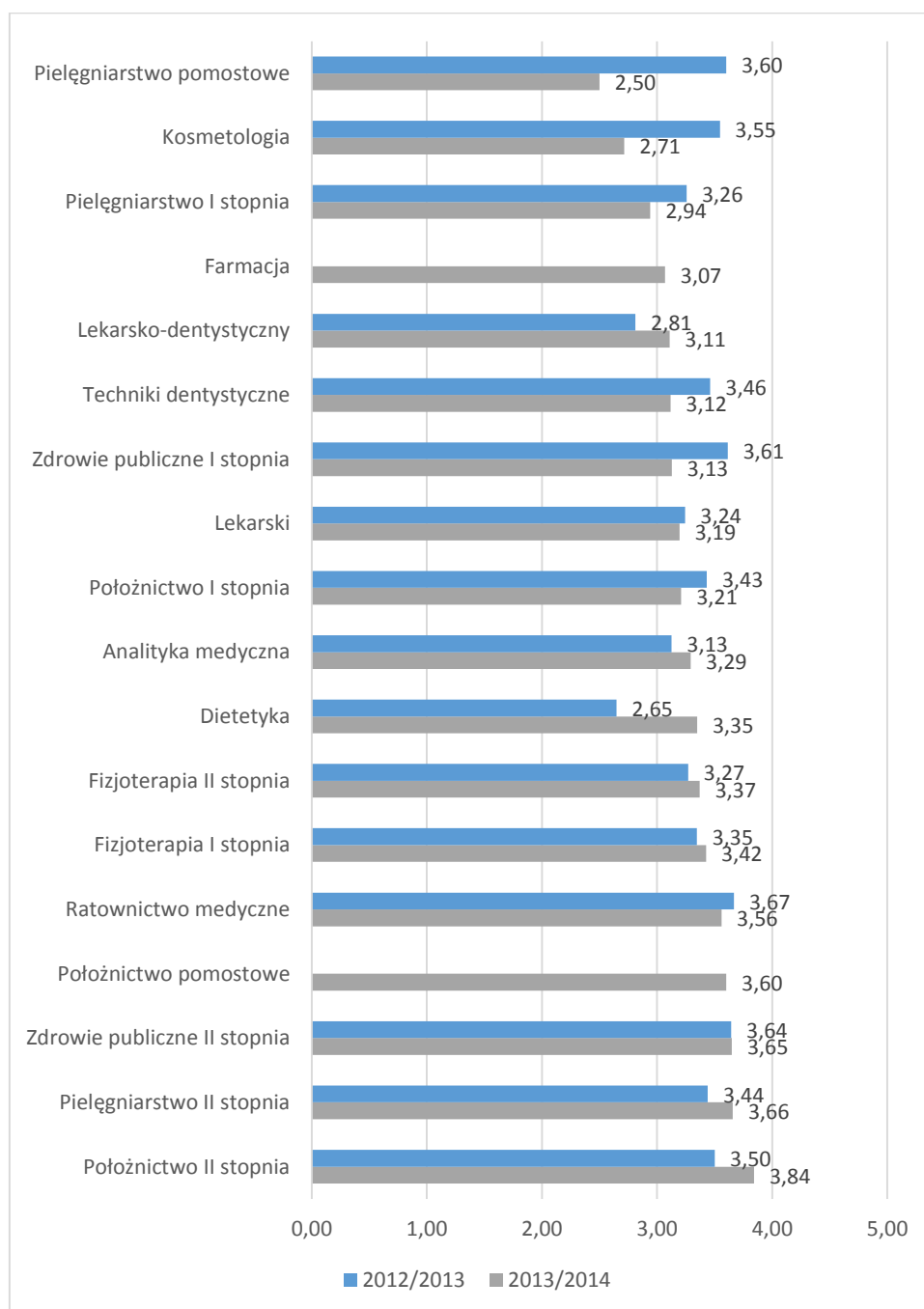
Odchylenie standardowe od średniej oceny umiejętności posługiwania się językiem obcym wyniosło 0,47 co świadczy o zróżnicowaniu ocen między poszczególnymi kierunkami. **Aspekt ten najwyżej ocenili absolwenci Technik dentystycznych 3,71.** Ocena ta nie była wysoka, jednak w odniesieniu do pozostałych kierunków wyróżnia ten kierunek pozytywnie. Znacznie powyżej średniej ogólnej swoje kompetencje językowe ocenili również absolwenci kierunku *Fizjoterapia II stopnia 3,54.* Negatywnie wyróżniał się kierunek *Pielęgniarstwo pomostowe*, który osiągnął ocenę zdecydowanie poniżej odchylenia standardowego od średniej. Poniżej średniej ogólnej znalazły się także takie kierunki jak *Położnictwo pomostowe, Kosmetologia* oraz *Pielęgniarstwo I stopnia.* Wykres 76. zawiera ocenę zdobytych umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym absolwentów poszczególnych kierunków studiów.

Wykres 76. Ocena umiejętności posługiwania się językiem obcym.

Średnia ocena umiejętności posługiwania się technologiami informatycznymi przez absolwentów w roku akademickim 2013/2014 wyniosła 3,27. Oceny zdobytych umiejętności w posługiwaniu się technologiami informatycznymi nie były bardzo zróżnicowane wśród absolwentów poszczególnych kierunków. Odchylenie standardowe w tym przypadku wyniosło 0,3. Powyżej jednego odchylenia od średniej ocenili swoje kompetencje w tym zakresie absolwenci kierunków: *Położnictwo pomostowe, Pielęgniarstwo II stopnia, Zdrowie publiczne II stopnia, Położnictwo pomostowe.* Zdecydowanie negatywnie wyróżniali się na tle innych kierunki *Pielęgniarstwo pomostowe, Kosmetologia oraz Pielęgniarstwo I stopnia* które jako jedyne osiągnęły oceny poniżej jednego odchylenia standardowego od średniej ogólnej. Ocenę umiejętności w zakresie posługiwania się technikami informatycznymi absolwentów poszczególnych kierunków studiów zawiera 77.

Wykres 77. Umiejętność wykorzystania technik informatycznych.

2.6 PLANY EDUKACYJNE ABSOLWENTÓW

Zgodnie z założeniami Procesu Bolońskiego uczelnie powinny kształtować wśród studentów postawę wyrażającą się gotowością kształcenia się przez całe życie. Wyniki badań dostarczają wniosków, że studenci zdają sobie sprawę, że w obecnych warunkach społeczno-ekonomicznych sam fakt ukończenia studiów wyższych nie jest gwarantem sukcesu zawodowego. **Wśród absolwentów większości kierunków odsetek osób, które nie biorą pod uwagę żadnej formy podnoszenia kwalifikacji i rozwoju kompetencji jest znikomy.** Prawie nie zdarzają się sytuacje kończenia edukacji na etapie studiów pierwszego stopnia. Absolwenci kierunków, które są realizowane jedynie w ramach stopnia pierwszego (*Ratownictwo Medyczne, Techniki Dentystyczne, Dietetyka*) zazwyczaj dążą do zdobycia tytułu magistra poprzez kontynuację nauki na studiach II stopnia na innym kierunku, którym np. jest Zdrowie Publiczne na UM w Lublinie.

Jak wcześniej wskazano **kontynuację nauki planowali przede wszystkim absolwenci, którzy ukończyli I stopień kształcenia.** Znikomy był odsetek osób, które nie planowały kontynuacji studiów na II stopniu kształcenia. Również osoby studiujące na kierunkach realizowanych w formie studiów jednolitych magisterskich w dużym stopniu byli gotowi rozwijać swoją wiedzę i umiejętności. Najniższy odsetek osób, planujących kontynuację nauki był wśród absolwentów kierunku *Farmacja* i wynosi niemal 15%.

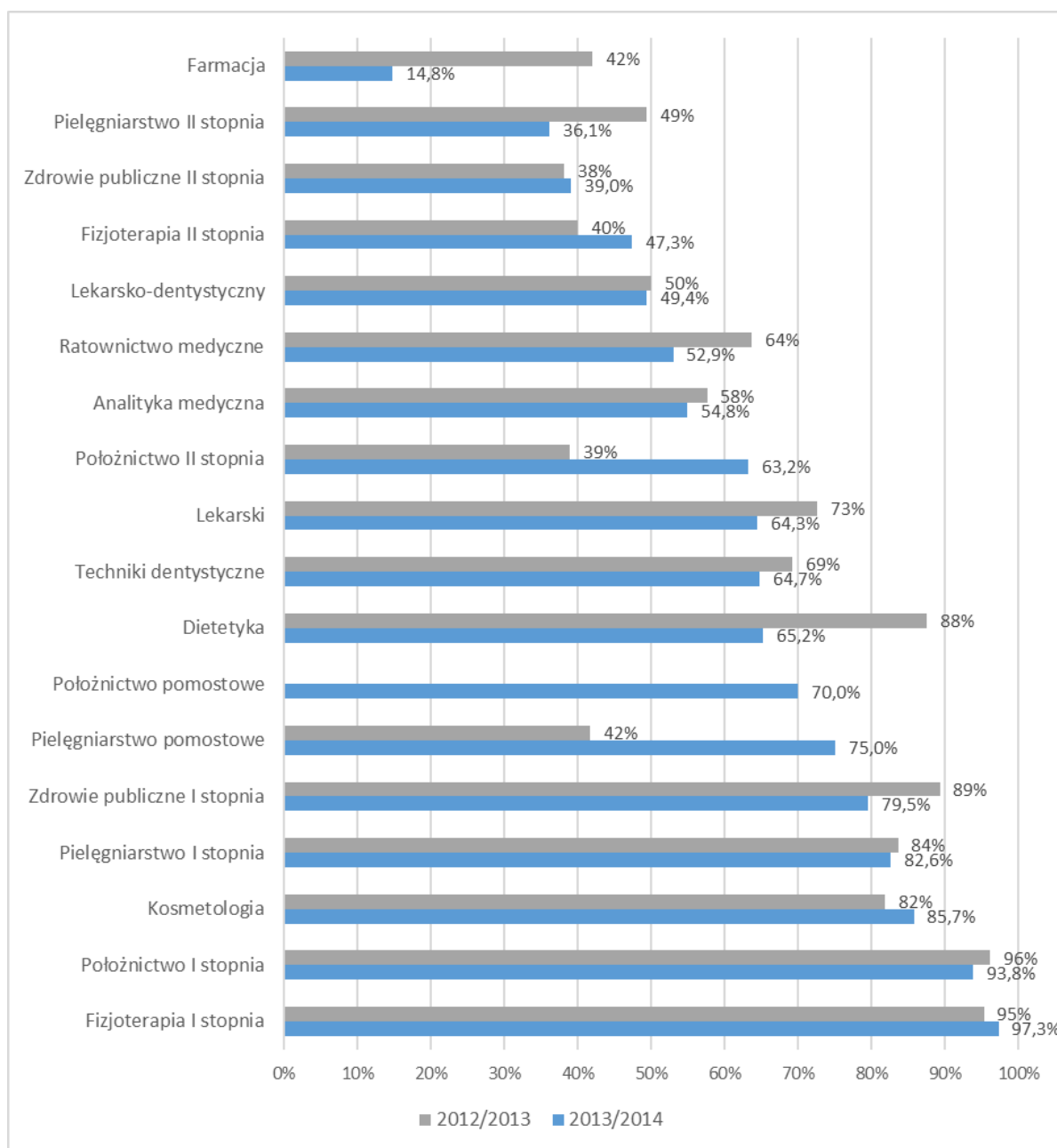
Fakt, że tak dużo osób planuje dalsze kształcenie jest niewątpliwie pozytywny, jednak warto zwrócić uwagę na znaczny odsetek osób, które nie zastanawiały się jeszcze nad dalszą edukacją. Szczególnie dużo było ich wśród absolwentów *Farmacji* oraz *Analizy medycznej*. Warto zatem zadbać o poinformowanie studentów na temat możliwych kierunków rozwoju zgodnie z koncepcją uczenia się przez całe życie (LLL) np. poprzez upowszechnianie wśród wszystkich studentów wiedzy na temat możliwości korzystania z poradnictwa zawodowego np. w ramach Biura Karier, umiejętności wykorzystywania raportów na temat oczekiwań pracodawców i sytuacji na rynku pracy oraz możliwości uczestnictwa w szkoleniach i kursach zwiększających konkurencyjność absolwenta na rynku pracy. Tabela 5. zawiera zestawienie odpowiedzi dotyczących planów edukacyjnych absolwentów poszczególnych kierunków.

Tabela 5. Odpowiedzi na pytanie: Czy planuje Pan/Pani kontynuować naukę?

Kierunek	Tak	Nie	Nie zastanawiał się
Fizjoterapia I stopnia	97,3%	0,0%	2,7%
Położnictwo I stopnia	93,8%	6,3%	0,0%
Kosmetologia	85,7%	0,0%	14,3%
Pielęgniarstwo I stopnia	82,6%	7,8%	9,6%
Zdrowie publiczne I stopnia	79,5%	7,7%	12,8%
Pielęgniarstwo pomostowe	75,0%	25,0%	0,0%
Położnictwo pomostowe	70,0%	0,0%	30,0%
Dietetyka	65,2%	13,0%	21,7%
Techniki dentystyczne	64,7%	23,5%	11,8%
Lekarski	64,3%	10,2%	25,0%
Położnictwo II stopnia	63,2%	10,5%	26,3%
Ogół	58,2%	19,0%	22,8%
Analityka medyczna	54,8%	6,5%	38,7%
Ratownictwo medyczne	52,9%	32,4%	14,7%
Lekarsko-dentystyczny	49,4%	15,7%	34,9%
Fizjoterapia II stopnia	47,3%	21,5%	31,2%
Zdrowie publiczne II stopnia	39,0%	43,9%	17,1%
Pielęgniarstwo II stopnia	36,1%	30,6%	33,3%
Farmacja	14,8%	42,6%	42,6%

Analizując odpowiedzi na temat zainteresowania absolwentów dalszym kształceniem można zauważyć istotne różnice w porównaniu z poprzednią edycją badania. Szczególnie wartym odnotowania jest przypadek *Farmacji*, w którym zainteresowanie to spadło o niemal 30%. Kolejnymi kierunkami, które odnotowały spadek deklaracji co do dalszego kształcenia były przede wszystkim kierunki takie jak *Pielęgniarstwo II stopnia*, kierunek *Lekarski*, *Ratownictwo medyczne*, *Zdrowie publiczne I stopnia* oraz *Dietetyka*. Trzy ostatnie przypadki studiów kształcenia są szczególnie istotne, gdyż są to kierunki prowadzone na I stopniu kształcenia. Należałoby się zastanowić jakie działania prowadzić by zainteresować osoby studiujące na tych kierunkach do dalszego kształcenia na naszej Uczelni. Zmianę poziomu zainteresowania dalszym kształceniem zawiera wykres 78.

Wykres 78. Zmiana poziomu zainteresowania dalszym kształceniem.

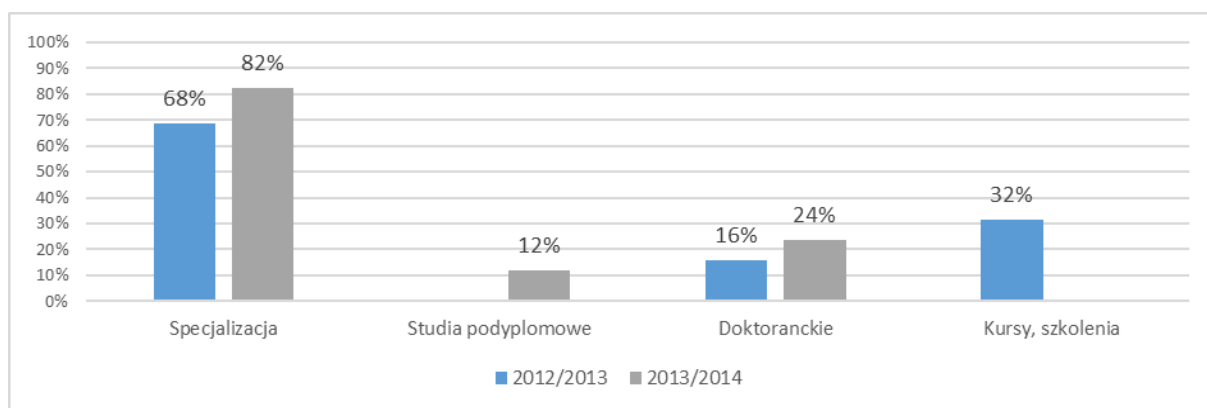

W kolejnej części Raportu przedstawiono szczegółową analizę form planowanego rozwoju absolwentów poszczególnych kierunków studiów.

Analityka Medyczna

Ponad połowa absolwentów kierunku **Analityka medyczna (55%) planowała kontynuację kształcenia po studiach**. Wśród tych osób najliczniejszy był odsetek planujących specjalizację. Plany takie deklarowało ponad dwie trzecie respondentów chcących kontynuować edukację. Popularnym rozwiązaniem było wśród nich kontynuowanie nauki na studiach doktoranckich, na których uczestnictwo deklaruje co czwarty respondent. Jako miejsce tych studiów wskazano UM w Lublinie. 12% spośród osób deklarujących gotowość do dalszego kształcenia decyduje się na studia podyplomowe. Żaden absolwent nie wskazał kursów lub szkoleń jako elementu dokończania. Plany edukacyjne absolwentów przedstawia wykres 79.

Wykres 79. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Analityka medyczna.

Najczęściej wskazywanymi kierunkami specjalizacji deklarowanymi przez absolwentów *Analityki Medycznej* była *genetyka*. Wskazywano również zamiar podjęcia specjalizacji w zakresie *hematologii*, *serologii*, *mikrobiologii*, *transfuzjologii* oraz *parazytologii*. Szczegółową listę specjalizacji wskazywanych przez absolwentów zawiera Tabela 6.

Tabela 6. Kierunek specjalizacji absolwentów Analityki medycznej

Specjalizacja	Liczba wskazań
Genetyka	5
Hematologia	2
Serologia	2
Mikrobiologia	1
Transfuzjologia	1
Parazytologia	1

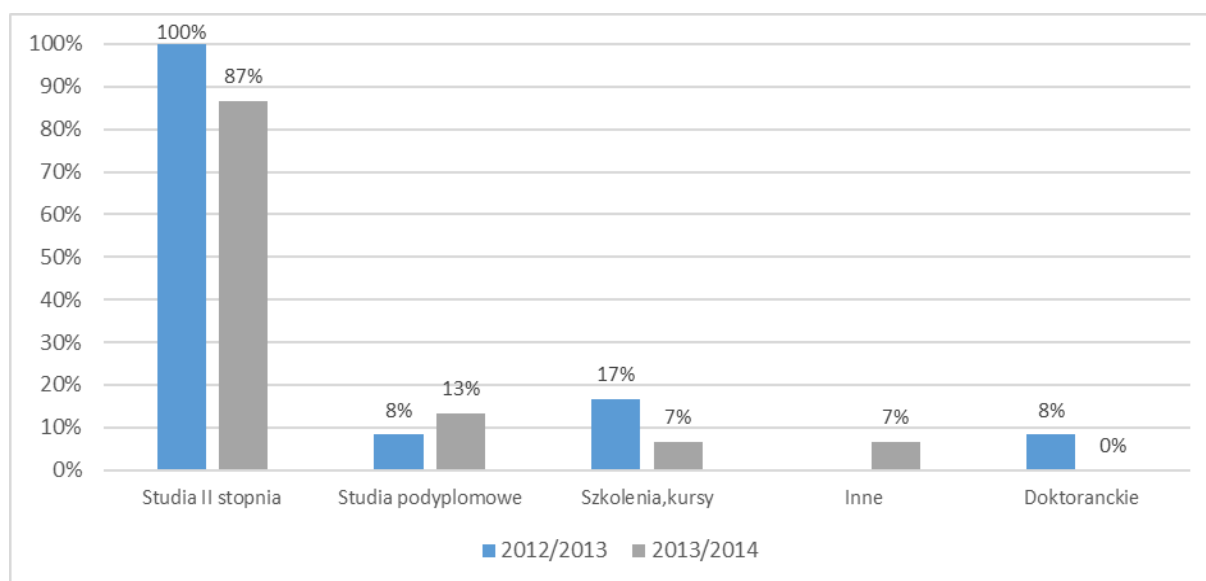
Absolwenci *Analityki medycznej* deklarowali zamiar podjęcia studiów podyplomowych z zakresu *kryminalistyki*, *diagnostyki*. Studia doktoranckie na UM w Lublinie.

Dietetyka

Wśród absolwentów Dietetyki plany dalszej edukacji deklarowało 65%. Spośród nich 87% rozważało podjęcie studiów II stopnia na tym samym kierunku studiów. Wskazano również zamiar kontynuacji studiów na kierunku Zdrowie Publiczne lub Dietetyce na uczelni zagranicznej.

Jeden na siedmiu absolwentów *Dietetyki* planował dalsze kształcenie na studiach podyplomowych ze wskazaniem na studia związane z dietetyką. 7% absolwentów deklarowało uczestnictwo w kursach oraz szkoleniach. Wśród kursów wskazano te związane z dietetyką lub fitnesssem. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Dietetyka zawiera Wykres 80.

Wykres 80. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Dietetyka**.

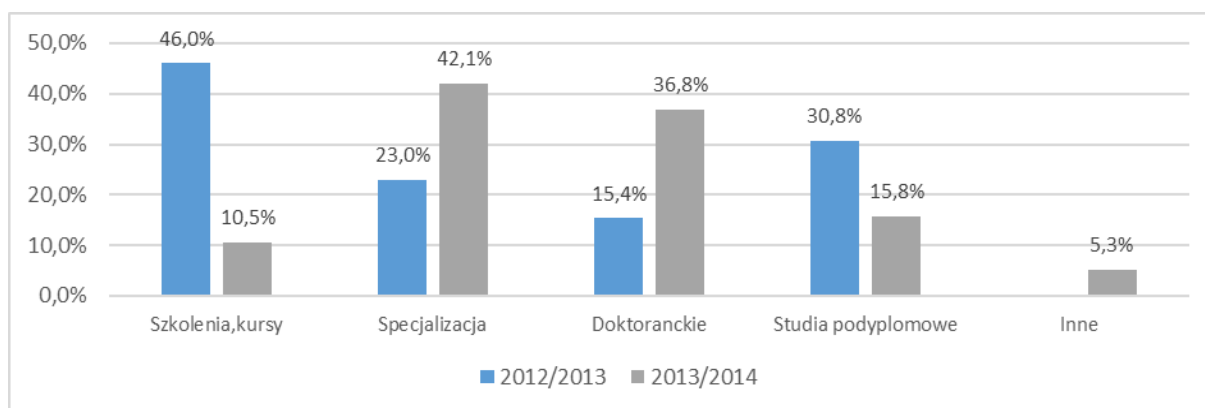

Farmacja

Wśród absolwentów **Farmacji plany dalszej edukacji deklarowało jedynie 15%.** Spośród nich niemal połowa rozważała zamiar podjęcia specjalizacji, szczególnie związanych z farmacją apteczną lub kliniczną. Co trzecia osoba deklarowała rozpoczęcie studiów doktoranckich wybierając UM w Lublinie. 15% absolwentów swoje kształcenie chce kontynuować na studiach podyplomowych związanych z tematyką marketingu strategicznego na rynku aptecznym bądź zarządzaniem służbą zdrowia. Co dziesiąta osoba deklarowała uczestnictwo w kursach i szkoleniach o profilu farmaceutycznym.

Plany edukacyjne absolwentów kierunku Farmacja zawiera Wykres 81.

Wykres 81. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Farmacja

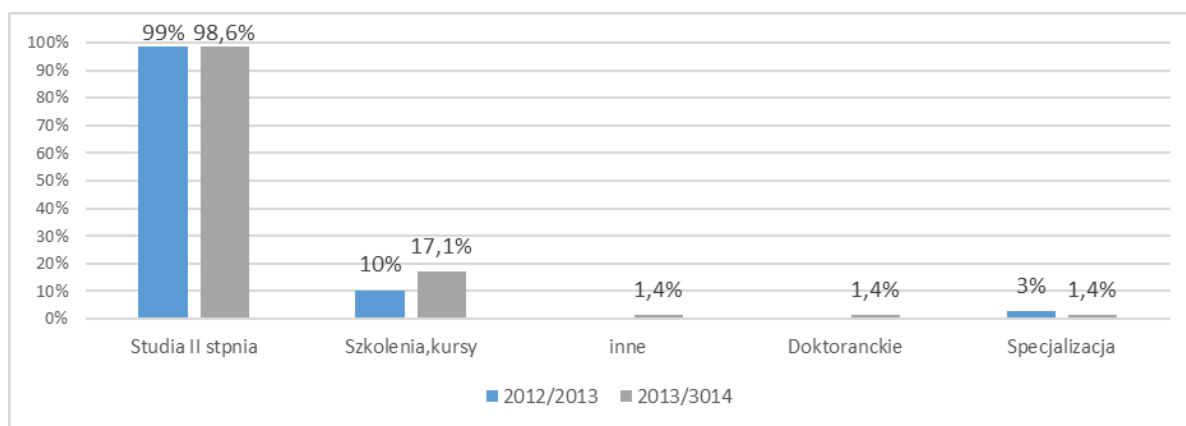

Fizjoterapia

Kolejny **raz niemal wszyscy absolwenci kierunku Fizjoterapia I stopnia planowali kontynuować edukację na studiach drugiego stopnia (98,6)**. Dodatkowo wskazywali oni gotowość uczestnictwa w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje (17,1) a najpopularniejszymi formami podnoszenia kwalifikacji były kursy w zakresie: PNF (Proprioceptive Neuromuscular Facilitation), NDT Bobath, masażu specjalistycznego, Kinetic Control, Kinesiotapingu, osteopatii. Nieznaczny odsetek wskazywał zamiar odbycia specjalizacji oraz kontynuowania w przyszłości edukacji na studiach III stopnia.

Plany edukacyjne absolwentów kierunku Fizjoterapia I stopnia zawiera Wykres 82.

Wykres 82. Plany edukacyjne absolwentów Fizjoterapii I stopnia

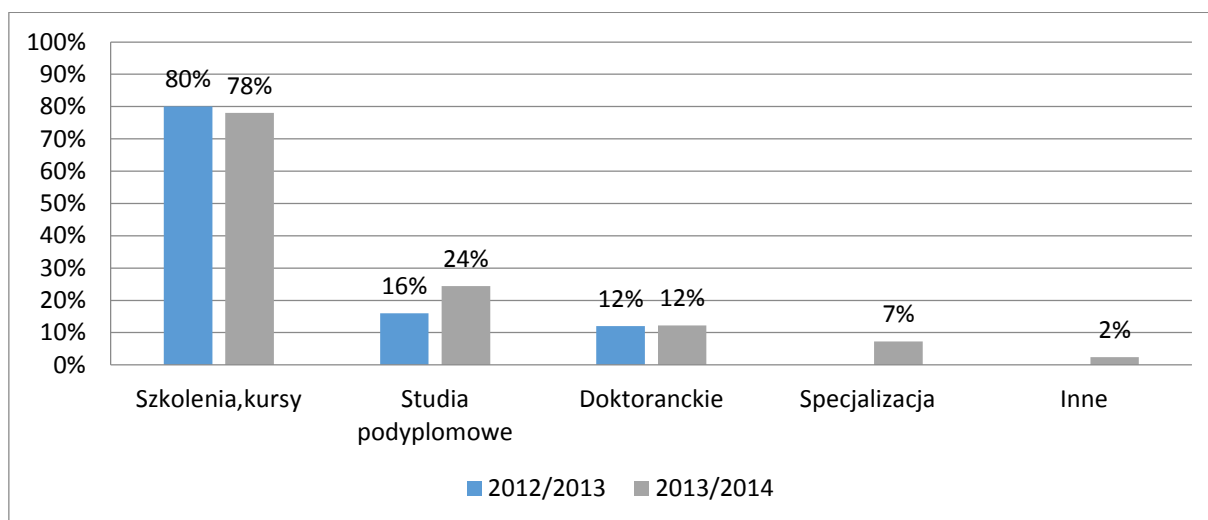

Wśród absolwentów kierunku **Fizjoterapia II stopnia w zdecydowanie większe było zainteresowanie dodatkowymi szkoleniami i kursami(78%)**. Wśród nich wskazywano głównie na takie kursy jak: PNF, terapię manualną, NDT-Bobath, PIR (Poizometryczna relaksacja mięśni), terapię tkanek miękkich, Kinesiotaping.

Dość często jako formę kontynuacji nauki wskazywano studia podyplomowe(24%), zazwyczaj na kierunku pedagogika. Istotny był odsetek absolwentów *Fizjoterapii* planujących podjęcie studiów III stopnia na UM w Lublinie.

Plany edukacyjne absolwentów kierunku Fizjoterapia I stopnia zawiera Wykres 83.

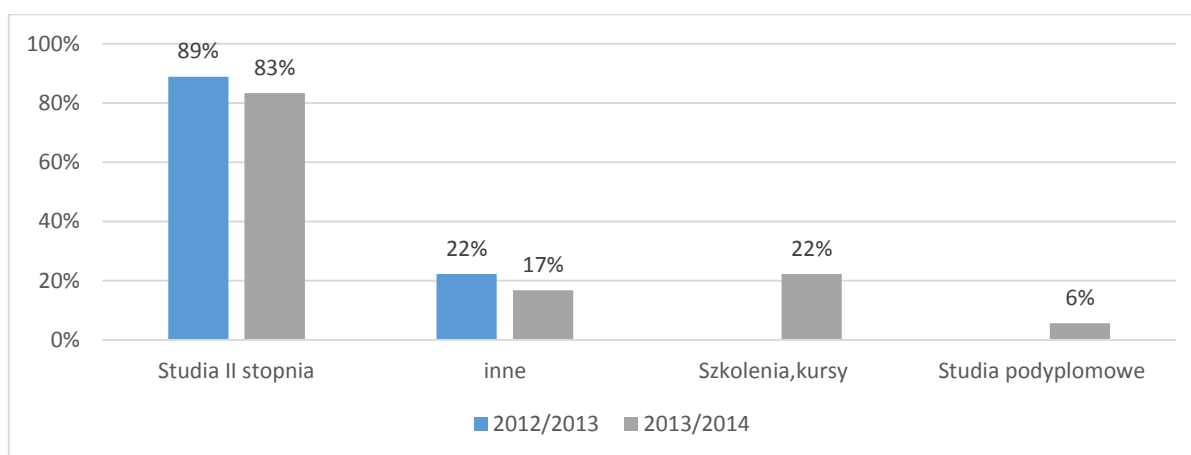
Wykres 83 Plany edukacyjne absolwentów **Fizjoterapii II stopnia**

Kosmetologia I stopnia

Absolwenci **Kosmetologii I stopnia**, którzy deklarowali gotowość kontynuowania edukacji niemal wybrali studia II stopnia na tym kierunku (83%). Zdarzały się osoby chcące kontynuować na innym kierunku, nie wskazanym w ankiecie. Deklarowano również zamiar uczestnictwa w szkoleniach oraz kursach doształcających ze wskazaniem kursów kosmetycznych, mezoterapii igłowej, masażu. Jeden z absolwentów wskazał także zamiar podjęcia studiów podyplomowych w zakresie wizażu i stylizacji. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Kosmetologia zawiera Wykres 84.

Wykres 84. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Kosmetologia I stopnia**.

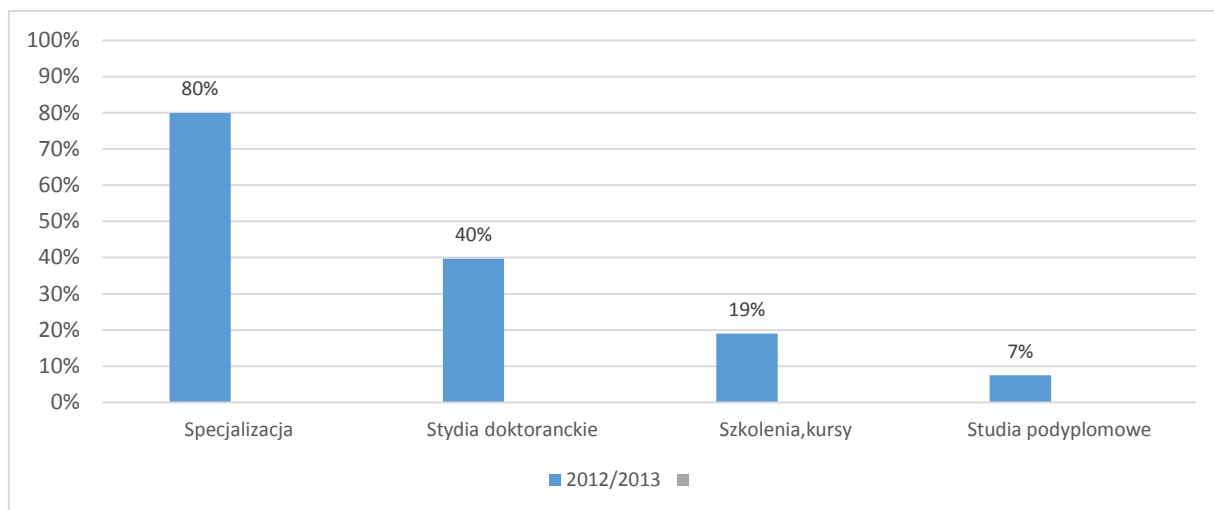

Kierunek Lekarski

Dalszą edukację po studiach na kierunku Lekarskim planowało prawie 65% ankietowanych absolwentów. W większości plany te dotyczyły specjalizacji. Duży odsetek absolwentów zamierzał kontynuować studia na III stopniu kształcenia (40%), a co dziesiąta osoba zamierzała odbyć dodatkowe

kursy i szkolenia. 5% badanych rozważało podjęcie studiów podyplomowych. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Lekarskiego zawiera Wykres 85.

Wykres 85. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Lekarskiego**.

Najpopularniejsza wśród absolwentów kierunku *Lekarskiego* w roku 2013/2014 była specjalizacja w zakresie chorób wewnętrznych. Znaczna liczba absolwentów deklarowała wybór wybierając chirurgii ogólnej, ginekologię, medycynę rodzinną, onkologię kliniczną, ortopedię oraz pediatrię. Zdarzały się osoby, które w momencie ukończenia studiów jeszcze nie wiedziały jaką specjalizację chciałyby wybrać. Niewiele osób natomiast wyrażało zamiar specjalizowania się w zakresie otolaryngologii, radiologii, diagnostyki obrazowej, rehabilitacji oraz ginekologii i położnictwa. Popularność poszczególnych specjalizacji obrazuje Tabela 7.

Tabela 7. Specjalizacje wybierane przez absolwentów kierunku **Lekarskiego**.

Specjalizacja	Liczba wskazań
Choroby wewnętrzne	10
Chirurgia ogólna	6
Anestezjologia	4
Ginekologia	4
Medycyna rodzinna	4
Onkologia	4
Pediatria	4
Chirurgia plastyczna	3
Gastroenterologia	3
Dermatologia	2
Endokrynologia	2
Geriatryka	2
Hematologia	2
Kardiologia	2
Laryngologia	2
Neonatologia	2
Neurologia	2
Okulistyka	2
Operacyjna/zabiegowa	2
Psychiatria	2
Urologia	2
Położnictwo	2
Chirurgia naczyniowa	2
Otolaryngologia	1
Radiologia	1
Diagnostyka obrazowa	1
Lekarz medycyny sportowej	1
Rehabilitacja	1
Ginekologia i położnictwo	1

Spośród osób, które deklarowały zamiar kontynuowania studiów na III stopniu kształcenia zdecydowana większość jako ich miejsce wybrałoby Uniwersytet Medyczny w Lublinie. Mniejszy odsetek wskazań dotyczył Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

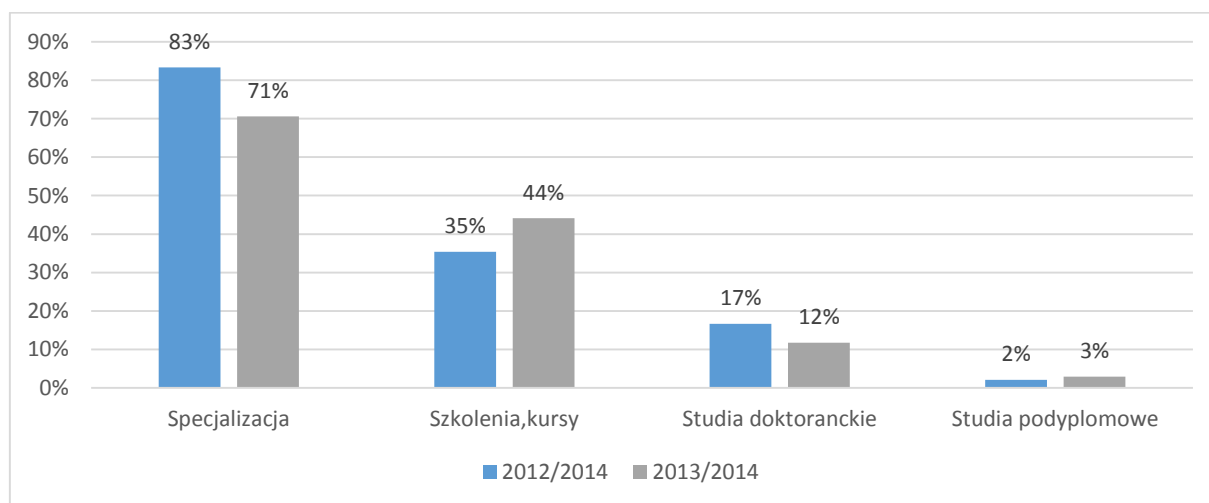
Wśród absolwentów kierunku *Lekarskiego*, którzy deklarowali zainteresowanie dodatkowymi kursami i szkoleniami najwięcej osób wskazywało potrzebę podnoszenia kwalifikacji w zakresie opieki paliatywnej, porozumiewania się w języku obcym. Pozostałe wskazane kursy dotyczą umiejętności związanych z obsługą sprzętu medycznego oraz wykonywania badań specjalistycznych.

Najpopularniejszym kierunkiem studiów podyplomowych było zarządzanie w służbie zdrowia. Zainteresowaniem cieszyły się ponadto takie kierunki jak: medycyna estetyczna, zdrowie publiczne oraz logopedia.

Kierunek Lekarsko-Dentystyczny

Spośród absolwentów kierunku *Lekarsko-dentystycznego planujących dalszą edukację 71% rozważyło podjęcie specjalizacji, 44% brało pod uwagę dodatkowe kursy i szkolenia podnoszące kwalifikacje, a niemal co dziesiąta osoba studia doktoranckie (12%).* Niewielki odsetek rozważyło podjęcie studiów podyplomowych. Plany edukacyjne absolwentów kierunku *Lekarsko-dentystycznego* zawiera wykres 86.

Wykres 86. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego**.

Najpopularniejszą specjalizacją wśród absolwentów kierunku *Lekarsko-dentystycznego* była chirurgia stomatologiczna. Często również wskazywano ortodoncję, protetykę oraz stomatologię zachowawczą. Specjalizacje najczęściej wybierane przez absolwentów kierunku *Lekarsko-Dentystycznego* obrazuje Tabela 8.

Tabela 8. Specjalizacje wybierane przez absolwentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego**.

Specjalizacja	Liczba wskazań
Chirurgia stomatologiczna	7
Ortodoncja	4
Protetyka stomatologiczna	4
Stomatologia zachowawcza	3
Endodoncja	1
Ortonatologia	1

Wśród dodatkowych szkoleń i kursów wskazywano związane zakresem z medycyną estetyczną, orthonatologią oraz leczeniem kanałowym. Studia podyplomowe wskazała tylko jedna osoba i były one związane z muzykoterapią. Jako miejsce studiów trzeciego stopnia najczęściej wskazywano UM w Lublinie.

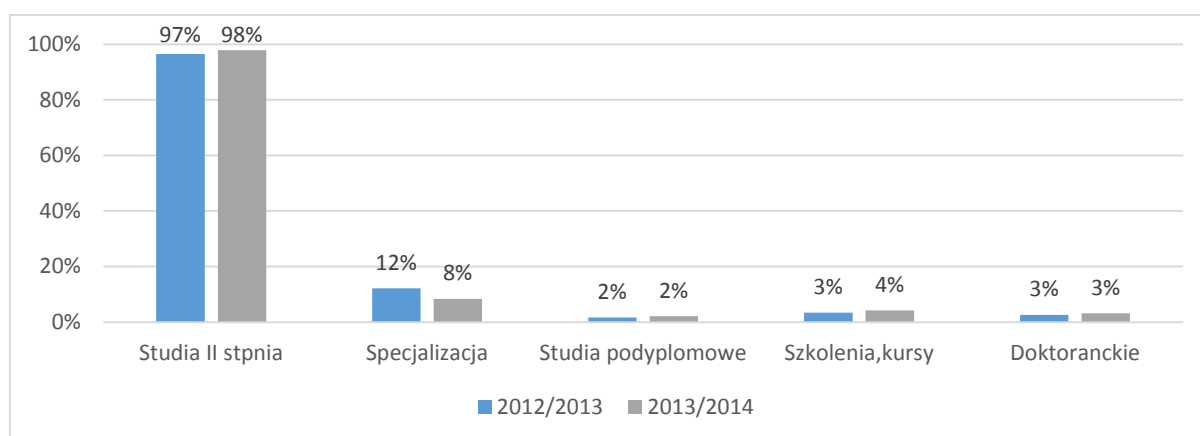
Pielęgniarstwo

Absolwenci kierunku **Pielęgniarstwo I stopnia, którzy planują dalszą edukację, niemal wszyscy (98%) zamierzali podjąć studia II stopnia na tym kierunku**. Niewiele było osób planujących inne formy podnoszenia kwalifikacji na tym etapie kształcenia.

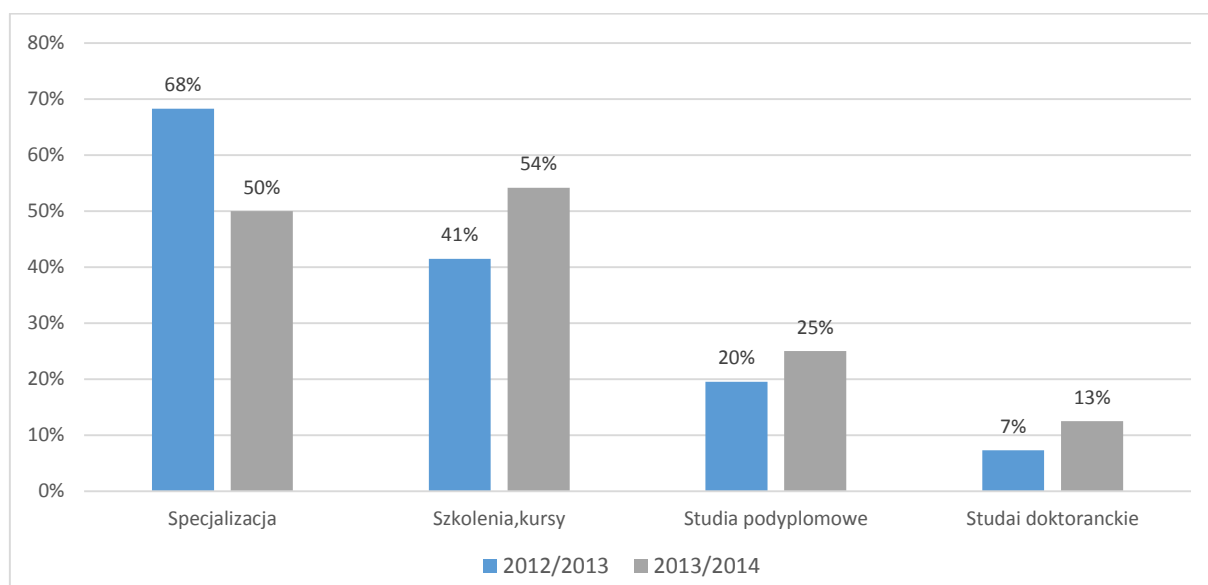
Wśród absolwentów kierunku studiów **Pielęgniarstwo II stopnia zdecydowanie dominowały osoby planujące inne formy podnoszenia kwalifikacji t.j. specjalizację (50%), dodatkowe kursy i szkolenia (54%) oraz studia podyplomowe (25%)**. 13% badanych brało pod uwagę także studia III stopnia.

Absolwenci **Pielęgniarstwa pomostowego również planowali dalszą edukację. Co druga osoba zamierzała podjąć studia II stopnia lub specjalizację**. Wykres 87., 88. i 89. przedstawia plany edukacyjne absolwentów kierunku Pielęgniarstwo.

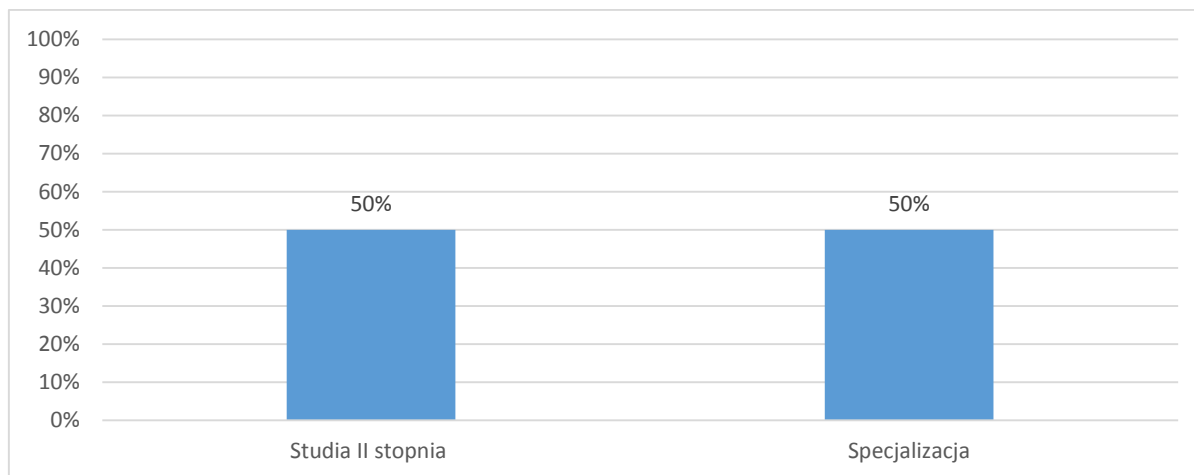
Wykres 87. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo I stopnia**

Wykres 88. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo II stopnia**

Wykres 89. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo pomostowe**

Najczęściej wskazywaną specjalizacją przez absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo* (bez podziału na poziom studiów) było pielęgniarstwo anestezjologiczne. Często wskazywano również pielęgniarstwo chirurgiczne. Do rzadziej wybieranych specjalizacji należały natomiast: pielęgniarstwo internistyczne, pediatryczne, neonatologiczne, psychiatryczne oraz onkologiczne. Zestawienie specjalizacji wskazanych przez absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo* zawiera Tabela 9.

Tabela 9. Specjalizacje wybierane przez absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo**.

Specjalizacja	Liczba wskazań
Pielęgniarstwo anestezjologiczne	10
Pielęgniarstwo chirurgiczne	4
Pielęgniarstwo internistyczne	2
Pielęgniarstwo pediatryczne	2
Pielęgniarstwo neonatologiczne	2
Pielęgniarstwo psychiatryczne	1
Pielęgniarstwo onkologiczne	1

Wśród dodatkowych kursów planowanych przez absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo* wymieniano kursy kwalifikacyjne i specjalistyczne, takie jak: kurs resuscytacji krążeniowo-oddechowej, EKG, monitorowania natężenia bólu oraz kurs opieki długoterminowej i kurs laktacyjny.

Planowane, przez absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo*, studia podyplomowe zazwyczaj dotyczyły nauk społecznych, związanych z zarządzaniem w instytucjach medycznych, zarządzaniem zasobami ludzkimi. Jedna osoba deklarowała też zamiar podjęcia studiów podyplomowych związanych z logopedią.

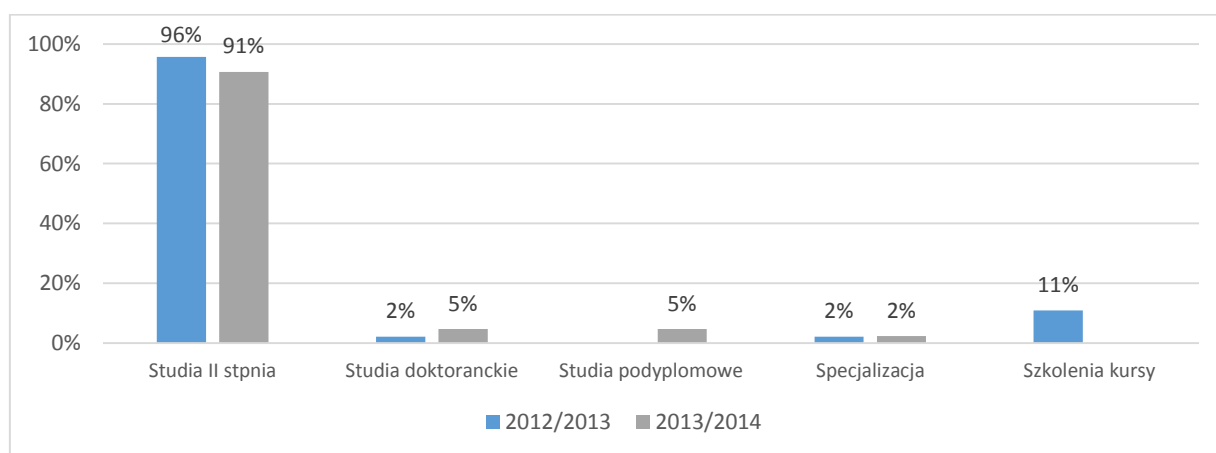
Położnictwo

Ponad 90% absolwentów kierunku *Położnictwo I stopnia* planujących dalszą edukację zamierzało kontynuować studia na II stopniu kształcenia. Tylko 5% absolwentów deklarowało zamiar uczestnictwa na poziomie studiów podyplomowych i III stopnia. Żaden z absolwentów nie zamierzał uczestniczyć w dodatkowych kursach i szkoleniach.

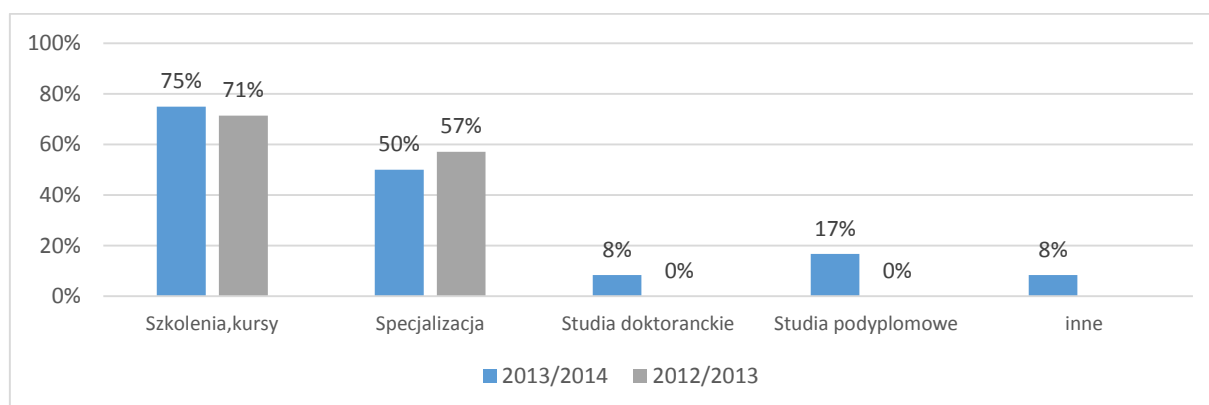
Zdecydowanie wyższy był natomiast odsetek osób planujących takie szkolenia wśród absolwentów *Położnictwo II stopnia* (71%). Absolwenci Ci również często wskazywali specjalizację jako formę dalszego kształcenia (57%).

Absolwenci studiów na *kierunku Położnictwo pomostowe* deklarowali zamiar dalszej edukacji na studiach II stopnia (86%) i odbycie specjalizacji (43%). Wykres 90., 91. i 92. zawiera plany edukacyjne absolwentów kierunku Położnictwo.

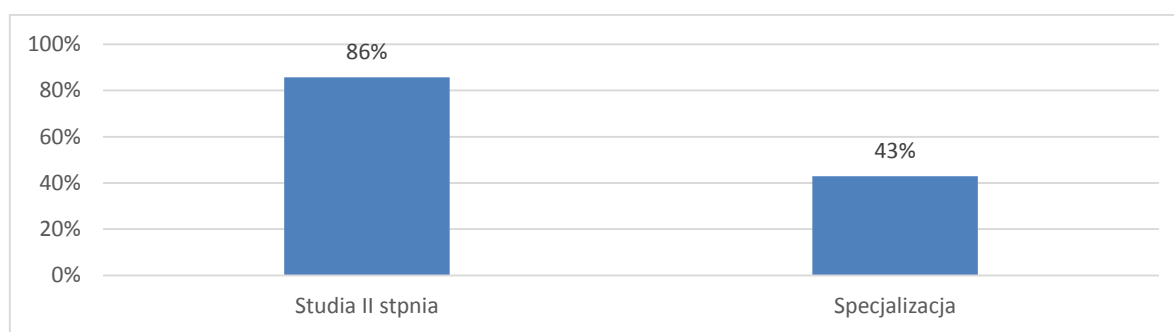
Wykres 90. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Położnictwo**.

Rysunek 91 Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Położnictwo II stopnia**

Rysunek 92 Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Położnictwo pomostowe**

Wśród wymienionych specjalizacji najczęściej wskazywano ginekologiczno-położniczą oraz pielęgniarstwo neonatologiczne, spec. okołoporodowa.

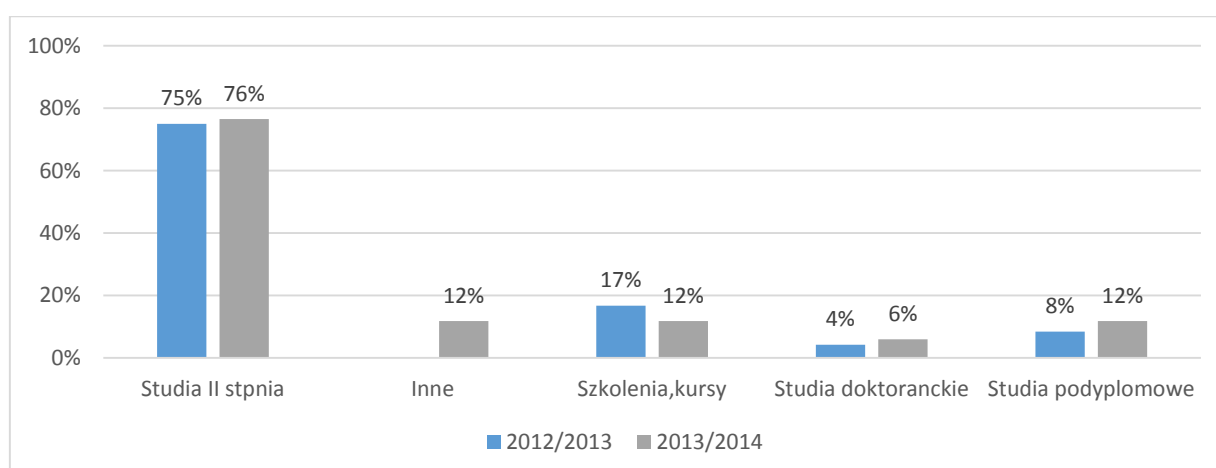
Wśród specjalistycznych kursów planowanych przez absolwentów kierunku *Położnictwo* wskazywano kursy EKG, KTG, kursy językowe, szkolenia z zakresu edukacji i wsparcia kobiet w okresie laktacji.

Dwie osoby wskazały także studia podyplomowe w zakresie zarządzania jako plan dalszej edukacji.

Ratownictwo medyczne

Absolwenci kierunku Ratownictwo medyczne planując dalszą edukację w większości 76%, zamierzają podjąć studia II stopnia na kierunku zdrowie publiczne lub bezpieczeństwo wewnętrzne. Wśród szkoleń i kursów wskazywano szkolenia zwiększające kwalifikacje zawodowe, kursy ALS i ITLS. Osoby planujące podjęcie studiów podyplomowych wskazały bhp lub edukację dla bezpieczeństwa. Jedna osoba deklarowała podjęcie w przyszłości studiów doktoranckich na UM w Lublinie. Plany edukacyjne absolwentów Ratownictwa medycznego zawiera wykres 93.

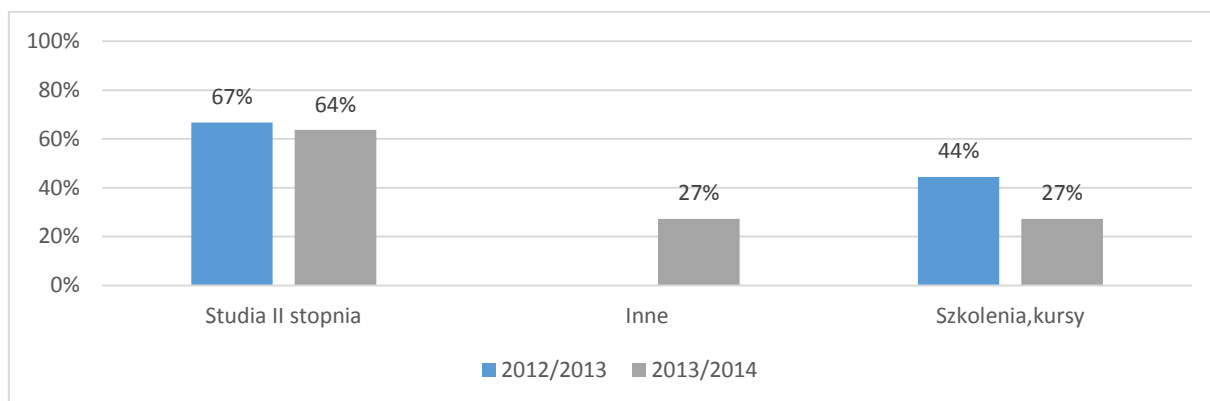
Wykres 93. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Ratownictwo medyczne**.

Techniki dentystyczne

Absolwenci kierunku Techniki dentystyczne planując dalszą edukację w większości (64%), zamierzają podjąć studia II stopnia na kierunku zdrowie publiczne. Wśród szkoleń i kursów wymieniano kursy językowe oraz ogólne szkolenia zwiększające kwalifikacje, bez konkretnego wskazania ich profilu. Osoby planujące studia na innym kierunku wskazały studia jednolite magisterskie na kierunku Lekarsko-dentystycznym. Plany edukacyjne absolwentów kierunku *Techniki dentystyczne* zawiera wykres 94.

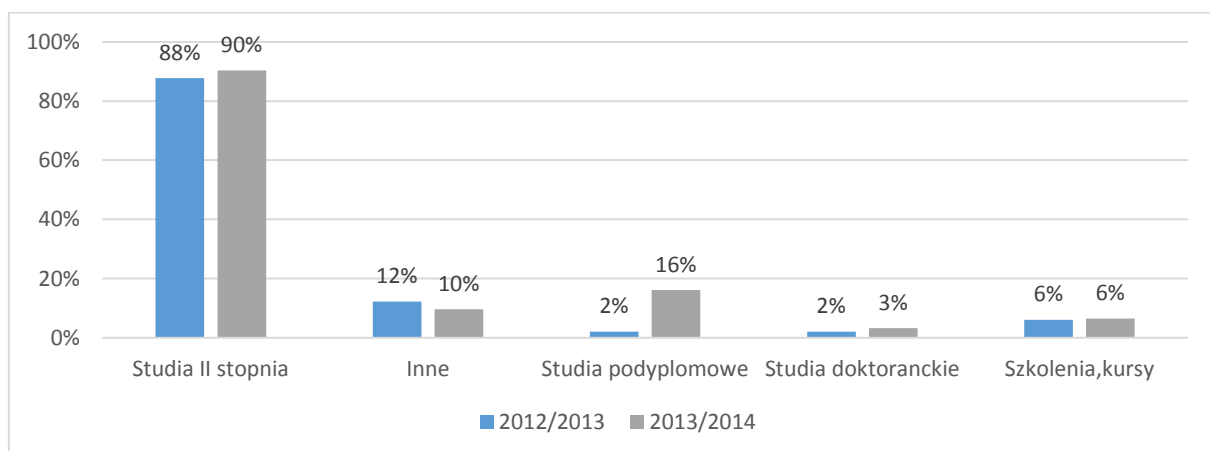
Wykres 94. Plany edukacyjne absolwentów kierunki **Techniki dentystyczne**.

Zdrowie publiczne

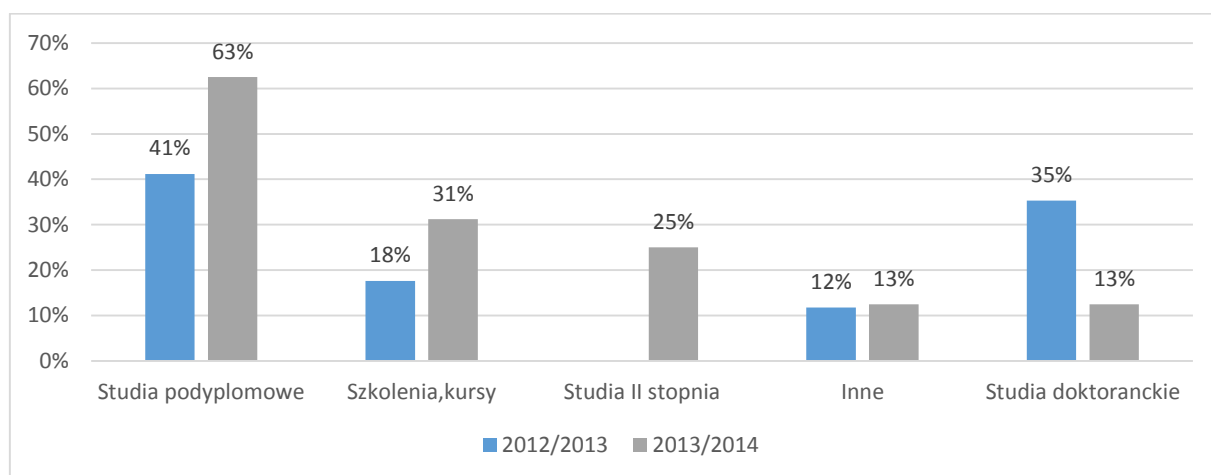
Absolwenci kierunku Zdrowie publiczne I stopnia, którzy zamierzali kontynuować edukację w zdecydowanej większości decydowałoby się na studia II stopnia na tym samym kierunku (90%). Wskazywano również zamiar podjęcia studiów pierwszego stopnia na innym kierunku: pielęgniarstwo, położnictwo i ratownictwo medyczne. Osoby planujące kontynuację edukacji na studiach podyplomowych najczęściej wybierały te związane z bhp, psychologią, pedagogiką lub studia menadżerskie. Plany edukacyjne absolwentów kierunku *Zdrowie publiczne I stopnia* zawiera wykres 95.

Wykres 95. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne I stopnia**

Absolwenci kierunku Zdrowie publiczne II stopnia, którzy zamierzali kontynuować edukację najczęściej planują studia podyplomowe (63%) z zakresu: pedagogiki, organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia, dietetyki, przygotowania pedagogicznego. Wśród planowanych kursów wskazywano: kurs fizjoterapii, gimnastyki korekcyjnej, rytmiki, kurs terapeuty zajęciowego, kurs masażu. Osoby planujące kontynuację studiów na II stopniu innego kierunku wskazywały: elektroradiologię oraz fizjoterapię. Plany edukacyjne absolwentów kierunku *Zdrowie publiczne II stopnia* zawiera wykres 96.

Wykres 96. Plany edukacyjne absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne II stopnia**

2.7 PLANY ZAWODOWE ABSOLWENTÓW

W tej części Raportu zaprezentowano opinie absolwentów na temat ich szeroko rozumianych planów zawodowych. Wzięto tu pod uwagę sposób w jaki mają zamiar poszukiwać pracy, opinie na temat możliwości samozatrudnienia oraz ich oczekiwania odnośnie zarobków. Dzięki wynikom można lepiej zrozumieć sytuację osób kończących studia oraz łatwiej jest konstruować ofertę wsparcia podczas wejścia na rynek pracy.

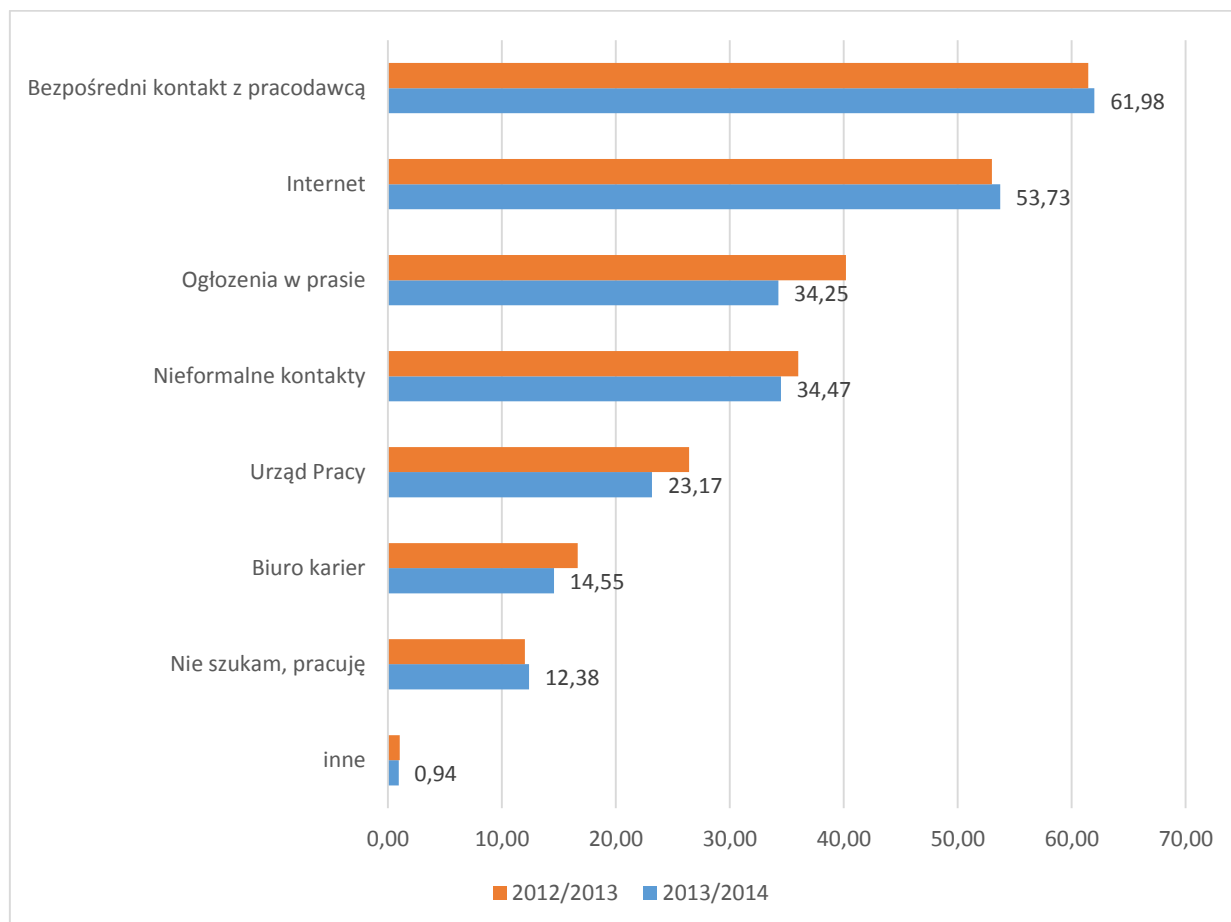
Strategie poszukiwanie pracy

Na podstawie analizy wyników z dwóch ostatnich edycji badania możemy stwierdzić, że struktura rozkładu statystycznego dotyczącego sposobów poszukiwania pracy nie zmieniła się. **Absolwenci nadal preferują bezpośredni kontakt z pracodawcą 61,98% oraz medium jakim jest internet by znaleźć odpowiednią dla siebie pracę.** W mniejszym stopniu absolwenci UM w Lublinie wykorzystują tradycyjne ogłoszenia w prasie oraz nieformalne kontakty wśród znajomych, rodziny. Niemal co

czwarta osoba korzysta z pomocy Urzędu Pracy, a co szóstą osobę zamierza korzystać ze wsparcia Biura Karier. Więcej niż co dziesiąta osoba nie szuka pracy, gdyż jest już zatrudniona. Zmiany w zakresie poszukiwania pracy przez absolwentów UM w Lublinie prezentuje Wykres 97.

Wykres 97. Sposoby poszukiwania pracy przez absolwentów UM w Lublinie

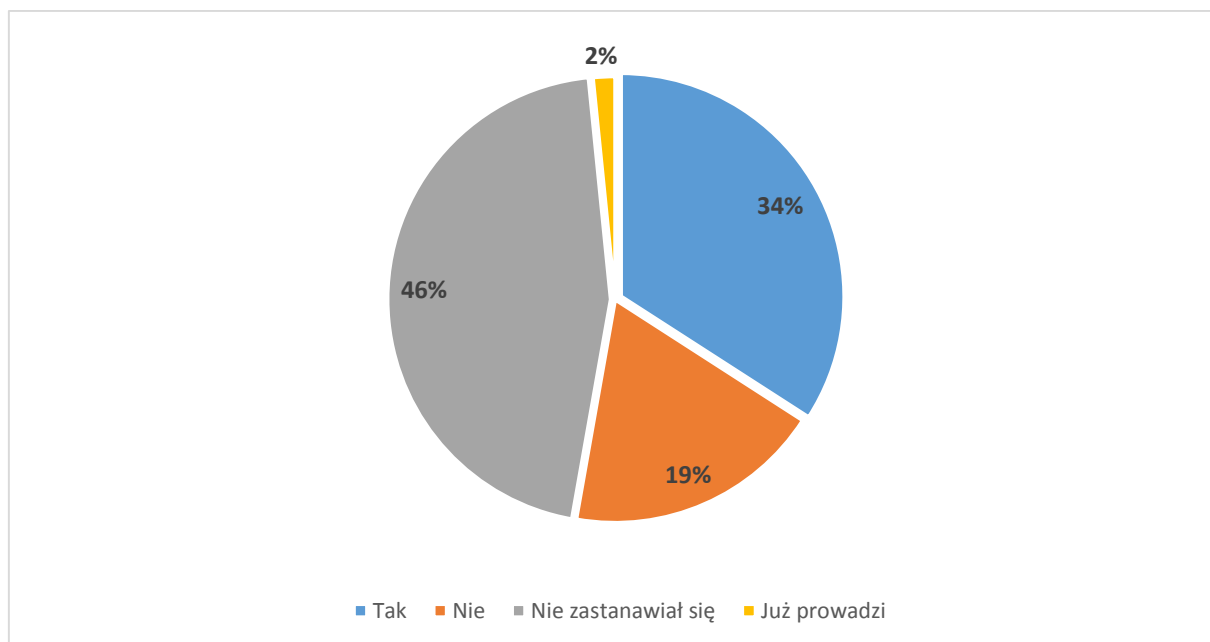

Działalność gospodarcza

W celu poznania strategii poszukiwania zatrudnienia pytano absolwentów również o to, czy zamierzają rozpocząć własną działalność gospodarczą. O tym, że problematyka związana z prowadzeniem działalności gospodarczej jest istotna i powinna zostać uwzględniona w programie kształcenia świadczy, że **ponad co trzeci absolwent deklaruje 34% zamiar rozpoczęcia pracy po ukończeniu studiów w formie działalności gospodarczej**, niewielki odsetek absolwentów już prowadził taką działalność w momencie realizacji badania, a tylko 19% w ogóle nie rozważało takiego rozwiązania. Duży odsetek absolwentów nie zastanawiał się jeszcze nad tym sposobem zatrudnienia, co powinno stanowić sygnał do podjęcia działań upowszechniających wiedzę (np. z zakresu przedsiębiorczości, przepisów prawa, form wsparcia) niezbędną w takim przedsięwzięciu

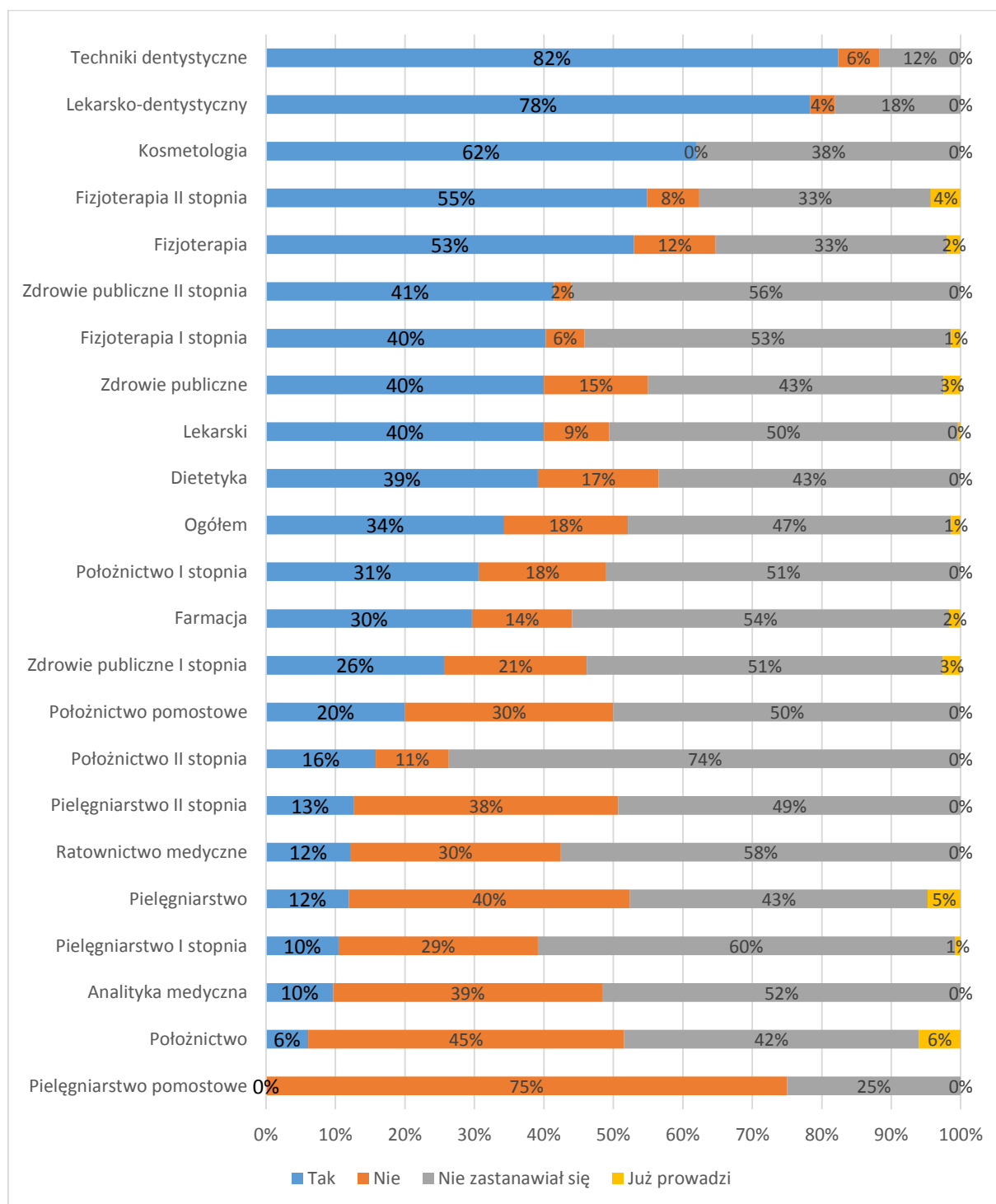
i mogłoby skłonić do większego zainteresowania możliwością samozatrudnienia. Wykres 98. zawiera rozkład odpowiedzi na pytanie o plany założenia działalności gospodarczej.

Wykres 98. Zamiar założenia własnej działalności gospodarczej.

Wyniki badań wskazują, że **plany dotyczące samozatrudnienia przede wszystkim mieli absolwenci kierunku Lekarsko-dentystycznego(78%), Technik dentystycznych(82%) oraz Kosmetologii I stopnia(62%)**. Jednak również ponad połowa absolwentów *Fizjoterapii* oraz nieco niższy odsetek absolwentów *Dietetyki, Zdrowia publicznego* i kierunku *Lekarskiego* zamierza w ten sposób rozpocząć karierę zawodową. Stosunkowo niski wydaje się być odsetek osób planujących własną działalność po kierunku *Farmacja*, gdyż tylko około co trzecia osoba wskazywała taki zamiar, natomiast prawie połowa absolwentów tego kierunku jak dotąd takiej możliwości nie rozważała. Również na pozostałych kierunkach przeważały osoby niezdecydowane nad osobami, które w ogóle nie brały pod uwagę takiego rozwiązania. Absolwenci kierunku *Pielęgniarstwo pomostowe* w ponad 70% nie zamierza prowadzić własnej działalności gospodarczej. Wobec tego działania upowszechniające przedsiębiorczość i zapoznawanie studentów z problematyką zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej mogłyby przenieść rezultat w postaci większego odsetka osób gotowych taką działalność rozpocząć. Wykres 99. przedstawia rozkład statystyczny odpowiedzi na pytanie o zamiar rozpoczęcia działalności gospodarczej z podziałem na kierunek studiów.

Wykres 99. Plan założenia własnej działalności gospodarczej.

Oczekiwania wobec pierwszych zarobków

Oczekiwania absolwentów wobec pierwszych zarobków badano zadając pytanie od jakiej kwoty netto respondent zgodziłby się podjąć pracę. Wyniki świadczą o dość dobrej znajomości sytuacji na rynku pracy przez absolwentów, gdyż zaobserwowano zależność pomiędzy poziomem oczekiwanych zarobków, a oceną poziomu bezrobocia po kierunku studiów, który ukończył absolwent. Korelacja między oceną poziomu bezrobocia a oczekiwanymi zarobkami jest zauważalna

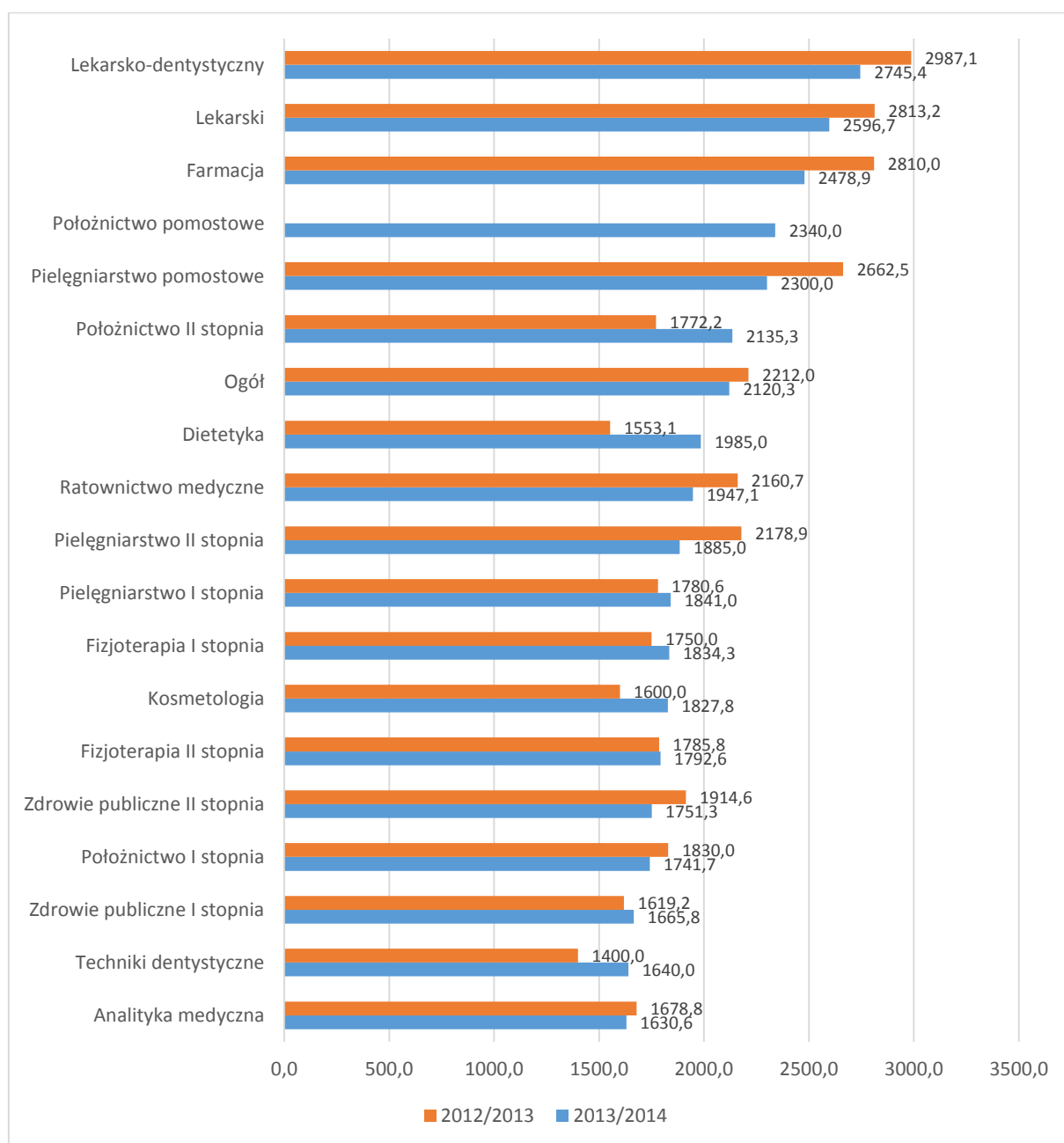
lecz niska ($r = -0,24$) i ujemna, co oznacza, że im wyższy odsetek bezrobotnych wskazywali absolwenci, tym niższe były ich oczekiwania wobec przyszłych zarobków.

Oczekiwania te były dość zróżnicowane w zależności od kierunku studiów, o czym świadczy odchylenie standardowe od średniego oczekiwanego dochodu wynoszące 332,24 zł netto. **Średni oczekiwany dochód absolwentów UM wyniósł 2.138 zł netto.** Najwyższą kwotę wskazywali absolwenci kierunku *Lekarsko-dentystycznego, Lekarskiego oraz Farmacji* (kwota w tym przypadku była wyższa niż jedno odchylenie standardowe od średniego oczekiwanego dochodu).

Dość wysokie na tle pozostałych kierunków oczekiwania mają absolwenci kierunku Pielęgniarstwa pomostowego oraz Położnictwa pomostowego, jednak jest to specyficzna kategoria respondentów, których sytuacja zawodowa różni się od pozostałych, ponieważ wszyscy pracowali zawodowo już przed rozpoczęciem studiów. **Najniższe oczekiwania mieli natomiast absolwenci kierunku Techniki dentystyczne oraz Analityka medyczna.** Poniżej wartości odchylenia standardowego od średniej znalazły się również oczekiwania absolwentów *Zdrowia Publicznego I i II stopnia* oraz *Położnictwa I stopnia*.

W porównaniu z poprzednią edycją badania najbardziej zmniejszył się oczekiwany pierwszy dochód absolwentów *Pielęgniarstwa pomostowego*. Zauważalnie zmniejszyły się także oczekiwania dla takich kierunków jak *Lekarsko-dentystyczny, Lekarski oraz Farmacja*. Dość wysoki wzrost oczekiwań odnośnie pierwszych zarobków nastąpił wśród absolwentów na kierunkach *Kosmetologia I stopnia oraz Techniki dentystyczne*, w pozostałych przypadkach nie był on znaczny, a oczekiwania pozostały niemal na niezmiennym poziomie. Szczegółowe informacje na temat oczekiwanych zarobków według kierunku studiów zawiera wykres 100.

Wykres 100. Oczekiwania absolwentów odnośnie zarobków.

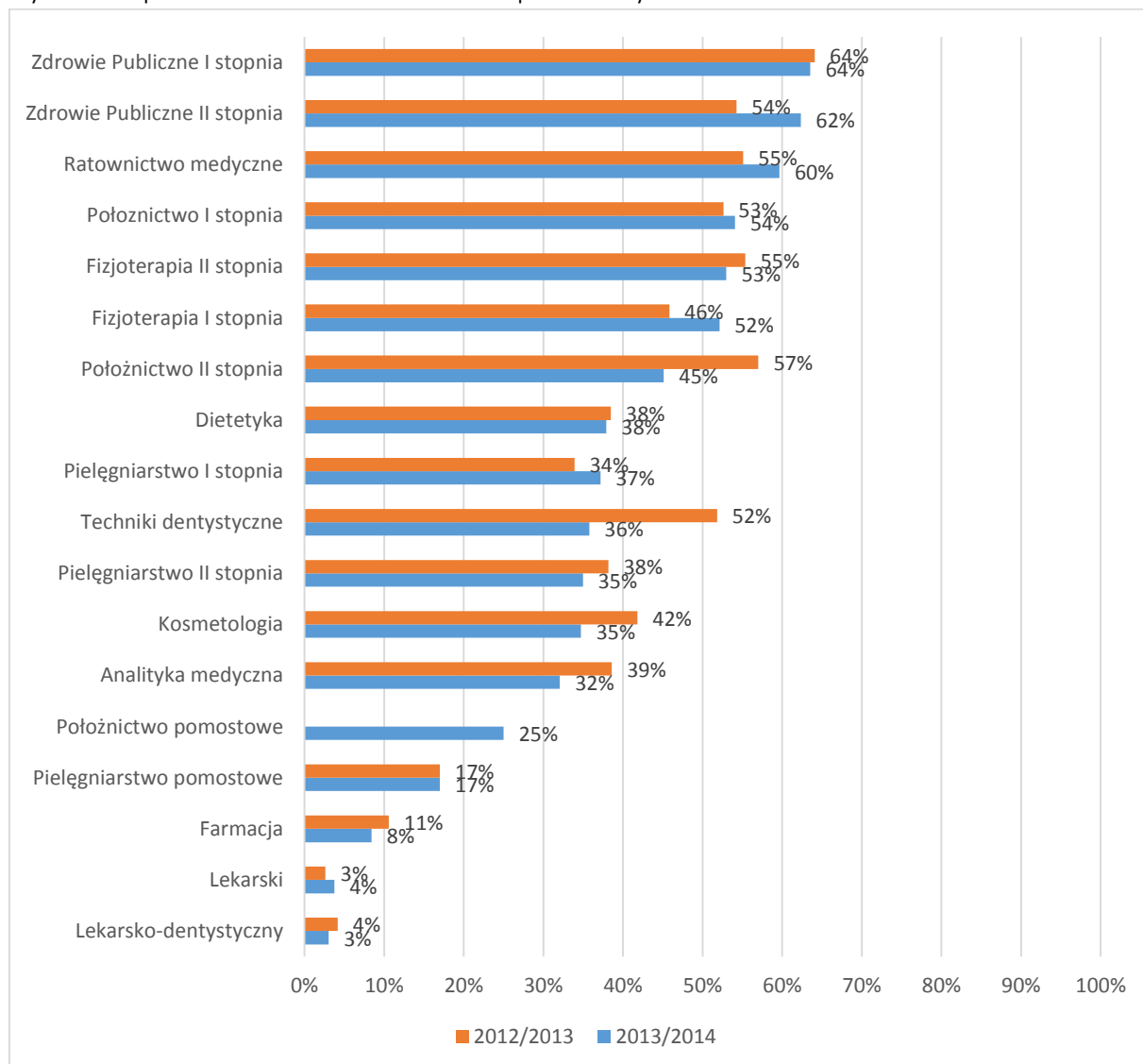
2.8 OCENA SZANS NA RYNKU PRACY

Aby ocenić nastroje absolwentów w momencie ukończenia studiów dotyczące szans na znalezienie zatrudnienia zapytano ich, jaki odsetek absolwentów kończących ich kierunek studiów pozostaje bez pracy oraz jaki jest stopień trudności znalezienia pracy po ukończonym kierunku, zarówno jeżeli chodzi o pracę w wyuczonym zawodzie, jak poza nim.

Najbardziej pesymistyczne opinie odnośnie sytuacji absolwentów swojego kierunku na rynku pracy miały osoby kończące kierunek Zdrowie publiczne I i II stopnia, Położnictwo I i II stopnia, Fizjoterapia I i II stopnia oraz Ratownictwo medyczne. Absolwenci tych kierunków uważali, że więcej niż połowa osób kończących te kierunki pozostaje bez zatrudnienia, jednak w swych opiniach byli dość

zróznicowani o czym świadczy wysoki poziom odchylenia standardowego od średniego wskazanego odsetka. Najbardziej optymistyczni w swych ocenach byli absolwenci kierunku *Lekarskiego i Lekarsko-dentystycznego*, którzy uważali że bezrobocie po ich kierunku nie przekracza 5%. Szczegółowe dane na temat opinii absolwentów o wysokości bezrobocia zawiera wykres 101.

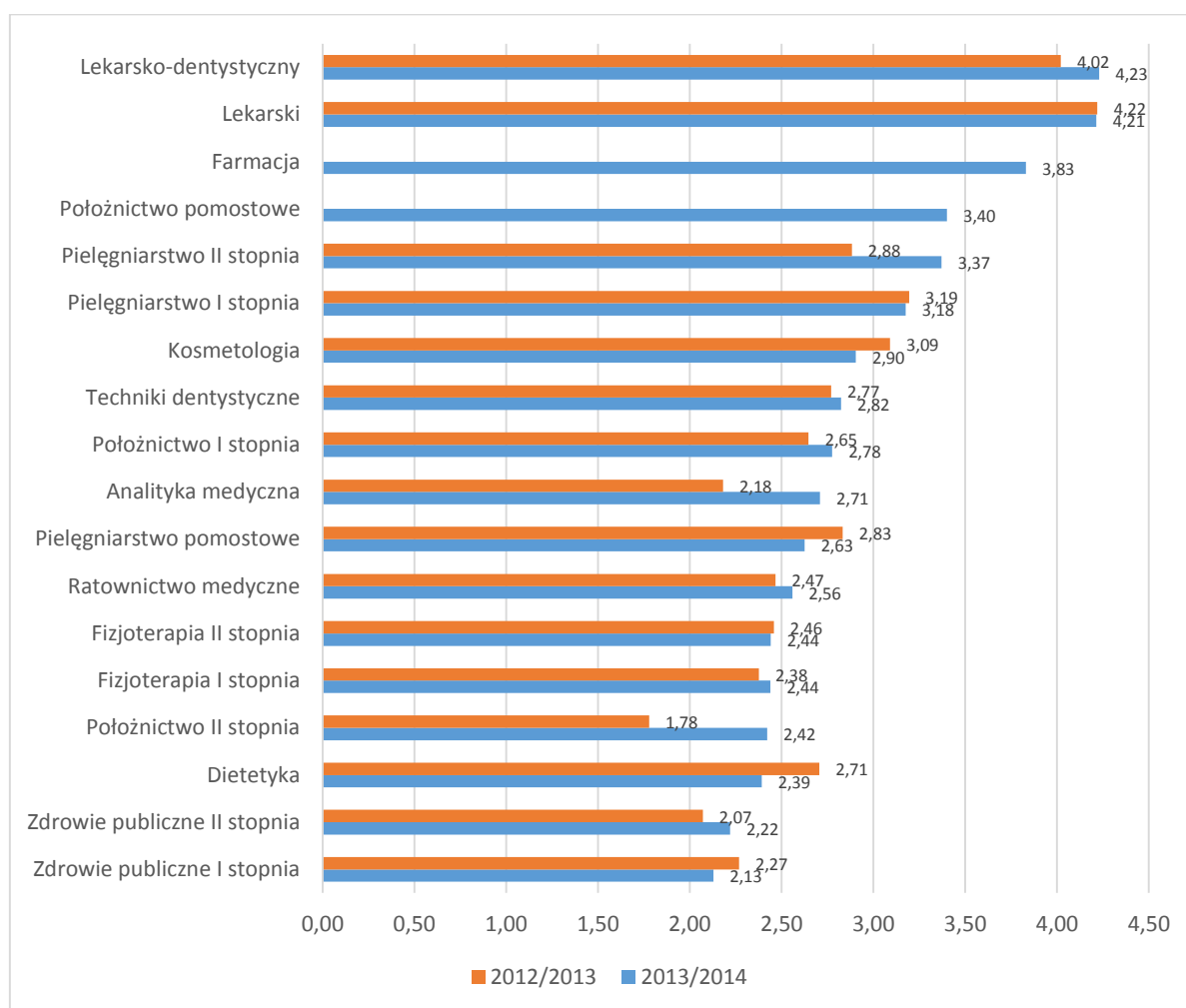
Wykres 101. Opinie absolwentów na temat bezrobocia po ukończonym kierunku studiów.

Opinie na temat bezrobocia wydają się przesadnie pesymistyczne i wydaje się, że raczej oddają nastroje dotyczące szans na znalezienie satysfakcjonującego zatrudnienia, niż ocenę rzeczywistego bezrobocia absolwentów danego kierunku studiów, gdyż według danych WUP w roku 2015 odsetek bezrobotnych osób po UM w Lublinie nie przekraczał 2%. Zatem wskazania, że około 60% absolwentów nie znajdzie pracy są zbyt pesymistyczne.

Najbardziej zaniepokojeni byli natomiast absolwenci takich kierunków jak *Położnictwo II stopnia*, *Zdrowie Publiczne I i II stopnia* oraz *Dietetyka* jednakże znacznie wyższa była ocena szansy znalezienia pracy w zawodzie nie związanym z wykształceniem. Odpowiedzi na pytanie o szanse znalezienia zatrudnienia według ukończonego kierunku zawiera Wykres 102.

Wykres 102. Ocena trudności w znalezieniu pracy w wyuczonym zawodzie.

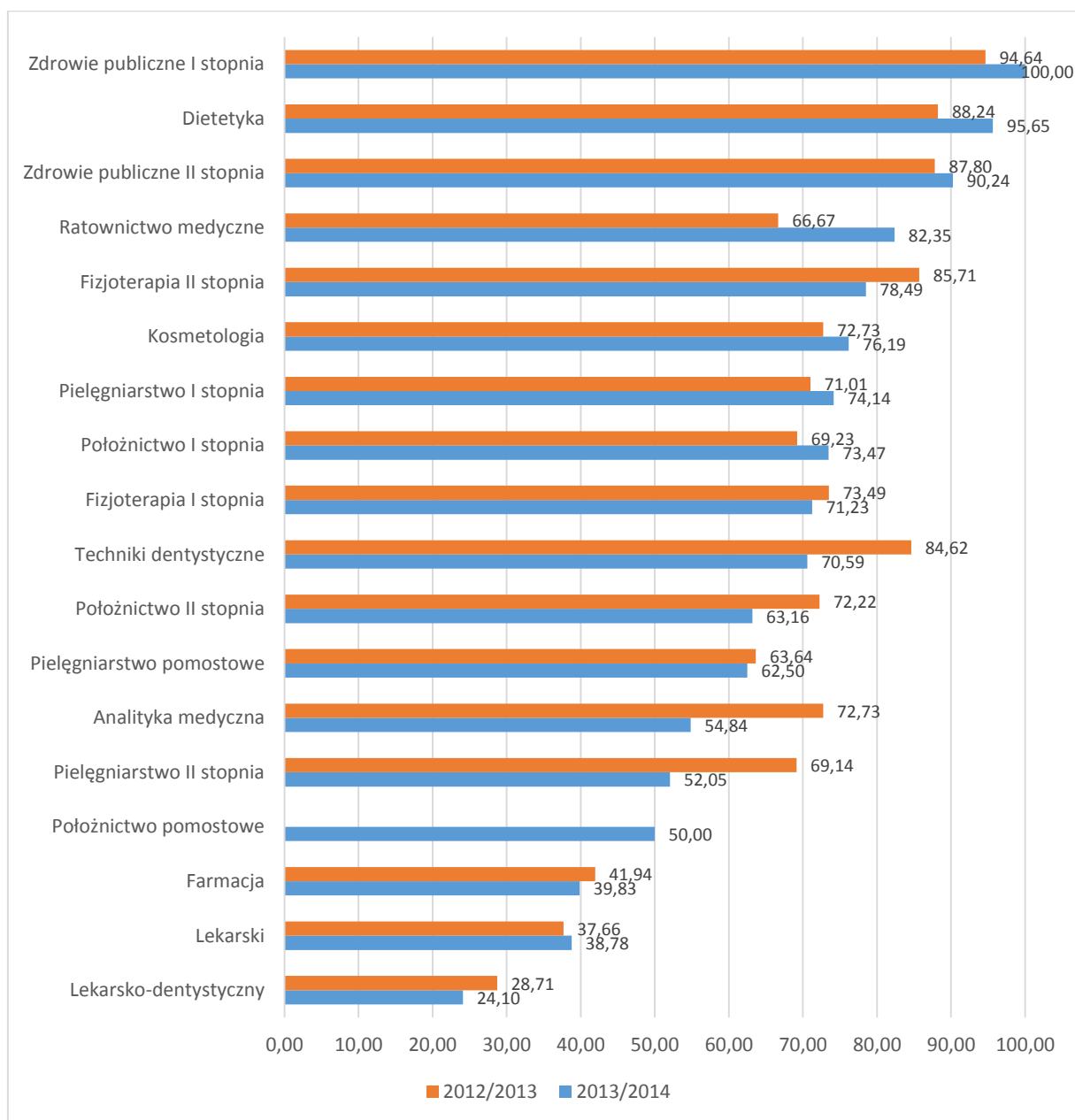

Mobilność i elastyczność zawodowa absolwentów

Gotowość do podjęcia pracy w innym zawodzie lub w innym miejscu zamieszkania różni się wśród absolwentów poszczególnych kierunków studiów.

W przypadku problemów ze znalezieniem zatrudnienia zgodnym z profilem wykształcenia jedynie absolwenci kierunków takich, jak *Lekarsko-dentystyczny*, *Lekarski* i *Farmacja* w niewielkim stopniu byliby skłonni do podjęcia pracy w zawodzie innym niż wyuczony. **Największą elastycznością w kwestii podjęcia pracy w innym zawodzie lub zmiany miejsca zamieszkania charakteryzowali się absolwenci kierunków Zdrowie publiczne (I i II stopień), Dietetyka, Fizjoterapia II stopnia oraz Ratownictwo medyczne.** Pozostali w nieco mniejszym stopniu byliby skłonni pracować poza wyuczonym zawodem, jednak odsetek osób, które wskazały że zdecydowałyby się na takie rozwiązanie był bardzo duży. Wykres 103. przedstawia gotowość absolwentów poszczególnych kierunków do pracy w innym zawodzie niż wyuczony.

Wykres 103. Gotowość podjęcia pracy w innym zawodzie

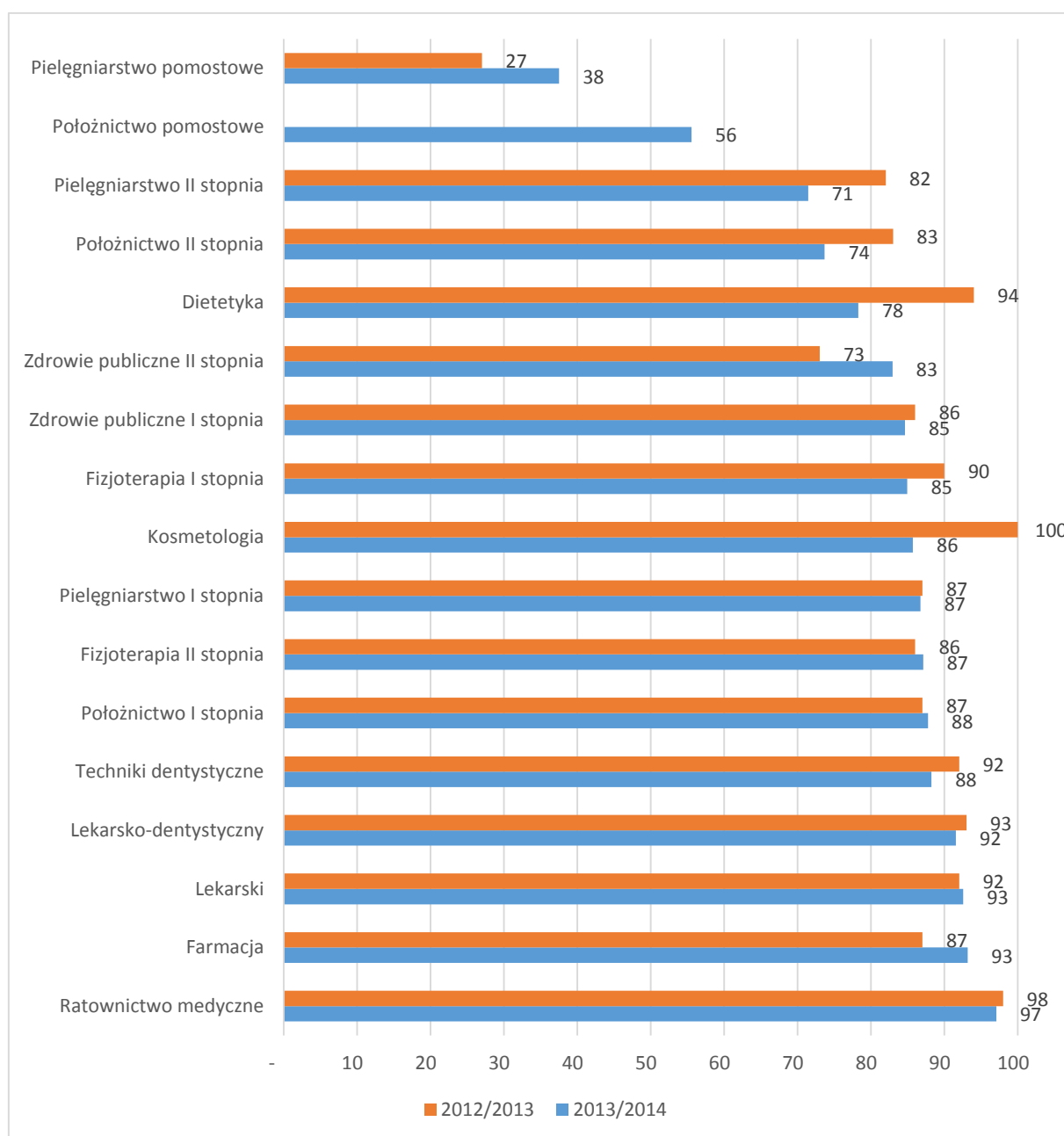

Zmiana miejsca zamieszkania nie byłaby problemem dla większości absolwentów UM w Lublinie. Jedynie absolwenci studiów pomostowych w mniejszym stopniu niż absolwenci innych kierunków gotowi byłiby zmienić miasto by rozpocząć pracę.

Dane na temat gotowości absolwentów poszczególnych kierunków studiów do zmiany miejsca zamieszkania w celu podjęcia zatrudnienia zawiera wykres 104.

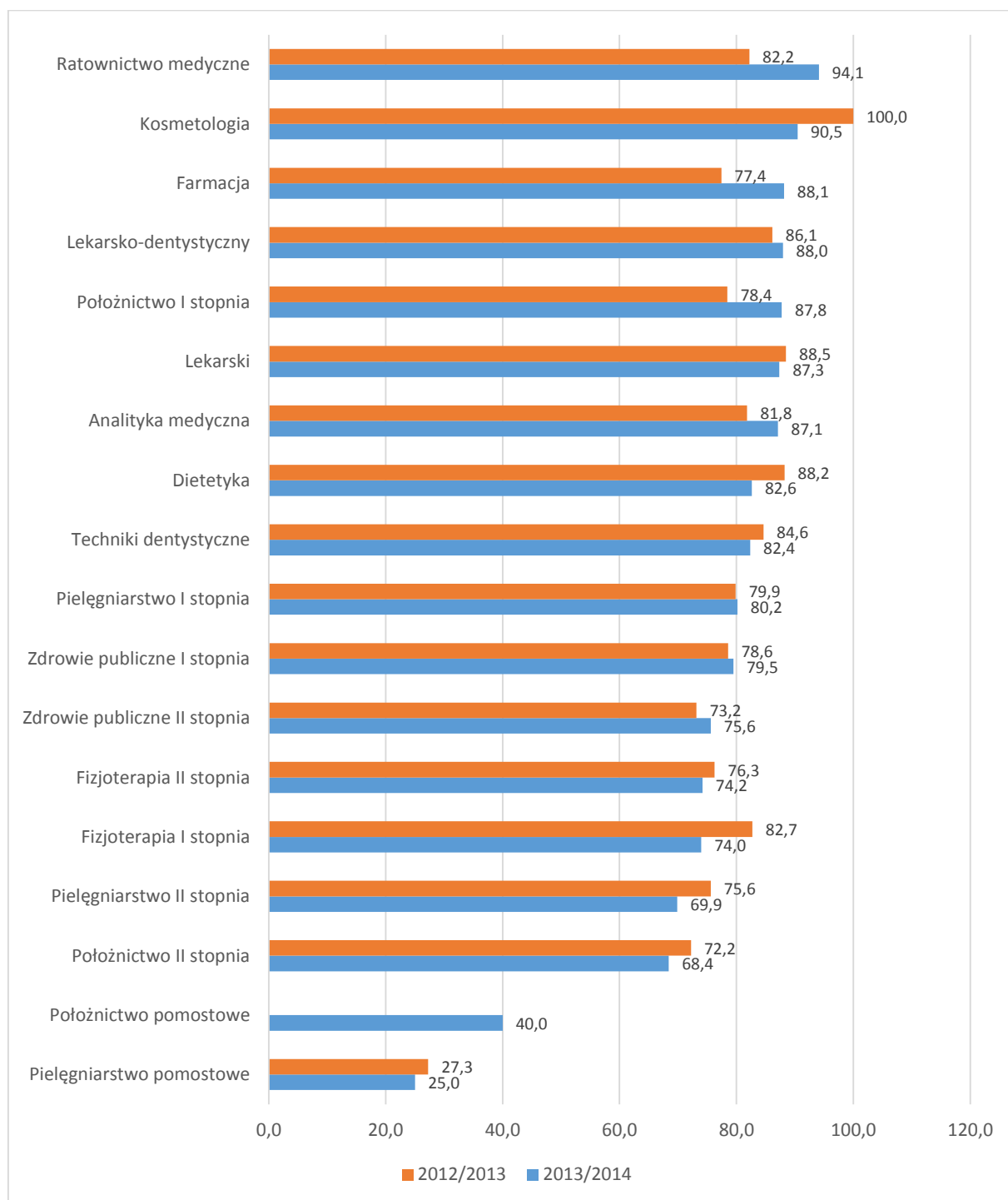
Wykres 104. Gotowość do zmiany miejsca zamieszkania w celu znalezienia pracy

Podobnie wygląda sytuacja w przypadku gotowości absolwentów do zmiany miejsca zamieszkania na położone w innym województwie.

Najmniejszy odsetek osób, które zgodziłyby się na takie rozwiązanie wystąpił wśród absolwentów *Pielęgniarstwa pomostowego*, gdzie tylko co czwarta osoba wskazała odpowiedź pozytywną, natomiast dla zdecydowanej większości absolwentów pozostałych kierunków studiów zmiana miejsca zamieszkania poza granice własnego województwa nie stanowiłaby problemu. Dane na temat gotowości absolwentów poszczególnych kierunków studiów do wyjazdu poza granice województwa zawiera wykres 105.

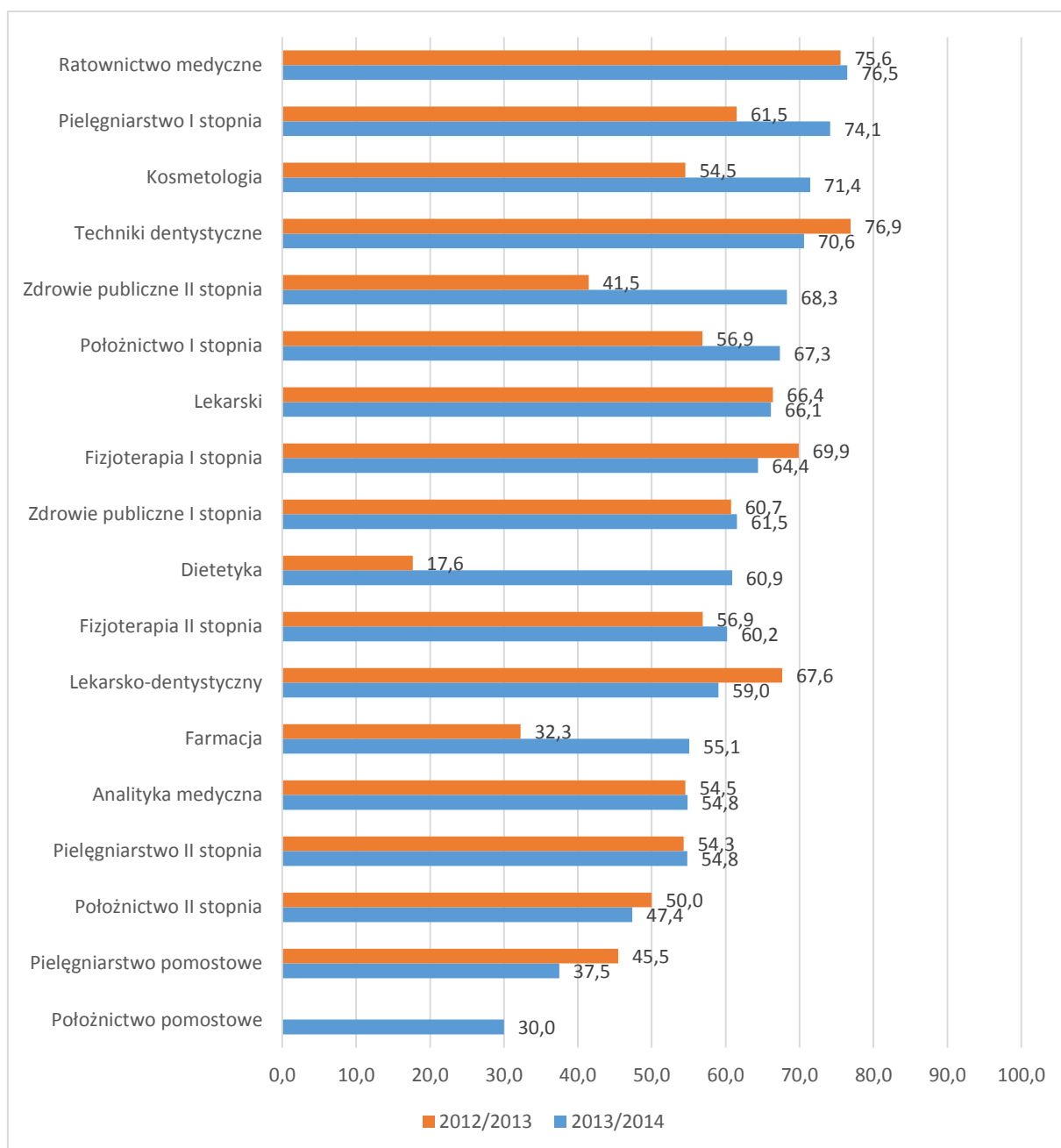
Wykres 105. Gotowość do migracji poza granice województwa w celu znalezienia pracy.

Najwyższą gotowość do wyjazdu za granicę deklarowali absolwenci kierunku *Ratownictwo medyczne*, *Pielęgniarstwa I stopnia*, *Techniki dentystyczne* oraz *Kosmetologia I stopnia*. Porównywalny z poprzednią edycją badania był także odsetek osób gotowych wyjechać za granicę po ukończeniu kierunku *Lekarskiego*, gdyż jest to kierunek, którego absolwenci z łatwością znajdują pracę w wyuczonym zawodzie. Poza granicę kraju niechętnie wyjechaliby natomiast absolwenci kierunku *Pielęgniarstwo pomostowe* i *Położnictwo pomostowe*. Może być to związane z faktem, że osoby te pracują już w swoim zawodzie w kraju i niechętnie zmieniają pracę oraz miejsce zamieszkania. Rozkład

statystyczny odpowiedzi na pytanie o gotowość do migracji za granicę z podziałem na kierunki studiów zawiera wykres 106.

Wykres 106. Gotowość do migracji poza granice kraju w celu znalezienia pracy.

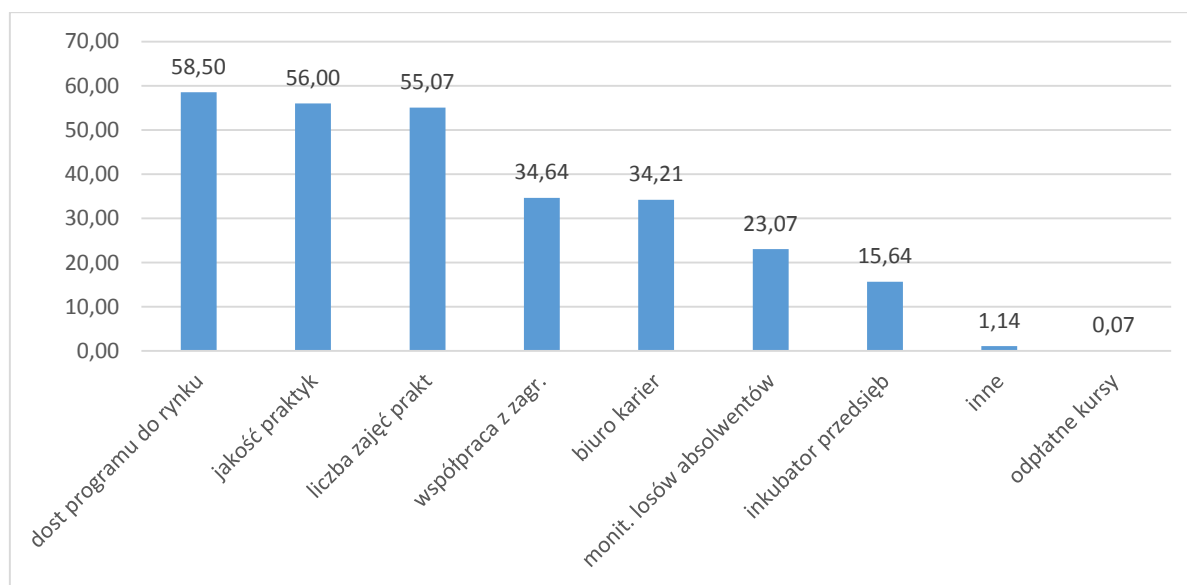

2.9 JAK W OPINII ABSOLWENTÓW UM MOŻE POMÓC IM WEJŚĆ NA RYNEK PRACY?

W celu poznania oczekiwań absolwentów odnośnie kształcenia oraz dodatkowej oferty kształcenia naszej Uczelni pytano o to, jakie działania powinien podjąć Uniwersytet aby ułatwić absolwentom skuteczne wejście na rynek pracy.

Zdaniem co drugiego absolwenta w celu zwiększenia szans na rynku pracy należy dbać o dostosowywanie programu kształcenia do dynamicznie zmieniających się oczekiwań pracodawców (58,50%). Ponad połowa badanych uważała, że wysoka jakość praktyk zawodowych oraz większa liczba zajęć, w ramach których kształtowane są umiejętności praktyczne zwiększają prawdopodobieństwo sukcesu na rynku pracy (56%). Dość istotny odsetek badanych dostrzegał potrzebę funkcjonowania Biura Karier jako formy wsparcia i przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy oraz współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi. Niemal co czwarta osoba wskazywała na potrzebę monitoringu ścieżek kariery zawodowej absolwentów w celu poznania aktualnych uwarunkowań na rynku pracy. Jedynie 15% wskazywała potrzebę tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości ułatwiających zakładanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Sugestie absolwentów na temat możliwych działań zawiera Wykres 107.

Wykres 107. Działania, poprzez które UM mógłby pomóc absolwentom w skutecznym wejściu na rynek pracy.

Każdy z kierunków prowadzonych przez Uniwersytet Medyczny w Lublinie charakteryzuje się własną specyfiką, przez co i oczekiwania studentów każdego z nich wobec procesu kształcenia są nieco odmienne. Absolwenci poszczególnych kierunków kładą nacisk na różne, często odmienne działania, które powinny w ich opinii stanowić priorytet podczas doskonalenia jakości kształcenia.

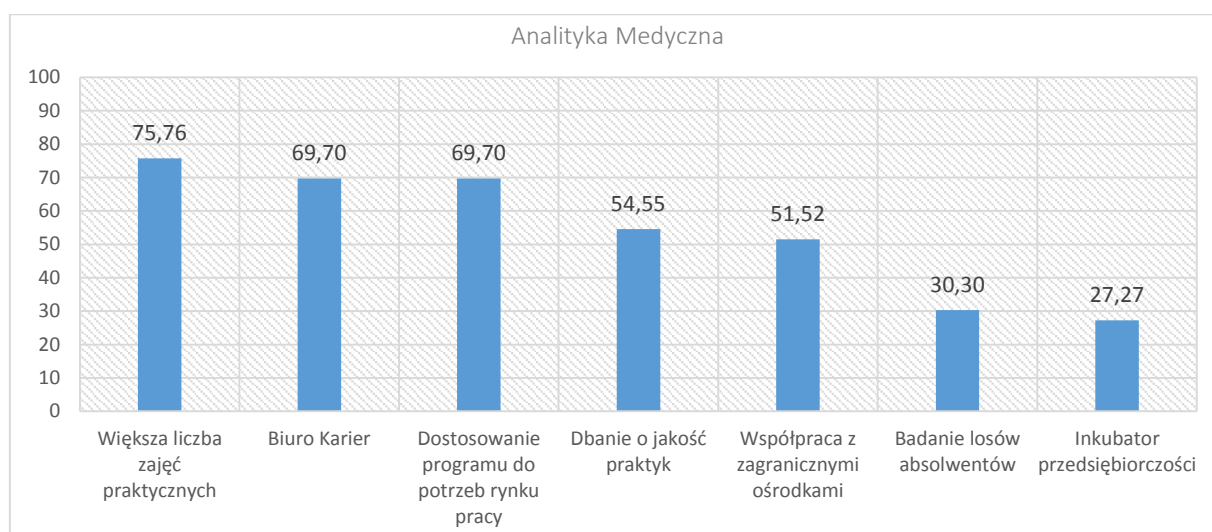
Absolwenci kierunku Analityka medyczna przede wszystkim wskazywali na kształcenie praktyczne jako sposób na lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy (75,76%). Trzy czwarte z nich sugerowało zwiększenie liczby zajęć praktycznych. Niewiele mniejszy odsetek (69,70%) wskazywał również na konieczność zaangażowania Biura Karier jako sposób na ułatwienia stawiania pierwszych kroków absolwentom szukającym zatrudnienia. Działaniem, poprzez które w opinii absolwentów Uczelnia może wpłynąć na lepszą konkurencyjność swoich absolwentów jest także

dostosowywanie programu studiów do oczekiwań pracodawców. Ponad połowa badanych wskazuje na potrzebę dbania o jakość praktyk oraz współpracę z zagranicznymi ośrodkami.

Nasz Uniwersytet podejmuje w tym kierunku działania polegające między innymi na badaniu losów zawodowych absolwentów, które również zostały wskazane przez respondentów jako skuteczny sposób na ułatwienie absolwentom pokierowania swoją karierą.

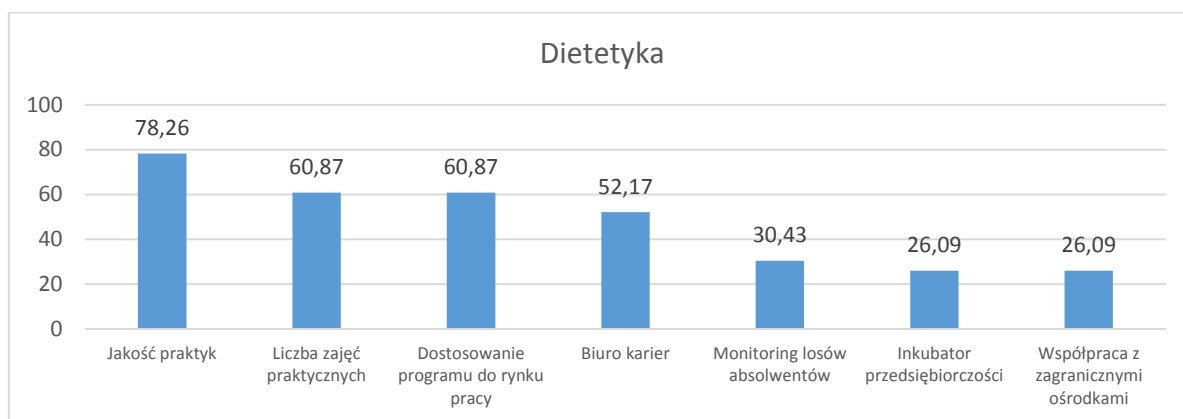
Co trzeci badany wskazywał również na potrzebę wsparcia osób planującym rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Wykres 108. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów Analityki Medycznej.

Wykres 108. Sugestie absolwentów kierunku **Analityka medyczna**.

Absolwenci kierunku Dietetyka najczęściej wskazywali potrzebę dbałości o wysoką jakość praktyk zawodowych (78,26%). Kolejnymi najczęściej wskazywanymi wariantami było zadbanie o dostosowanie programu kształcenia do wymogów rynku pracy(60,87%) oraz zapewnienie odpowiedniej ilości zajęć praktycznych(60,87%). Ponad połowa absolwentów wskazywała także, że szczególnie ważna jest działalność Biura Karier w ułatwianiu wstępowania na rynek pracy. Więcej niż co czwarta osoba wskazała także na monitoring losów zawodowych absolwentów, współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej w ramach inkubatorów przedsiębiorczości. Wykres 109. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów Dietetyki.

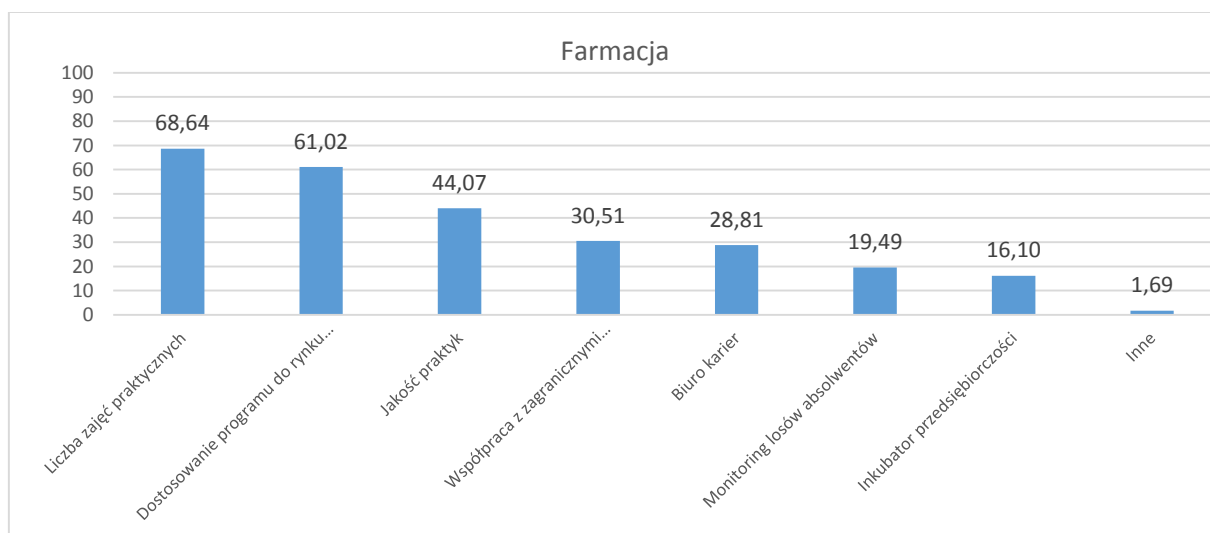
Wykres 109. Sugestie absolwentów kierunku **Dietetyka**.

Absolwenci kierunku Farmacja najczęściej zwracali uwagę na potrzebę zwiększenia liczby zajęć praktycznych oraz dostosowanie programu studiów do potrzeb rynku pracy (odpowiednio:68,64 ; 61,02). Często wskazywano również na dbałość o wysoką jakość praktyk. Prawie co trzecia osoba wskazywała na potrzebę współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Podobny odsetek osób wskazywał potrzebę funkcjonowania Biura Karier, jako komórki organizacyjnej wspierającej absolwentów podczas wejścia na rynek pracy.

W mniejszym stopniu wskazywano na potrzebę monitorowania losów zawodowych absolwentów oraz działalność Inkubatora przedsiębiorczości. Wykres 110. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów kierunku Farmacja.

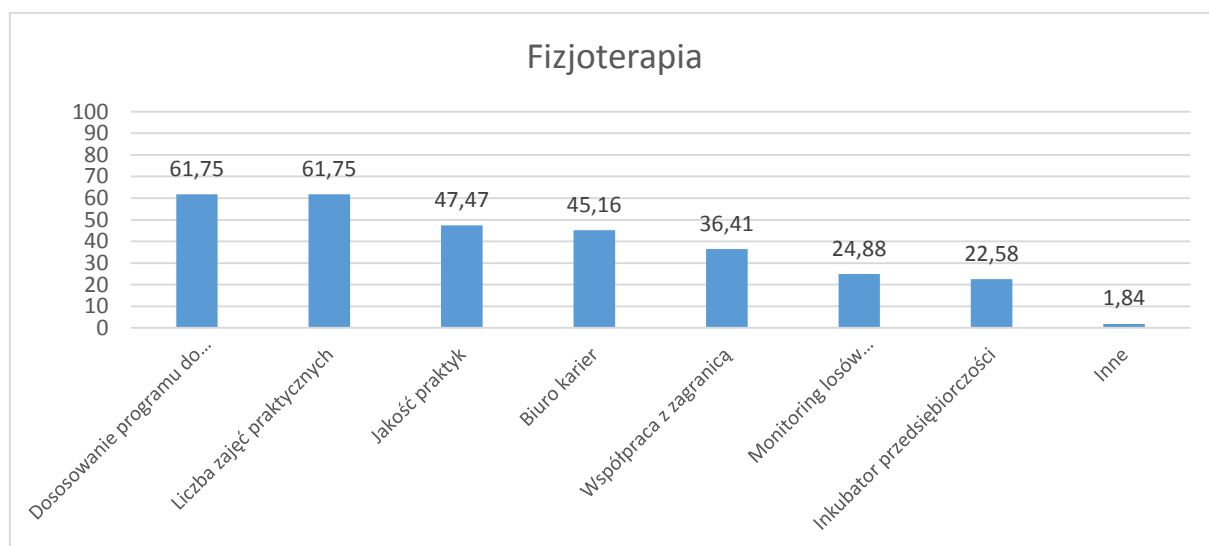
Wykres 110. Sugestie absolwentów kierunku **Farmacja**.

Absolwenci kierunku Fizjoterapia (I i II stopnia) najczęściej wskazywali, że zwiększenie szans absolwentów na rynku pracy można osiągnąć poprzez położenie większego nacisku na kształcenia praktyczne poprzez zwiększenie liczby zajęć praktycznych. Ponad 60% wskazywało także na potrzebę dostosowania programów kształcenia do wymogów rynku pracy. Mniej niż połowa absolwentów deklarowała również, że należy zadbać o wysoką jakość praktyk.

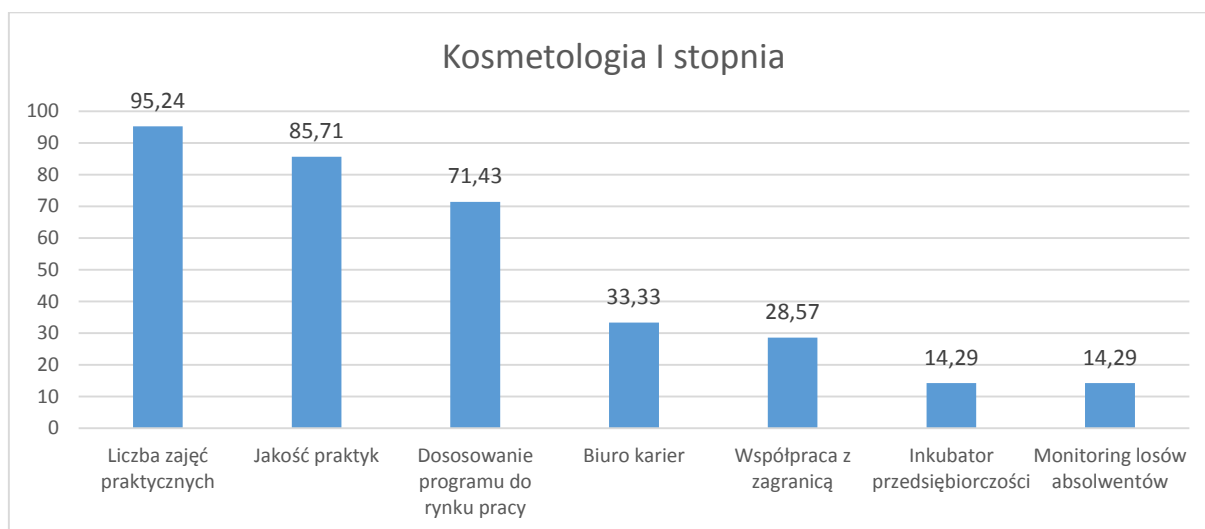
Prawie co trzecia osoba uważała, że należy nawiązywać współpracę z zewnętrznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, co czwarta wskazywała na potrzebę działalności Biura Karier. Zdaniem co piątej osoby, warto realizować badania losów zawodowych absolwentów w celu zapewnienia wysokiej jakości oferty edukacyjnej. Mniejszy odsetek wskazywał na działalność Inkubatorów przedsiębiorczości jako narzędzia pomocnego przy wchodzeniu na rynek pracy. Wykres 111. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów Fizjoterapii.

Wykres 111 Sugestie absolwentów kierunku **Fizjoterapia**

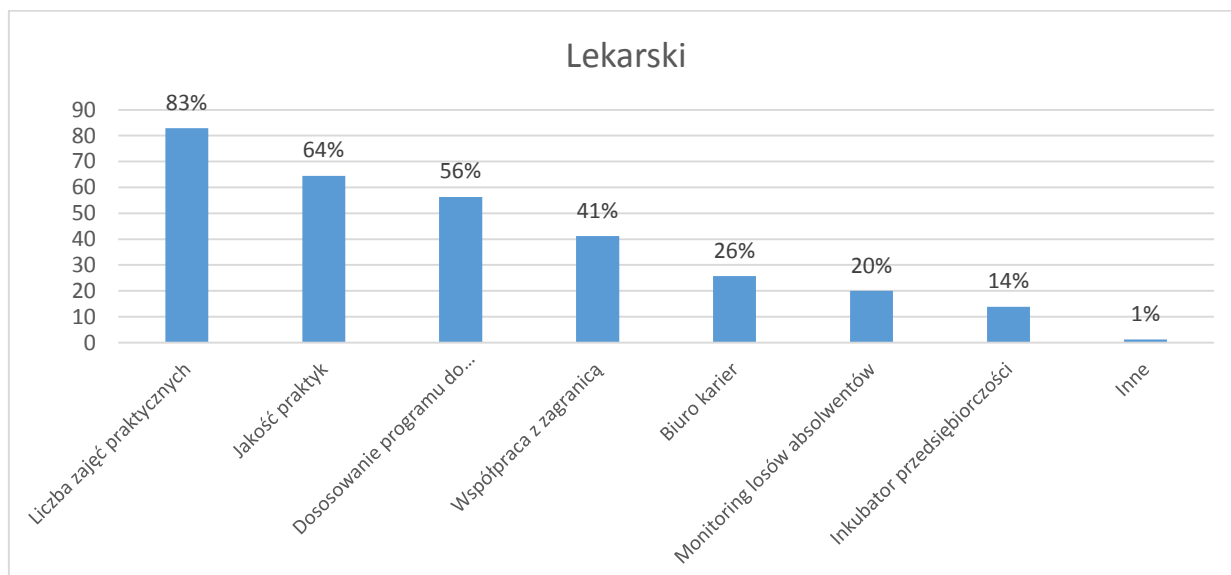
Absolwenci kierunku Kosmetologia I stopnia zapytani o możliwość poprawy dydaktyki na UM w Lublinie zgodnie wskazywali zwiększenie liczby zajęć praktycznych(95,24%), a ponad 85% wskazało na doskonalenie jakości praktyk zawodowych. Rzadziej, choć również często, wskazywano na ściślejsze powiązanie procesu kształcenia z aktualną sytuacją na rynku pracy. Co trzeci absolwent uważał, że Biuro Karier może pomóc stawiać absolwentom pierwsze kroki na rynku pracy a ponad co czwarty wskazał na potrzebę nawiązywania współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo badawczymi. Prawie 15% absolwentów opowiadało się za potrzebą działalności Inkubatorów przedsiębiorczości oraz prowadzeniu stałego monitoringu losów absolwentów Wykres 112. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów Kosmetologii.

Wykres 112. Sugestie absolwentów kierunku **Kosmetologia I stopnia**.

Również **absolwenci kierunku Lekarskiego ponad wszystko przedkładają kształcenia praktyczne, dbanie o jakość praktyk oraz powiązanie kształcenia ze zmieniającą się sytuacją na rynku pracy**. Ponadto ich zdaniem UM może zapewnić korzystniejszą sytuację podczas wejścia na rynek pracy poprzez współpracę z zagranicznymi ośrodkami, która była wskazywana na tym kierunku znacznie częściej niż na pozostałych. Mniejszy odsetek wskazywał także na działalność Biura Karier, Inkubatora przedsiębiorczości oraz monitoring losów absolwentów. Wykres 113. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów kierunku Lekarskiego.

Wykres 113. Sugestie absolwentów kierunku **Lekarskiego**.

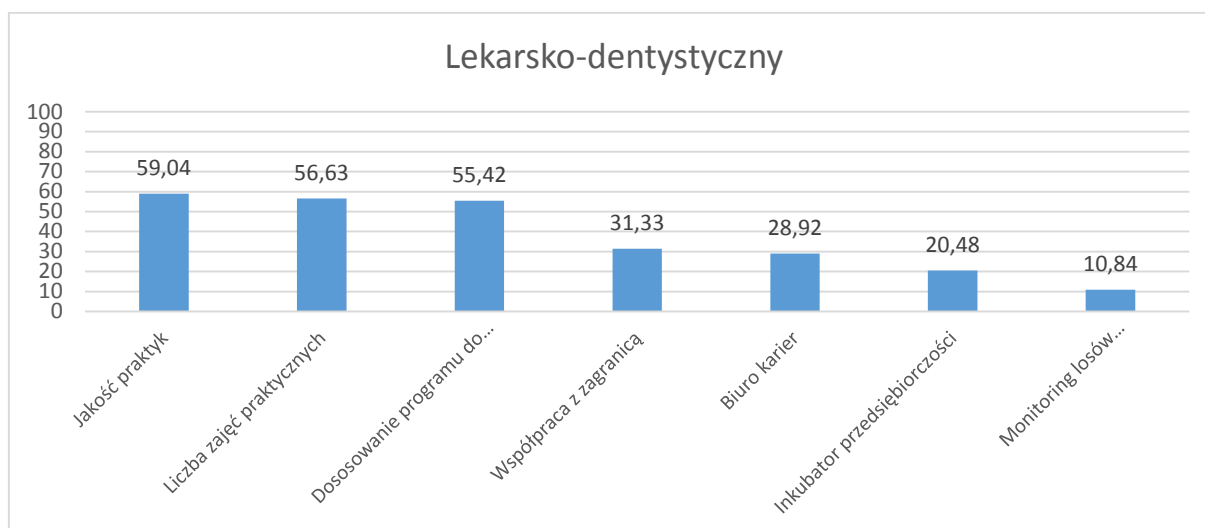

Specyfika oczekiwań absolwentów kierunku Lekarsko-dentystycznego również polega przede wszystkim na dużym nacisku położonym na kształcenie praktyczne, zarówno w ramach zajęć praktycznych, jak i praktyk zawodowych, oraz na konieczność dostosowywania programu studiów

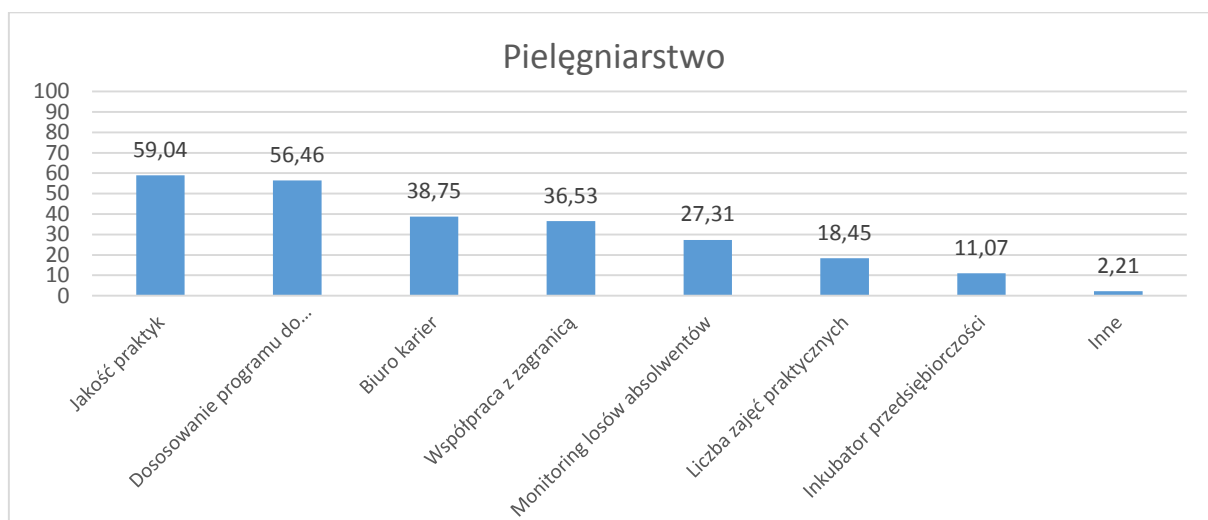
do aktualnej sytuacji na rynku pracy. Co trzecia osoba wskazywała także na potrzebę współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Wśród odpowiedzi pojawiały się także sugestie odnośnie działalności Biura Karier oraz inkubatorów przedsiębiorczości jako działań mających na celu ułatwienie wejścia na rynek pracy. Jedynie co dziesiąta osoba wskazywała na konieczność prowadzenia monitoringu losów zawodowych absolwentów. Wykres 114. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów Lekarsko-Dentystyczny.

Wykres 114. Sugestie absolwentów kierunku **Lekarsko-dentystycznego**.

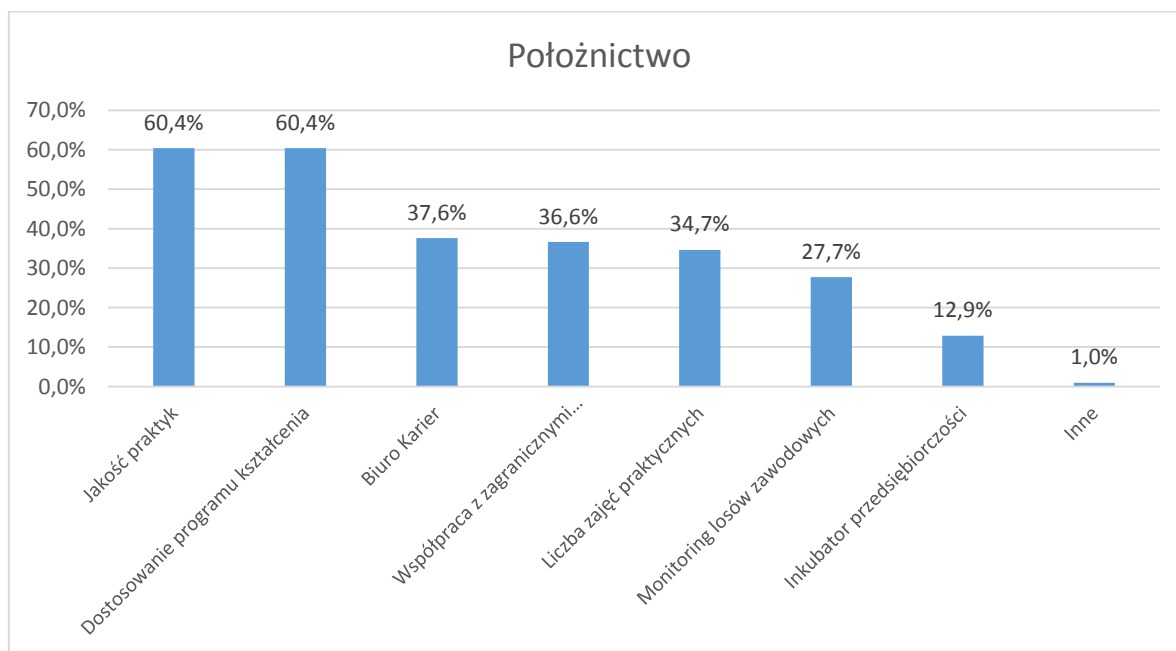
Absolwenci Pielęgniarstwa (wszystkich poziomów kształcenia) w mniejszym stopniu wskazywali na zwiększenie ilości zajęć praktycznych, natomiast przede wszystkim podkreślali potrzebę zapewnienia wysokiej jakości praktyk zawodowych(59,04%). Ponad połowa dostrzegła potrzebę dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy, w mniejszym stopniu, choć również istotnym, podkreślano potrzebę funkcjonowania Biura Karier. Ponad co trzeci badany absolwent widzi też szansę we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo- badawczymi. Natomiast co czwarta osoba uważała, że ważny jest monitoring losów zawodowych absolwentów. Co dziesiąty absolwent kierunku *Pielęgniarstwo* wskazywał na działalność inkubatorów przedsiębiorczości jako wsparcie osobom wchodzącym na rynek pracy. Wykres 115. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów *Pielęgniarstwo*.

Wykres 115. Sugestie absolwentów kierunku **Pielęgniarstwo**.

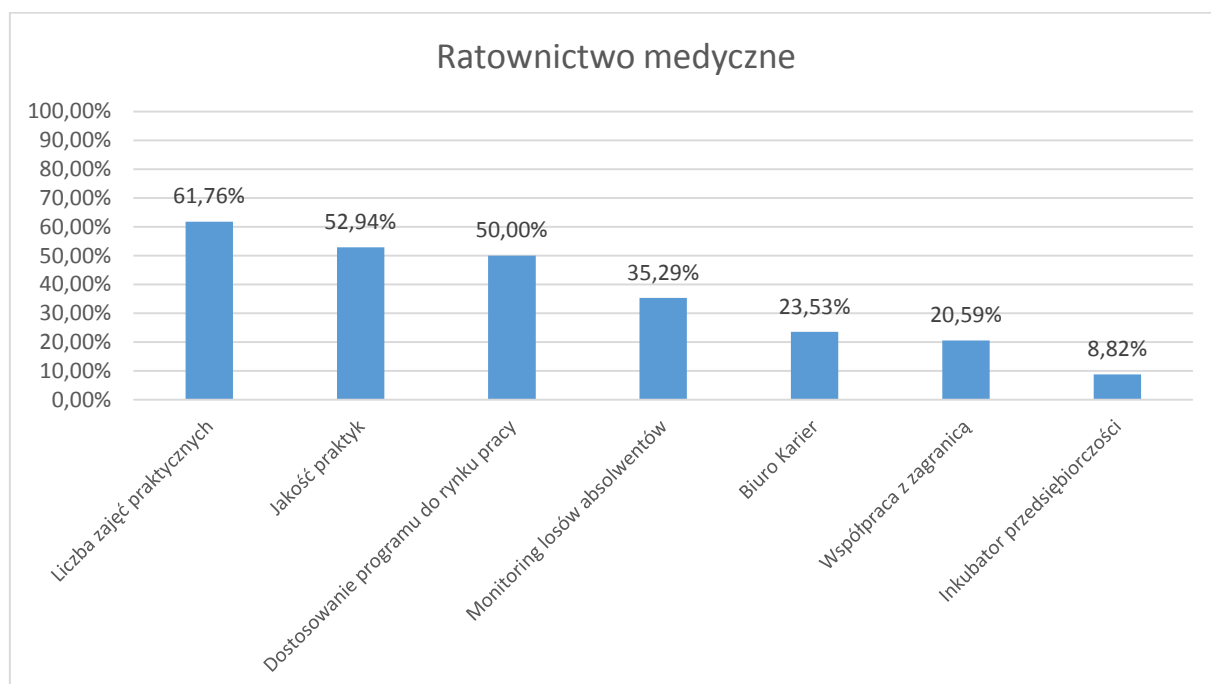
Priorytetem według absolwentów Położnictwa (wszystkich poziomów kształcenia) jest natomiast dostosowanie programu studiów do potrzeb rynku pracy oraz konieczność zadbania o jak najwyższą jakość praktyk zawodowych (60,4%). Ponad co trzeci absolwent *Położnictwa* wskazywało działalność Biura Karier jak potrzebną w ułatwieniu wejścia absolwentom na rynek pracy. Podobny odsetek wskazywał potrzebę współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, a także zwiększenie liczby zajęć praktycznych. Co czwarty absolwent tego kierunku uważał, że potrzebny jest badanie losów zawodowych absolwentów. Co dziesiąty absolwent wskazywał na potrzebę tworzenia Inkubatorów przedsiębiorczości jako działanie mogące wspomóc absolwentów w wstępowaniu na rynek pracy. Wykres 116. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów *Położnictwa*.

Wykres 116. Sugestie absolwentów kierunku **Położnictwo**.

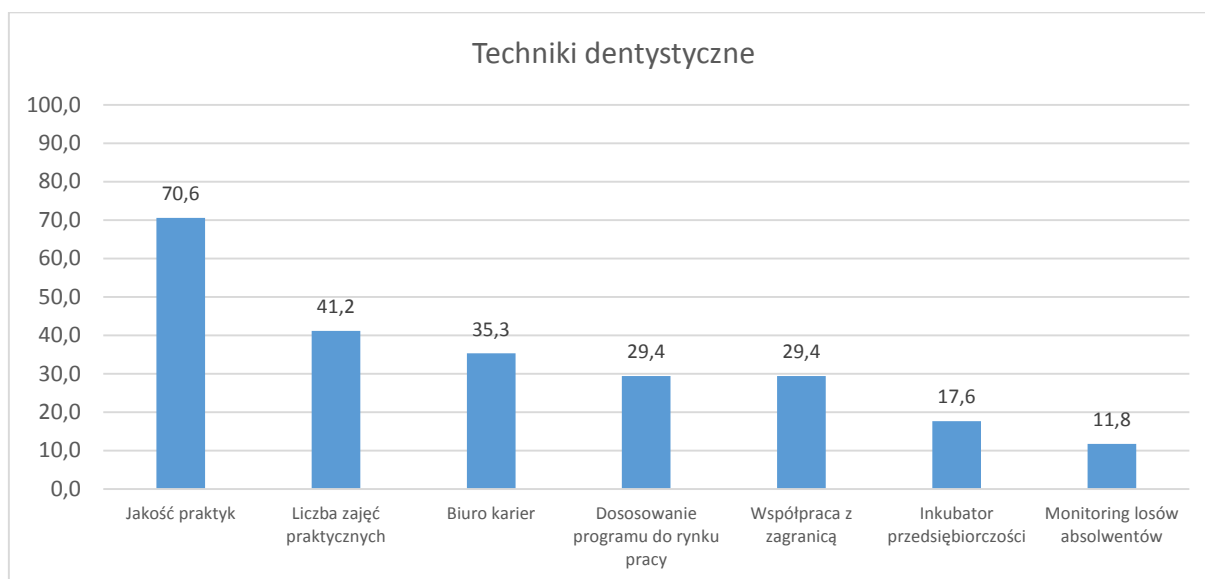
Najczęściej wskazywana sugestia przez absolwentów kierunku Ratownictwa medycznego dotyczyła zwiększenia ilości zajęć praktycznych. Ponad 50% absolwentów wskazywało że ułatwić wejście na rynek pracy można poprzez podnoszenie jakości praktyk zawodowych. Podobny odsetek osób wskazał na dostosowanie programu kształcenia do oczekiwań pracodawców i aktualnej sytuacji na rynku pracy. Co trzeci badany uważał prowadzenie badań dotyczących monitorowania losów zawodowych absolwentów. Niewiele ponad 20% absolwentów wskazywało na potrzebę współpracy z zagranicznymi ośrodkami oraz na działalność Biura Karier. Niewielki był natomiast odsetek osób dostrzegających potrzebę, wsparcia ze strony Inkubatorów przedsiębiorczości, dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wykres 117. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów Ratownictwa Medycznego.

Wykres 117. Sugestie absolwentów kierunku **Ratownictwo medyczne**.

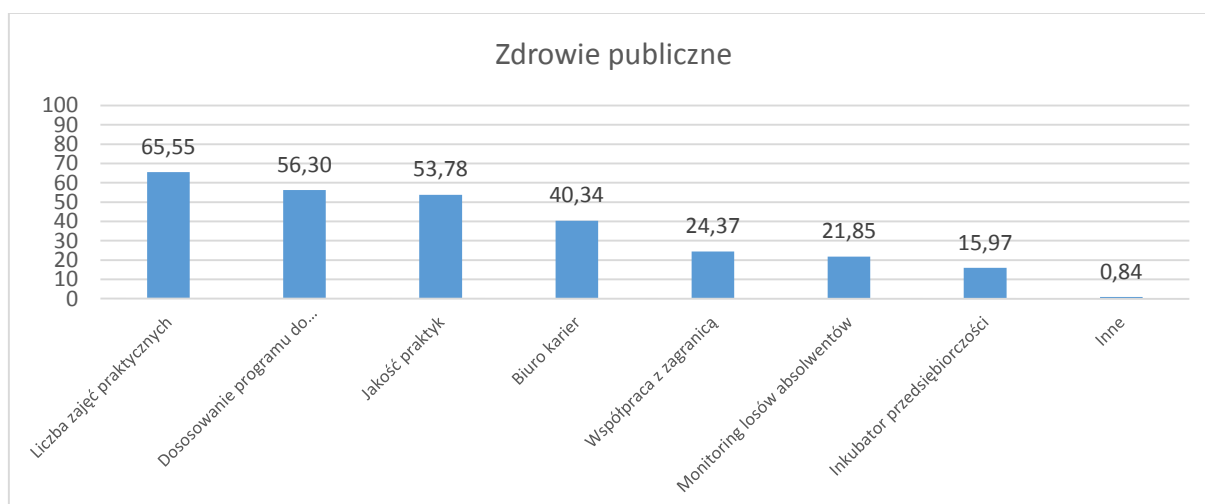
Absolwenci kierunku Techniki dentystyczne jako główny kierunek działań mogący wpłynąć na lepszą sytuację absolwentów na rynku pracy wskazywali dbanie o wysoką jakość praktyk zawodowych(70,6%). Zwiększenie liczby zajęć praktycznych było ważne dla ponad 40% badanych. Ponad co trzeci badany wskazywał na pomoc ze strony Biura Karier jako elementu przydatnego w poszukiwaniu pracy. Dość duży odsetek dostrzegał także potrzebę współpracy Uczelni z zagranicznymi ośrodkami badawczymi oraz dostosowanie programu kształcenia do wymogów rynku pracy. Mniejszy odsetek podkreślał potrzebę realizacji badania losów zawodowych absolwentów oraz funkcjonowania inkubatorów przedsiębiorczości. Wykres 118. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów *Technik dentystycznych*.

Wykres 118. Sugestie absolwentów kierunku **Techniki dentystyczne**.

Działania podejmowane przez Uczelnię wpływające na lepszą sytuację absolwentów na rynku pracy **w opinii absolwentów kierunku Zdrowie publiczne (wszystkich poziomów kształcenia) to przede wszystkim zwiększenie ilości zajęć praktycznych**. Ponad połowa wskazywała także na powiązanie programu kształcenia z sytuacją na rynku pracy (65,55%) oraz podnoszenie jakości praktyk zawodowych (53,78%). Ponad 40% wskazało pomoc Biura Karier jako potrzebną podczas startu na rynku pracy. Co czwarta osoba uważała, że Uczelnia powinna w większym stopniu nawiązywać współpracę z zagranicznymi ośrodkami badawczymi. Co piąta dostrzegała potrzebę prowadzenia badań dotyczących monitoringu losów zawodowych absolwentów. Mniejszy odsetek wskazywał na pomoc ze strony Inkubatorów przedsiębiorczości osobom chcącym założyć własną działalność gospodarczą. Wykres 119. zawiera szczegółowe sugestie absolwentów kierunku Zdrowie publiczne.

Wykres 119. Wykres Sugestie absolwentów kierunku **Zdrowie publiczne**.

3 WNIOSKI OGÓLNE

⇒ Spadek bezrobocia absolwentów

W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie spadł z 5,4% do 1,9%.

⇒ Niewielki wzrost oceny warunków studiowania.

Lepszą opinię, w porównaniu z poprzednią edycją badania, uzyskały czynniki związane z warunkami rozwoju naukowego (z 3,53 na 3,66) oraz dostępnością sprzętu i wyposażenia (z 3,57 na 3,86). Ze wszystkich aspektów warunków studiowania najniżej oceniono organizację studiów (3,35). W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił nieznaczny wzrost tej oceny jednak nadal znajduje się ona na niskim poziomie. Prawie 20% absolwentów organizację studiów oceniło źle i raczej źle. Jest to aspekt, który w porównaniu z innymi, jak warunki rozwoju naukowego oraz dostępność sprzętu i wyposażenia wspomagającego proces kształcenia, jest stosunkowo najłatwiej usprawniać, gdyż nie wymaga to angażowania dodatkowych kosztów, a jedynie usprawnienia kultury organizacyjnej. Działania takie z pewnością wpłynęłyby na wyższą satysfakcję studentów i ogólną jakość kształcenia.

⇒ Niewielki wzrost oceny procesu dydaktycznego

W porównaniu z rokiem ubiegłym (2013) nastąpił niewielki wzrost satysfakcji absolwentów w przypadku oceny stopnia w jakim studia doskonaliły kompetencje interpersonalne (z 3,57 na 3,61), a także choć niewiele, wzrosła ocena umiejętności nauczycieli w zakresie przekazywania wiedzy (3,77 na 3,83).

⇒ Wzrost oceny spójności programu studiów z sytuacją na rynku pracy

W porównaniu z poprzednią edycją badania nastąpił niewielki wzrost oceny programu studiów, pod względem jego spójności z aktualnym zapotrzebowaniem na rynku pracy (z 2,8 na 3,24). Należy zatem nadal podejmować działania w celu ściślejszej współpracy ze środowiskiem pracodawców w zakresie definiowania efektów kształcenia.

⇒ Nieznaczny wzrost poziomu satysfakcji z wyboru uczelni i kierunku studiów

Satysfakcja, zarówno z wyboru Uczelni, jak i kierunku studiów w porównaniu z wynikami poprzedniej edycji badania (2013) uległa nieznacznej poprawie i wynosi 7,6 odnośnie wyboru Uczelni i 7,8 odnośnie wyboru kierunku studiów. Najwyższy poziom satysfakcji z wyboru kierunku deklarowały osoby kierujące się podczas wyboru zainteresowaniami, prestiżem zawodu oraz powołaniem i możliwością pomagania innym. Natomiast najniższy poziom satysfakcji prezentują osoby, które nie zostały przyjęte na inny kierunek oraz wybrały kierunek pod wpływem sugestii innych osób. Wysoki poziom zadowolenia z wyboru Uczelni deklarowały osoby, kierujące się podczas wyboru jej renomą oraz wysokim poziomem kształcenia. Najniżej natomiast osoby, którym nie zostały przyjęte się na inną Uczelnię.

⇒ **Słaba więź absolwentów z Uczelnią**

49% absolwentów nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią po zakończeniu studiów. 35% jako formę utrzymania takiego kontaktu wskazywało kontynuację kształcenia a 16% udział w monitoringu losów absolwentów. Należy zatem podjąć działania, mające umocnić więzi absolwentów z Uczelnią, gdyż kontakt taki jest zarówno korzystny dla Uniwersytetu (poznanie sytuacji absolwentów na rynku pracy, trajektorii karier zawodowych, opinii na temat problemów itp.) oraz dla absolwentów (np. poprzez udział w ciekawych konferencjach, poznawaniu wyników najnowszych badań itp.).

⇒ **Wysoki odsetek absolwentów nie podejmował żadnej dodatkowej aktywności podczas studiów. Co trzecia osoba uczestniczyła w dodatkowych kursach i szkoleniach.**

Podobnie jak w poprzedniej edycji badania 38% badanych nie podejmowało żadnych dodatkowych działań w kierunku rozwijania swoich kompetencji. Najpopularniejszymi formami aktywności były: uczestnictwo w kursach i szkoleniach(31,5%), Kołach Naukowych (24,3%), uczestnictwo w organizacjach studenckich (14,7%), praca zawodowa (13,7%) i wolontariacie (13,7%). Należy zatem zachęcić bierną część studentów do podejmowania aktywności, gdyż jak wskazują badania, osoby aktywne podczas studiów mają lepszą samoocenę merytoryczną.

⇒ **Niższa ocena kompetencji zdobytych w trakcie studiów**

W porównaniu z poprzednią edycją badania(2013) spadł poziom aspektów składających się na ocenę kompetencji zdobytych w trakcie studiów. Najniżej oceniono umiejętność posługiwania się językiem obcym (z 3,26 na 3,22). Niżej oceniono także umiejętności związane z wykorzystywaniem technik informatycznych (z 3,3 na 3,27), umiejętnościami praktycznymi (z 3,53 na 3,5) oraz kompetencjami społecznymi (z 3,58 na 3,53). Jedynym aspektem, który nie uległ zmianie był aspekt związany z wiedzą teoretyczną. Jego ocena utrzymała się na poziomie 3,95.

Należy zatem w pierwszej kolejności zadbać o wyższą jakość kursów językowych realizowanych w trakcie studiów oraz skupić się na jak najlepszym wykorzystywaniu dostępnych narzędzi informatycznych podczas zajęć. Należy także położyć większy nacisk na kształtowanie postaw i kompetencji interpersonalnych podczas zajęć. Możliwym rozwiązaniem może być kształcenie projektowe (zadaniowe) oraz wyższa jakość zajęć dotyczących problematyki komunikacji i pracy zespołowej. Należy również rozwijać warsztaty o tego typu problematyce organizowane przez Biuro Karier i zwiększać w nich udział studentów.

⇒ **Bezpośredni kontakt z pracodawcą i Internet jako najczęściej wykorzystywane narzędzia przy poszukiwaniu pracy**

Podobnie jak w roku ubiegłym, absolwenci poszukując pracy zamierzają nawiązywać bezpośredni kontakt z pracodawcą. Taki zamiar wskazało 62%. Co drugi absolwent wykorzystuje również internetowe serwisy związane z problematyką zatrudnienia. Nieznacznie zmniejsza się popularność takich metod poszukiwania pracy jak ogłoszenia w prasie, nieformalne kontakty oraz korzystanie z ofert Urzędu Pracy czy Biura Karier.

⇒ **Niższy niż przed rokiem odsetek planujących działalność gospodarczą**

34% absolwentów zamierza założyć własną działalność gospodarczą. W roku ubiegłym zamiar taki deklarowało 37%. Wysoki był natomiast odsetek osób niezdecydowanych (46%). Warto zatem promować przedsiębiorczość, upowszechniać wiedzę na temat sposobu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz możliwości uzyskania wsparcia. Warto rozważyć również powstanie inkubatora przedsiębiorczości, który był często wskazywany przez studentów jako możliwa forma wspierania zatrudnialności absolwentów.

⇒ **Dalsze kształcenie, mobilność i elastyczność zawodowa sposobem na satysfakcjonujące zatrudnienie**

Absolwenci zapytani o działania, które zamierzają podjąć w przypadku trudności w znalezieniu pracy najczęściej wskazywali dalsze kształcenie (90,5%). Ponad 80% absolwentów, jeśli miałyby trudności w znalezieniu pracy jest gotowa zmienić miejsce zamieszkania, a wyjazd za granicę deklaruje 62%. 59% absolwentów zgodziłoby się podjąć pracę niezwiązaną z kierunkiem ukończonych studiów.

⇒ **Według absolwentów szansą jest dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz jakość kształcenia praktycznego.**

Zdaniem prawie 60% absolwentów szanse na skuteczne wejście na rynek pracy Uczelnia może zwiększyć poprzez dostosowania kształcenia do zapotrzebowania na rynku pracy oraz zwiększenie jakości kształcenia praktycznego. Należy zatem definiować efekty kształcenia w oparciu m.in. o opinie absolwentów i pracodawców na temat aktualnych uwarunkowań na rynku pracy oraz zapewniać wysoką jakość ćwiczeń, zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych.

4 WNIOSKI I REKOMENDACJE DLA POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW

---

1. ANALITYKA MEDYCZNA

⇒ **Bezrobocie utrzymujące się na stałym poziomie**

Liczba absolwentów kierunku *Analityka medyczna* w porównaniu z rokiem poprzednim nie zmieniła się i wynosiła 33 osoby. Również odsetek bezrobotnych po tym kierunku nie uległ zmianie i wynosi 6,1%. Widoczne jest nasycenie rynku pracy, co wymusza działania w kierunku lepszego przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy. Możliwym kierunkiem działania jest promocja samozatrudnienia, przygotowywanie do skutecznego poszukiwania pracy.

⇒ **Niska ocena dostępności sprzętu i wyposażenia wspierającego proces kształcenia**

Ogólne warunki studiowania zostały ocenione raczej przeciętnie. Przeciętna była ocena organizacji studiów (3,58) oraz warunków rozwoju naukowego (3,52). Najniżej ocenionym aspektem była dostępność niezbędnego w procesie kształcenia wyposażenia (3,13). W porównaniu z poprzednią edycją badania zaobserwowano nieznaczną poprawę, gdyż ten wskaźnik znajdował się na poziomie 2,79. Należy więc nadal prowadzić działania by zwiększać dostępność i jakość wyposażenia.

⇒ **Niska ocena spójności programu studiów z potrzebami rynku pracy**

Proces kształcenia generalnie został oceniony przeciętnie. Najlepiej oceniana była umiejętność przekazywanie wiedzy przez nauczycieli akademickich (3,87). Przeciętnie oceniany był stopień, w jakim studia kształtują kompetencje interpersonalne (3,73). Słabiej natomiast oceniono stopień, w jakim program studiów uwzględnia potrzeby rynku pracy (3,23). Wskazuje to na potrzebę rozpoznania oczekiwań pracodawców i powiązania w większym stopniu programu kształcenia z rynkiem pracy.

⇒ **Przeciętna satysfakcja absolwentów z wyboru kierunku studiów**

Satysfakcja z wyboru kierunku studiów, w porównaniu z innymi kierunkami, była dość niska (6,58 na 10). Na 18 kierunków (osobno brano pod uwagę studia I, II stopnia oraz pomostowe) *Analityka medyczna* zajęła 14 miejsce. Przyczyną takiej oceny był duży odsetek absolwentów (co trzecia osoba), którzy wybrali ten kierunek, ponieważ nie zostali przyjęci na inny.

Satysfakcja z wyboru Uczelni była przeciętna (7,55) i pod tym względem absolwenci *Analityki medycznej* nie wyróżniali się na tle pozostałych. Przy wyborze Uczelni kierowano się przede wszystkim lokalizacją, a w dalszej kolejności prestiżem oraz wysokim poziomem nauczania.

⇒ **Słaba więź absolwentów z Uczelnią**

Wśród form utrzymywania kontaktów z Uczelnią najczęściej wskazywano kontynuację nauki oraz udział w monitoringu losów zawodowych absolwentów. Należy zatem zachęcać studentów do utrzymywania kontaktu z uczelnią np. poprzez udział w stowarzyszeniach absolwentów itp.

⇒ **Wysoka aktywność w trakcie studiów**

Absolwenci kierunku *Analityka medyczna* wyróżniali się częstym podejmowaniem dodatkowej aktywności podczas studiów. Najczęściej rozwijali swoje kompetencje w Kołach Naukowych (61%) i organizacjach studenckich (51%). Często podejmowali działania o charakterze wolontariatu (19%). Najrzadziej spośród wszystkich kierunków deklarowali, że podejmowali się pracy zarobkowej podczas studiów (3%).

⇒ **Wysoka ocena zdobytej wiedzy teoretycznej**

Absolwenci *Analityki medycznej* bardzo dobrze oceniali kompetencje w zakresie wiedzy teoretycznej (4,1). Słabiej oceniane były natomiast zdobyte umiejętności praktyczne (3,35) oraz kompetencje społeczne (3,32). Przeciętnie, w porównaniu do innych kierunków, oceniano także zdobyte kompetencje językowe (3,19) oraz umiejętność wykorzystywania technologii informatycznych (3,29). Należy zatem zadbać o odpowiednią formę zajęć, umożliwiającą lepsze kształtowanie tego typu kompetencji.

⇒ **Większość absolwentów planuje dalszą edukację, jednak wielu jest jeszcze niezdecydowanych**

55% absolwentów *Analizy medycznej* zamierza kontynuować kształcenie poprzez specjalizację oraz studia podyplomowe lub doktoranckie. Tylko 7% nie planuje podejmować dalszej edukacji a pozostali byli niezdecydowani. Warto zatem podjąć działania mające na celu zapoznanie „niezdecydowanych” studentów tego kierunku z aktualnymi uwarunkowaniami na rynku pracy, możliwościami dalszego kształcenia oraz rozwoju zawodowego.

⇒ **Niski odsetek absolwentów chcących założyć działalność gospodarczą**

Niski - w porównaniu z innymi kierunkami – był wśród absolwentów *Analizy medycznej* odsetek osób chcących założyć własną działalność gospodarczą (10%). Aż 39% wskazuje, że nie ma takiego zamiaru, a 52% było niezdecydowanych. Warto zatem podjąć działania upowszechniające wiedzę na temat zakładania i prowadzenia takiej działalności np. poprzez powołanie tzw. „inkubatorów przedsiębiorczości” oraz innych form wsparcia merytorycznego.

⇒ **Niskie oczekiwania finansowe absolwentów i pesymistyczne spojrzenie na rynek pracy**

Absolwenci *Analizy medycznej* mają najniższe oczekiwania finansowe wśród kierunków realizowanych na UM i wyniosły one średnio 1.630 zł netto. O negatywnych nastrojach absolwentów *Analizy medycznej* świadczą również ich opinie, na temat bezrobocia po tym kierunku, które ich zdaniem wynosi około 32%. Uważali również, że będzie im trudno znaleźć pracę w wyuczonym zawodzie .

⇒ **Duża elastyczność zawodowa i mobilność absolwentów Analizy Medycznej**

55% badanych zgodziłoby się pracować poza zawodem w przypadku trudności w znalezieniu pracy, 87% zgodziłoby się zmienić zamieszkanie na inne województwo, 55% zgodziłoby się wyjechać za granicę.

⇒ **Konkurencyjność absolwentów na rynku pracy można osiągnąć poprzez położenie nacisku na kształcenie praktyczne podczas procesu kształcenia**

Kierunki podejmowanych działań przez Uniwersytet, które mogłyby pomóc absolwentom podczas wejścia na rynek pracy to przede wszystkim: kształtowanie umiejętności praktycznych poprzez dbanie o jakość praktyk zawodowych i zwiększenie ilości zajęć praktycznych. Bardzo często wskazywano również na możliwość lepszego powiązania programu kształcenia z sytuacją na rynku pracy oraz wsparcie absolwentów podczas startu przez Biuro Karier. Niemal co trzecia osoba wskazywała na potrzebę badania losów zawodowych absolwentów, a co czwarta osoba wskazywała, że należy nawiązywać współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi i doskonalić funkcjonowanie „Inkubatorów przedsiębiorczości”.

2. DIETETYKA

⇒ **Pierwsi absolwenci na rynku pracy**

W roku akademickim 2012/2013 UM w Lublinie wypromował pierwszych , po pięcioletniej przerwie w prowadzeniu kształcenia, absolwentów kierunku *Dietyka*. W roku 2013/2014 Uczelnia

wypromowała 26 absolwentów z czego jeden zarejestrował się w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna.

⇒ **Niska ocena warunków studiowania**

Organizację studiów oraz warunki rozwoju naukowego absolwenci kierunku *Dietetyki* ocenili na 3,13, co było jednym z trzech najniższych wyników spośród wszystkich objętych badaniem kierunków. W porównaniu z poprzednią edycją badania znaczny wzrost zanotował aspekt związany z dostępnością sprzętu i wyposażenia niezbędnego w procesie kształcenia (z 2,59 na 3,35).

Należy zatem zadbać o jak najszybszą poprawę warunków studiowania, zwłaszcza o lepszą organizację procesu kształcenia, gdyż naprawa tego aspektu nie wymaga angażowania kosztów, a jedynie lepszej koordynacji działań. Należy także nadal prowadzić działania związane z należyтым wyposażeniem sal w potrzebny sprzęt, gdyż ocena ta nadal jest stosunkowo niska.

⇒ **Bardzo niska ocena procesu dydaktycznego**

Absolwenci *Dietetyki* ocenili aspekty związane z procesem dydaktycznym najniżej spośród absolwentów wszystkich kierunków. Umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczycieli akademickich oceniono na 3,04, rozwój kompetencji interpersonalnych na 2,74, stopień w jakim program studiów uwzględnia potrzeby rynku pracy na 2,65. Jest to sytuacja dalece niepokojąca i należałoby podjąć działania naprawcze opierające się na dostosowaniu sposobu realizacji zajęć do specyfiki kierunku np. w oparciu o wyniki ewaluacji jakości zajęć dydaktycznych, w które dają pogląd na oczekiwania studentów pod tym względem.

⇒ **Przeciętne zadowolenie z wyboru kierunku**

Ocena satysfakcji z wyboru kierunku studiów dokonana przez absolwentów kierunku *Dietetyka* była przeciętna (6,48) jednak w porównaniu z ocenami absolwentów innych kierunków była to ocena dość niska. Jedynie trzy kierunki osiągnęły wynik niższy od *Dietetyki*. Wśród motywów jakimi kierowali się absolwenci wybierając ten kierunek dominowały zainteresowania oraz powołanie. Jedynie co dziesiąta, nie została przyjęta s na inny kierunek i wybrała *Dietetykę*.

⇒ **Dość niskie zadowolenie z wyboru Uczelni**

Absolwenci kierunku *Dietetyka* byli jednym z dwóch kierunków najniżej oceniających swoje zadowolenie z wyboru Uczelni (6,61). Najwięcej osób wybierając Uczelnię kierowało się dogodną lokalizacją, a co czwarta osoba renomą Uczelni oraz wysokim poziomem nauczania. 13% osób kierowało się zamiarem zrobienia kariery naukowej, a 9% nie dostało się na inną Uczelnię.

⇒ **Ponad połowa absolwentów nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią**

Absolwenci kierunku *Dietetyka* jako formę utrzymania kontaktu z Uczelnią wskazywali na kontynuację kształcenia oraz uczestnictwo w badaniu losów zawodowych, jednak ponad połowa (57%) nie zamierzała utrzymywać żadnej formy kontaktu z Uniwersytetem.

⇒ **Przeciętna aktywność w trakcie studiów**

34% badanych absolwentów kierunku *Dietetyka* uczestniczyło w działalności Kół Naukowych, 39% badanych podejmowało dodatkowe kursy i szkolenia, co trzeci badany udzielał się w pracy wolontariusza, a 22% pracowało zawodowo podczas studiów. Około 13% działało w różnych organizacjach studenckich.

⇒ **Niska ocena zdobytych kompetencji**

Swoje kompetencje w zakresie zdobytej wiedzy teoretycznej absolwenci kierunku *Dietetyka* oceniali na 3,43 co jest oceną przeciętną, jednak porównując ją z ocenami absolwentów innych kierunków *Dietetyka* wypada najmniej korzystnie. Badani nisko oceniali także zdobyte kompetencje społeczne (2,96) oraz umiejętności praktyczne (2,87). Przeciętnie, w porównaniu z innymi kierunkami, oceniono rozwój kompetencji w zakresie posługiwania się językiem obcym (3,19) oraz zdobyte umiejętności posługiwania się technologiami informatycznymi (3,35).

⇒ **Absolwenci kontynuują edukację**

Wśród absolwentów *Dietetyki* plany dalszej edukacji deklarowało 65%. Spośród nich 87% rozważało podjęcie studiów II stopnia.

⇒ **Wysoki odsetek planuje działalność gospodarczą**

Prawie 40% badanych planuje założyć własną działalność gospodarczą. Natomiast 43% do momentu badania nie zastanawiało się nad tym, zatem warto upowszechniać wiedzę na temat zakładania i prowadzenia własnej działalności w celu przekonania większego odsetka absolwentów do podjęcia próby samozatrudnienia.

⇒ **Wzrost oczekiwań odnośnie wynagrodzenia**

Absolwenci byli gotowi podjąć pracę zarobkową średnio od 1.985 złotych netto, co w porównaniu z poprzednim rokiem jest kwotą 430 złotych wyższą. Świadczy to, o rosnącym optymizmie absolwentów odnośnie szans zdobycia satysfakcjonującego zatrudnienia. Wzrost oczekiwań odnośnie zarobków nie ma jednak związku z oceną szans na rynku pracy. Respondenci ci, podobnie jak rok wcześniej, uważają, że aż 38% absolwentów *Dietetyki* pozostaje bez pracy. Uważają ponadto, że bardzo trudno im będzie znaleźć pracę „w zawodzie”.

⇒ **Duża elastyczność zawodowa i mobilność absolwentów**

95% absolwentów kierunku *Dietetyka* zgodziłoby się pracować w innym zawodzie w przypadku trudności w znalezieniu pracy. Trzy czwarte absolwentów zgodziłoby się zmienić miejsce zamieszkania, nawet na położone w innym województwie (83%), a 61% osób byłoby gotowych wyjechać poza granice kraju w poszukiwaniu pracy.

⇒ **Dbanie o jakość praktyk i dostosowanie programu studiów szansą na poprawę kształcenia**

Ponad trzy czwarte badanych absolwentów uważała, że Uczelnia mogłaby pomóc absolwentom wejść na rynek pracy poprzez zapewnienie wysokiej jakości praktyk zawodowych. Ponad 60% deklarowało także, że ważna w procesie kształcenia jest duża liczba zajęć praktycznych oraz dostosowanie programu studiów do wymogów rynku pracy. Ponad połowa badanych zwraca także uwagę na potrzebę rozszerzenia i usprawnienia działań prowadzonych przez Biuro Karier.

3. FARMACJA

⇒ **Pełne zatrudnienie wśród absolwentów Farmacji**

W rejestrze Urzędu Pracy nie znalazł się żaden absolwent kierunku *Farmacja* rocznika 2013/2014.

⇒ **Wysoka ocena dostępności sprzętu i wyposażenia**

Absolwenci kierunku *Farmacja* dostępność sprzętu i wyposażenia niezbędnego w toku kształcenia oceniali na 4,19 i była to ocena najwyższa, na tle innych kierunków. Ocena organizacji studiów (3,46) oraz warunków rozwoju naukowego (3,65) na tle innych kierunków wypadła dość przeciętnie.

Należy zatem zadbać o lepszą organizację procesu kształcenia, gdyż naprawa tego aspektu nie wymaga angażowania kosztów, a jedynie lepszej koordynacji działań.

⇒ **Niska ocena praktycznego przygotowywania do zawodu.**

Proces dydaktyczny został najlepiej oceniony pod względem umiejętności przekazywania wiedzy przez nauczycieli (3,58). Niepokoji natomiast niska ocena stopnia dostosowania programu kształcenia do wymogów rynku pracy (3,06). Należy więc przede wszystkim, w ramach zajęć przewidzianych w programie studiów, położyć większy nacisk na aspekt praktyczny zajęć.

⇒ **Przeciętny poziom satysfakcji z wyboru kierunku studiów i Uczelni**

Satysfakcję z wyboru kierunku, absolwenci *Farmacji*, oceniali na 7,14 co na tle innych kierunków było oceną przeciętną. Ponad co druga osoba przy wyborze kierunku kierowała się zainteresowaniami, ale także czynnikiem pragmatycznym jakim jest łatwość znalezienia pracy. Jedynie co dziesiąta osoba nie dostała się na inny kierunek i wybrała *Farmację*.

Również satysfakcję z wyboru Uczelni oceniono przeciętnie (7,26). Jednak w porównaniu z innymi kierunkami była to jedna z czterech najniższych ocen. Wpływ na to mógł mieć fakt, że ponad 15% absolwentów nie dostało się na inną Uczelnię. Większość osób (70%) wybierając UM w Lublinie kierowało się także dogodną lokalizacją.

⇒ **Większość absolwentów nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią**

Wśród form utrzymywania kontaktu z uczelnią co czwarta osoba wymieniała uczestnictwo w badaniu losów zawodowych absolwentów. Jedynie co dziesiąta osoba zamierza kontynuować naukę, a aż 60% nie zamierzało utrzymywać kontaktu z Uczelnią.

⇒ **Niska aktywność w trakcie studiów**

Ponad 40% badanych absolwentów kierunku *Farmacja* deklarowało, że nie prowadziło dodatkowej aktywności w trakcie studiów. Nieco ponad 20% uczestniczyło w działalności Kół Naukowych, a około 14% działało w różnych organizacjach studenckich. Pozostałe formy aktywności takie jak, wolontariat, praca zarobkowa czy uczestnictwo w programach mobilności studentów, nie przekraczały 7% wskazań.

⇒ **Przeciętna ocena zdobytych kompetencji**

Oceniając własne kompetencje zdobyte w trakcie studiów, absolwenci kierunku *Farmacja* najwyżej oceniali posiadaną wiedzę teoretyczną (3,9), jednak odnosząc ten wynik do ocen pozostałych kierunków była to ocena dość przeciętna. Nisko natomiast na tle innych absolwenci *Farmacji* oceniają swoje umiejętności praktyczne (3,29), kompetencje społeczne (3,3), znajomość języka obcego (3,08) oraz wykorzystywanie technik informatycznych (3,07). Należałoby zatem podjąć działania w celu zwiększenia jakości zajęć z zakresu technologii informatycznych oraz zajęć z języka obcego.

⇒ **Duży odsetek osób nie planujących lub niezdecydowanych co do dalszej edukacji**

Wśród absolwentów *Farmacji* plany dalszej edukacji deklarowało jedynie 15%. Dalszego kształcenia nie chce kontynuować 43% absolwentów. Taki sam odsetek w momencie badania nie zastanawiało się jeszcze nad taką decyzją. Warto zatem podjąć działania w kierunku upowszechniania wiedzy na temat możliwych kierunków dalszego kształcenia, specjalizacji, predyspozycji.

⇒ **Duży odsetek niezdecydowanych co do założenia działalności gospodarczej**

Jedynie 14% badanych absolwentów kierunku *Farmacja* nie zamierzało prowadzić własnej działalności gospodarczej, zamiar taki deklarowało 30%. Natomiast największy odsetek (54%) stanowiły osoby, które w chwili ukończenia studiów nie zastanawiały się nad takim sposobem rozpoczęcia kariery zawodowej. Należy zatem upowszechniać wiedzę na temat zakładania, prowadzenia takiej działalności oraz oferowanych formach wsparcia.

⇒ **Niższe oczekiwania finansowe Farmaceutów niż przed rokiem**

Absolwenci *Farmacji* gotowi są podjąć pracę od kwoty wynoszącej 2.478 złotych netto, co jest wynikiem o około 350 złotych niższym niż przed rokiem. Dalej jednak jest to kwota będąca w trójce najwyższych oczekiwań finansowych wśród kierunków prowadzonych na UM.

⇒ **Niewielki spadek opinii na temat bezrobocia Farmaceutów w opinii absolwentów**

Badani uważali, że 8% absolwentów *Farmacji* jest bezrobotnych w momencie ukończenia studiów. W 2013 roku było to 11%. Jest to jednak nadal opinia przesadnie pesymistyczna, gdyż wg statystyk WUP w Lublinie bezrobocie wśród absolwentów tego kierunku nie występuje.

⇒ **Znaczna elastyczność zawodowa i mobilność absolwentów Farmacji**

W przypadku trudności w znalezieniu zatrudnienia, w innym zawodzie zgodziłoby się pracować 40% badanych. Był o jednak jeden z trzech zawodów, którzy najrzadziej wskazywali taki wariant jednak odsetek jest dość istotny.

Prawie wszyscy absolwenci (93%) gotowi są wyjechać do innego miasta, także podjąć pracę w innym województwie (88%), natomiast za granicę gotowy był wyjechać co drugi absolwent kierunku *Farmacja*.

⇒ **W opinii absolwentów szansę stanowi zwiększenie liczby zajęć praktycznych oraz dostosowanie programu do potrzeb rynku**

Absolwenci kierunku *Farmacja* zapytani o to, jak UM mógłby zwiększyć ich szansę na sukces na rynku pracy głównie wskazywali zwiększenie ilości zajęć praktycznych oraz ściślejsze powiązanie kształcenia z sytuacją na rynku pracy. 40% badanych wskazywało także na potrzebę dbania o jakość praktyk, a niemal co trzecia osoba uważa, że należy rozwinąć współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi.

4. FIZJOTERAPIA

⇒ Spadek liczby bezrobotnych absolwentów

Od roku akademickiego 2008/2009 systematycznie wzrasta liczba absolwentów kierunku *Fizjoterapia*, a w roku 2013/2014 mury UM opuściło 278 osób. Wśród rocznika 2012/2013 wskaźnik bezrobocia wynosił 11,9%, jednak już w roku 2013/2014 spadł on do poziomu 2,5% co oznacza, że jedynie 7 osób pozostawało bez zatrudnienia.

⇒ Niska ocena warunków studiowania na studiach I stopnia

Absolwenci studiów II stopnia organizację studiów ocenili przeciętnie (3,35), natomiast absolwenci studiów stopnia I stopnia oceniali ją zdecydowanie niżej (2,84), i jest to najniższa ocena spośród wszystkich badanych kierunków.

Warunki rozwoju naukowego, absolwenci studiów II stopnia oceniają przeciętnie (3,78) jednak absolwenci studiów I stopnia byli drugim najniżej oceniającym ten aspekt kierunkiem (3,14).

Absolwenci I stopnia bardzo nisko oceniali także dostępność sprzętu (3,0), podczas gdy studenci II stopnia oceniali ten aspekt nieco wyżej (3,46).

Należy zatem przyrzeć się różnicom między warunkami studiowania na obu stopniach kształcenia ze zwróceniem szczególnej uwagi na poprawę organizacji studiów, gdyż jest to aspekt, którego poprawa nie wymaga nakładów finansowych.

⇒ Niższa ocena procesu dydaktycznego przez absolwentów studiów I stopnia.

Każdy z ocenianych aspektów procesu dydaktycznego był oceniany niżej przez absolwentów studiów I stopnia. Najniżej oceniony został aspekt związany z dostosowaniem programu kształcenia do wymogów rynku pracy (2,93). Najlepiej na studiach II stopnia zostały ocenione aspekty związane z przekazywaniem wiedzy przez nauczyciela (4,02) oraz komunikacją interpersonalną (3,98). Pozostałe aspekty, w porównaniu z innymi kierunkami, zostały ocenione dość przeciętnie. Należy zatem zadbać o wyższą jakość kształcenia na studiach I stopnia.

⇒ Wysoki poziom satysfakcji z wyboru studiów

Satysfakcja z wyboru kierunku studiów została oceniona dość wysoko zarówno w przypadku studiów I stopnia (8,18), jak i drugiego stopnia (8,06).

Nieco niższa, choć również dość wysoka, była satysfakcja z wyboru Uczelni (I stopień - 7,38, II stopień - 7,48). Absolwenci deklarowali, że przy wyborze Uczelni na równi z dogodną lokalizacją kierowali się renomą oraz wysokim poziomem nauczania.

⇒ Większość absolwentów studiów II stopnia nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią

76% absolwentów *Fizjoterapii II stopnia* nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią. Wśród absolwentów *Fizjoterapii I stopnia* brak kontaktu deklaruje co trzecia osoba. Niski procent osób (16% - II stopień, 7% - I stopień) deklaruje uczestnictwo w badaniach losów absolwentów.

⇒ **Niska aktywność studentów I stopnia oraz duża popularność dodatkowych kursów i szkoleń wśród absolwentów II stopnia**

Ponad 40% absolwentów *Fizjoterapii I i II stopnia* nie prowadziło dodatkowej aktywności podczas studiów. Absolwenci studiów II stopnia zapytani o dodatkową aktywność podejmowaną w trakcie studiów najczęściej wskazywali dodatkowe kursy i szkolenia (40%). Około co piąta osoba podejmowała się aktywności w ramach wolontariatu. Mniejszy odsetek osób deklarował pracę podczas odbywania studiów (I stopień – 8%, II stopień – 14%).

⇒ **Przeciętna ocena zdobytych kompetencji**

Ocena zdobytych kompetencji w podziale na wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne, kompetencje społeczne, kompetencje językowe oraz umiejętności posługiwania się językiem obcym wypadają przeciętnie. Jedynie zdobytą wiedzę teoretyczną oceniono powyżej 4 (I stopień – 4,07, II stopień – 4,11).

⇒ **Kurs na szkolenia**

Zdecydowana większość absolwentów deklarowała kontynuację edukacji na kursach i szkoleniach specjalistycznych. Wśród absolwentów II stopnia zamiar taki deklarowało 78% badanych (szczegółowe informacje na temat rodzaju kursów znajdują się w treści raportu). Co czwarty badany planował rozpocząć studia podyplomowe, a 12% studia doktoranckie. Absolwenci stopnia pierwszego deklarowali kontynuację edukacji na drugim stopniu (99%).

⇒ **Połowa absolwentów II stopnia planuje działalność gospodarczą**

Jedynie 8% absolwentów studiów II stopnia i 6% stopnia I nie zamierzało prowadzić własnej działalności gospodarczej. Ponad połowa badanych absolwentów *Fizjoterapii II stopnia* brała pod uwagę możliwość prowadzenia działalności. W przypadku absolwentów I stopnia nad takim rozwiązaniem zastanawiało się 40%. Wysoki odsetek jeszcze się nad tym nie zastanawiał (I stopień - 53%, II stopień – 33%). Potrzeba zatem działań wspomagających w podjęciu takiej decyzji.

⇒ **Przeciętne oczekiwania odnośnie dochodu**

Oczekiwany dochód netto, od którego absolwenci zgodziliby się rozpocząć pracę mieści się w przedziale jednego odchylenia od średniej ogólnej dla wszystkich absolwentów UM, można zatem powiedzieć, że oczekiwania co przyszłych zarobków były przeciętne. Nieco wyższą kwotę wskazywali absolwenci studiów pierwszego stopnia (1.834zł), niż stopnia drugiego (1.792zł). W porównaniu z rokiem ubiegłym oczekiwania nie uległy istotnej zmianie.

⇒ **Pesymistyczne nastroje związane z bezrobociem absolwentów**

W opinii absolwentów *Fizjoterapii I i II stopnia* odsetek bezrobotnych wśród osób kończących ten kierunek wynosi 53%. Tylko nieco mniejszą wielkość bezrobocia wskazali absolwenci stopnia pierwszego (52%). Ponadto absolwenci zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia nisko oceniali swoje szanse na znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie.

⇒ **Duża elastyczność zawodowa i mobilność absolwentów**

W przypadku trudności ze znalezieniem pracy 78% absolwentów kierunku *Fizjoterapia* II stopnia i 71% stopnia I stopnia zgodziłoby się podjąć pracę w innym zawodzie niż wyuczony. Ponad 85% absolwentów *Fizjoterapii* zgodziłoby się zmienić miejsce zamieszkania, 74% na inne województwo, a za granicę zgodziłoby się wyjechać 64% absolwentów stopnia pierwszego, natomiast wśród absolwentów stopnia drugiego 60%.

⇒ **Absolwenci dostrzegają szansę w powiązaniu programu kształcenia z potrzebami rynku pracy.**

Absolwenci zapytani o to, jak UM może im pomóc skutecznie wejść na rynek pracy wskazali głównie na potrzebę dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Równie często wskazywano na zwiększenie liczby zajęć praktycznych.

Duży odsetek wskazywał także na potrzebę dbania o jakość praktyk i rozwijanie oferty Biura Karier. Może być to związane z faktem, iż absolwenci tego kierunku, często podejmują się dodatkowej edukacji w ramach kursów i szkoleń.

5. KOSMETOLOGIA

⇒ **Pełne zatrudnienie absolwentów kierunku**

Wśród absolwentów rocznika 2012/2013 bezrobocie wynosiło 6,3%. W roku akademickim 2013/2014 pomimo opuszczenia uczelni przez większą liczbę absolwentów (22 osoby), żadna z nich nie zarejestrowała się w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna.

⇒ **Niska ocena dostępności sprzętu i wyposażenia wspomagającego proces kształcenia**

Absolwenci kierunku *Kosmetologia I stopnia* warunki kształcenia oceniali nisko w porównaniu z innymi kierunkami. Organizację studiów oceniono na 3,24. W porównaniu z poprzednią edycją badania znacznie spadła ocena warunków rozwoju naukowego (z 3,73 na 3,14).

Szczególnie niska była ocena dostępności sprzętu i wyposażenia niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na tym kierunku, która wyniosła 2,52 i była to jedna z trzech najniższych ocen w porównaniu z innymi kierunkami.

⇒ **Studia w opinii absolwentów nie przygotowują do praktycznego wykonywania zawodu**

Absolwenci kierunku *Kosmetologia I stopnia* proces kształcenia oceniali przeciętnie jedynie w przypadku aspektu związanego z umiejętnością przekazywania wiedzy przez nauczycieli (3,67). Inne aspekty zostały ocenione nisko lub bardzo nisko.

⇒ **Niskie zadowolenie z wyboru studiów**

W porównaniu z innymi kierunkami satysfakcja kosmetologów z wyboru kierunku studiów była niska i wynosiła 6,05. Była to trzecia najniższa ocena na Uniwersytecie. Zdecydowana większość

absolwentów (71%) wybierając ten kierunek kierowała się zainteresowaniami, zatem ocena ta powinna być wysoka, gdyż z badań wynika, że osoby kierujące się takim motywem oceniają swoją satysfakcję najwyżej. Prawdopodobnie niski wynik ma związek z nisko ocenianą dostępnością niezbędnego sprzętu oraz stopnia w jakim studia przygotowują do wykonywania zawodu.

Satysfakcja z wyboru Uczelni została oceniona przeciętnie (7,14) jednak w porównaniu z innymi kierunkami była to jedna z trzech najniższych ocen. Wybierając miejsce studiów absolwenci kierowali się głównie lokalizacją oraz renomą Uczelni.

⇒ **Dalsza edukacja jako forma utrzymywania kontaktu z Uczelnią**

Ponad 70% osób zamierza utrzymywać kontakt z Uczelnią poprzez dalszą edukację. Z drugiej strony żadna osoba nie wskazała zamiaru uczestnictwa w badaniach losów zawodowych absolwentów, a co czwarta osoba deklaruje, że nie zamierza utrzymywać kontaktu z UM.

⇒ **Wysoka aktywność w trakcie studiów**

Co drugi absolwent kierunku *Kosmetologia I stopnia* podczas studiów odbywał dodatkowe kursy i szkolenia oraz należał do Kół Naukowych. Co dziesiąta osoba podejmowała pracę zarobkową, a 5% absolwentów wskazała konkretne formy tej pracy (praca w usługach i gastronomii).

⇒ **Wysoka ocena zdobytej wiedzy teoretycznej przy niskiej ocenie innych umiejętności**

Swoje kompetencje w zakresie posiadanej wiedzy teoretycznej oceniali dość wysoko (4,0), lecz inne kompetencje zdobyte podczas studiów były oceniane poniżej oceny 3. Kompetencje społeczne zostały ocenione na 2,86, umiejętność posługiwania się językiem obcym na 2,67, a wykorzystywanie technologii informatycznych na 2,71. Szczególnie nisko oceniono zdobyte umiejętności praktyczne (2,48). Wskaźniki te należy wziąć pod uwagę w procesie doskonalenia jakości kształcenia i położyć większy nacisk na praktyczny wymiar zajęć.

⇒ **Większość absolwentów zamierza kontynuować edukację na II stopniu kształcenia**

Spośród 86% absolwentów *Kosmetologii I stopnia*, którzy deklarowali gotowość kontynuowania edukacji niemal 85% wybrało studia II stopnia na tym kierunku.

⇒ **Zdecydowana większość zamierza założyć działalność gospodarczą.**

62% badanych wskazywało, że zamierza założyć własną działalność gospodarczą pozostali absolwenci natomiast w momencie badania nie byli jeszcze zdecydowani. Żaden z absolwentów nie wykluczał takiej możliwości, dlatego należy zapewnić wsparcie absolwentom tego kierunku w postaci wiedzy niezbędnej do rozpoczęcia i prowadzenia takiej działalności oraz uzyskiwania wsparcia finansowego, merytorycznego itp.

⇒ **Wzrost oczekiwań finansowych absolwentów**

Oczekiwania finansowe Kosmetologów były przeciętne w porównaniu z innymi kierunkami (znajdowały się w przedziale jednego odchylenia standardowego). Wyniosły średnio 1.827 zł netto i były o ponad 200 złotych wyższe niż rok wcześniej. Wraz ze wzrostem oczekiwań finansowych nieznacznie spadły opinie na temat bezrobocia po ukończeniu kierunku. Nadal jednak według absolwentów aż 35% osób po ukończeniu *Kosmetologii* pozostaje bez zatrudnienia, co jest opinią

przesadnie pesymistyczną, gdyż w ostatnim rejestrze WUP w Lublinie nie figuruje żaden absolwent tego kierunku.

⇒ **Duża elastyczność zawodowa i mobilność absolwentów**

Absolwenci *Kosmetologii I stopnia* w 76% byli gotowi do podjęcia pracy w innym zawodzie w przypadku trudności w znalezieniu zatrudnienia. 86% badanych byłoby w stanie zmienić miejsce zamieszkania, nawet na położone w innym województwie (90%). 71% badanych stanowiły osoby gotowe wyjechać za granicę.

⇒ **Szansą wyższa jakość kształcenia praktycznego oraz ściślejsze powiązanie programu z aktualną sytuacją na rynku pracy**

Niemal wszyscy absolwenci zapytani o to, jak UM mógłby pomóc im skutecznie wejść na rynek pracy wszyscy wskazywali, że zwiększając liczbę zajęć praktycznych oraz dbając o jakość praktyk. Ponad 70% badanych uważało, że należy program kształcenia w większym stopniu powiązać z aktualną sytuacją na rynku pracy. Co trzecia osoba wskazuje także na potrzebę rozszerzenia działalności Biura Karier.

6. LEKARSKI

⇒ **Brak bezrobotnych absolwentów kierunku**

Pomimo systematycznego wzrostu liczby absolwentów kierunku *Lekarskiego* nie występuje wśród nich zjawisko bezrobocia.

⇒ **Niska ocena organizacji studiów**

W porównaniu z innymi kierunkami studiów na UM kierunek *Lekarski* był jednym z dwóch najniżej oceniających ogólną organizację procesu kształcenia. Pozostałe aspekty warunków studiowania takie jak dostępność sprzętu oraz warunki rozwoju naukowego oceniono przeciętnie (odpowiednio 3,47 i 3,54). Należy zatem zadbać o lepszą koordynację szeroko rozumianego procesu kształcenia.

⇒ **Niska ocena praktycznego przygotowania do zawodu.**

Absolwenci kierunku *Lekarskiego* stosunkowo nisko oceniali stopień, w jakim studia kształtują kompetencje interpersonalne (3,18) oraz stopień dostosowania programu kształcenia do wymogów rynku pracy (3,14). Najlepiej oceniono aspekt związany z przekazywaniem wiedzy przez nauczyciela (3,66).

⇒ **Wysoka ocena satysfakcji z wyboru kierunku studiów**

Absolwenci wybierając kierunek *Lekarski* kierowali się zainteresowaniami, powołaniem, łatwością znalezienia pracy oraz prestiżem zawodu. Oczekiwania te zostały spełnione, ponieważ ocena

satysfakcji z wyboru kierunku była jedną z trzech najwyższych spośród wszystkich kierunków UM w Lublinie (8,64).

Nieco niżej oceniano satysfakcję z wyboru miejsca studiów (7,33). Ocena ta wynika z tego, że istotny był tu odsetek osób, które wybrały UM w Lublinie, ponieważ nie dostały się na inną Uczelnię medyczną oraz odsetek osób, które wybrały UM ze względu na dogodną lokalizację. Motywy te, jak wskazują wyniki badania sprzyjają niższej ocenie zadowolenia z wyboru Uczelni. Warto zatem podjąć działania mające na celu poprawę wizerunku Uniwersytetu zwłaszcza wśród kandydatów na studia na kierunku *Lekarskim*, tak aby to jakość kształcenia była głównym motywem jej wyboru.

⇒ **Słaba więź absolwentów z Uczelnią**

Ponad połowa badanych absolwentów nie zamierza utrzymywać żadnego kontaktu z Uczelnią. Osoby, które taki kontakt planują zamierzają kontynuować kształcenie lub uczestniczyć w monitoringu losów zawodowych.

⇒ **Duża aktywność dodatkowa w trakcie studiów**

Absolwenci kierunku *Lekarskiego* wykazywali wysoką aktywność w zakresie działalności w Kołach Naukowych (55%). Ponad co czwarty absolwent deklaruje, że podczas studiów uczestniczył w dodatkowych kursach i szkoleniach. Podobny odsetek osób działało w organizacjach studenckich. Co dziesiąta osoba podejmowała pracę zarobkową, a 5% badanych uczestniczyło w programach mobilności studentów Erasmus/Mostum.

⇒ **Niska ocena zdobytych umiejętności praktycznych**

Oceniając zdobyte w toku studiów kompetencje absolwenci kierunku *Lekarskiego*, podobnie jak na innych kierunkach, najwyżej oceniali swoją wiedzę teoretyczną (3,77), jednak charakteryzował ich wysokim krytycyzm, gdyż kierunek *Lekarski* był drugim kierunkiem najniżej oceniającym ten aspekt. Przeciętnie oceniono umiejętność posługiwania się językiem obcym (3,36), kompetencje społeczne (3,29) oraz zdobyte umiejętności w posługiwaniu się technologiami informatycznymi (3,19). Natomiast pod względem zdobytych umiejętności praktycznych był trzecim najniżej oceniającym kierunkiem studiów (2,74). Należy zatem dbać o jakość kształcenia praktycznego.

⇒ **Większość kontynuuje edukację. Wysoki odsetek planuje studia doktoranckie**

64% absolwentów po zakończeniu studiów zamierza kontynuować kształcenie. 78% podejmie specjalizację, 36% studia doktoranckie, 8% szkolenia i kursy a 5% studia podyplomowe. Najpopularniejszą specjalizacją były choroby wewnętrzne. Spośród osób, które deklarowały zamiar kontynuowania studiów na III stopniu kształcenia zdecydowana większość jako ich miejsce wybrałoby Uniwersytet Medyczny w Lublinie.

⇒ **Wysoki odsetek zamierza rozpocząć własną działalność gospodarczą**

Jedynie 10% absolwentów nie rozważało takiego rozwiązania. Natomiast 40% badanych deklaruje gotowość do rozpoczęcia samodzielnej działalności, a połowa absolwentów w momencie realizacji

badania jeszcze się nad tym nie zastanawiało. Należy zatem upowszechniać wiedzę o działalności tego typu już w trakcie studiów i zachęcać do samozatrudnienia.

⇒ **Optymistyczne spojrzenie na szanse zatrudnienia**

Absolwenci Kierunku *Lekarskiego* mieli dość wysokie oczekiwania odnośnie wysokości dochodu, od którego zgodziliby się podjąć zatrudnienie (2596 złotych netto). Był to jeden z dwóch kierunków, które wskazały najwyższą kwotę. Oczekiwania te były nieco niższe niż przed rokiem średnio o 217 zł, jednak absolwenci nadal nie martwili się o zatrudnienie. Odsetek bezrobotnych absolwentów po kierunku *Lekarskim* w ich opinii wynosi 4% a swoje szanse na znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie oceniają na 4,21 (na pięciostopniowej skali).

⇒ **Duża mobilność absolwentów**

Absolwenci w poszukiwaniu zatrudnienia byliby gotowi zmienić miejsce zamieszkania niezależnie od województwa. Ponad 65% deklaruowało gotowość do wyjazdu za granicę. Niski w stosunku do pozostałych kierunków studiów był natomiast odsetek gotowych pracować w zawodzie innym niż wyuczony.

⇒ **Zwiększenie ilości zajęć praktycznych szansą na poprawę kształcenia na kierunku**

Ponad 80% absolwentów zapytanych o to, w jaki sposób UM mógłby pomóc im w wejściu na rynek pracy wskazało na potrzebę zwiększenia ilości zajęć praktycznych. Ponad 60% wskazuje na potrzebę zapewnienia jakości praktyk zawodowych, a 56% badanych na powiązanie programu kształcenia z oczekiwaniami pracodawców i aktualną sytuacją na rynku pracy w branży medycznej. Wyjątkowo duży odsetek badanych (41%) podkreślał również potrzebę ściślejszej współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi.

7. KIERUNEK LEKARSKO-DENTYSTYCZNY

⇒ **Brak bezrobocia po kierunku Lekarsko-dentystycznym**

⇒ **Przeciętna ocena warunków studiowania**

Organizację studiów oceniono przeciętnie w porównaniu z innymi kierunkami (3,41). Przeciętna była również ocena dostępności sprzętu i wyposażenia wspierającego proces kształcenia (3,31). Warunki rozwoju naukowego również oceniono przeciętnie (3,48).

⇒ **Przeciętna ocena procesu dydaktycznego**

Proces dydaktyczny został oceniony przeciętnie. Umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczycieli osiągnęła ocenę 3,72, rozwój kompetencji interpersonalnych został oceniony na 3,65. Najniżej oceniono spójność programu studiów z aktualnymi potrzebami rynku pracy (3,45) jednak w porównaniu z poprzednią edycją badania odnotowano znaczny wzrost. W roku 2013 ten aspekt był oceniony bardzo nisko (2,63).

⇒ **Wysoka ocena satysfakcji z wyboru kierunku studiów**

Satysfakcja z wyboru kierunku studiów została oceniona wysoko (8,41). Był to jeden z pięciu kierunków studiów, którego absolwenci byli najbardziej zadowoleni. Wybierając ten kierunek studenci kierowali się głównie zainteresowaniami, łatwością znalezienia pracy, prestiżem zawodu i wysokimi zarobkami. Wysoka ocena wskazuje, że oczekiwania zostały spełnione.

Nieco niżej, choć również dość wysoko oceniono satysfakcję z wyboru Uczelni (7,53). Niższa ocena tego aspektu może wynikać z faktu, że większość osób wybrała UM ze względu na lokalizację, a niemal co piąta osoba nie dostała się na inną Uczelnię, a to sprzyja niższej ocenie satysfakcji pod tym względem.

⇒ **Większość absolwentów nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią**

Ponad 70% badanych deklaruje, że nie zamierza utrzymywać żadnej formy kontaktu z Uniwersytetem. Wśród pozostałych kontakt będzie polegał na kontynuacji nauki oraz uczestnictwie w monitoringu losów zawodowych.

⇒ **Duża popularność kursów i szkoleń w trakcie studiów**

Studenci kierunku *Lekarsko-dentystycznego* charakteryzowali się dość dużą aktywnością dodatkową w trakcie studiów. Ponad 43% uczestniczyło w kursach i szkoleniach, 34% w organizacjach studenckich, a 17% w Kołach Naukowych. Co dziesiąta osoba podejmowała pracę zarobkową.

⇒ **Niska ocena kompetencji językowych i umiejętności posługiwania się technologiami informatycznymi.**

Absolwenci podsumowując zdobyte kompetencje najwyżej ocenili swoje umiejętności praktyczne (3,84) oraz wiedzę teoretyczną (3,94). Nieco niżej oceniono zdobyte kompetencje społeczne (3,67). Zdobyte kompetencje językowe i umiejętności wykorzystywania technologii informatycznych zostały ocenione przez absolwentów kierunku *Lekarsko-dentystycznego* nisko na tle innych kierunków (oceny odpowiednio 2,99 i 3,11). Należy zatem zadbać o jak najwyższą jakość kursów językowych oraz zajęć dotyczących technologii informatycznych.

⇒ **Połowa badanych zamierza kontynuować edukację**

Plany dalszej edukacji deklarowało 50% badanych. 71% absolwentów kierunku *Lekarsko-dentystycznego* zamierzało rozpocząć specjalizację (najczęściej wybrano chirurgię stomatologiczną, ortodoncję, protetykę, oraz stomatologię zachowawczą), 44% uczestniczyć w szkoleniach i kursach (związane zakresem z medycyną estetyczną, ortodontologią oraz leczeniem kanałowym), a 12% zamierzało rozpocząć studia doktoranckie. Jako miejsce studiów doktoranckich najczęściej wskazywano UM w Lublinie.

⇒ **Własna działalność gospodarcza strategią na zatrudnienie**

Własną działalność gospodarczą zamierzało rozpocząć 78% badanych, natomiast 18% w momencie badania jeszcze się nad tym nie zastanawiało. Odsetek osób, które nie rozważyły takiej decyzji był znikomy.

⇒ **Optymistyczne spojrzenie na szanse zatrudnienia**

Absolwenci kierunku *Lekarsko-dentystycznego* mieli najwyższe oczekiwania odnośnie wysokości dochodu, od którego gotowi byliby podjąć pracę. Wskazana kwota netto wyniosła średnio 2.745 zł i była o 245zł niższa niż przed rokiem, co świadczy o niewielkim pogorszeniu nastrojów absolwentów. W opinii absolwentów bezrobocie wśród osób kończących ten kierunek wynosi jedynie 3%, a ocena szansy na znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie była najwyższą oceną wśród ogółu absolwentów UM w Lublinie (4,23).

⇒ **Wysoka mobilność absolwentów**

W przypadku trudności w znalezieniu pracy absolwenci deklarują gotowość zmiany miejsca zamieszkania nawet na położone w innym województwie, natomiast 59% byłaby skłonna wyjechać za granicę. Absolwenci kierunku *Lekarsko-dentystycznego* najrzadziej spośród wszystkich kierunków deklarowali gotowość do pracy w innym zawodzie (25%).

⇒ **Absolwenci dostrzegają szansę w dbaniu o jakość kształcenia praktycznego oraz powiązanie kształcenia z rynkiem pracy**

Absolwenci zapytani o to jak Uczelnia może im pomóc w skutecznym wejściu na rynek pracy wskazali przede wszystkim na możliwość zwiększenia ilości zajęć praktycznych, zadbanie o jakość praktyk zawodowych oraz ściślejsze powiązanie kształcenia z aktualną sytuacją i potrzebami rynku pracy. Co trzecia osoba wskazała także na potrzebę współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi.

8. PIELĘGNIARSTWO

⇒ **Spadek liczby bezrobotnych absolwentów kierunku Pielęgniarstwo**

W roku 2013/2014 mury UM w Lublinie opuściło 332 osoby (383 w roku 2012/2013). W związku ze spadkiem liczby absolwentów spadł także odsetek osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Obecnie wynosi on 0,9%, co oznacza że jedynie 3 osoby nie znalazły zatrudnienia po ukończeniu kierunku.

⇒ **Przeciętna ocena warunków studiowania**

Najniżej oceniana była organizacja studiów. Sprzęt i wyposażenie oraz warunki rozwoju naukowego oceniono przeciętnie w porównaniu z innymi kierunkami. Nieco wyższą satysfakcję pod każdym względem deklarują absolwenci *Pielęgniarstwa pomostowego*.

⇒ **Dość wysoka ocena procesu dydaktycznego absolwentów Pielęgniarstwa II stopnia**

Studenci *Pielęgniarstwa I stopnia* dość przeciętnie oceniali proces dydaktyczny w porównaniu z innymi kierunkami. Przekazywanie wiedzy przez nauczyciela oraz rozwój komunikacji interpersonalnej oceniono na poziomie około 3,8 na pięciostopniowej skali. Znacznie wyżej oceniali te aspekty absolwenci *Pielęgniarstwa II stopnia*, gdzie oceny te znajdowały się na poziomie 4,2. Najniżej, ale dość przeciętnie oceniono spójność programu kształcenia z potrzebami rynku pracy (3,42 – I stopień, 3,63 – II stopień). Absolwenci *studiów pomostowych* oceniali każdy aspekt średnio o około 0,2 wyżej niż absolwenci II stopnia.

⇒ **Wysoka satysfakcja z wyboru kierunku studiów i wyboru uczelni absolwentów II stopnia**

Wysoki poziom satysfakcji z wyboru kierunku deklarowali absolwenci *studiów pomostowych* (8,88) i był to drugi najwyższy wynik spośród wszystkich kierunków. Równie wysoka była satysfakcja absolwentów *Pielęgniarstwa II stopnia* (8,41), a przeciętna ocena dotyczyła absolwentów I stopnia (7,43). Wysokie oceny tego aspektu wśród absolwentów studiów pomostowych wynikały między innymi z tego, że uważają ten zawód za prestiżowy oraz zgodny z powołaniem i zainteresowaniami. Absolwenci studiów stopnia I i II również deklarowali zainteresowania i powołanie jako główne motywy wyboru tego kierunku, jednak bardzo rzadko wskazywano na prestiż tego zawodu.

Satysfakcja z wyboru Uczelni była wysoka wśród absolwentów *Pielęgniarstwa II stopnia* (8,22) oraz *studiów pomostowych* (8,13). Absolwenci *Pielęgniarstwa I stopnia* oceniali ją wysoko (7,27), lecz w porównaniu z innymi kierunkami dość przeciętnie. Wśród motywów wyboru UM wskazywano, oprócz lokalizacji, renomę Uczelni oraz wysoki poziom nauczania.

⇒ **Słaba więź absolwentów z uczelnią**

Duży odsetek absolwentów studiów *Pielęgniarstwa II stopnia* (50%) oraz *studiów pomostowych* (38%) nie zamierza utrzymywać w przyszłości kontaktu z Uczelnią. Absolwenci studiów *Pielęgniarstwa I stopnia* oraz *pomostowych* wskazywali kontynuację kształcenia jako formę podtrzymania kontaktu. Należy zatem promować podtrzymywanie kontaktu z Uniwersytetem, gdyż jest to forma wymiany informacji pozwalająca na lepsze kształtowanie programu kształcenia.

⇒ **Niewielki poziom dodatkowej aktywności w trakcie studiów**

Najpopularniejszą formą dodatkowej aktywności podejmowanej przez absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo* były kursy i szkolenia oraz wolontariat. Koła Naukowe cieszyły się umiarkowanym zainteresowaniem wśród absolwentów *Pielęgniarstwa II stopnia* (15%) natomiast mniejszym wśród pozostałych. Duży odsetek absolwentów kierunku *Pielęgniarstwo* nie prowadziło dodatkowej aktywności podczas studiów (I stopień – 54%, II stopień – 39%, pomostowe – 63%). Należy zatem promować aktywność, gdyż przyczynia się ona do kształtowania umiejętności istotnych na rynku pracy, a aktywne osoby lepiej oceniają swoje kompetencje.

⇒ **Wysoka ocena zdobytych umiejętności praktycznych**

Swoje kompetencje w zakresie wiedzy oraz umiejętności praktycznych absolwenci *Pielęgniarstwa* oceniali dość wysoko. Ocena umiejętności praktycznych, na tle innych kierunków, była szczególnie wysoka na każdym na każdym poziomie kształcenia (I stopień – 4,14, II stopień – 4,11, pomostowe – 4,13).

Absolwenci *Pielęgniarstwa I stopnia* nisko oceniali natomiast inne zdobyte kompetencje, w szczególności związane z językiem obcym i technikami informatycznymi (odpowiednio 2,83 i 2,94).

Również niżej, w porównaniu do *Pielęgniarstwa II stopnia*, został oceniony aspekt związany z kompetencjami społecznymi (I stopień – 3,47, II stopień – 3,96). Należy zatem zadbać o jakość kształcenia na pierwszym stopniu, w szczególności dbając o odpowiedni „przyrost kompetencji” w stosunku do drugiego stopnia.

⇒ **Duży odsetek planujących dalszą edukację**

Wśród absolwentów *Pielęgniarstwa I stopnia* 82% zamierza kontynuować edukację, a prawie 10% jeszcze się nad tym nie zastanawiało, natomiast odsetek osób wykluczających takie rozwiązanie wynosił 8%. Co trzeci absolwent studiów *Pielęgniarstwa II stopnia* zamierzał kształcić się dalej, także podobny odsetek absolwentów jeszcze nie podjęło decyzji. Również wśród absolwentów *studiów pomostowych* odsetek planujących dalszą edukację był wysoki i wynosił 75%.

98% osób planujących dalsze kształcenie wśród absolwentów *Pielęgniarstwa I stopnia* wybierało kontynuację kształcenia na II stopniu. Co druga osoba wśród absolwentów *studiów pomostowych* zamierzała podjąć studia II stopnia lub podjąć się zrobienia specjalizacji.

Szkolenia i kursy popularne były wśród absolwentów studiów II stopnia. Również istotny odsetek decyduje się na specjalizację. Najczęściej wskazywaną specjalizacją przez absolwentów tego kierunku było pielęgniarstwo anestezjologiczne. Często wskazywano również pielęgniarstwo chirurgiczne.

⇒ **Niski odsetek osób planujących własną działalność gospodarczą**

Jedynie 10% absolwentów *Pielęgniarstwa I stopnia* i 13% *Pielęgniarstwa II stopnia* planuje założyć działalność gospodarczą. Większość nie zastanawiała się jeszcze nad takim rozwiązaniem, natomiast co trzecia osoba nie bierze go pod uwagę.

⇒ **Przeciętne oczekiwania finansowe oraz ocena szans na rynku pracy**

Oczekiwania finansowe absolwentów *Pielęgniarstwa*, na tle innych kierunków były przeciętne (w przedziale jednego odchylenia standardowego) i wynosiły dla *Pielęgniarstwa I stopnia* 1841 złotych, a dla *Pielęgniarstwa II stopnia* 1885 złotych. W porównaniu z rokiem ubiegłym, kwota od której zdolni byliby rozpocząć pracę absolwenci stopnia drugiego spadła o niemal 300zł, co oznacza pogorszenie się opinii na temat ich pozycji na rynku pracy. W związku z tym wysoki był także, w opinii absolwentów, odsetek bezrobotnych kończących kierunek *Pielęgniarstwo*.

Absolwenci I stopnia wskazywali, że bez pracy pozostaje 37%, II stopnia 35% natomiast studiów pomostowych 17%. Absolwenci tego kierunku w porównaniu z innymi dość wysoko oceniali szansę na znalezienie pracy w zawodzie. Nieco niżej te szanse oceniali absolwenci studiów II stopnia i studiów pomostowych niż stopnia pierwszego.

⇒ **Duża mobilność i elastyczność zawodowa absolwentów Pielęgniarstwa**

Duży odsetek absolwentów zgodziłby się na pracę w innym zawodzie w przypadku trudności w znalezieniu zatrudnienia. W przypadku studiów I stopnia wyniósł on około 75%, natomiast wśród absolwentów studiów II stopnia wyniósł on 52%. Absolwenci studiów pomostowych byliby zmienić zawód w 62% przypadków.

Dla absolwentów studiów I i II stopnia nie stanowiłaby problemu zmiana miejsca zamieszkania na inne miasto (odpowiednio 87% i 71%) i województwo (odpowiednio 80% i 70%), gdyby nie mogli znaleźć pracy. Odsetek gotowych wyjechać za granicę wśród absolwentów wynosił: 74% wśród

absolwentów I stopnia i 64% wśród absolwentów stopnia drugiego. Absolwenci studiów pomostowych gotowi byłoby wyjechać za granicę częściej niż zmienić miejsce zamieszkania w obrębie kraju.

⇒ **Według absolwentów szansę stanowi lepsza jakość praktyk zawodowych oraz powiązanie kształcenia z rynkiem pracy**

Absolwenci zapytani o to w jaki sposób UM mógłby pomóc skutecznie wejść absolwentom na rynek pracy wskazali działania mające na celu zapewnienie jak najwyższej jakości praktyk oraz dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Ponad 35% wskazywało także na potrzebę rozwinięcia oferty Biura Karier oraz współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi.

9. POŁOŻNICTWO

⇒ **Spadek bezrobocia wśród absolwentów Położnictwa**

W związku ze zmniejszającą się liczbą absolwentów (2012 – 153 osoby, 2013 – 143 osoby, 2014 – 138 osób), spadł również odsetek bezrobotnych, który wśród absolwentów rocznika 2013/2014 wyniósł 4,3%. Oznacza to, że zatrudnienia nie znalazło 6 osób.

⇒ **Wysoka ocena dostępności sprzętu oraz warunków rozwoju naukowego**

Warunki studiowania zostały ocenione przeciętnie pod względem organizacji studiów (3,31 - I stopień, 3,59 - II stopień). Dość wysoko, szczególnie na II stopniu kształcenia, oceniano warunki rozwoju naukowego (3,78 I stopień, 4,10-II stopień). Pozytywnie absolwenci *Położnictwa* wyróżniali się na tle innych kierunków pod względem oceny dostępności sprzętu i wyposażenia wspierającego proces dydaktyczny. (I stopień – 3,94, II stopień – 4,10).

Natomiast absolwenci *Położnictwa pomostowego* w każdym badanym aspekcie wyróżniali się najwyższą oceną w porównaniu z innymi kierunkami.

⇒ **Absolwenci studiów I stopnia mniej zadowoleni z procesu dydaktycznego niż absolwenci stopnia II.**

Pod względem umiejętności nauczycieli w zakresie przekazywania wiedzy absolwenci kierunku *Położnictwo II stopnia* byli jednym z trzech kierunków najwyższej oceniających ten aspekt procesu dydaktycznego (4,32). Ocena absolwentów studiów I stopnia była nieco niższa, ale nadal w porównaniu z innymi kierunkami dość wysoka (3,90). Również pod względem kształtowania kompetencji interpersonalnych absolwenci kierunku *Położnictwo II stopnia* byli jednym z najbardziej zadowolonych kierunków (4,21) natomiast entuzjazm absolwentów II stopnia był już umiarkowany (3,84).

Znacznie niżej oceniano spójność programu kształcenia do wymogów rynku pracy (3,27 – I stopień, 3,53 – II stopień). Należy zatem zadbać o jakość programów studiów, oraz w większym stopniu dostosować go do współczesnych realiów rynku pracy.

Ocena procesu dydaktycznego na *studiach pomostowych* znajdowała się wśród najwyższych w każdym aspekcie, w porównaniu do innych kierunków studiów. Jest to szczególnie dobry prognostyk,

gdyż absolwenci *Pielęgniarstwa pomostowego* to osoby pracujące w zawodzie podczas studiów i w pełni znający realia rynku pracy.

⇒ **Wysokie zadowolenie z wyboru kierunku absolwentów Położnictwa II stopnia**

Absolwenci *Położnictwa II stopnia* deklarowali wysokie zadowolenie z wyboru kierunku studiów (8,21). W porównaniu z poprzednią edycją badania jest to dość wyraźny wzrost oceny, gdyż w roku 2013 wyniosła ona zaledwie 6,88. Absolwenci studiów *Położnictwo I stopnia* swoją satysfakcję ocenili na 7,67, co w porównaniu z innymi kierunkami stanowi ocenę przeciętną. Niższa ocena może wynikać między innymi z tego, że niemal 15% absolwentów studiów I stopnia jako motyw wyboru kierunku wskazało fakt, że nie zostali przyjęci na inny kierunek studiów. Wszyscy absolwenci *studiów pomostowych* wskazywali, że kierunek był zgodny z zainteresowaniami, a uzyskany zawód cechuje się wysokim prestiżem. Dlatego też ocena wyboru kierunku była wśród tych osób bardzo wysoka (9,50).

Również wysoka była satysfakcja z wyboru miejsca studiów wśród absolwentów studiów *Położnictwo II stopnia*, którą oceniono na 8,11 natomiast na stopniu pierwszym na 7,65. Absolwenci *studiów pomostowych* byli najbardziej zadowoleni z wyboru Uczelni (9,90). Dla istotnej części absolwentów głównym powodem wyboru UM była dogodna lokalizacja, ale także renoma uczelni oraz wysoki poziom nauczania.

⇒ **Dalsze kształcenie jako forma utrzymywania kontaktu z Uczelnią**

Zdecydowana większość absolwentów kierunku *Położnictwo I stopnia* deklaruje utrzymywanie kontaktu z Uczelnią poprzez dalsze kształcenie. Wśród absolwentów *studiów pomostowych* taką deklarację składa 90% osób. Wśród absolwentów *Położnictwa II stopnia* brak kontaktu z uczelnią deklaruje 25% osób, a co trzecia osoba zamierza podjąć się dalszej edukacji bądź brać udział w badaniach losów zawodowych absolwentów.

⇒ **Niska aktywność podczas studiów I stopnia oraz wysoka popularność kursów i szkoleń realizowanych w trakcie studiów II stopnia**

Absolwenci *Położnictwa I stopnia* w większości nie prowadzili dodatkowej działalności podczas studiów. Odsetek takich osób wynosił ponad 60%, gdy na studiach II stopnia i pomostowych odsetek ten był zdecydowanie niższy (odpowiednio 21% i 33%). Bardzo duża liczba absolwentów studiów II stopnia, uczestniczyła w dodatkowych kursach i szkoleniach (68%). Na studiach I stopnia odsetek ten wynosił już tylko 27%, a na studiach pomostowych 22%. Absolwenci studiów II stopnia częściej niż pozostali uczestniczyli w działalności Kół Naukowych. Studia pomostowe wyróżniały się pod względem osób pracujących zarobkowo (56%).

⇒ **Wysoka ocena zdobytej wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych**

Na tle innych kierunków *Położnictwo* niezależnie od stopnia kształcenia wyróżniało się pod względem zdobytej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych. Szczególnie wysoko uzyskaną wiedzę teoretyczną oceniali absolwenci drugiego stopnia (4,37) oraz studiów pomostowych (4,80). Umiejętności praktyczne oceniano odpowiednio: I stopień – 3,92, II stopień – 4,11, pomostowe – 4,90. Inne aspekty na tle innych kierunków wypadały dość przeciętnie.

⇒ **Studia II stopnia, specjalizacja i kursy główną strategią rozwoju**

Dalsze plany edukacyjne absolwentów kierunku *Położnictwo I stopnia* dotyczyły kontynuacji kształcenia na studiach II stopnia (91%). Wśród absolwentów studiów II stopnia 63% planowało dalszy rozwój zawodowy w formie kursów i szkoleń (75%) oraz specjalizacji (50%). Absolwenci studiów na kierunku *Położnictwo pomostowe* deklarowali zamiar dalszej edukacji na studiach II stopnia i uzyskanie specjalizacji.

⇒ **Duży odsetek niezdecydowanych co do własnej działalności gospodarczej**

Tylko co trzeci absolwent *Położnictwa I stopnia* i co szósty *Położnictwa II stopnia* zamierzał założyć własną działalność gospodarczą. W porównaniu z innymi kierunkami był to niewielki odsetek. Mało było również osób, które nie rozważały w ogóle takiego rozwiązania, natomiast połowa w momencie badania była nie zdecydowana co wskazuje, że możliwe jest przekonanie większej liczby osób do próby samozatrudnienia poprzez upowszechnianie wiedzy i promocji przedsiębiorczości.

⇒ **Pesymistyczne spojrzenie na szanse zatrudnienia**

Oczekiwania odnośnie wynagrodzenia, od którego absolwenci zgodziliby się zacząć pracę były zróżnicowane pomiędzy I a II stopniem kształcenia oraz studiami pomostowymi.

Absolwenci I stopnia podawali kwotę 1741 złotych netto, a absolwenci studiów pomostowych 2340 złotych. Absolwenci II stopnia gotowi byli rozpocząć pracę od 2135 złotych netto i była to kwota o 360 złotych wyższa niż rok wcześniej. Nie oznacza to jednak polepszenia opinii na temat szans absolwentów na rynku pracy, ponieważ wskazywano na wysoki odsetek bezrobotnych po tym kierunku.

Odsetek ten wynosi zdaniem absolwentów studiów I stopnia 54%, a w opinii absolwentów studiów stopnia drugiego 45%. Ponadto absolwenci studiów II stopnia nisko oceniali swoje szanse na znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie (2,42). Absolwenci stopnia I wskazali nieco wyższą ocenę, choć również niską (2,78).

⇒ **Duża mobilność i elastyczność zawodowa**

Wysoki odsetek badanych zgodziłoby się w przypadku trudności w znalezieniu zatrudnienia pracować w zawodzie innym niż wyuczony (I stopień – 73%, II stopień – 63%, pomostowe – 50%). Niemal 90% absolwentów I stopnia zgodziłaby się zmienić miejsce zamieszkania by podjąć zatrudnienie. W przypadku studiów II stopnia byłoby to 74% osób, a 56% osób ze studiów pomostowych. Absolwenci byliby też gotowi wyjechać poza granicę województwa, z wyłączeniem absolwentów studiów pomostowych gdzie tylko co czwarta osoba zadeklarowała taką ewentualność. Poza granice kraju zgodziłaby się wyjechać ponad 60% absolwentów I i II stopnia oraz co trzecia osoba ze studiów pomostowych.

⇒ **Absolwenci dostrzegają szansę w lepszym powiązaniu programu studiów z potrzebami rynku pracy i dbaniu o jakość praktyk zawodowych.**

60% respondentów zapytanych o to, jak UM mógłby pomóc im w skutecznym wejściu na rynek pracy wskazało na dostosowanie programu kształcenia do potrzeb i oczekiwań pracodawców oraz zadbanie o wysoką jakość praktyk zawodowych.

Ponad co trzeci absolwent wskazywał na potrzebę wsparcia ze strony Biura Karier, współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi oraz zwiększenie liczby zajęć praktycznych.

10. RATOWNICTWO MEDYCZNE

⇒ **Wzrost bezrobocia w stosunku do roku poprzedniego**

W porównaniu z rokiem poprzednim bezrobocie wśród absolwentów *Ratownictwa medycznego* rocznika 2013/2014 było wyższe o ponad 2 pkt procentowe i wynosi obecnie 8,8%. Oznaką nasycenia rynku w absolwentów tego kierunku może być fakt wzrostu bezrobocia przy jednoczesnym spadku liczby absolwentów. W roku 2013/2014 Uniwersytet wypromował 34 osoby, a w roku poprzednim 60 osób.

⇒ **Dość wysoka ocena warunków studiowania**

Poszczególne oceny warunków studiowania na kierunku *Ratownictwo medyczne* były dość wysokie i znajdowały się zawsze w pierwszej czwórce w porównaniu z innymi kierunkami. Organizację studiów oceniono na 3,82, warunki rozwoju naukowego oceniono na 3,94, a dostępność sprzętu i wyposażenie wspomagające proces kształcenia oceniono na 4,06.

⇒ **Wysoka ocena procesu dydaktycznego**

Absolwenci *Ratownictwa medycznego* pozytywnie wyróżniają się na tle pozostałych kierunków pod względem oceny umiejętności nauczycieli w zakresie przekazywania wiedzy (4,35). Wysoko również oceniono studia pod względem kształtowania kompetencji interpersonalnych (4,24). Jedynym aspektem, który znajdował się na przeciętnym poziomie było dostosowanie programu kształcenia do wymogów rynku pracy (3,38).

⇒ **Przeciętna satysfakcja z wyboru kierunku studiów i wysoka z wyboru Uczelni**

Absolwenci kierunku *Ratownictwo medyczne* swoją satysfakcję z wyboru kierunku studiów ocenili dość wysoko (7,82), jednak w porównaniu do innych kierunków był to wynik przeciętny. Wybierając kierunek studiów absolwenci kierowali się zainteresowaniami i powołaniem. Jedynie co dziesiąta osoba wybrała *Ratownictwo medyczne* gdyż nie została przyjęta na inny kierunek.

Ratownictwo medyczne było jednym z trzech najlepiej ocenianych kierunków pod względem zadowolenia absolwentów z wyboru Uczelni (8,15). Wybierając Uczelnię absolwenci kierowali się przede wszystkim jej prestiżem, lokalizacją oraz jakością kształcenia.

⇒ **Słaba więź absolwentów z Uczelnią**

Ponad połowa badanych absolwentów nie zamierza utrzymywać żadnego kontaktu z Uczelnią. Osoby, które taki kontakt planują zamierzają kontynuować kształcenie lub uczestniczyć w monitoringu losów zawodowych.

⇒ **Przeciętna aktywność w trakcie studiów**

21% podnosiło swoje kompetencje w ramach kursów i szkoleń, 33% uczestniczyło w Kołach Naukowych, 12% pracowało zawodowo. 39% nie podejmowało żadnej działalności, na co warto zwrócić uwagę podczas planowania rozwoju kierunku, gdyż aktywność taka sprzyja rozwojowi kompetencji przydatnych w pracy zawodowej.

⇒ **Wysoka ocena zdobytej wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych**

Absolwenci kierunku *Ratownictwo medyczne* dość wysoko oceniali zdobytą wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne (odpowiednio 4,09 i 4,12). Inne aspekty, na tle pozostałych kierunków, zostały ocenione przeciętnie.

⇒ **Większość absolwentów zamierza kontynuować kształcenie na studiach II stopnia**

52% absolwenci kierunku *Ratownictwo medyczne* zamierzało kontynuować kształcenie, co stanowi dość duży odsetek, jednak co trzeci badany deklarował brak takich planów. Absolwenci *Ratownictwa medycznego* planujący podjąć studia II stopnia (76%) wskazywali że będą to studia w zakresie zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego. Wśród szkoleń i kursów wskazywano szkolenia zwiększające kwalifikacje zawodowe, kursy ALS i ITLS. Osoby planujące podjęcie studiów podyplomowych jako ich kierunek wskazały bhp lub edukację dla bezpieczeństwa.

⇒ **Niski odsetek absolwentów zamierza złożyć własną działalność gospodarczą**

Jedynie 12% absolwentów kierunku *Ratownictwo medyczne* zamierza założyć własną działalność gospodarczą. Co trzeci badany nie zamierza prowadzić własnej działalności. Jednak ponad połowa absolwentów nie zastanawiała się jeszcze nad tym. Należy zatem podjąć działania upowszechniające wiedzę na temat możliwości, procedur oraz dostępnych form wsparcia w celu zwiększenia odsetka osób, gotowych do podjęcia próby samozatrudnienia.

⇒ **Pesymistyczne spojrzenie na szanse zatrudnienia**

W porównaniu z innymi kierunkami, absolwenci kierunku *Ratownictwo medyczne* mieli przeciętne oczekiwania odnośnie pierwszych zarobków (1947 złotych netto). Badani zdają sobie jednak sprawę z trudnej sytuacji na rynku, gdyż w ich opinii 60% absolwentów tego kierunku pozostaje bez pracy, a swoje szanse na znalezienie zatrudnienia w zawodzie oceniają nisko (2,56).

⇒ **Duży odsetek gotowych wyjechać za granicę**

Ponad 76% absolwentów kierunku *Ratownictwo medyczne* w przypadku trudności w poszukiwaniu zatrudnienia gotowych byłoby wyjechać za granicę. Jest to kierunek, którego absolwenci najczęściej wskazywali taką gotowość. Problemu, zdaniem absolwentów nie sprawiłaby również migracja wewnątrz kraju. Także ponad 80% absolwentów byłoby gotowych pracować w zawodzie innym niż wyuczony.

⇒ **Według absolwentów szansę stanowi wysoka jakość kształcenia praktycznego oraz dostosowanie programu do potrzeb rynku pracy.**

Najczęściej podkreślano, że Uczelnia mogłaby pomóc absolwentom wejść skutecznie na rynek pracy poprzez lepsze kształtowanie umiejętności praktycznych w trakcie zajęć i praktyk zawodowych,

a także poprzez powiązanie kształcenia z oczekiwaniami pracodawców i aktualnymi potrzebami rynku pracy.

Co trzeci badany wskazywał także na potrzebę prowadzenia monitoringu losów zawodowych absolwentów.

11. TECHNIKI DENTYSTYCZNE

⇒ **Niski odsetek bezrobotnych**

W rejestrze Urzędu Pracy odsetek bezrobotnych absolwentów *Technik dentystycznych* wyniósł 5,6%, co oznacza, że jedynie jedna osoba nie znalazła zatrudnienia po tym kierunku.

⇒ **Bardzo niska ocena dostępności sprzętu i wyposażenia**

Absolwenci *Technik dentystycznych* dość wysoko, w porównaniu z innymi kierunkami, ocenili organizację zajęć (3,89). Przeciętnie oceniono warunki rozwoju naukowego (3,53).

Szczególnie niepokojąca jest jednak ocena dostępności sprzętu wspomagającego proces kształcenia. Absolwenci ocenili ten aspekt najniżej ze wszystkich badanych kierunków (2,18). Należy zatem zadbać o lepszą dostępność i jakość wyposażenia.

⇒ **Wysoka ocena procesu dydaktycznego**

Ocena procesu dydaktycznego wśród absolwentów *Technik dentystycznych* była wysoka. Umiejętność nauczycieli w zakresie przekazywania wiedzy oraz kształtowanie kompetencji interpersonalnych oceniono na 4,29. Dość niska była natomiast ocena spójności programu studiów z aktualnym zapotrzebowaniem na kompetencje na rynku pracy (3,29).

⇒ **Wysoka ocena satysfakcji z wyboru kierunku studiów**

Absolwenci *Technik dentystycznych* wysoko ocenili swoją satysfakcję z wyboru kierunku studiów (8,35). Spośród powodów wyboru kierunku najczęściej wskazywano na zainteresowania, a co czwarta osoba kierowała się perspektywą wysokich zarobków oraz prestiżem zawodu.

Równie wysoka (7,94) była satysfakcja z wyboru Uczelni. Absolwenci w tym względzie kierowali się głównie dogodną lokalizacją, a prawie co druga osoba prestiżem i renomą Uczelni.

⇒ **Słaba więź absolwentów z Uczelnią**

Ponad 40% absolwentów deklaruje, że nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uczelnią. Jedną z form kontaktu z Uczelnią jaką deklarowali absolwenci była kontynuacja nauki. Jedynie 6% zamierza uczestniczyć w badaniach losów zawodowych. 18% wskazuje na inne kontakty z Uczelnią, a jedna osoba wskazuje na kontakt z nauczycielem akademickim jako formę pośrednią utrzymywania więzi z UM.

⇒ **Niski poziom dodatkowej aktywności podczas studiów**

Pracę zarobkową podczas studiów podejmował co czwarty absolwent kierunku *Techniki dentystyczne*. Podobny odsetek absolwentów uczestniczył w dodatkowych kursach i szkoleniach. Inne

rodzaje aktywności podejmował mniejszy odsetek osób. W kołach naukowych uczestniczyło 19% badanych, w organizacjach studenckich 12,5%, a w wolontariacie nieco ponad 6%. Prawie 45% nie podejmowała żadnej aktywności dodatkowej. Należy zatem zadbać o większą aktywność studentów tego kierunku, gdyż sprzyja to rozwojowi kompetencji potrzebnych również na rynku pracy.

⇒ **Wysoka ocena zdobytych kompetencji**

Absolwenci wysoko oceniają zdobytą wiedzę teoretyczną (4,18) oraz umiejętności praktyczne (4,06). Kompetencje językowe i społeczne oceniono przeciętnie (odpowiednio 3,71 i 3,69). Najniżej oceniono wykorzystywanie technologii informatycznych podczas zajęć (3,12).

⇒ **Zdecydowana większość planuje dalszą edukację**

Niemal 65% absolwentów kierunku *Techniki dentystyczne* planuje dalszą edukację a 12% jeszcze nie podjęło decyzji. Zazwyczaj absolwenci deklarowali podjęcie studiów II stopnia na kierunku *Zdrowie publiczne* oraz rozpoczęcie studiów na kierunku *Lekarsko – dentystycznym*.

⇒ **Większość absolwentów planuje samozatrudnienie**

Własną działalność gospodarczą zamierzało rozpocząć 82% badanych, co na tle innych kierunków jest najwyższym wynikiem. 12% w momencie badania jeszcze się nad tym nie zastanawiało. Odsetek osób, które nie rozważyły takiej decyzji był znikomy.

⇒ **Niskie oczekiwania odnośnie wynagrodzenia i pesymistyczna ocena szans zatrudnienia**

Spośród wszystkich kierunków studiów na UM technicy dentystyczni wskazali jedną z dwóch najniższych kwot netto, od której zgodziliby się rozpocząć pracę (1640zł). Była to kwota o 240 złotych wyższa niż rok wcześniej. W opinii absolwentów odsetek bezrobotnych wśród kończących ten kierunek wynosi 36%, a szanse na znalezienie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie oceniane były na 2,82 na pięciostopniowej skali.

⇒ **Duża mobilność i elastyczność zawodowa absolwentów**

W przypadku problemów ze znalezieniem zatrudnienia absolwenci kierunku *Techniki dentystyczne* w innym zawodzie zgodziłoby się pracować 70% badanych. Większość byłoby także gotowych zmienić miejsce zamieszkania na inne miasto (88%) i województwo (82%). Wśród absolwentów kierunku *Techniki dentystyczne* odnotowano wysoki odsetek osób, które zgodziłyby się wyjechać za granicę (71%).

⇒ **Dbanie o jakość praktycznej strony kształcenia szansą na poprawę kształcenia**

Absolwenci zapytanie o możliwe działania na rzecz zwiększenia szans na rynku pracy wskazali na potrzebę dbania o jakość praktyk zawodowych oraz zwiększenia ilości zajęć praktycznych realizowanych na kierunku.

Co trzecia osoba wskazała także na potrzebę dostosowania oferty Biura Karier o kursy i szkolenia przeznaczonych dla tego kierunku. Prawie 30% osób wskazywało także, że należy dostosować program kształcenia do wymogów rynku pracy oraz zwiększyć skalę i zakres współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi.

12. ZDROWIE PUBLICZNE

⇒ Spadek odsetka bezrobotnych

Wśród absolwentów rocznika 2013/2014 odsetek bezrobotnych wyniósł 6,3% i był o ponad 4 punkty procentowe niższy niż w roku poprzednim. Spośród 142 absolwentów jedynie dziewięć osób pozostawało bez zatrudnienia.

⇒ Niska ocena organizacji studiów wśród absolwentów studiów I stopnia

Nieco wyżej warunki studiowania oceniali absolwenci studiów II stopnia niż stopnia I. Pozostałe aspekty osiągnęły wartość przeciętną, nie przekraczającą 4 na pięciostopniowej skali. Najniższe zadowolenie wskazywali absolwenci studiów I stopnia pod względem organizacji studiów (3,21), na co należy zwrócić uwagę podczas doskonalenia procesu kształcenia.

⇒ Niska ocena procesu kształcenia

Absolwenci *Zdrowia publicznego studiów I stopnia* wskazywali na dość niski, w porównaniu z innymi kierunkami, stopień zadowoleni z jakości pracy dydaktycznej nauczycieli. Ocena 3,44 była drugą najniższą oceną wskazaną przez ogół absolwentów. Nisko oceniano także spójność programów kształcenia z wymogami rynku pracy (pierwszy stopień – 2,56, drugi – 3,13). Dość przeciętnie oceniano kształtowanie kompetencji interpersonalnych (pierwszy stopień - 3,21, drugi - 3,51).

⇒ Niskie zadowolenie z wyboru kierunku studiów

Absolwenci kierunku *Zdrowie publiczne* deklarowali najniższe zadowolenie z wyboru kierunku studiów (I stopień - 5,26 ; II stopień – 5,22). Na ocenę absolwentów z pewnością miał wpływ wysoki odsetek osób, które wybrały ten kierunek, ponieważ nie zostały przyjęte na inny kierunek studiów (I stopień – 33% ; II stopień – 44%).

Zadowolenie z wyboru miejsca studiów absolwentów *Zdrowia publicznego I stopnia* było przeciętne (6,36), jednak na tle innych kierunków była to najniższa ocena. Absolwenci II stopnia oceniali ten aspekt wyżej (7,61) ale w porównaniu do innych kierunków była to również ocena przeciętna. Przy wyborze UM kierowano się głównie renomą i prestiżem ukończenia uczelni o profilu medycznym.

⇒ Słaba więź absolwentów z Uczelnią

Większość badanych, poza kontynuacją kształcenia przez absolwentów studiów I stopnia nie zamierza utrzymywać kontaktu z Uniwersytetem. Jedynie około 15% na studiach obu stopni zamierza uczestniczyć w badaniach losów zawodowych absolwentów.

⇒ Niska aktywność dodatkowa absolwentów

Co czwarty absolwent II stopnia podejmował pracę zarobkową podczas studiów, uczestniczył dodatkowych kursach i szkoleniach bądź udzielał się w Kole Naukowym. Na studiach I stopnia

absolwenci korzystali głównie z oferty dodatkowych kursów i szkoleń (28%), działali w Kole Naukowym (21%) oraz pracowali zarobkowo (21%). Inne formy aktywności nie były zbyt popularne na obu stopniach studiów. Co szczególnie ważne, odsetek absolwentów *Zdrowia publicznego*, którzy nie podejmowali dodatkowej aktywności w trakcie studiów był wysoki i wynosił odpowiednio: I stopień – 36% ; II stopień – 45%. Należy zatem upowszechniać wiedzę na temat korzyści płynących z aktywności podczas studiów, ze zdobywania doświadczeń i kształtowania tzw. kompetencji miękkich.

⇒ **Niska ocena zdobytych kompetencji**

Absolwenci kierunku *Zdrowie publiczne* byli jednym z trzech najniżej oceniających zdobytą wiedzę (I stopień-3,79 ; II stopień-3,80). Szczególnie nisko oceniali swoje umiejętności praktyczne absolwenci studiów I stopnia (2,13) i był to najniższy wynik na tle innych kierunków. Przeciętnie oceniano zdobyte kompetencje społeczne (I stopień - 3,36 ; II stopień – 3,53). Absolwenci studiów I stopnia niżej niż absolwenci II stopnia oceniali swoje umiejętności językowe oraz umiejętność posługiwania się technologiami informatycznymi. Te aspekty uzyskały wartość 3,13, gdy na studiach drugiego stopnia były to wartości przeciętne (3,43 i 3,65).

⇒ **Duży odsetek nie zamierza kontynuować edukacji po ukończeniu studiów II stopnia.**

Niemal 70% absolwentów studiów I stopnia zamierzało kontynuować studia na II stopniu kształcenia. Osoby kończące studia II stopnia już tylko w 40% deklarowały dalsze plany kształcenia. Podobny odsetek nie planował dalszego rozwoju. W porównaniu z innymi kierunkami był to odsetek bardzo duży. Ponad połowa absolwentów II stopnia, którzy zamierzali kontynuować edukację najczęściej planowała studia podyplomowe z zakresu: pedagogiki, organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia, dietetyki, przygotowania pedagogicznego. Co trzecia osoba planuje dokończenie w ramach kursów i szkoleń.

⇒ **Absolwenci II stopnia zamierzają założyć własną działalność gospodarczą**

Ponad 40% absolwentów drugiego stopnia zamierza założyć własną działalność gospodarczą, a jedynie 2% wyklucza taką ewentualność. Wśród absolwentów pierwszego stopnia co czwarty badany planuje samozatrudnienie. Wysoki jest procent osób, które jeszcze nie zastanawiały się nad założeniem własnej działalności (I stopień – 51% ; II stopień – 56%). Warto więc podjąć działania zwiększające szanse na skuteczne podjęcie takiej formy zatrudnienia oraz upowszechniać postawy przedsiębiorcze i kreatywne wśród pozostałych studentów, którzy nie zastanawiali się nad takim rozwiązaniem.

⇒ **Pesymistyczna ocena szans na zatrudnienie w wyuczonym zawodzie**

Według absolwentów studiów I stopnia bezrobocie wśród absolwentów *Zdrowia Publicznego* sięga 64% natomiast według absolwentów studiów stopnia II 62%. Szanse na znalezienie pracy zgodnej z ukończonym kierunkiem studiów absolwenci studiów I stopnia oceniają najniżej ze wszystkich absolwentów UM (2,13).

Oczekiwania absolwentów kierunku *Zdrowie Publiczne* odnośnie pierwszego wynagrodzenia były dość wysokie i wynosiły wśród absolwentów studiów I stopnia średnio 1.665 zł. netto, natomiast wśród absolwentów studiów stopnia II 1.751zł. netto.

⇒ **Wysoka mobilność i elastyczność zawodowa absolwentów**

Wszyscy absolwenci studiów I stopnia w przypadku trudności w znalezieniu pracy byli gotowi podjąć pracę w zawodzie niezwiązanym z ukończonym kierunkiem studiów. Wśród absolwentów studiów stopnia drugiego nieco mniej, choć nadal ponad 90% zgodziłoby się na takie rozwiązanie.

W poszukiwaniu pracy bariery nie stanowiłoby miejsce zamieszkania, gdyż około 85% absolwentów byłaby gotowa zmienić miejsce zamieszkania. Na położone w innym województwie byłoby gotowe zmienić miejsce pracy 80% absolwentów pierwszego stopnia oraz 76% drugiego stopnia. Stosunkowo wysoki był także odsetek osób, które zgodziłyby się wyjechać za granicę (I stopień – 61%; II stopień – 68%).

⇒ **Absolwenci dostrzegają szansę w dostosowaniu programu studiów do potrzeb rynku pracy i jakość kształcenia praktycznego.**

Absolwenci zapytani o to, w jaki sposób UM może pomóc im w skutecznym przejściu do rynku pracy wskazali na lepszą jakość przygotowania do wykonywania zawodu pod względem praktycznych umiejętności oraz ściślejsze powiązanie kształcenia z oczekiwaniami pracodawców i sytuacją na rynku pracy.

Ponad 40% wskazuje także na potrzebę wsparcia ze strony Biura Karier w efektywnym kształceniu i poszukiwaniu pracy.

Wykres 1. Zmiana liczby absolwentów UM w Lublinie w latach 2005 – 2013.	4
Wykres 2. Liczba absolwentów poszczególnych kierunków UM w Lublinie w roku akademickim 2012/2013.	5
Wykres 3. Zmiana poziomu rejestrowanego bezrobocia wśród absolwentów UM w Lublinie.	6
Wykres 4. Frekwencja absolwentów w poszczególnych edycjach badania.	10
Wykres 5. Udział studentów w badaniu z podziałem na formę studiów.	11
Wykres 6. Udział studentów w badaniu z podziałem na płeć.	11
Wykres 7. Absolwenci UM w Lublinie wg województwa zamieszkania 2013/2014.	12
Wykres 8. Organizacja zajęć.	13
Wykres 9. Sprzęt i wyposażenie.	13
Wykres 10. Warunki rozwoju naukowego.	13
Wykres 11. Ocena organizacji zajęć na poszczególnych kierunkach kształcenia.	14
Wykres 12. Ocena dostępności sprzętu i wyposażenia wspomagającego proces kształcenia wg kierunku studiów.	15
Wykres 13. Ocena warunków rozwoju naukowego na poszczególnych kierunkach kształcenia.	16
Wykres 14. Ocena warunków studiowania w latach 2011-2014.	17
Wykres 15. Ocena umiejętności przekazywania wiedzy przez nauczycieli według kierunku kształcenia.	18
Wykres 16. Ocena rozwoju kompetencji interpersonalnych według kierunku studiów.	19
Wykres 17. Ocena w stopniu w jakim studia przygotowują do praktycznego wykonywania zawodu według kierunku studiów.	20
Wykres 18. W jakim stopniu program studiów uwzględnia potrzeby rynku pracy wg kierunku studiów?	21
Wykres 19. Ocena procesu dydaktycznego w latach 2011-2014.	22
Wykres 20. Główne motywy wyboru UM w Lublinie jako miejsca studiowania.	23
Wykres 21. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Analityka medyczna.	23
Wykres 22. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Dietetyki.	24
Wykres 23. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Farmacja.	25
Wykres 24. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Fizjoterapia I stopnia.	25
Wykres 25. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Fizjoterapia II stopnia.	26
Wykres 26. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Kosmetologii I stopnia.	27
Wykres 27. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Lekarski.	27
Wykres 28. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Lekarsko-dentystycznego.	28
Wykres 29. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Pielęgniarstwo I stopnia.	29
Wykres 30. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Pielęgniarstwo II stopnia.	29
Wykres 31. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku <i>Pielęgniarstwo pomostowe</i>	30
Wykres 32. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Położnictwo I stopnia.	30
Wykres 33. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Położnictwo II stopnia.	31
Wykres 34. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Ratownictwo medyczne.	32
Wykres 35. Motywy wyboru Uczelni przez studentów Techniki dentystyczne.	32
Wykres 36. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Zdrowie publiczne I stopnia.	33
Wykres 37. Motywy wyboru Uczelni przez studentów kierunku Zdrowie publiczne II stopnia.	33
Wykres 38. Motywy wyboru kierunku studiów.	34
Wykres 39. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Analityka medyczna.	35
Wykres 40. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Dietetyka.	35
Wykres 41. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Farmacja.	36
Wykres 42. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Fizjoterapia I stopnia.	37

Wykres 43 Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Fizjoterapia II stopnia.	37
Wykres 44. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Kosmetologia I stopnia.	38
Wykres 45. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Lekarskiego.	39
Wykres 46. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Lekarsko-dentystycznego.	39
Wykres 47. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Pielęgniarstwo I stopnia.	40
Wykres 48. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Pielęgniarstwo II stopnia.	41
Wykres 49. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pomostowe.	41
Wykres 50. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Położnictwo I stopnia.	42
Wykres 51. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Położnictwo II stopnia.	43
Wykres 52 Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Położnictwo pomostowe.	43
Wykres 53. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Ratownictwo medyczne.	44
Wykres 54. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Techniki dentystyczne.	45
Wykres 55. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Zdrowie publiczne I stopnia.	46
Wykres 56. Motywy wyboru kierunku studiów przez absolwentów kierunku Zdrowie publiczne II stopnia.	46
Wykres 57. Satysfakcja z wyboru kierunku studiów absolwentów poszczególnych kierunków.	47
Wykres 58. Satysfakcja z wyboru kierunku w zależności od jego przyczyny.	48
Wykres 59. Satysfakcja z wyboru kierunku studiów w latach 2011-2014.	48
Wykres 60. Zadowolenie z wyboru Uczelni.	49
Wykres 61. Satysfakcja z wyboru uczelni w zależności od jego przyczyny.	50
Wykres 62. Zmiana poziomu satysfakcji z wyboru uczelni w latach 2011-2014.	50
Wykres 63. Formy utrzymywania kontaktu z Uczelnią.	51
Wykres 64. Formy utrzymywania kontaktu z Uczelnią wg kierunku studiów (<i>wyniki nie sumują się do 100% ponieważ była możliwość wskazania więcej niż jednej odpowiedzi</i>).	51
Wykres 65. Dodatkowa aktywność podejmowana podczas studiów.	52
Wykres 66. Odsetek osób uczestniczących w dodatkowych kursach i szkoleniach.	53
Wykres 67. Odsetek osób zaangażowanych w działalność Kół Naukowych.	54
Wykres 68. Odsetek osób pracujących zarobkowo w trakcie studiów.	55
Wykres 69. Uczestnictwo w organizacjach studenckich.	56
Wykres 70. Uczestnictwo w wolontariacie.	56
Wykres 71. Uczestnictwo w programach mobilności studentów.	57
Wykres 72. Ocena kompetencji zdobytych w trakcie studiów.	58
Wykres 73. Ocena poziomu zdobytej wiedzy teoretycznej wg kierunku studiów.	59
Wykres 74. Ocena zdobytych umiejętności praktycznych.	60
Wykres 75. Ocena kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów.	61
Wykres 76. Ocena umiejętności posługiwania się językiem obcym.	62
Wykres 77. Umiejętność wykorzystania technik informatycznych.	63
Wykres 78. Zmiana poziomu zainteresowania dalszym kształceniem.	66
Wykres 79. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Analityka medyczna.	67
Wykres 80. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Dietetyka.	68
Wykres 81. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Farmacja.	69
Wykres 82. Plany edukacyjne absolwentów Fizjoterapii I stopnia.	69
Wykres 83 Plany edukacyjne absolwentów Fizjoterapii II stopnia.	70

Wykres 84. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Kosmetologia I stopnia.	70
Wykres 85. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Lekarskiego.	71
Wykres 86. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Lekarsko-dentystycznego.	73
Wykres 87. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Pielęgniarstwo I stopnia.....	74
Wykres 88 Plany edukacyjne absolwentów kierunku Pielęgniarstwo II stopnia.....	74
Wykres 89 Plany edukacyjne absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pomostowe	75
Wykres 90. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Położnictwo.	76
Rysunek 91 Plany edukacyjne absolwentów kierunku Położnictwo II stopnia	76
Rysunek 92 Plany edukacyjne absolwentów kierunku Położnictwo pomostowe	77
Wykres 93. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Ratownictwo medyczne.....	77
Wykres 94. Plany edukacyjne absolwentów kierunki Techniki dentystyczne.....	78
Wykres 95. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Zdrowie publiczne I stopnia	78
Wykres 96. Plany edukacyjne absolwentów kierunku Zdrowie publiczne II stopnia	79
Wykres 97. Sposoby poszukiwania pracy przez absolwentów UM w Lublinie.....	80
Wykres 98. Zamiar założenia własnej działalności gospodarczej.....	81
Wykres 99. Plan założenia własnej działalności gospodarczej.....	82
Wykres 100. Oczekiwania absolwentów odnośnie zarobków.	84
Wykres 101. Opinie absolwentów na temat bezrobocia po ukończonym kierunku studiów.	85
Wykres 102. Ocena trudności w znalezieniu pracy w wyuczonym zawodzie.	86
Wykres 103. Gotowość podjęcia pracy w innym zawodzie	87
Wykres 104. Gotowość do zmiany miejsca zamieszkania w celu znalezienia pracy	88
Wykres 105. Gotowość do migracji poza granice województwa w celu znalezienia pracy.	89
Wykres 106. Gotowość do migracji poza granice kraju w celu znalezienia pracy.....	90
Wykres 107. Działania, poprzez które UM mógłby pomóc absolwentom w skutecznym wejściu na rynek pracy.	91
Wykres 108. Sugestie absolwentów kierunku Analityka medyczna.	92
Wykres 109. Sugestie absolwentów kierunku Dietetyka.	93
Wykres 110. Sugestie absolwentów kierunku Farmacja.....	93
Wykres 111 Sugestie absolwentów kierunku Fizjoterapia.....	94
Wykres 112. Sugestie absolwentów kierunku Kosmetologia I stopnia.	95
Wykres 113. Sugestie absolwentów kierunku Lekarskiego.	95
Wykres 114. Sugestie absolwentów kierunku Lekarsko-dentystycznego.....	96
Wykres 115. Sugestie absolwentów kierunku Pielęgniarstwo.....	97
Wykres 116. Sugestie absolwentów kierunku Położnictwo.....	97
Wykres 117. Sugestie absolwentów kierunku Ratownictwo medyczne.	98
Wykres 118. Sugestie absolwentów kierunku Techniki dentystyczne.....	99
Wykres 119. Wykres Sugestie absolwentów kierunku Zdrowie publiczne.	99
Tabela 1. Zmiana liczby absolwentów poszczególnych kierunków UM w Lublinie w latach 2007-2014.	5
Tabela 2. Odsetek bezrobotnych absolwentów poszczególnych kierunków kształcenia na UM w Lublinie.....	7
Tabela 3. Problematyka badawcza.	8
Tabela 4. Frekwencja absolwentów poszczególnych kierunków studiów w badaniach realizowanych w latach 2008-2014.....	10
Tabela 5 Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy planuje Pan/Pani kontynuować naukę?</i>	65

Tabela 6. Kierunek specjalizacji absolwentów Analityki medycznej	67
Tabela 7. Specjalizacje wybierane przez absolwentów kierunku Lekarskiego.	72
Tabela 8. Specjalizacje wybierane przez absolwentów kierunku Lekarsko-dentystycznego.	73
Tabela 9. Specjalizacje wybierane przez absolwentów kierunku Pielęgniarstwo.	75